

PM SHRI

(Pradhan Mantri ScHools for Rising India)

માર્ગદર્શિકા - 3

ગુજરાત શાળા શિક્ષણ પરિષદ, સમગ્ર શિક્ષા,
સેક્ટર-૧૭, ગાંધીનગર.

Vocational Education

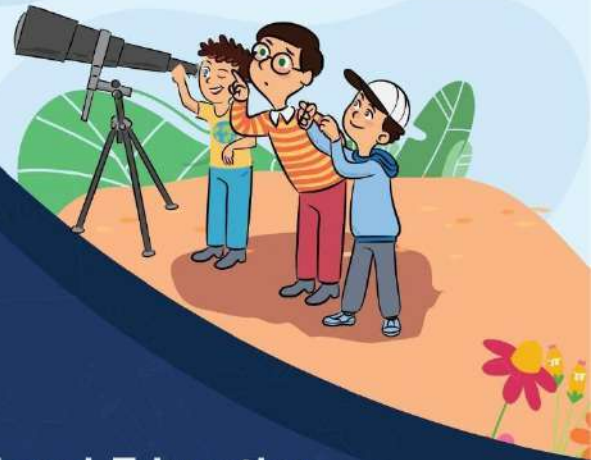
विद्यया ऽ मृतमश्नुते

एन सी ई आर टी
NCERT

GUIDELINES FOR

Implementation of 10 bagless days in school

PSS Central Institute of Vocational Education
Shyamla Hills, Bhopal - 462 002, Madhya Pradesh, India

શાળામાં 10 બેગલેસ દિવસના અમલીકરણ
માટે માર્ગદર્શિકા

વિદ્યા ઽ મૃતમન્નુતે

एन सी ई आर टी
NCERT

પ્રોગ્રામ કોર્ડીનેટર

ડો. સૌરભ પ્રકાશ,

પ્રોફેસર અને હેડ,

એન્જિનિયરિંગ અને ટેકનોલોજી વિભાગ,

પીએસએસસીઆઈવીઈ, ભોપાલ

પીએસએસ કેન્દ્રીય વ્યાવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થા,

(ભારત સરકારના શિક્ષણ મંત્રાલય હેઠળનું એનસીઈઆરટીનું ઘટક એકમ)

શ્યામલા હિલ્સ, ભોપાલ, મધ્ય પ્રદેશ 462002

જી/ડીઈટી/પીએસએસસીઆઈવીઈ/2022

જુલાઈ, 2022

આ દસ્તાવેજ પીએસએસ કેન્દ્રીય વ્યાવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થા, ભોપાલની સંપત્તિ છે. સંસ્થા અહીં પ્રસ્તુત સામગ્રીનો શૈક્ષણિક હેતુ માટે ઉપયોગ કરવા પ્રોત્સાહિત કરે છે, જેમાં પીએસએસસીઆઈવીઈ ને યોગ્ય ક્રેડિટ આપવામાં આવેલ છે. વાણિજ્યિક હેતુ માટે આ સામગ્રીની નકલ અને/અથવા ઉપયોગ માટે પીએસએસસીઆઈવીઈ ની પૂર્વ લેખિત મંજૂરી જરૂરી છે.

વધુ માહિતી માટે, કૃપા કરીને સંપર્ક કરો

જોઈન્ટ ડાયરેક્ટર

પીએસએસ કેન્દ્રીય વ્યાવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થા (પીએસએસસીઆઈવીઈ),

શ્યામલા હિલ્સ,

ભોપાલ- 462 002

ટેલિફોન નં. (+91) – 755 2660691

ફેક્સ નં. (+91) 755-2660481

ઈમેઈલ: jd@psscive.ac.in

www.psscive.ac.in

વિષય-સૂચિ

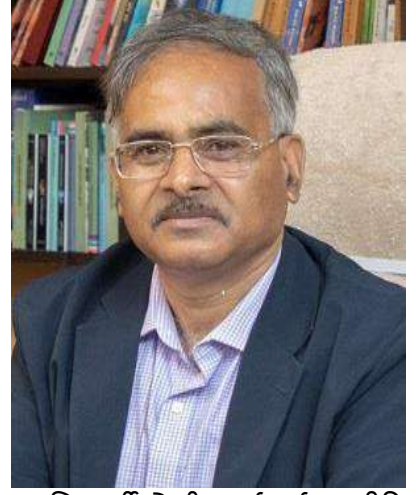
	પ્રસ્તાવના	i
	આમુખ	iii
	માર્ગદર્શિકા વિશે	iv
	પરિભાષા	v
	શબ્દ સંક્ષેપ	Vi
	કાર્યકારી સારાંશ	vii
01	પરિચય	1
02	10 બેગલેસ દિવસોના ઉદ્દેશ્યો	4
03	પદ્ધતિ	5
04	વાર્ષિક કાર્ય યોજના બનાવવી	8
05	10 બેગલેસ દિવસોની વાર્ષિક યોજના પ્રવૃત્તિઓનું અમલીકરણ	10
06	જરૂરી સંસાધન	14
07	સમય ફાળવણી	15
08	વિદ્યાર્થીની આકારણી અને મૂલ્યાંકન	16
09	ખાસ જરૂરિયાતોવાળા (સીડબ્લ્યુએસએન) અથવા દિવ્યાંગ બાળકોની સંભાળ	16
10	ઉદાહરણો સાથે પ્રવૃત્તિઓની સૂચક સૂચિ	18
	01. પક્ષી અભયારણ્યની મુલાકાત - પક્ષી નિરીક્ષણની ફીલ્ડ ટ્રીપ	19
	02. બાંધકામ સ્થળની મુલાકાત	22
	03. ડેરી ફાર્મની મુલાકાત	24
	04. શાકભાજી માર્કેટની મુલાકાત અને સર્વે	26
	05. ફીલ્ડ વિઝિટ- કીઝાડી નેશનલ મ્યુઝિયમનું ખોદકામ સ્થળ	28
	06. ચેરિટી મુલાકાત	32
	07. પપેટ્રી	34
	08. પાલતુ પશુની સંભાળ પર સર્વે અને રિપોર્ટ લેખન	36

વિષય-સૂચિ

	09. ગો-ગ્રીન પર સાયકલ રેલી	38
	10. કચરામાંથી કલા - ઢીંગલી બનાવવી	40
	11. ડૂડલિંગ	42
	12. આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ/ડેટા સાયન્સ/રોબોટિક્સ પર નિષ્ણાતનું વ્યાખ્યાન	44
	13. પફોમિંગ અને વિઝ્યુઅલ આર્ટ માટે મલ્ટી આર્ટ સેન્ટરની મુલાકાત (ભારત ભવન)	46
	14. સાયબર સિક્યુરિટી પર નિષ્ણાતની ચર્ચા	48
	15. ડાન્સ, ડ્રામા અને માઇમ્સ	50
	16. પતંગ બનાવવી અને ચગાવવી	52
	17. વડવૃક્ષ નીચે બેસવું	54
	18. પુસ્તક મેળાનું આયોજન	56
	19. સૌર ઊર્જા પાર્કની મુલાકાત	58
	20. બાયોગેસ પ્લાન્ટની મુલાકાત	60
11.	નિષ્ણાતોની સૂચિ	62

પ્રસ્તાવના

આ દસ્તાવેજ "શાળામાં 10 બેગલેસ (બેગ વિનાના) દિવસોના અમલીકરણ માટેની માર્ગદર્શિકા" નો હેતુ વિદ્યાર્થીઓ માટે શાળામાં ભણતરને આનંદદાયક અને તણાવમુક્ત અનુભવ બનાવવાનો છે. શાળામાં બેગલેસ (બેગ વિનાના) દિવસોનો વિચાર એ વિદ્યાર્થીઓ માટે બેગનો બોજ હળવો કરવાની દિશામાં એક સીમાચિહ્નરૂપ પગલું છે, પરંતુ વધુ મહત્વની બાબત એ છે કે તેમનામાં દરરોજ શાળાએ જવા માટે પ્રેમની લાગણી કેળવવી. હકીકતમાં, શિક્ષણ એ બધા વિદ્યાર્થીઓ માટે રસપ્રદ, આનંદથી ભરપૂર અને આનંદપ્રદ પ્રવૃત્તિ હોવી જોઈએ. બેગલેસ (બેગ વિનાના) દિવસોની સુંદરતા એમાં રહેલી છે કે તે તમામ 3Hs - માથા, હાથ અને હૃદયનો ઉપયોગ કરીને તમામ વિદ્યાર્થીઓની અર્થપૂર્ણ શારીરિક

સહભાગિતાના સંદર્ભમાં શિક્ષણના વ્યાવસાયિકીકરણના હળવા સ્પર્શનું ઉદાહરણ કેવી રીતે આપે છે. તેઓ વિદ્યાર્થીઓને સર્વસમાવેશક, સમાન વાતાવરણમાં પોતાની જાતને સંપૂર્ણ રીતે અભિવ્યક્ત કરવાની પર્યાપ્ત તક પૂરી પાડીને તેમની ઊર્જાને ચેનલાઇઝ કરવા માટે એક અવકાશ બનાવે છે.

આ માર્ગદર્શિકા ઉદાહરણ વિભાગ સહિત અમલીકરણના તમામ મહત્વપૂર્ણ પાસાઓને આવરી લે છે, જે બેગલેસ (બેગ વિનાના) દિવસોની પ્રવૃત્તિઓ માટે ધ્યાનમાં લેવાના વિવિધ પરિમાણો સાથે વ્યવહાર કરે છે. તમામ પાસાઓને આવરી લેવા માટે ઉદાહરણોને કાળજીપૂર્વક ડિઝાઇન કરવામાં આવ્યા છે, જેમ કે શીખવાના પરિણામો, કૌશલ્યો કે જેનો વિકાસ કરી શકાય, પદ્ધતિ વગેરે. દરેક પ્રવૃત્તિમાં ભાષા કૌશલ્યને વધારવા માટે તેની પાસે શબ્દભંડોળની સૂચિ પ્રદાન કરવામાં આવી છે. શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓ માટે ચોક્કસ સૂચનાઓ છે જેથી તેઓ પ્રવૃત્તિઓ કરે ત્યારે તેઓ તેમની ભૂમિકાઓ સમજી શકે. શિક્ષકોએ બાળકોની યાતુર્યની પ્રશંસા કરવી જોઈએ અને તેમની સર્જનાત્મક વૃત્તિ અને તેમના અનુભવોમાંથી જ્ઞાનનું નિર્માણ કરવાની ક્ષમતામાં વિશ્વાસ રાખવો જોઈએ.

એનઈપી 2020 ના ઉદ્દેશ્યને સાકાર કરવા માટે શૈક્ષણિક ઇકોસિસ્ટમ માટે, પ્રવૃત્તિઓ કરતી વખતે, સ્થાનિક જ્ઞાન અને પરંપરાગત કૌશલ્યોનો સમાવેશ કરવો મહત્વપૂર્ણ છે.

શિક્ષકોને માર્ગદર્શિકામાં દર્શાવવામાં આવેલા વિચારોનો મુક્તપણે ઉપયોગ કરવા અને તેઓ શક્ય તેટલા ફેરફારો કરવા માટે મુક્ત છે. સૂચવવામાં આવે છે કે શિક્ષકો તેમના સ્થાનિક સ્વાદ ઉમેરી શકે છે અને તેમના સંબંધિત પ્રેરણાદાયક શાળાના વાતાવરણમાંથી સંકેત લઈ શકે છે જે સાંસ્કૃતિક મૂલ્યો વિકસાવવા બાળકના ઘર અને સમુદાયના વાતાવરણને રિસ્પોન્ડ કરે છે.

આ માર્ગદર્શિકા શાળાઓને વ્યવસ્થિત રીતે પ્રવૃત્તિઓનો અમલ કરવામાં મદદ કરશે. વિવિધ પ્રકારના સર્જનાત્મક શિક્ષણ અનુભવો વિદ્યાર્થીઓના શિક્ષણમાં વધુ રંગ ઉમેરે છે. બાળકોને તેમનો પોતાનો અવાજ મળશે, કારણ કે શિક્ષકો તેમની જિજ્ઞાસાને પોષે છે અને તેમને પહેલ કરવાની તક આપે છે. આ દસ્તાવેજના તમામ યુઝર્સ, રાજ્યો/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોની શાળાઓને તેમના પ્રતિસાદ શેર કરવા અને પ્રવૃત્તિઓ કેવી રીતે કરવામાં આવી તે વિશે અમને લખવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવે છે અને પ્રચલિત સ્વદેશી લોક વિદ્યા અને સ્થાનિક ભાષાઓનો ઉપયોગ વિદ્યાર્થીઓ માટે તેમના સર્જનાત્મક કાર્યને શેર કરવા માટે અવકાશ આપવા માટે અને શાળાના શિક્ષણનું સુખી વાતાવરણનો આનંદ ફેલાવા માટે અમારી સાથે નવીન રીતો પણ શેર કરો.

દિનેશ પ્રસાદ સકલાણી

ડાયરેક્ટર

એનસીઈઆરટી, નવી દિલ્હી

રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ 2020 જણાવે છે કે રાજ્યો અને સ્થાનિક સમુદાયો દ્વારા નક્કી કર્યા મુજબ અને સ્થાનિક કૌશલ્ય જરૂરિયાતોના મેપિંગ મુજબ ધોરણ 6-8 દરમિયાન દરેક વિદ્યાર્થી એક મનોરંજક અભ્યાસક્રમ લેશે, જે સુથારીકામ, ઇલેક્ટ્રિક કાર્ય, મેટલ કાર્ય, બાગકામ, કુંભારકામ વગેરે જેવા મહત્વપૂર્ણ વ્યાવસાયિક હસ્તકલાના નમૂનાનું સર્વેક્ષણ અને હાથવગો અનુભવ આપે છે. રાષ્ટ્રીય શૈક્ષણિક સંશોધન અને તાલીમ પરિષદ (એનસીઈઆરટી) દ્વારા શાળા શિક્ષણ માટે રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમ ફેમવર્ક (એનસીએફએસઈ) 2020-21ની રચના કરતી વખતે ધોરણ 6-8 માટેનો અભ્યાસ-આધારિત અભ્યાસક્રમ યોગ્ય રીતે તૈયાર કરવામાં આવશે. ધોરણ 6-8 દરમિયાન બધા વિદ્યાર્થીઓ 10-દિવસના બેગલેસ (બેગ વિના) સમયગાળામાં ભાગ લેશે જ્યાં તેઓ સ્થાનિક વ્યાવસાયિક નિષ્ણાતોની સાથે ઇન્ટર્ન કરશે. વ્યાવસાયિક વિષયો શીખવા માટેની સમાન ઇન્ટર્નશિપની તકો રજાના સમયગાળા સહિત, ધોરણ 6-12 દરમિયાન વિદ્યાર્થીઓને ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવી શકે છે.

આ માર્ગદર્શિકા સમગ્ર શિક્ષા યોજના હેઠળ શાળામાં 10 બેગલેસ (બેગ વિના) દિવસની પ્રવૃત્તિઓના અમલીકરણ માટે વિકસાવવામાં આવી છે. આ મોડેલ વિદ્યાર્થીઓને સુસજ્જ લેબમાં નોકરી માટે વિવિધ કાર્યો કરવા માટે માર્ગદર્શક (હબ) દ્વારા શીખવાનો અનુભવ પ્રદાન કરવામાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવશે. શાળાઓમાં 10 બેગલેસ દિવસની પ્રવૃત્તિને યોગ્ય રીતે અમલમાં મૂકવા માટે શાળાઓને મદદ કરવા માર્ગદર્શિકા દસ્તાવેજ તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે.

આ દસ્તાવેજ "શાળામાં 10 બેગલેસ (બેગ વિના) દિવસની પ્રવૃત્તિ" પીએસએસ કેન્દ્રીય વ્યાવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થા અને અન્ય વિવિધ સંસ્થાઓ અને સંસ્થાનોના શિક્ષકો દ્વારા બનાવવામાં આવ્યો છે. શિક્ષકો અને સંસાધન વ્યક્તિઓના નામની યોગ્ય રીતે સ્વીકૃતિ આપવામાં આવી છે. આ દસ્તાવેજની ઉપયોગિતા તેના યુઝર્સ જ નક્કી કરી શકે છે. યુઝર્સની ટિપ્પણીઓ અને પ્રતિસાદ અમારા માટે ખૂબ જ મૂલ્યવાન છે અને ભવિષ્યમાં યોગ્ય સમયે સુધારેલા સંસ્કરણને જારી કરવામાં મદદ કરશે.

ડૉ.દીપક પાલીવાલ
જોઈન્ટ ડાયરેક્ટર, પીએસએસસીઆઈવીઈ, ભોપાલ

માર્ગદર્શિકા વિશે

રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ (એનઈપી) 2020 ઓછામાં ઓછા 50 ટકા શીખનારાઓને વ્યવસાયિક શિક્ષણ સાથે જોડવાનો પ્રસ્તાવ મૂકે છે. નીતિ કહે છે કે વિદ્યાર્થીઓને ધોરણ 6ની શરૂઆતમાં જ વ્યાવસાયિક વિષયો સાથે સંપર્ક કરાવવામાં આવશે. એનસીઈઆરટી ધોરણ 6 થી 8 માટે અભ્યાસ આધારિત અભ્યાસક્રમ પણ તૈયાર કરશે. બધા વિદ્યાર્થીઓ એક મનોરંજક અભ્યાસક્રમ લેશે અને ધોરણ 6-8 દરમિયાન 10-દિવસના બેગલેસ સમયગાળામાં ભાગ લેશે જ્યાં તેઓ સ્થાનિક વ્યાવસાયિક નિષ્ણાતો જેમ કે સુથાર, માળીઓ, કુંભારો, કલાકારો, વગેરે સાથે ઇન્ટર્ન કરશે. કળા, ફિઝ, રમતગમત અને વ્યાવસાયિક હસ્તકલાનો સમાવેશ કરતી વિવિધ પ્રકારની સંવર્ધન પ્રવૃત્તિઓ માટે સમગ્ર વર્ષ દરમિયાન બેગલેસ દિવસોને પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવશે. રાજ્ય અને સ્થાનિક સમુદાયો દ્વારા નક્કી કરાયેલ અને સ્થાનિક કૌશલ્યના મેપિંગ મુજબ ઐતિહાસિક, સાંસ્કૃતિક અને પ્રવાસન મહત્વના સ્થળો/સ્મારકોની મુલાકાત, સ્થાનિક કલાકારો અને કારીગરોને મુલાકાત અને તેમના ગામ/તહેસીલ/જિલ્લા/રાજ્યની ઉચ્ચ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓની મુલાકાત દ્વારા બાળકોને શાળાની બહારની પ્રવૃત્તિઓનો સમયાંતરે એક્સપોઝર આપવામાં આવશે જે આ નીતિ બનાવે છે.

એનસીએફએસઈ 2020-22 બનાવતી વખતે એનસીઈઆરટી દ્વારા ધોરણ 6-8 માટે અભ્યાસ-આધારિત અભ્યાસક્રમ યોગ્ય રીતે ડિઝાઇન કરવામાં આવશે. આથી આ દિશામાં પ્રયાસો હાથ ધરાયા છે. વર્તમાન માર્ગદર્શિકા નીચેના વિભાગોમાં વિભાજિત કરવામાં આવી છે: (i) 'જાણવા માટેનો શબ્દ' વિભાગ ઉપયોગમાં લેવાતા વિવિધ શબ્દો અથવા સંબંધિત શરતોની સમજ પ્રદાન કરે છે જે 10 બેગલેસ દિવસો માટે માર્ગદર્શિકાના અમલીકરણ માટે જાણવી જોઈએ, (ii) 'સંદર્ભ' વિભાગ પૃષ્ઠભૂમિ, જરૂરિયાત અને મહત્વની ઝાંખી આપે છે (iii) 10 બેગલેસ દિવસોના અમલીકરણ માટેના માર્ગદર્શિકાના શીખવાના ઉદ્દેશો પ્રાપ્ત કરવાના અંતિમ પરિણામોનો ઉલ્લેખ કરે છે, (iv) 'પદ્ધતિ' વિભાગ 10 બેગલેસ દિવસો માટે માર્ગદર્શિકાના અસરકારક અમલીકરણ માટે ધ્યાનમાં લેવાના વિવિધ પરિમાણો સાથે વ્યવહાર કરે છે. આ માર્ગદર્શિકામાં સુધારા માટેના કોઈપણ સૂચન અમારા માટે મહત્વપૂર્ણ છે.

સૌરભ પ્રકાશ
પ્રોફેસર અને હેડ, ડીઈટી
પીએસએસ કેન્દ્રીય વ્યવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થા
ભોપાલ, મધ્યપ્રદેશ

પરિભાષા

- મૂલ્યાંકન : મૂલ્યાંકન એ અભ્યાસના અભ્યાસક્રમ દરમિયાન અને તેના અંતે વિદ્યાર્થીઓના શિક્ષણ અને વિકાસ વિશે અનુમાન બનાવવા માટેનો પદ્ધતિસરનો આધાર છે.
- ઇન્ટર્નશિપ : ઇન્ટર્નશિપ એ એપ્રેન્ટિસશિપ તાલીમનું એક સ્વરૂપ છે જે વ્યવસાય માટે સંબંધિત કુશળતાના મર્યાદિત સેટને આવરી લે છે.
- મોડલીટીઝ : 10 બેગલેસ દિવસની પ્રવૃત્તિઓના અમલીકરણ અને મજબૂતીકરણ માટે શાળાના શિક્ષકો વચ્ચે સમજણનો સેટ.
- મ્યુઝિયમ : મ્યુઝિયમ એ સમાજમાં જાહેર જનતા માટે ખુલ્લી સંસ્થા છે, જે શિક્ષણ, અભ્યાસ અને આનંદના હેતુ માટે માનવજાતિ અને તેના પર્યાવરણના મૂર્ત અને અમૂર્ત વારસાને પ્રાપ્ત કરે છે, તેનું સંરક્ષણ કરે છે, સંશોધન કરે છે, સંચાર કરે છે અને તેનું પ્રદર્શન કરે છે.
- શિક્ષક : શિક્ષક એ શિક્ષણશાસ્ત્ર અને વ્યાવસાયિક કૌશલ્યો તેમજ અનુભવ ધરાવનાર વ્યક્તિ છે, જે વિદ્યાર્થીઓને શીખવે છે.
- શિક્ષક કોર્ડિનેટર : કાર્યને લગતી પ્રવૃત્તિઓને અમલમાં મૂકવા અને હાથ ધરવા માટે જવાબદાર વ્યક્તિ.
- પ્રશિક્ષક : પ્રશિક્ષક એ શિક્ષણશાસ્ત્ર અને વ્યાવસાયિક કૌશલ્યો તેમજ અનુભવ ધરાવતી વ્યક્તિ છે, જે શિક્ષણ અને તાલીમ સંસ્થા અથવા એન્ટરપ્રાઇઝમાં પ્રાયોગિક અને સૈદ્ધાંતિક તાલીમ આપે છે.
- વ્યવસાયિક શિક્ષણ અને તાલીમ : વ્યવસાયિક શિક્ષણ અને તાલીમ એ વેપાર અથવા ઉદ્યોગમાં ચોક્કસ વ્યવસાય માટેનું શિક્ષણ અને તાલીમ છે જે સૈદ્ધાંતિક શિક્ષણ અને પ્રાયોગિક અનુભવના સંયોજન દ્વારા આપવામાં આવે છે.
- વ્યાવસાયિક શિક્ષણશાસ્ત્ર : વ્યવસાયિક શિક્ષણ શાસ્ત્ર એ વ્યાવસાયિક શિક્ષણ શીખવા અને શીખવવાનું વિજ્ઞાન, કલા અને હસ્તકલા છે.

શબ્દ-સંક્ષેપ

એસએસ	: સમગ્ર શિક્ષા
જીઈઆર	: કુલ નોંધણી ગુણોત્તર
એમઓઈ	: શિક્ષણ મંત્રાલય
એએસઈઆર	: શિક્ષણનો વાર્ષિક સર્વેક્ષણ રિપોર્ટ
એમએસડીઈ	: કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય
પીએમકેવીવાય	: પ્રધાન મંત્રી કૌશલ્ય વિકાસ યોજના
એનએસડીસી	: રાષ્ટ્રીય કૌશલ્ય વિકાસ નિગમ
એનઈપી	: રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ
એનસીઈઆરટી	: રાષ્ટ્રીય શૈક્ષણિક સંશોધન અને તાલીમ પરિષદ
એનસીએફએસઈ	: શાળા શિક્ષણ માટે રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમ ફ્રેમવર્ક
આઈટીઆઈ	: ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ
પીએમકેકે	: પ્રધાન મંત્રી કૌશલ્ય કેન્દ્રો
વીઈટી	: વ્યવસાયિક શિક્ષણ અને તાલીમ
એનએસકયૂએફ	: રાષ્ટ્રીય કૌશલ્ય યોગ્યતા ફ્રેમવર્ક
યુટી	: કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશો
એનજીઓ	: બિન-સરકારી સંસ્થાઓ
એમઓયુ	: મેમોરેન્ડમ ઓફ અન્ડરસ્ટેન્ડિંગ
એચઈઆઈ	: ઉચ્ચ શિક્ષણ સંસ્થાઓ
સીડબ્લ્યુએસએન	: ખાસ જરૂરિયાતવાળા બાળકો
જીઓઆઈ	: ભારત સરકાર
એસસીઈઆરટી	: શૈક્ષણિક સંશોધન અને તાલીમ માટે રાજ્ય પરિષદ

કાર્યકારી સારાંશ

રાજ્ય શિક્ષણ નીતિ (એનઈપી) 2020 એ ભલામણ કરી છે કે કળા, ક્વિઝ, રમતગમત અને વ્યાવસાયિક હસ્તકલા સહિતની વિવિધ પ્રકારની સંવર્ધન પ્રવૃત્તિઓ માટે સમગ્ર વર્ષ દરમિયાન બેગલેસ દિવસોને પ્રોત્સાહન આપવામાં આવશે. બાળકોને સમયાંતરે ઐતિહાસિક, સાંસ્કૃતિક અને પ્રવાસી મહત્વના સ્થળો/સ્મારકોની મુલાકાત, સ્થાનિક કલાકારો અને હસ્તકલાના માણસોની મુલાકાત અને તેમના ગામ/તહેસીલ/જિલ્લા/રાજ્યની ઉચ્ચ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓની મુલાકાત દ્વારા શાળા બહારની પ્રવૃત્તિઓનો સમયાંતરે એક્સપોઝર આપવામાં આવશે (એનઈપી 2020; પેરા 4.26).

ધોરણ 6-8 દરમિયાન બધા વિદ્યાર્થીઓ 10-દિવસના બેગલેસ સમયગાળામાં ભાગ લેશે, જ્યાં તેઓ સ્થાનિક વ્યાવસાયિક નિષ્ણાતો જેમ કે સુથાર, માળીઓ, કુંભારો, કલાકારો વગેરે સાથે ઇન્ટર્ન કરશે. (એનઈપી 2020; પેરા 4.26)

કળા, ક્વિઝ, રમતગમત અને વ્યાવસાયિક હસ્તકલાનો સમાવેશ કરતી વિવિધ પ્રકારની સંવર્ધન પ્રવૃત્તિઓ માટે સમગ્ર વર્ષ દરમિયાન બેગલેસ દિવસોને પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવશે. રાજ્ય અને સ્થાનિક સમુદાયો દ્વારા નક્કી કરાયેલ અને સ્થાનિક કૌશલ્યના મેપિંગ મુજબ ઐતિહાસિક, સાંસ્કૃતિક અને પ્રવાસન મહત્વના સ્થળો/સ્મારકોની મુલાકાત, સ્થાનિક કલાકારો અને કારીગરોની મુલાકાત અને તેમના ગામ/તહેસીલ/જિલ્લા/રાજ્યની ઉચ્ચ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓની મુલાકાત દ્વારા બાળકોને શાળાની બહારની પ્રવૃત્તિઓનો સમયાંતરે એક્સપોઝર આપવામાં આવશે જે આ નીતિ બનાવે છે.

આ માર્ગદર્શિકા 10 બેગલેસ દિવસોના અમલીકરણના તમામ મહત્વપૂર્ણ પાસાઓને આવરી લે છે જેમાં 10 બેગલેસ દિવસોની પ્રવૃત્તિઓ માટે માર્ગદર્શિકાના અસરકારક અમલીકરણ માટે વિચારણા કરવા માટેના વિવિધ પરિમાણો સાથે પદ્ધતિ વિભાગનો સમાવેશ થાય છે. શિક્ષકોને પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવા માટે એક્સપોઝર આપવા માટે ઉદાહરણ વિભાગ પણ ઉમેરવામાં આવ્યું છે. આ માર્ગદર્શિકા શાળાઓને યોગ્ય રીતે પ્રવૃત્તિઓનો અમલ કરવામાં મદદ કરશે. કોઈપણ સૂચનો અને પ્રતિસાદ આવકાર્ય છે.

1. પરિચય

રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ (એનઈપી) 2020 નો ઉદ્દેશ્ય વ્યાવસાયિક શિક્ષણ સાથે સંકળાયેલ સામાજિક સ્થિતિના અધિકમને દૂર કરવાનો છે અને તમામ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં તબક્કાવાર રીતે વ્યાવસાયિક શિક્ષણ કાર્યક્રમોને મહત્વપૂર્ણ શિક્ષણમાં એકીકરણ કરવાની જરૂર છે.

મધ્યમ અને માધ્યમિક શાળામાં પ્રારંભિક ઉંમરે વ્યાવસાયિક પ્રસ્તુતિની શરૂઆત કરીને, ઉચ્ચ શિક્ષણમાં ગુણવત્તાયુક્ત વ્યાવસાયિક શિક્ષણને સરળતાથી સંકલિત કરવામાં આવશે. તે સુનિશ્ચિત કરશે કે દરેક બાળક ઓછામાં ઓછું એક વ્યવસાય શીખે છે અને તે વધુ થોડાના સંપર્કમાં આવે. આનાથી કૌશલ્ય નિર્માણ, શ્રમનું ગૌરવ અને ભારતીય કળા અને કારીગરી સાથે સંકળાયેલા વિવિધ વ્યવસાયોના મહત્વ પર ભાર મૂકવામાં આવશે (પેરા 16.4, એનઈપી 2020).

એનસીએફએસઈ 2020-21 બનાવતી વખતે એનસીઈઆરટી દ્વારા ધોરણ 6 થી 8 માટેનો અભ્યાસ-આધારિત અભ્યાસક્રમ યોગ્ય રીતે તૈયાર કરવામાં આવશે. આ કાર્યક્રમ મિશ્રિત મોડ, ઓફલાઈન અથવા ઓનલાઈન મોડમાં બનાવવામાં આવી શકે છે.

રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ (એનઈપી) ઓછામાં ઓછા 50 ટકા શીખનારાઓને વ્યવસાયિક શિક્ષણ સાથે જોડવાનો પ્રસ્તાવ મૂકે છે. નીતિ કહે છે કે વિદ્યાર્થીઓને ધોરણ 6ની શરૂઆતમાં જ વ્યાવસાયિક વિષયો પ્રસ્તુત કરવામાં આવશે. તેવી જ રીતે ધોરણ 6 થી 8ના બાળકોને 10 બેગલેસ દિવસની પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા વિવિધ વ્યવસાયોનું જ્ઞાન, કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવશે.

10 બેગલેસ દિવસોનો વિચાર

10 બેગલેસ દિવસ પાછળનો મૂળ વિચાર તેને ધોરણ VI થી VIII સુધીના શિક્ષણના અભ્યાસની હાલની યોજનામાં એડ-ઓન તરીકે પ્રસ્તુત કરવાને બદલે શિક્ષણ-અધ્યયન પ્રક્રિયાનો એક અભિન્ન ભાગ બનાવવાનો છે.

તે ન કેવળ પુસ્તકીય જ્ઞાન અને જ્ઞાનના ઉપયોગ વચ્ચેની સીમાઓને ઘટાડશે પરંતુ બાળકોને કાર્યક્ષેત્રમાં કૌશલ્યની આવશ્યકતાઓને પણ ઉજાગર કરશે, આમ તેઓને ભવિષ્યમાં કારકિર્દીનો માર્ગ નક્કી કરવામાં મદદ મળશે. આ બહુ-કૌશલ્ય પ્રવૃત્તિઓ, અન્ય બાબતોની સાથે, સૌંદર્યલક્ષી મૂલ્યો, સહકાર, ટીમમાં સાથે કાર્ય કરવું, કાચા માલનો યોગ્ય ઉપયોગ, સર્જનાત્મકતા, ગુણવત્તા સભાનતા વગેરે જેવા અનૌપચારિક કૌશલ્યોના વિકાસને પણ પ્રોત્સાહન આપશે.

પીએસએસ કેન્દ્રીય વ્યાવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થા, ભોપાલ 6-8 ધોરણ દરમિયાન દરેક વિદ્યાર્થી એક મનોરંજક અભ્યાસક્રમ લેશે, જે રાજ્યો અને સ્થાનિક સમુદાયો દ્વારા નક્કી અને સ્થાનિક કૌશલ્ય જરૂરિયાતો દ્વારા મેપ કર્યા મુજબ મહત્વપૂર્ણ વ્યાવસાયિક હસ્તકલા, જેમ કે સુથારકામ, ઇલેક્ટ્રિક કાર્ય, મેટલ કાર્ય, બાગકામ, માટીકામ વગેરેનું સર્વેક્ષણ અને હાથવગો અનુભવ આપે છે. ધોરણ 6-8 દરમિયાન બધા વિદ્યાર્થીઓ 10-દિવસના બેગલેસ અવધિમાં ભાગ લેશે જ્યાં તેઓ સ્થાનિક વ્યાવસાયિક નિષ્ણાતો જેમ કે સુથાર, માળી, કુંભાર વગેરે સાથે ઇન્ટર્ન કરશે.

કળા, ક્વિઝ, રમતગમત અને વ્યાવસાયિક હસ્તકલાનો સમાવેશ કરતી વિવિધ પ્રકારની સંવર્ધન પ્રવૃત્તિઓ માટે સમગ્ર વર્ષ દરમિયાન બેગલેસ દિવસોને પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવશે. રાજ્ય અને સ્થાનિક સમુદાયો દ્વારા નક્કી કરાયેલ અને સ્થાનિક કૌશલ્યના મેપિંગ મુજબ ઐતિહાસિક, સાંસ્કૃતિક અને પ્રવાસન મહત્વના સ્થળો/સ્મારકોની મુલાકાત, સ્થાનિક કલાકારો અને કારીગરોની મુલાકાત અને તેમના ગામ/તહેસીલ/જિલ્લા/રાજ્યની ઉચ્ચ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓની મુલાકાત દ્વારા બાળકોને શાળાની બહારની પ્રવૃત્તિઓનો સમયાંતરે એક્સપોઝર આપવામાં આવશે જે આ નીતિ બનાવે છે.

તે કૌશલ્ય આધારિત પ્રવૃત્તિઓને સામાન્ય શૈક્ષણિક

વિષયો, જેમ કે વિજ્ઞાન, ભાષા, સામાજિક વિજ્ઞાન, ગણિત વગેરે સાથે જોડવામાં મદદ કરે છે. તે બાળકોને કાર્યની દુનિયામાં વિવિધ ઉત્પાદક કાર્યો માટે મૂળભૂત કૌશલ્યની આવશ્યકતાઓ શોધવાની તકો પ્રદાન કરવામાં ઉપયોગી થશે. બાળકો વિવિધ વિભાવનાઓ અને વૈજ્ઞાનિક સિદ્ધાંતો અને કાર્યની દુનિયામાં વ્યવસાયો અને કારકિર્દીની તકો સાથે ગાઢ સંબંધ ધરાવતા મૂળભૂત કૌશલ્યો શીખવા માટે વિવિધ શૈક્ષણિક વિષયો સાથે કાર્યને એકીકૃત કરવામાં સક્ષમ હોવા જોઈએ.

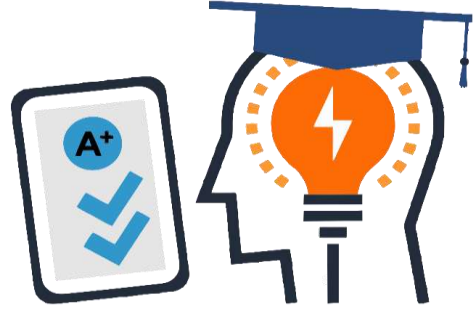
વિવિધ ફીલ્ડ અથવા ક્ષેત્રોમાં સંકળાયેલા વિવિધ કાર્યો વિશે બાળકોનું ઓરિએન્ટેશન તેમને યોગ્ય કારકિર્દીની પસંદગી કરવામાં મદદ કરશે. જે વિદ્યાર્થીઓ VIII મા ધોરણથી આગળનું શિક્ષણ ચાલુ રાખશે, કૌશલ્ય આધારિત પ્રવૃત્તિઓ તેમને કારકિર્દીના માર્ગની કલ્પના કરવામાં સક્ષમ બનાવશે જે તેઓ લેવા માંગે છે.

આમ, 6-8 ધોરણના વિદ્યાર્થીઓ માટે 10-દિવસનો બેગલેસ શિક્ષણ કાર્યક્રમ માત્ર જ્ઞાન પ્રાપ્તિમાં જ નહીં પરંતુ મૂલ્યો વિકસાવવા અને બહુવિધ-કૌશલ્ય નિર્માણમાં પણ મદદરૂપ થશે. જેમ જેમ બાળક પરિપક્વ થાય છે તેમ, કાર્યની દુનિયા માટે બાળકને તૈયાર કરવાની જરૂરિયાતને ઓળખવા માટે એક અભ્યાસક્રમની આવશ્યકતા છે, અને કાર્ય-કેન્દ્રિત શિક્ષણશાસ્ત્રને વધતી જટિલતા સાથે આગળ ધપાવી શકાય છે જેને હંમેશા જરૂરી સુગમતા અને સંદર્ભિતતા સાથે સમૃદ્ધ બનાવવામાં આવે છે.

2. 10 બેગલેસ દિવસોના ઉદ્દેશ્યો

10 બેગલેસ દિવસોનો સામાન્ય ઉદ્દેશ્ય બાળકોને ગમત સાથે આનંદદાયક શિક્ષણનો અનુભવ કરવામાં મદદ કરવાનો છે. ચોક્કસ શબ્દમાં 10 બેગલેસ દિવસોના ઉદ્દેશ્યો છે:

- શાળાના વર્ગખંડની બહારની દુનિયા સાથે સંપર્ક કરાવવો.
- રોજિંદા જીવનમાં યોગદાન આપતા, અસર કરતા વ્યવહારોનું એક્સપોઝર પ્રદાન કરવું.
- અવલોકન-આધારિત શીખવાની ક્ષમતા અને અભ્યાસ માટે અવકાશ ઉભો કરવો.
- સમુદાય અને પરસ્પર નિર્ભરતાની જોડાણની સમજ વિકસાવવી.
- સૈદ્ધાંતિક તેમજ પ્રાયોગિક ઉપયોગ સાથે વર્ગખંડની પરસ્પર નિર્ભરતા.
- પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિ અને હાલના સ્થાનિક વ્યવસાયો જેમ કે સુથારીકામ, ઈલેક્ટ્રીકલ કાર્ય, બાગકામ, માટીકામ વગેરે દ્વારા શ્રમના ગૌરવને પ્રોત્સાહન આપવું.
- સ્થાનિક કારીગરો, શિલ્પીઓ સાથે વાતચીત કરવા અને લોકલ-વિથ- વોકલની વિભાવના વિકસાવવું અને લોકપ્રિય બનાવવું.
- સંભવિત કારકિર્દી, ઉચ્ચ શિક્ષણના રસ્તાઓનું એક્સપોઝર આપવું.

3. પદ્ધતિ

શાળામાં 10 બેગલેસ દિવસો દરમિયાન ઉપરોક્ત ઇચ્છિત ઉદ્દેશ્યોને પૂર્ણ કરવા માટે, શિક્ષક આઉટડોર તેમજ ઇન્ડોર પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરશે. મહત્વપૂર્ણ પ્રવૃત્તિઓમાં શામેલ હોઈ શકે છે:

- શૈક્ષણિક પ્રવાસો/ફીલ્ડ વિઝિટ
- પ્રયોગો
- કુદરતી સંશોધનો
- સર્વેક્ષણો અને કેસ અભ્યાસ
- સમુદાય/વાલીઓ વગેરેને સંડોવતા ઇન્ટરવ્યુ.

શૈક્ષણિક પ્રવાસો/ફીલ્ડ વિઝિટ

મુલાકાતોને ઘણીવાર આધારભૂત માટે મનોરંજક પ્રવૃત્તિઓ ગણવામાં આવે છે. આપણે તેમને એવી રીતે આયોજન અને ગોઠવવાની જરૂર છે કે જેનાથી બાળકોને વિભાવનાઓ શીખવામાં અને સામાજિક અને પર્યાવરણીય મુદ્દાઓ પ્રત્યે સંવેદનશીલ બનાવવામાં મદદ મળે.

શાળાઓએ કેટલીક મનોરંજક પ્રવૃત્તિઓને ઓળખવાની અને તેને ગણિત, વિજ્ઞાન વગેરે સાથે સંકલિત કરવાની જરૂર છે. ઉદાહરણ તરીકે, ઇતિહાસ શીખવતી વખતે, આપણે ઘણીવાર મ્યુઝિયમ અને સ્મારકો વિશે શીખીએ છીએ. આ શીખવતી વખતે શિક્ષકો વ્યાવસાયિક શિક્ષણ ક્ષેત્રો પૈકીના એક તરીકે પ્રવાસ અને પ્રવાસનનો વિચાર રજૂ કરી શકે છે.

શૈક્ષણિક પ્રવાસો અને કૃષિ ફાર્મ, ડેરી ફાર્મ, સંશોધન સંસ્થાઓ, વિશિષ્ટ સંસ્થાઓ, ઔદ્યોગિક તાલીમ

પીએસએસ કેન્દ્રીય વ્યવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થા, ભોપાલ

સંસ્થા (આઈટીઆઈ), પોલિટેકનિક, ઉદ્યોગ, હોસ્પિટલો, ઉચ્ચ શિક્ષણ સંસ્થાન અને અન્ય સ્થળોની મુલાકાતો વિદ્યાર્થીઓને વિવિધ વ્યવસાયોથી પરિચિત કરવા અને વિવિધ વ્યવસાયો અને ભાવિ રોજગારના સંભવિત ક્ષેત્રોમાં રોકાયેલા લોકો દ્વારા પ્રદાન કરવામાં આવતા જરૂરી જ્ઞાન અને કૌશલ્યોની સમજ માટે શાળા દ્વારા આયોજન કરવામાં આવશે.

પ્રયોગો

પ્રાયોગિક અભિગમ અને અન્વેષણ બાળકોને તપાસ કરવા, અવલોકન કરવા, બનાવવા, ચર્ચા કરવા, વિવેચનાત્મક રીતે વિચારવા, વર્ગીકૃત કરવા, વિશ્લેષણ કરવા, કારણ આપવા અને તારણો કાઢવા પ્રોત્સાહિત કરે છે.

કુદરતી સંશોધનો

કુદરતી વિશ્વ વિશે વધુ અવલોકન અને શીખવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરતી પ્રવૃત્તિઓ હોવી જોઈએ. પ્રાકૃતિકમાં રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાનોની મુલાકાત લેવી, હાઈકિંગ, તારાઓ નીચે સૂવું, ચડવું, પર્વત પર બાઈકિંગ, આસપાસની દુનિયાનું અવલોકન, વન્યજીવન જોવાનો સમાવેશ થાય છે.

આ સ્થાનોનું અન્વેષણ કરીને વિદ્યાર્થીઓ વિવિધ કૌશલ્યો પરિસ્થિતિઓનો અનુભવ કરી શકે છે. ઉપરાંત, આ પ્રવૃત્તિઓ વિવિધ પ્રકારના નવા વ્યવસાયોની અનુભૂતિ પણ વિકસાવી શકે છે જેમાંથી બાળકો પસંદગી કરી શકે છે.

સર્વેક્ષણો અને ઇન્ટરવ્યુ

સર્વેક્ષણો બાળકોને અર્થપૂર્ણ આંતરદૃષ્ટિ પ્રાપ્ત કરવા માટે માહિતી મેળવવા, એકત્રિત કરવા અને ઉપયોગ કરવામાં મદદ કરે છે. મોટાભાગના સંશોધન અને સર્વેક્ષણ પ્રવૃત્તિઓમાં બાળકો ઇન્ટરવ્યુ દ્વારા લોકો પાસેથી માહિતી મેળવે છે.

બાળકોને તેમના આસપાસના લોકો સાથે વાત કરવા અને સમસ્યા અથવા આપેલ કાર્ય સંબંધિત ડેટા એકત્રિત કરવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવે છે. આ તેમને આસપાસની સમસ્યાઓનો હાથવગો અનુભવ પ્રાપ્ત કરવામાં મદદ કરે છે. તે તેમને તેમની આસપાસની સમસ્યાઓ વિશે વધુ જાણવામાં પણ મદદ કરે છે.

બાળકોને ઇન્ટરવ્યુ લેવા તેમના પોતાના પ્રશ્નો બનાવવા અને એકત્ર કરવામાં આવેલ ડેટાનો ઉપયોગ રિપોર્ટ તૈયાર કરવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવી શકે છે. લોકો સાથે વાતચીત અને તેમના ઇન્ટરવ્યુ લેવાથી સંચાર કૌશલ્ય વિકસાવવામાં, પ્રશ્નો પૂછવા, જવાબો રેકોર્ડ કરવા, રિપોર્ટ તૈયાર કરવા વગેરે જેવી બાબતોમાં મદદ મળે છે.

4. વાર્ષિક કાર્ય યોજના બનાવવી

10 બેગલેસ દિવસોના અમલીકરણ માટે આયોજન એ એક આવશ્યક ભાગ છે. શાળામાં પ્રવૃત્તિઓને યોગ્ય રીતે અમલમાં મૂકવા માટે દરેક શાળાએ ઇન્ડોર અને આઉટડોર પ્રવૃત્તિઓનો વાર્ષિક કાર્ય યોજના તૈયાર કરવી જોઈએ.

શાળાની વાર્ષિક કાર્ય યોજના તૈયાર કરતી વખતે, નીચેના મુદ્દાઓ માર્ગદર્શિકા તરીકે કામ કરશે:

- i) વાર્ષિક કેલેન્ડરમાં 10 બેગલેસ દિવસની પ્રવૃત્તિઓ કોઈપણ નંબરના સ્લોટમાં સમાવી શકાય છે. પરંતુ 2 અથવા 3 સ્લોટ રાખવાની સલાહ આપવામાં આવે છે.
- ii) વાર્ષિક કાર્ય યોજના બનાવતી વખતે, તમામ વિષયના શિક્ષકો સામેલ થઈ શકે છે.
- iii) જો જરૂરી હોય તો, ઇન્ડોર અને આઉટડોર પ્રવૃત્તિઓ એક દિવસમાં કલબ કરી શકાય છે.
- iv) ચોક્કસ ઉદ્દેશ્યની પ્રાપ્તિ માટે વિવિધ પ્રવૃત્તિઓનું વર્ગીકરણ કરવામાં આવ્યું હોવાથી, એક જ ઉદ્દેશ્ય માટે બે પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન ન કરવાની સલાહ આપવામાં આવે છે.
- v) ચોક્કસ પ્રવૃત્તિ અમલમાં મૂકતી વખતે, ચોક્કસ વિષય શિક્ષક સામેલ થઈ શકે છે. એક શિક્ષકને બધી પ્રવૃત્તિઓ અથવા અમુક પ્રવૃત્તિઓ આપવી ન હોવો જોઈએ. ઉદાહરણ તરીકે, સામાજિક અભ્યાસના શિક્ષક મ્યુઝિયમની મુલાકાતનું આયોજન અને અમલ કરી શકે છે. તેવી જ રીતે, વિજ્ઞાનના શિક્ષક પ્રયોગો અને ફીલ્ડ ટ્રીપનું આયોજન અને અમલ કરી શકે છે.
- vi) જે શિક્ષક પ્રવૃત્તિઓનો અમલ કરી રહ્યા છે તે પ્રવૃત્તિઓમાં શીખવાના પરિણામોની પ્રાપ્તિની પણ ખાતરી કરશે.

શિક્ષકો તેમના શૈક્ષણિક કેલેન્ડરમાં શાળાઓમાં આઉટડોર અને ઇન્ડોર પ્રવૃત્તિઓ માટે વાર્ષિક યોજના બનાવશે. શાળા માટે વાર્ષિક કાર્ય યોજના તૈયાર કરતી વખતે આયોજન કરવામાં આવી રહેલી દરેક પ્રવૃત્તિ માટે પૂર્વ અને પછીની પ્રવૃત્તિઓને ધ્યાનમાં રાખી શકાય.

પૂર્વ-પ્રવૃત્તિ: શિક્ષક પ્રવૃત્તિઓ પહેલા હાથ ધરવા માટેની પૂર્વ પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરશે. આ શિક્ષક અને વિદ્યાર્થીઓને પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવા માટે પોતાને તૈયાર કરવામાં મદદ કરશે.

4. શાળામાં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓના માતા-પિતા/વાલીઓ
5. સમુદાય

1. શાળાના આચાર્ય/હેડ માસ્ટરની ભૂમિકાઓ અને જવાબદારીઓ

આચાર્ય/હેડ માસ્ટર શાળાના વડા અને આગેવાન હોવાના કારણે 10 બેગલેસ દિવસોની વાર્ષિક કાર્ય યોજના હેઠળ ઉલ્લેખિત પ્રવૃત્તિઓના અમલીકરણ માટે ભૌતિક સુવિધાઓ/સંસાધનો પ્રદાન કરવા માટે જવાબદાર છે. તેની/તેણીની શાળામાં યોજનાનો અમલ કરતી વખતે આચાર્ય/હેડ માસ્ટર:

1. શાળામાં વાર્ષિક કાર્ય યોજનાના અમલીકરણ માટે માર્ગદર્શન, પ્રેરણા આપશે અને દેખરેખ રાખશે
2. યોજના હેઠળ ઇચ્છિત પ્રવૃત્તિઓના અમલીકરણ માટે જરૂરી ભૌતિક તેમજ નાણાકીય સંસાધનો યોગ્ય રીતે પ્રદાન કરવા માટે જોગવાઈઓ પ્રદાન કરશે
3. યોજનાના વિવિધ હિતધારકો પાસેથી યોગ્ય પ્રતિસાદ લેવો અને સમય સમય પર જો જરૂરી હોય તો સુધારાત્મક પગલાંનો અમલ કરવો
4. 10 બેગલેસ દિવસોના માર્ગદર્શિકા દસ્તાવેજમાં દર્શાવ્યા મુજબ ઇચ્છિત ઉદ્દેશ્યોને યોગ્ય રીતે અમલમાં મૂકવા માટે વિવિધ વિષયોના શિક્ષકોને માર્ગદર્શન અને સમર્થન આપવું
5. સહાયક અને અનુકૂળ શિક્ષણ વાતાવરણ પૂરું પાડવું

2. વિવિધ વિષયોના શિક્ષકોની ભૂમિકાઓ અને જવાબદારીઓ

શાળાના તમામ શિક્ષકોએ આ કાર્યક્રમમાં ભાગ લેવો. શિક્ષકો ઉપર સૂચવેલા ઉદ્દેશ્યો પર તેમના વિષયને લગતી પ્રવૃત્તિઓ ઓળખી શકે છે. જે શિક્ષકો ભાષા, ગણિત, વિજ્ઞાન, સામાજિક વિજ્ઞાન, શારીરિક શિક્ષણ, કલા, સંગીત અને વ્યાવસાયિક - કાર્ય અનુભવ

જેવા વિષયો ભણાવતા હોય તેવા શિક્ષકો આ મુલાકાતો અને કૌશલ્ય આધારિત પ્રવૃત્તિઓના આયોજનની પ્રક્રિયામાં સામેલ થશે. તેઓ વિદ્યાર્થી સહાયક સેવાઓ પૂરી પાડશે, જેમાં વિદ્યાર્થીઓને માર્ગદર્શન, શીખવાની સામગ્રીની વ્યવસ્થા, નિયમિત માર્ગદર્શન અને કાઉન્સેલિંગ સત્રો યોજવા, પારદર્શક મૂલ્યાંકન, પ્રદર્શન પર સતત પ્રતિસાદની જોગવાઈનો સમાવેશ થાય છે. શિક્ષક આ કાર્યક્રમ દરમિયાન પ્રાપ્ત થનારા શીખવાના પરિણામ સાથે પ્રવૃત્તિના શિડ્યુલનું આયોજન કરશે.

સ્પષ્ટ શબ્દોમાં, શિક્ષકો પાસેથી નીચેના કાર્યો કરવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે:

- 10-દિવસની બેગલેસ દિવસની પ્રવૃત્તિઓના મહત્વ વિશે માતાપિતાને શિક્ષિત કરવા.
- વિદ્યાર્થીઓને આ કાર્યક્રમના મહત્વ વિશે માર્ગદર્શન આપવું.
- માર્ગદર્શિકામાં આપેલ પ્રવૃત્તિઓના આધારે પ્રવૃત્તિઓ પસંદ કરવી અથવા વધારાની પ્રવૃત્તિ ડિઝાઇન કરવી અથવા પ્રવૃત્તિઓ કરવા માટે પાઠની યોજના તૈયાર કરવી.
- સામગ્રી અને સંસાધનોની વ્યવસ્થા કરવી.
- નિષ્ણાત સંસ્થાઓ અને સમુદાય સાથે જોડાણો વિકસાવવા.
- પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરવું અને તેમને વાસ્તવિક જીવનની પરિસ્થિતિઓ સાથે જોડવું.
- સંબંધિત વિષય ક્ષેત્ર સાથે આધારભૂત વિભાવના, મહત્વ, સુસંગતતા સમજાવું
- પ્રવૃત્તિઓના અમલીકરણ દરમિયાન વિદ્યાર્થીઓને માર્ગદર્શન આપવું, પ્રોત્સાહિત કરવું અને સલાહ આપવી
- દરેક પ્રવૃત્તિમાં વિદ્યાર્થીઓને સામેલ કરવા, અવલોકન કરવું અને મૂલ્યાંકન કરવું
- વિદ્યાર્થીઓ અને વહીવટીતંત્રને સમયાંતરે પ્રતિસાદ આપવો
- નાણાં, પરિવહન સહિત જરૂરી સંસાધનો અને અન્ય ઔપચારિકતાની વ્યવસ્થા કરવી

- ઉદ્દેશ્યોની પ્રાપ્તિનું મૂલ્યાંકન કરવું

3. ધોરણ 6 થી 8 સુધીના વિદ્યાર્થીઓની ભૂમિકાઓ અને જવાબદારીઓ

વિદ્યાર્થીઓ કોઈપણ અધ્યયન શિક્ષણ પ્રક્રિયાની કરોડરજ્જુ છે અને શિક્ષણ અધ્યયન પ્રક્રિયાનું મુખ્ય કેન્દ્ર પણ છે. વિવિધ પ્રવૃત્તિઓમાં તેમની વાસ્તવિક સંડોવણી આવશ્યક છે. રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ 2020 આનંદથી ભરેલા શિક્ષણ વાતાવરણ સાથે વર્ગખંડની અંદર અને બહારના અનુભવો કરાવીને પ્રાયોગિક શિક્ષણ અને વિદ્યાર્થીઓને તેમની પોતાની શીખવાની પ્રક્રિયામાં સામેલ કરવા પર ભાર મૂકે છે.

આનાથી માત્ર વિવિધ કૌશલ્યો જ નહીં પરંતુ વિષયની ઊંડી સમજ પણ વિકસિત થશે. વિદ્યાર્થીઓએ નિમ્ન કરવું જોઈએ-

- પોતાની જાતને સામેલ કરતી પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવી
- સ્થાનિક કારીગરો, શિલ્પીઓ વગેરે સાથે સંપર્ક કરવો.
- વર્ક ટેબલ, હેમર, વાયર કટર, પાઇલર વગેરે જેવા આધુનિક સાધનોને હેન્ડલ કરવા.
- કુદરતી ઘટનાઓનું અન્વેષણ કરવું
- વિશિષ્ટ વ્યવસાય પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરીને વ્યાવસાયિક કૌશલ્યોના વિવિધ માર્ગોની કલ્પના કરવી
- તેમની વ્યક્તિગત જિજ્ઞાસા અને સર્જનાત્મકતાને શ્રેષ્ઠ અનુરૂપ હોય તે રીતે સામગ્રી અને સાધનોનો ઉપયોગ કરવો

4. શાળામાં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓના માતા-પિતા/વાલીઓની ભૂમિકા અને જવાબદારીઓ

10 બેગલેસ દિવસોની યોજનાની સફળતા માટે માતાપિતાની ભાગીદારી મહત્વપૂર્ણ છે. તેમના સતત સમર્થન અને સંડોવણી માટે આના દ્વારા વિનંતી કરવામાં આવે છે:

- તેમના બાળકને 10 બેગલેસ દિવસો હેઠળ વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવા અને સમર્થન આપવું
- તેમના બાળકમાં શ્રમના ગૌરવ પ્રત્યે યોગ્ય વલણ કેળવવું
- પેરેન્ટ ટીચર એસોસિએશન (પીટીએ) દ્વારા શાળા વહીવટ અને સંચાલનને ટેકો આપવો
- જ્યારે પણ જરૂરી હોય ત્યારે યોગ્ય અને સમયસર સહાય પૂરી પાડીને પોતાની જાતને સામેલ કરવી
- ખાસ જરૂરિયાતો ધરાવતા બાળકો (સીડબ્લ્યુએસએન)/દિવ્યાંગ બાળકોના માતા-પિતાએ તેમના બાળકને આવી પ્રવૃત્તિઓમાં સામેલ કરવા માટે તૈયાર કરવા અને પ્રોત્સાહિત કરવા.

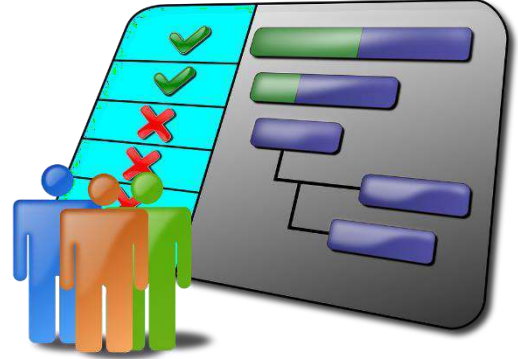
5. સમુદાયની ભૂમિકાઓ અને જવાબદારીઓ

સાકલ્યવાદી નૈતિકતા બનાવવા માટે સમુદાયની ભાગીદારી આવશ્યક છે. પ્રવૃત્તિના અમલીકરણમાં સમુદાયનો ટેકો અને સંડોવણી એ 10 બેગલેસ દિવસોની સફળતા માટેની મુખ્ય આવશ્યકતાઓમાંની એક છે.

- તેમના કાર્યના ચોક્કસ ક્ષેત્રોમાં પ્રવૃત્તિ સંબંધિત પ્રસ્તુતિઓ અને પ્રદર્શનો પ્રદાન કરવા
- શાળાના વિદ્યાર્થીઓને ગામ મેળો, મેળા, હાટ વગેરે દરમિયાન વ્યક્તિઓ સાથે વાતચીત કરવાની તક માટે મંજૂરી આપવી.
- જરૂરિયાતના કિસ્સામાં સામગ્રી અને માનવશક્તિ સંસાધનોના સ્વરૂપમાં સહાય પૂરી પાડવી
- 10 બેગલેસ દિવસો હેઠળ પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરવા માટે લોજિસ્ટિક સહાય પ્રદાન કરવી

6. જરૂરી સંસાધનો

10 બેગલેસ દિવસો હેઠળ આયોજિત ઇન્ડોર અને આઉટડોર પ્રવૃત્તિઓના અમલીકરણ માટે સામાન્ય તેમજ પ્રવૃત્તિ વિશિષ્ટ સંસાધનોની જરૂર છે. ઉદાહરણ તરીકે, કેમ્પસમાં વિકસિત વ્યાવસાયિક/કૌશલ્ય પ્રયોગશાળાઓનો ઉપયોગ 6 થી 8 સ્તર માટે વ્યાવસાયિક શિક્ષણ ઘટકોના વિકાસ માટે 10 બેગલેસ દિવસો હેઠળની ઇન્ડોર પ્રવૃત્તિઓના અમલીકરણ માટે થઈ શકે છે.

સામાન્ય સંસાધનો

આ સંસાધનોનો સમાવેશ થઈ શકે છે

- ભૌતિક/સામગ્રી સંસાધનો - જરૂરી જગ્યા, વિષય પ્રયોગશાળાઓ, વ્યાવસાયિક/કૌશલ્ય પ્રયોગશાળાઓ, ઉદ્યાન, બગીચા; કમ્પ્યુટર/લેપટોપ, સ્પીકર્સ, પોર્ટેબલ માઈક્સ, પ્રોજેક્ટર, વિડીયો સંસાધનો, બેનર, પોસ્ટર, મોડલ, ચાર્ટ; ફર્સ્ટ એઇડ બોક્સ, ઉપયોગી અને બિન-ઉપયોગી સાધનો અને ગેજેટ્સ
- નાણાકીય સંસાધનો- પ્રવૃત્તિઓ, પરિવહન, નાની વ્યવસ્થા વગેરે માટે ભંડોળની ફાળવણી.
- માનવશક્તિ સંસાધનો - સ્થાનિક રીતે ઉપલબ્ધ હસ્તકલા વ્યક્તિઓ અને કુશળ સંસાધન વ્યક્તિઓ

પ્રવૃત્તિ આધારિત સંસાધનો

આ સંસાધનોમાં અમલીકરણ હેઠળની પ્રવૃત્તિની ચોક્કસ જરૂરિયાતનો સમાવેશ થઈ શકે છે. આ દરેક જરૂરી સંસાધનોની વિગતો ઉદાહરણ હેઠળ પ્રવૃત્તિ સાથે આપવામાં આવી છે.

7. સમય ફાળવણી

સરેરાશ, શિક્ષકો અને બાળકો દિવસમાં લગભગ 6 કલાક અને વર્ષમાં 1,000 થી વધુ કલાક, શાળામાં વિતાવે છે. આ કાર્યક્રમ માટેની પ્રવૃત્તિઓ માટે ઓછામાં ઓછા 10 દિવસ અથવા શાળાના 60 કલાકનો સમય ફાળવવો જોઈએ. તે સૂચવવામાં આવે છે કે શાળા દરેક પાંચ દિવસના બે ભાગમાં પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરી શકે છે.

8. વિદ્યાર્થીની આકારણી અને મૂલ્યાંકન

આ કાર્યક્રમનો ઉદ્દેશ વિદ્યાર્થીઓને મનોરંજક રીતે વિવિધ પ્રવૃત્તિઓથી પરિચિત કરવાનો છે. આ કાર્યક્રમ દરમિયાન શિક્ષકો વિદ્યાર્થીઓની શિક્ષણ પ્રત્યેની રુચિ અને વલણનું અવલોકન કરી શકે છે. તેમ છતાં, વિદ્યાર્થીને કોઈ ગુણ અથવા ગ્રેડ આપવામાં આવશે નહીં, શિક્ષકો તેમને શીખવામાં સુધારણા માટે સમયાંતરે

પ્રતિસાદ આપીને ઇચ્છિત ઉદ્દેશ્યો હાંસલ કરવામાં મદદ કરવા માટે આંતરિક અને અનૌપચારિક મૂલ્યાંકન કરી શકે છે. સ્વ-શિક્ષણને પ્રોત્સાહન આપવા માટે શીખનારને સ્વ-મૂલ્યાંકન/મુલવણી માટે પણ પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવશે.

9. ખાસ જરૂરિયાતવાળા (સીડબ્લ્યુએસએન) અથવા દિવ્યાંગ બાળકોની સંભાળ

આપણી શાળા પ્રણાલીમાં ખાસ જરૂરિયાતવાળા (સીડબ્લ્યુએસએન) અથવા દિવ્યાંગ બાળકોને પણ પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. સામાન્ય રીતે, આ બાળકોની સંભાળ રાખવા માટે વિશેષશિક્ષણના શિક્ષકની નિમણૂક કરવામાં આવે છે.

બેંગલેસ દિવસોની પ્રવૃત્તિઓ દરમિયાન, વિશેષ શિક્ષણના શિક્ષક આ બાળકોની સાથે રહેશે અને પ્રવૃત્તિઓને લગતી તમામ વિભાવનાઓનું માર્ગદર્શન આપશે અને સમજાવશે. આનાથી વિદ્યાર્થીઓને સંબંધિત તમામ પ્રવૃત્તિઓ સમજવામાં મદદ મળશે.

જો શાળામાં વિશેષ શિક્ષણના શિક્ષક (ઓ) ઉપલબ્ધ ન હોય તો આ બાળકોના માતા-પિતાને તેમના બાળક સાથે આવવા માટે કહેવામાં આવી શકે છે. ખાસ જરૂરિયાતો ધરાવતા બાળકો માટે પ્રશિક્ષિત શિક્ષકો પણ આ પ્રવૃત્તિઓમાં સામેલ થઈ શકે છે. શિક્ષક કોર્ડિનેટરની મદદથી આ શિક્ષકોએ અગાઉથી સારી રીતે આ બાળકો માટેની પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરવું જોઈએ. અને તેમને દરેક પ્રવૃત્તિ માટે માનસિક રીતે તૈયાર કરવા જોઈએ.

10. ઉદાહરણો સાથેની પ્રવૃત્તિઓની સૂચનાત્મક સૂચિ

શાળા શિક્ષણ નિયામક/શિક્ષક કાર્યક્રમના ઉદ્દેશ્યોને સમજ્યા પછી સ્થાનિક પરિસ્થિતિઓ અનુસાર વિવિધ બેગલેસ દિવસોની પ્રવૃત્તિઓ ઓળખી શકે છે. શિક્ષકો દ્વારા 10 બેગલેસ દિવસને લગતી મહત્વની પ્રવૃત્તિઓ તૈયાર કરવામાં આવી છે. પ્રેક્ટિકલ એક્સપોઝર માટે, પ્રવૃત્તિઓની વિગતો પણ ઉદાહરણો સાથે અહીં સમજાવવામાં આવી છે.

- રાષ્ટ્રીય સ્મારકો, મ્યુઝિયમની મુલાકાત
- હસ્તકલા: શણ બનાવવાનું, વાંસનું કામ, હસ્તકલા
- "કચરામાંથી શ્રેષ્ઠ બનાવવું"
- શૈક્ષણિક રમતો/સ્પોર્ટ્સ
- સ્વચ્છતા અને સફાઈ
- પર્યાવરણ અને હરિત પ્રવૃત્તિઓ
- સંગીત અને સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓ
- માહિતી અને સંચાર ટેકનોલોજી (આઈસીટી) ને લગતી પ્રવૃત્તિઓ
- મૂલ્ય અને શાંતિ શિક્ષણ
- રાષ્ટ્રીય તહેવારોની ઉજવણી
- સ્થાનિક કારીગર/શિલ્પી સાથે વાતચીત
- પ્રોજેક્ટ આધારિત પ્રવૃત્તિઓ
- એનિમેશન, ગ્રાફિક, ફેશન ડિઝાઇનિંગ
- પતંગ બનાવવી, ડ્રામેટિક્સ, સ્કેપબુક બનાવવી વગેરે.
- સેક્ટર મુજબની પ્રવૃત્તિઓ જેમકે ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી સક્ષમ સેવાઓ (આઈટીઈ), ઈન્ટરનેટ ઓફ થિંગ્સ (આઈઓટી), નેટવર્કિંગ, આર્ટિફિશિયલ ઈન્ટેલિજન્સ (એઆઈ), રોબોટિક્સ અને ડૂડલિંગ

પ્રવૃત્તિ: 01

પ્રવૃત્તિનું નામ:

પક્ષી અભયારણ્યની મુલાકાત - પક્ષી નિરીક્ષણની ફીલ્ડ ટ્રીપ

પ્રવૃત્તિનો પ્રકાર : આઉટડોર

સમય અવધિ : 4 કલાક

કૌશલ્ય જે વિકસાવવાનું છે: અવલોકન કૌશલ્ય, તર્ક અને વિચારશીલતા. પ્રકૃતિ સાથે સામંજસ્યપૂર્ણ પોતાનો વિકાસ કરવો, સંચાર કૌશલ્ય, આંતરવ્યક્તિત્વ કૌશલ્ય

શીખવાના પરિણામો:

- પક્ષીઓ વિશે વિસ્તૃત માહિતી આપવા માટે.
- પક્ષીઓની સ્થળ થી સ્થળના સ્થળાંતર વિશે સમજાવા માટે.
- લોકો અને તેમના કુદરતી વાતાવરણ વચ્ચેના જોડાણનું વર્ણન કરવા માટે.
- પક્ષી અભયારણ્યના સંરક્ષણ અને જાળવણી વિશે ચર્ચા કરવા માટે

જરૂરી સામગ્રી:

- બાયનોક્યુલર
- આરામદાયક ફૂટવેર
- બ્રિઝ ટોપી
- પક્ષી ગીત - સીડી
- નોટબુક

શિક્ષકો માટે સૂચનાઓ:

- વિદ્યાર્થીઓને વાતચીત કરવા અને પ્રશ્નો પૂછવા માટે તૈયાર કરો.
- બાળકોમાં અવલોકન માટે રસ પેદા કરો.
- બાળકોને મુક્તપણે સામેલ થવા માટે માર્ગદર્શન આપો.
- બાળકોને પક્ષી જોવાની ફીલ્ડ ટ્રીપ પર નાની યાદગાર નોંધ લખવા માટે પ્રોત્સાહિત કરો.

વિદ્યાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ:

- સ્થળના ઇતિહાસનો અભ્યાસ કરવો
- શાંતિ જાળવવી
- ધ્યાનથી જોવું
- ગ્રુપમાં રેહવું
- માહિતી સંગ્રહ

પદ્ધતિ:

- વિદ્યાર્થીઓને તેમની મુલાકાત વિશે અગાઉથી જાણ કરો.
- વિદ્યાર્થીઓને પક્ષી અભયારણ્યના મહત્વ વિશે સમજાવો.
- અભયારણ્યની મુલાકાત.
- વિદ્યાર્થીઓને કામદારો સાથે વાતચીત કરવા અને પક્ષી અભયારણ્યના વિકાસ માટે વપરાતા વિવિધ કાચા માલ વિશે જાણવા માટે પ્રેરિત કરો.
- પક્ષીઓ અને તેમના વર્તન વિશે વિદ્યાર્થીઓ સાથે ચર્ચા કરો.
- તેમને આ મુલાકાત પર નોંધ લખવા અને રિપોર્ટ તૈયાર કરવા પ્રોત્સાહિત કરો.

मूल्यांकन:

- समय व्यवस्थापन
- सर्जनात्मकता
- कल्पना
- टीममां साथे काम करवुं
- भाषानी योग्यता
- प्रश्न पूछवानुं कौशल्य
- शिस्त

कारकिर्दी नी तक्रो

- वाछल लाछइ इटोग्राइर
- प्रकृतिवादी
- रिपोर्टर
- वैज्ञानिक
- पत्रकार

પ્રવૃત્તિ: 02

પ્રવૃત્તિનું નામ:

બાંધકામ સ્થળની મુલાકાત

પ્રવૃત્તિનો પ્રકાર : આઉટડોર

સમય અવધિ : 2 કલાક

કૌશલ્ય જે વિકસાવવાની છે: અવલોકન કૌશલ્ય,

વિચાર કૌશલ્ય, જ્ઞાનાત્મક કૌશલ્ય, આંતરવ્યક્તિત્વ કૌશલ્ય

શીખવાના પરિણામો:

- બાંધકામના વિવિધ ઘટકોને ઓળખવા અને તેની ચર્ચા કરવી.
- બાંધકામ સ્થળ પર વપરાતા વિવિધ સાધનો અને ઉપકરણો વગેરે વિશે વર્ણન કરવું.
- ઈમારતના બાંધકામ સાથે સંકળાયેલી વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ વિશે સમજાવવું.
- બાંધકામ કાર્ય સાથે સંકળાયેલા વિવિધ વ્યવસાયોની ચર્ચા કરવી.

જરૂરી સામગ્રી:

- નોટ બુક અને પેન
- સેફ્ટી કેપ

શિક્ષકો માટે સૂચનાઓ:

- શિક્ષકે બાંધકામ સ્થળની મુલાકાતનું આયોજન કરવું જોઈએ અને તેમની પરવાનગી મેળવવીને તારીખ નક્કી કરવી જોઈએ.
- વિદ્યાર્થીઓને પ્રશ્નો પૂછવા માટે તૈયાર કરો.
- બાળકોમાં બાંધકામ ક્ષેત્રના વિવિધ વ્યવસાયો વિશે જાણવાની રુચિ કેળવવી.
- જ્યારે તેઓ વાતચીત કરે ત્યારે નોંધ લેવા અને રિપોર્ટ લખવા માટે તેમને માર્ગદર્શન આપો.

વિદ્યાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ:

- બાંધકામ પ્રવૃત્તિઓમાં વપરાતી વિવિધ પ્રકારની સામગ્રીની નોંધ કરો.
- સ્થળ પર વપરાતા સાધનોની યાદી બનાવો.
- સામગ્રી અને સાધનોના ઉપયોગ વિશે કામદાર સાથે વાતચીત કરો.
- શાંતિ જાળવવી.
- ખતેલ પાડ્યા વિના કાળજીપૂર્વક જોવું.

- ક્યાંય એકલા ન જવું.

પદ્ધતિ:

- વિદ્યાર્થીઓને તેમની મુલાકાત વિશે અગાઉથી જાણ કરો.
- વિદ્યાર્થીઓને બાંધકામ સ્થળ પર લઈ જઈ શકાય છે.
- વિદ્યાર્થીઓને કામદારો સાથે વાતચીત કરાવો અને બાંધકામ માટે વપરાતા વિવિધ કાચા માલ વિશે જાણવા દો.
- બાંધકામના સ્થળે ઉપયોગમાં લેવાતા વિવિધ કાચા માલ વિશે વિદ્યાર્થી સાથે ચર્ચા કરો
- વિદ્યાર્થીઓને બાંધકામ પ્રક્રિયા વિશે સમજાવો.
- મુલાકાતની નોંધ લેવા અને રિપોર્ટ લખવા માટે તેમને માર્ગદર્શન આપો.

મૂલ્યાંકન:

- અવલોકન કૌશલ્ય
- પ્રશ્ન પૂછવાનું કૌશલ્ય
- ભાષાની યોગ્યતા
- સમયપાલન
- ટીમમાં સાથે કામ કરવું

કારકિર્દી ની તકો:

- આર્કિટેક્ટ
- બાંધકામ સામગ્રીના સપ્લાયર
- મેન્ટનેન્સ એજન્ટ
- ઇન્ટિરિયર ડિઝાઇનર
- સુથાર
- કડિયો
- પ્લમ્બર
- સુપરવાઈઝર

પ્રવૃત્તિ: 03

પ્રવૃત્તિનું નામ:

ડેરી ફાર્મની મુલાકાત

પ્રવૃત્તિનો પ્રકાર : આઉટડોર

સમય અવધિ : 3 - 4 કલાક

કૌશલ્ય જે વિકસાવવાની છે: અવલોકન કૌશલ્ય, વિચાર કૌશલ્ય, સંચાર કૌશલ્ય અને આંતરવ્યક્તિત્વ કૌશલ્ય

શીખવાના પરિણામો:

- ડેરી ફાર્મના કાર્યો અને પ્રવૃત્તિઓની ચર્ચા કરવી.
- ખેતરમાં ઢોરના પ્રકારોને ઓળખવા અને તફાવત કરવા.

જરૂરી સામગ્રી:

- પેન,
- પેન્સિલ,
- નોટ બુક,
- કેમેરા

શિક્ષક માટે સૂચનાઓ:

- વિદ્યાર્થીઓને પ્રશ્નો પૂછવા માટે પ્રોત્સાહિત કરો.
- ફીલ્ડ વિઝિટ માટે રસ પેદા કરો.
- જ્યારે તેઓ વાતચીત કરે ત્યારે નોંધ લેવા માટે તેમને માર્ગદર્શન આપો.

વિદ્યાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ:

- ડેરી ફાર્મમાં વપરાતા વિવિધ પ્રકારના ઢોર અને સામગ્રીની નોંધ કરવી.
- સાઇટમાં વપરાતા સાધનોની યાદી બનાવી.
- સામગ્રી, સાધનો અને પ્રાણીઓના ઉપયોગ વિશે કામદાર સાથે વાતચીત કરવી.

પદ્ધતિ:

- ડેરી ફાર્મની પરવાનગી મેળવો અને પરિવહનની વ્યવસ્થા કરો.
- ડેરી ફાર્મની મુલાકાત
- ડેરી ફાર્મની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓને ઓળખો

પીએસએસ કેન્દ્રીય વ્યવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થા, ભોપાલ

- જો ઉપલબ્ધ હોય તો દૂધની પાશ્ચરાઇઝેશન, પેકિંગ અને વિતરણ વગેરેની પ્રક્રિયા જુઓ
- લોકો સાથે વાતચીત કરો અને સારી સમજણ માટે પ્રશ્નો પૂછો.
- ડેરી ફાર્મની મુલાકાત અંગે રિપોર્ટ લખો.

મૂલ્યાંકન:

- રુચિ
- સહભાગિતા
- ટીમમાં સાથે કામ કરવું
- આંતરવ્યક્તિગત કૌશલ્ય
- રિપોર્ટની તૈયારી

કારકિર્દી ની તકો:

- ડેરી ફાર્મ સુપરવાઈઝર
- ડેરી કેમિસ્ટ ટેકનિશિયન
- ડેરી એન્જિનિયરિંગ ટેકનિશિયન
- મિલ્કર
- ન્યુટ્રિશનિસ્ટ
- ડેરી ફાર્મ મેનેજર
- ડેરી ટેકનોલોજિસ્ટ

પ્રવૃત્તિ 04

પ્રવૃત્તિનું નામ:

શાકભાજી માર્કેટની મુલાકાત અને સર્વે.

પ્રવૃત્તિનો પ્રકાર : આઉટડોર

સમય અવધિ : 2 કલાક

કૌશલ્ય જે વિકસાવવાની છે: અવલોકન કૌશલ્ય, ટીમમાં સાથે કામ કરવું, આંતરવ્યક્તિત્વ કૌશલ્ય, માર્કેટિંગ કૌશલ્ય, ગુણવત્તા સમાનતા

શીખવાના પરિણામો:

- સમાજમાં શાક માર્કેટના મહત્વ વિશે ચર્ચા કરવી.
- બજારમાં ઉપલબ્ધ શાકભાજીના પ્રકારોને ઓળખવા અને તેનો તફાવત કરવો.
- શાકભાજીના વેચાણ ભાવ અંગે ચર્ચા કરવી.

જરૂરી સામગ્રી:

- નોટ બુક
- પેન
- કેરી બેગ

શિક્ષકો માટે સૂચનાઓ:

- શિક્ષકે સ્થળ (નજીકનું બજાર) માટે આયોજન કરવું જોઈએ.
- તારીખ નક્કી કરો.
- શિક્ષકે પરિવહનની વ્યવસ્થા કરવી જોઈએ અને વિદ્યાર્થીઓની સલામતીનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ.
- વિદ્યાર્થીઓનું અવલોકન અને મૂલ્યાંકન કરો

વિદ્યાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ:

- વિદ્યાર્થી માર્કેટની પ્રવૃત્તિઓનું અવલોકન કરશે.
- માર્કેટમાં પ્રવર્તમાન શાકભાજીના ભાવો નોંધો.
- ચર્ચા કરીને શાકભાજી ઓળખો. શાકભાજી વેચનારાઓ સાથે વાતચીત.

પદ્ધતિ:

- વિદ્યાર્થીઓને માર્કેટની મુલાકાત અને અન્ય વિગતો વિશે અગાઉથી જાણ કરવી.
- વિદ્યાર્થી તેમની નોટબુક અને પેન લાવશે અને કિંમત વિશે માહિતી એકત્રિત કરશે.
- વિદ્યાર્થીઓને માર્કેટમાં લઈ જઈ શકાય છે.
- વિદ્યાર્થી શાકભાજી વેચનાર સાથે વાતચીત કરશે અને શાકભાજી અને ફળોની કિંમત નોંધશે.
- વિદ્યાર્થીઓ શાક માર્કેટમાં જોયેલી પ્રવૃત્તિ વિશે રિપોર્ટ લખશે.

મૂલ્યાંકન:

- નેતૃત્વ ગુણવત્તા
- આંતરવ્યક્તિત્વ કૌશલ્ય
- સમાવેશ અને સ્વૈચ્છિક

કારકિર્દી ની તકો:

- શાકભાજી વિકેતાઓ
- શાકભાજીના સ્ટોકિસ્ટ વેપારી
- ગુણવત્તા તપાસનાર
- શાકભાજીના વેચાણ અને ખરીદીના ઓપરેટર
- શાકભાજીના દુકાનદાર

પ્રવૃત્તિ 05

પ્રવૃત્તિનું નામ:

ફીલ્ડ વિઝિટ-કીઝાડી (શિવગંગા જિલ્લો) નેશનલ મ્યુઝિયમની ખોદકામ સાઈટ

પ્રવૃત્તિનો પ્રકાર : આઉટડોર

સમય અવધિ : 3 કલાક

કૌશલ્ય જે વિકસાવવાની છે: ભારતીય સંસ્કૃતિ પ્રત્યે સંવેદનશીલતા, અવલોકન કૌશલ્ય, સંચાર કૌશલ્ય, વિવિધ સંસ્કૃતિઓ વચ્ચે તફાવત કરવો વગેરે.

શીખવાના પરિણામો:

- ફીલ્ડ પર વિઝ્યુઅલાઈઝ કરીને અને અનુભવ કરીને પૂરી પાડવામાં આવેલ માહિતીની ચર્ચા કરવી
- આપણા પૂર્વજો પાસે જે કૌશલ્ય અને જ્ઞાન હતું તેની કદર કરવી
- કામની ગુણવત્તાનું પૃથ્થકરણ કરવું
- આ ક્ષેત્રમાં વિવિધ તકો વિશે ચર્ચા કરવી
- મુલાકાત લીધેલ સ્થળની પરંપરાની ચર્ચા કરવી

જરૂરી સામગ્રી: નોટ બુક, પેન, પેન્સિલ, રબર અને કેપ

શિક્ષકો માટે સૂચનાઓ:

- મુલાકાત માટે સાઈટ પસંદ કરો.
- સાઈટ માટે શૈક્ષણિક કોર્ડીનેટરનો સંપર્ક કરો અને તારીખ અને સમય ગોઠવો. સરનામાં, દિશા-નિર્દેશો, સંપર્ક વ્યક્તિઓ, ફોન નંબરો, ઈમેલ એડ્રેસ વગેરે રેકોર્ડ કરો.
- ફીલ્ડ ટ્રિપની મુખ્ય વિશેષતાઓથી પરિચિત થવા માટે પૂર્વ-મુલાકાત લો. પોસ્ટકાર્ડ્સ અને પોસ્ટરો ખરીદો.

- મુલાકાત પહેલાં વિદ્યાર્થીઓ સાથે શેર કરવા માટે ડિજિટલ ફોટોગ્રાફ્સ લો.
- પ્રિન્સિપાલ પાસેથી વહીવટી મંજૂરી પ્રાપ્ત કરવા માટે અરજી કરો.
- બસ પરિવહનના રિઝર્વેશન માટે અરજી ફાઈલ કરો.
- જો જરૂરી હોય તો ભોજન અથવા બપોરના ભોજનની વ્યવસ્થા કરો.
- દિવસ માટે શેડ્યૂલ બનાવો.
- વિદ્યાર્થીઓ માટે નામ ટેક્સ તૈયાર કરો.
- પ્રવેશ ફી (જો કોઈ હોય તો) માટે નાણાં એકત્રિત કરો.
- વાલી માટે પરવાનગી પત્ર લખો.
- વિદ્યાર્થીઓનો સંપર્ક નંબર લેવા.
- પ્રવાસ પહેલાં વિદ્યાર્થીઓને તૈયાર કરવા.

વિદ્યાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ:

- ફીલ્ડ ટ્રિપનો હેતુ અને તે અભ્યાસના વર્તમાન એકમ સાથે કેવી રીતે સંબંધિત છે તેની ચર્ચા કરો.
- ફીલ્ડ ટ્રિપ સાઈટ અથવા પ્રદર્શનોથી સંબંધિત ફોટોગ્રાફ્સ અથવા પોસ્ટરો બતાવો કે જે જોવામાં આવશે.

- કેવી રીતે સારા પ્રશ્નો પૂછવા અને મુલાકાત દરમિયાન માહિતી એકત્ર કરવા માટે ઓપન-એન્ડેડ અવલોકન પ્રશ્નોની યાદી બનાવવા માટે વિદ્યાર્થીઓ સાથે ચર્ચા કરો. ચાર્ટ પેપર પર અથવા વિદ્યાર્થીની ફીલ્ડ ટ્રીપ નોટ બુકમાં પ્રશ્નો રેકોર્ડ કરો.
- સલામતીના પગલાં સમજાવવો
- શાળાનો યુનિફોર્મ અને આઈડી કાર્ડ પહેરવાનું મહત્વ સમજવું.
- ખોદકામના સાઈટની મુલાકાત લેતી વખતે નિયમો અને વિનિયમોનું પાલન કરવું જોઈએ.

પદ્ધતિ:

- આર્કીઓલોજિસ્ટને મળવું (પ્રશ્નાવલિ તૈયાર કરવી)
- નિષ્ણાતોનો ઇન્ટરવ્યુ લો
- કુંભારો સાથે ચર્ચા (પ્રાચીન માટીકામની ડિઝાઇન વગેરે વિશે)
- આર્કીઓલોજિસ્ટને પૂછવા માટેના પ્રશ્નો
 1. આર્કીઓલોજિસ્ટ બનવું કેટલું રસપ્રદ છે?
 2. અહીં રહેતા લોકો કોણ હતા?
 3. ખોદકામ દરમિયાન તમે કયા પ્રકારના પડકારોનો સામનો કરો છો?
 4. તેઓએ કયો ખોરાક ખાતા હતા?
 5. કયા પ્રકારનાં સાધનોનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો?
 6. તેઓ અન્ય લોકો સાથે કેવી રીતે સંપર્ક કરતા હતા?
 7. દરિયાઈ વેપાર કેવી રીતે શક્ય બન્યો?
 8. આર્કીઓલોજિસ્ટ કેવા પ્રકારની વસ્તુઓની શોધ કરે છે?
 9. અહીં રહેતા લોકોનું શું થયું?
 10. લોકોને સંસાધનો કેવી રીતે મળ્યા?
 11. લોકો પાસે કયા કૌશલ્ય છે ?
 12. શું ખોદકામ પ્રક્રિયા પૂર્ણ થઈ છે કે હજુ કરવાની બાકી છે?

મૂલ્યાંકન:

- રુચિ
- સહભાગિતા
- ટીમમાં સાથે કામ કરવું
- આંતરવ્યક્તિત્વ કૌશલ્ય
- રિપોર્ટની તૈયારી

કારકિર્દી ની તકો:

- આર્કીઓલોજિસ્ટ
- વૈજ્ઞાનિક
- ગાઈડ
- મ્યુઝિયમ ટેકનિશિયન
- મ્યુઝિયમ આર્ટ ગેલેરી રેકોર્ડ કીપર વગેરે
- ખોદકામ નિયામક

पीएसएस केन्द्रीय व्यवसायिक शैक्षणिक संस्था, लोपाल

- साईट मेनेजर
- आयोजक
- टुर गाईड
- प्लेसटोसीन शुओलोजिस्ट
- आर्कीओलोजिस्ट
- एन्वेस्टीगेटर

પ્રવૃત્તિ 06

પ્રવૃત્તિનું નામ: ચેરિટી વિઝિટ

પ્રવૃત્તિનો પ્રકાર : આઉટડોર

સમય અવધિ : 3 કલાક

કૌશલ્ય જે વિકસાવવાની છે: અવલોકન કૌશલ્ય, સમુદાય અને તેના મુદ્દાઓ પ્રત્યે જવાબદારીની લાગણી, આંતરવ્યક્તિત્વ કૌશલ્ય, સંચાર કૌશલ્ય, માનવતા પ્રત્યે આદર

શીખવાના પરિણામો:

- સમુદાય પ્રત્યેની જવાબદારીઓની ચર્ચા કરવી
- સમુદાયની સેવાના મહત્વનું વર્ણન કરવા

જરૂરી સામગ્રી: કોપી, પેન અને ભેટ

શિક્ષકો માટે સૂચનાઓ:

- શિક્ષકે અનાથાશ્રમ અથવા વૃદ્ધાશ્રમ જેવી જગ્યા મેળવીને તારીખ નક્કી કરવી જોઈએ
- શિક્ષકે વિદ્યાર્થીઓને અગાઉથી કોઈ ભેટ લાવવાની જાણ કરવી જોઈએ, ભેટ પણ એકત્રિત કરવી જોઈએ.
- શિક્ષકે પરિવહનની વ્યવસ્થા કરવી અને વિદ્યાર્થીઓની સલામતીનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ
- વિદ્યાર્થીઓનું અવલોકન અને મૂલ્યાંકન કરો.

વિદ્યાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ:

- હસતા ચહેરા સાથે વિદ્યાર્થીએ અનાથાશ્રમ/વૃદ્ધાશ્રમમાં લોકોનું સ્વાગત કરવું જોઈએ.
- લોકો સાથે વાતચીત કરો
- શિક્ષકની સૂચનાઓનું પાલન કરો.

પદ્ધતિ:

- મુલાકાત પહેલા વિદ્યાર્થીઓને ચેરિટી અને અન્ય વિગતો વિશે માહિતી આપવી.
- વિદ્યાર્થીઓ કોઈપણ ભેટ તૈયાર અથવા ખરીદી શકે છે અને શાળામાં લાવી શકે છે અથવા એકત્રિત કરી શકે છે.
- વિદ્યાર્થીઓને ચેરિટી માટે અનાથાશ્રમ અથવા વૃદ્ધાશ્રમમાં લઈ જઈ શકાય છે.
- તેઓ તેમની ભેટો વહેંચી શેર કરી છે અને કોઈપણ નૃત્ય અથવા ગીત ગાઈને લોકોનું મનોરંજન કરી શકે છે.
- જ્યારે વિદ્યાર્થીઓ શાળામાં પાછા ફરે, ત્યારે તેઓ પ્રવૃત્તિ વિશે એક નાટ પુસ્તક લખી શકે છે.

મૂલ્યાંકન:

- નેતૃત્વ ગુણવત્તા
- વડીલ માટે આદર
- શિસ્ત
- સાંભળવાની કુશળતા

કારકિર્દી ની તકો:

- વૃદ્ધાશ્રમ માટે સ્વયંસેવક
- ડાચેટિશિયન
- વૃદ્ધાશ્રમ આરોગ્ય કાર્યકર

પ્રવૃત્તિ 7

પ્રવૃત્તિનું નામ: પપેટ્રી

પ્રવૃત્તિનો પ્રકાર : ઇન્ડોર ગ્રુપ પ્રવૃત્તિ

સમય અવધિ : 3 - 4 કલાક

કૌશલ્ય જે વિકસાવવાની છે: અવલોકન કૌશલ્ય, સંચાર કૌશલ્ય, આંતરવ્યક્તિત્વ કૌશલ્ય, સર્જનાત્મકતા અને નવીનતા, સૌંદર્ય શાસ્ત્ર, કલ્પના કૌશલ્ય, ભારતના સ્વદેશી રમકડાંનું જ્ઞાન, ટીમમાં સાથે કામ કરવું, સહયોગ અને સ્ક્રિપ્ટ લેખન વગેરે.

શીખવાના પરિણામો:

- શિક્ષણમાં પપેટ્રીના મહત્વની ચર્ચા કરવી
- કઠપૂતળીને હેન્ડલ કરવામાં મજાની શોધ કરવી

જરૂરી સામગ્રી:

- રંગીન કાગળો,
- ગુંદર,
- કાતર,
- આઈસ્ક્રીમની લાકડીઓ,
- સેલો ટેપ
- સ્કેચ પેન, કાગળ. દોરો

શિક્ષકો માટે સૂચનાઓ:

- શિક્ષકે વિદ્યાર્થીઓને કઠપૂતળી બનાવવા માટે જરૂરી સામગ્રી વિશે અગાઉથી જાણ કરવી જોઈએ.
- શિક્ષકે વિદ્યાર્થીઓને ટીમોમાં વિભાજિત કરવા જોઈએ.
- શિક્ષક નિષ્ણાત શિક્ષક અથવા કઠપૂતળીના નિષ્ણાતને આમંત્રિત કરશે અને કઠપૂતળી બનાવવાનું નિદર્શન કરશે.
- શિક્ષકે વિદ્યાર્થીઓને કઠપૂતળી બનાવવામાં મદદ કરવી જોઈએ.

વિદ્યાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ:

- વિદ્યાર્થીઓ નિષ્ણાતો દ્વારા આપવામાં આવેલી સૂચનાનું પાલન કરશે.
- કઠપૂતળી બનાવવાના પગલાંની નોંધ કરવી.
- કઠપૂતળીની સ્કિપ્ટ અને પાત્રો તૈયાર કરવા.

પદ્ધતિ:

- વિદ્યાર્થીઓને ગ્રુપમાં વિભાજીત કરો.
- એક ગ્રુપ તરીકે વિદ્યાર્થીઓએ પોતાની વાર્તાઓ બનાવવી જોઈએ અને કઠપૂતળીઓ તૈયાર કરવી જોઈએ.
- વાર્તાના દરેક પાત્રના સંવાદો તૈયાર કરો
- તેઓએ તેમની વાર્તા રજૂ કરવી પડશે અને તેમની કઠપૂતળીઓનો ઉપયોગ કરીને તેનું વર્ણન કરવું પડશે

મૂલ્યાંકન:

- બોલવું/વર્ણન કરવું
- સર્જનાત્મક વિચારસરણી
- સર્જનાત્મકતા
- ટીમમાં સાથે કામ કરવું
- પ્રસ્તુતિ

કારકિર્દી ની તકો:

- પપેટિયર/થિયેટર કલાકાર
- ક્રિએટીવ ડાયરેક્ટર
- સંપાદક
- સ્ટોરી ટેલર

પ્રવૃત્તિ 8

પ્રવૃત્તિનું નામ: પાલતુ પશુની સંભાળ પર સર્વે અને રિપોર્ટ લેખન

પ્રવૃત્તિનો પ્રકાર : ઇન્ડોર/આઉટડોર

સમય અવધિ : 1 કલાક

કૌશલ્ય જે વિકસાવવાની છે: અવલોકન કૌશલ્ય, સંચાર કૌશલ્ય, પ્રાણીઓ પ્રત્યે જવાબદારીની લાગણી

શીખવાના પરિણામો:

- સર્વે અને પોલ સંબંધિત શબ્દોને ઓળખવા અને તેની ચર્ચા કરવી
- સમુદાય સાથેની ક્રિયા પ્રતિક્રિયા દરમિયાન સંશયી બનવું
- સર્વે રિપોર્ટની વિગત
- સમાજમાં અપનાવવામાં આવતા વિવિધ પ્રકારના પાલતુ પ્રાણીઓ વિશે ચર્ચા કરવી

જરૂરી સામગ્રી:

- કાગળ
- પેન

શિક્ષકો માટે સૂચનાઓ:

- શિક્ષક વિદ્યાર્થીઓ સાથે સમાજમાં દ્વારા દત્તક લેવામાં આવેલ પાલતુ પ્રાણીઓની ભૂમિકા વિશે ચર્ચા કરશે.
- કોઈપણ અભ્યાસ માટે માહિતી એકત્ર કરવામાં સર્વે કેવી રીતે મદદ કરે છે.
- વિદ્યાર્થીઓ સાથે કરવાના મહત્વ વિશે ચર્ચા કરો. માહિતી એકત્ર કરવા માટે મીડિયા અને કંપનીઓ દ્વારા તેનો ઉપયોગ કેવી રીતે થાય છે તેની ચર્ચા કરો.
- હાથ ધરવામાં આવનાર સર્વેની પ્રક્રિયા વિશે વિદ્યાર્થીઓ સાથે ચર્ચા કરો.
- પૂર્ણ કરવા માટે દરેક વિદ્યાર્થીને સંક્ષિપ્ત સર્વે વિગતોની એક નકલ આપો.
- તેમના પ્રતિભાવની ચર્ચા કરવા અને પ્રશ્નના યોગ્ય ફોર્મેટિંગની સમીક્ષા કરવા માટે વિદ્યાર્થીઓની જોડી બનાવો.
- તેના પર અંતિમ રિપોર્ટ લખવા માટે તેમને પ્રોત્સાહિત કરો.

વિદ્યાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ:

- શિક્ષક અને મિત્રો સાથે સર્વે ફોર્મ અને તમામ મુદ્દાઓની ચર્ચા કરો.
- સમાજ દ્વારા દત્તક લીધેલા પાલતુ પ્રાણીઓ પર સમુદાય સાથે વાતચીત કરો

પદ્ધતિ:

- તમામ માહિતીનો ઉપયોગ કરીને, સર્વે પ્રશ્નાવલી તૈયાર કરો.
- સર્વે શીટનો ઉપયોગ કરીને તમારા સહપાઠીઓ/પડોશીઓનું સર્વે કરો.
- સર્વે પૂર્ણ કર્યા પછી, તે જ માહિતી માટે અંતિમ રિપોર્ટ લખો.

મૂલ્યાંકન:

- આયોજન
- વ્યવસ્થાપન કૌશલ્ય
- સહભાગિતા
- વિશ્લેષણ કૌશલ્ય
- રિપોર્ટિંગ

કારકિર્દી ની તકો:

- પેટ ગ્રુમર
- વાઈલ્ડ લાઈફ ફોટોગ્રાફર
- વેટરનરી ડોક્ટર
- સમુદ્રશાસ્ત્રી
- એક્વેરિસ્ટ
- પશુ વૈજ્ઞાનિક
- એનિમલ ટ્રેનર
- ઝૂ મેનેજર

પ્રવૃત્તિ 9

પ્રવૃત્તિનું નામ:

ગો ગ્રીન પર સાયકલ રેલી

પ્રવૃત્તિનો પ્રકાર : આઉટડોર

સમય અવધિ : 1 કલાક

કૌશલ્ય જે વિકસાવવાની છે: અવલોકન કૌશલ્ય, સખત મહેનત, સમુદાય પ્રત્યેની જવાબદારી, પર્યાવરણ જાગૃતિ, સંચાર કૌશલ્ય અને નેતૃત્વ કૌશલ્ય

શીખવાના પરિણામો:

- સમુદાય પ્રત્યેની જવાબદારીની ચર્ચા કરવી
- પર્યાવરણીય જાગૃતિના મહત્વનું વર્ણન કરવું

જરૂરી સામગ્રી:

- સ્લોગન સાથે પ્લેકાર્ડ્સ
- સાયકલ

પ્રવૃત્તિનું વર્ણન:

- વિદ્યાર્થીઓ સાયકલ રેલીમાં જતી વખતે ગો ગ્રીન વિશે જાગૃતિ ફેલાવશે.
- વિદ્યાર્થીઓ સામાન્ય સ્થળોએ લોકોને વૃક્ષો ઉગાડવાનું મહત્વ સમજાવશે.
- પ્લેકાર્ડ્સ અને સૂત્રોનો ઉપયોગ જનતા સાથે સંચાર કરવા માટે થાય છે.

શિક્ષકો માટે સૂચનાઓ:

- વિદ્યાર્થીઓના શિસ્ત પર દેખરેખ રાખવા માટે રેલી માટે વિદ્યાર્થી નેતાઓની નિમણૂક કરો.
- પ્લેકાર્ડ્સ બનાવો.
- જનતા પાસેથી પ્રતિસાદ મેળવો.

વિદ્યાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ:

- સાયકલ ચલાવતી વખતે સલામતીના નિયમોને સમજો
- સાયકલ પ્રવાસ માટેનો માર્ગ ઓળખો

पद्धति:

- गो ग्रीन माटे स्लोगन साथे प्लेकार्ड्स तैयार करो.
- सायकल रेलीमां जाओ.
- सारा हेतु माटे जागृति डेलावो

मूल्यांकन:

- सहभागिता.
- आत्मविश्वास
- शिस्त.
- शब्दोन्नो उपयोग

कारकिर्दी नी तक्रो:

- पर्यावरणवादी
- कन्वर्टर येनजुओ
- भातर सप्लायर
- पोस्टर डिजाइनर
- नर्सरी मालिक

પ્રવૃત્તિ 10

પ્રવૃત્તિનું નામ:

કચરામાંથી કલા - ઢીંગલી બનાવવી

પ્રવૃત્તિનો પ્રકાર : ઇન્ડોર

સમય અવધિ : 1 કલાક

કુશળતા જે વિકસાવવાની છે: સર્જનાત્મકતા અને નવીનતા, કલ્પના કૌશલ્ય, સાયકોમોટર કૌશલ્ય અને સૌંદર્યલક્ષી કૌશલ્ય વગેરે

શીખવાના પરિણામો:

- ઢીંગલી બનાવવાની વિવિધ રીતોની ચર્ચા કરવી
- પર્યાવરણનું અન્વેષણ કરવું અને કચરાના ઉપયોગ અંગે ચર્ચા કરવી

જરૂરી સામગ્રી:

- નારિયેળનું છોતરું
- પેઇન્ટ બ્રશ,
- ફેવિકોલ,
- ચાર્ટ પેપર.

શિક્ષક માટે સૂચનાઓ:

- વિદ્યાર્થીઓને ગ્રુપમાં બેસાડો.
- વિદ્યાર્થીઓને હસ્તકલા માટે જરૂરી સામગ્રી સાથે તૈયાર કરો.
- વિદ્યાર્થીઓને કચરામાંથી શ્રેષ્ઠ બનાવવા માટે પ્રોત્સાહિત કરો.

વિદ્યાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ:

- સૂચનાઓને અનુસરો
- કાચો માલ એકત્રિત કરો
- વિવિધ કાચા માલ અને સાધનોના ઉપયોગ વિશે ચર્ચા કરો
- પ્રક્રિયા મુજબ ઢીંગલી તૈયાર કરો

પદ્ધતિ:

- વિદ્યાર્થીઓને ગ્રુપમાં બેસાડવામાં આવે છે
- નારિયેળના છોતરામાંથી અનિચ્છનીય કાથીને ખોતરો.
- નાળિયેરના છોતરાને સફેદ રંગના એકેલિક પેઇન્ટથી રંગો.
- બિલાડીની આંખો, નાક અને કાન માટે કાળા ચાર્ટને વિવિધ આકારોમાં કાપો.

મૂલ્યાંકન:

- નકામી સામગ્રીને સમજવીને ઉપયોગ કરવો.
- સર્જનાત્મકતા
- ટીમમાં સાથે કામ કરવું
- સ્વચ્છતા
- કાપવાનું કૌશલ્ય
- કારીગરી
- પ્રસ્તુતિ

કારકિર્દી ની તકો:

- ઢીંગલીની દુકાન
- દુકાનદાર
- ડોલ ડિઝાઇનર
- કલાકાર
- કઠપૂતળી બનાવનાર

પ્રવૃત્તિ 11

પ્રવૃત્તિનું નામ: ડ્રોલિંગ

પ્રવૃત્તિનો પ્રકાર : ઇન્ડોર/આઉટડોર

સમય અવધિ : 2 કલાક

કૌશલ્ય જે વિકસાવવાના છે: સાયકોમોટર કૌશલ્ય, કલ્પના
કૌશલ્ય અને વિઝ્યુઅલ અને સ્થળલક્ષી કૌશલ્ય વગેરે

શીખવાના પરિણામો:

- ડ્રોલમાંથી કંઈક બનાવવા માટે વિચારોનું આયોજન કરવું
- બનાવેલ ડ્રોલ પ્રસ્તુત કરવા

જરૂરી સામગ્રી:

- પેન્સિલ,
- કલર પેન/પેન્સિલ,
- કાગળ
- કમ્પ્યુટર

શિક્ષક માટે સૂચનાઓ:

- વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસેતર પ્રવૃત્તિમાં સામેલ કરો.
- તેમને કારકિર્દીની સંભાવના તરીકે ડ્રોલિંગ સમજાવો.
- વિદ્યાર્થીને માહિતી વિચારવા અને પ્રોસેસ કરવા પ્રોત્સાહિત કરો.
- વિદ્યાર્થીઓને હસ્તકલા માટે જરૂરી સામગ્રી સાથે તૈયાર થવા પ્રેરિત કરો.
- ચર્ચા કરો કે કેવી રીતે ડ્રોઈંગ અને ડિઝાઈનિંગની મનોરંજક રીત ઉત્તમ વિઝ્યુઅલ બનાવવાની સરસ રીત હોઈ શકે છે.

વિદ્યાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ:

- સૂચનાઓનું પાલન કરવું
- તમારી સર્જનાત્મક કૌશલ્યોને વધુ સારી બનાવો
- ડ્રોલ્સ તૈયાર કરો

પીએસએસ કેન્દ્રીય વ્યવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થા, ભોપાલ

પદ્ધતિ:

- વિદ્યાર્થીઓ ગ્રુપમાં બેસે છે
- તેમને જરૂરી સામગ્રી ગોઠવવાનું કહેવામાં આવે છે

મૂલ્યાંકન:

- સર્જનાત્મકતા
- ટીમમાં સાથે કામ કરવું
- પ્રયત્નો કરવા
- પ્રસ્તુતિ

કારકિર્દી ની તકો:

- ક્રિએટીવ ડાયરેક્ટર
- વાર્તા લેખક
- ગ્રાફિક ડિઝાઇનર
- ગ્રાફિક આર્ટિસ્ટ

પ્રવૃત્તિ 12

પ્રવૃત્તિનું નામ:

આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ/ડેટા સાયન્સ/રોબોટિક્સ પર નિષ્ણાતનું વ્યાખ્યાન

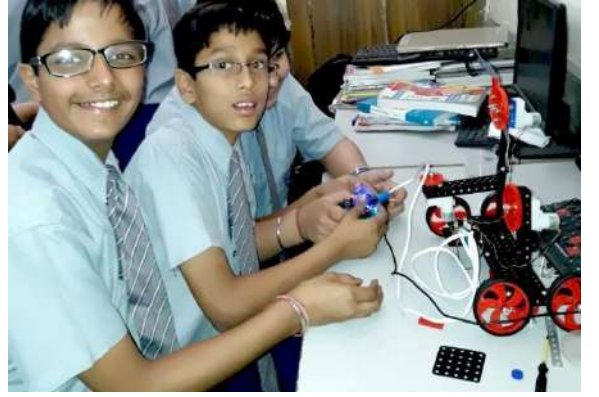
પ્રવૃત્તિનો પ્રકાર : ઇન્ડોર

સમય અવધિ : 4 કલાક

કૌશલ્ય જે વિકસાવવાની છે: અવલોકન કૌશલ્ય, વિશ્લેષણાત્મક (જટિલ) વિચાર કૌશલ્ય, જ્ઞાનાત્મક કૌશલ્ય, આંતરવ્યક્તિત્વ કૌશલ્ય, સંચાર કૌશલ્ય, સમસ્યાનું નિરાકરણ અને નિર્ણય લેવાનું કૌશલ્ય

શીખવાના પરિણામો:

- આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ/ડેટા સાયન્સ/રોબોટિક્સ વિશે ચર્ચા કરવી.
- આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ/ડેટા સાયન્સ/રોબોટિક્સના વિવિધ એપ્લિકેશનનું વર્ણન કરવું.
- આ ક્ષેત્રમાં સામેલ વિવિધ તકોનું અન્વેષણ કરવું.
- વિવિધ પ્રકારના રોબોટ્સ અને તેના કાર્યને ઓળખવું

જરૂરી સામગ્રી:

- નોટ બુક અને પેન
- આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ/ડેટા સાયન્સ/રોબોટિક્સ પર પ્રસ્તુતિ.
- ઇન્ટરનેટ કનેક્શન સાથેના કમ્પ્યુટર.

શિક્ષકો માટે સૂચનાઓ:

- આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ / ડેટા સાયન્સ / રોબોટિક્સ વિશે વધુ જાણવા માટે બાળકોમાં રુચિ પેદા કરો.
- તેઓને રોજિંદા જીવનમાં એઆઈની વિવિધ એપ્લિકેશન સમજાવવા માટે બતાવવું/ચર્ચા કરવી (ઉદાહરણ તરીકે સ્માર્ટ સિટીઝ)
- વિદ્યાર્થીઓ તેની એપ્લિકેશનને સાકાર કરવા માટે વિવિધ એઆઈની રમતો રમશે
- બાળકોને પોતાની જાતને મુક્તપણે સામેલ કરવા માર્ગદર્શન આપો.

પીએસએસ કેન્દ્રીય વ્યવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થા, ભોપાલ

- બાળકોને ઓશન વન, એટલાસ, રોબિયર, સોફિયા વગેરે જેવા હ્યુમનોઇડ્સ પર નાની પ્રસ્તુતિ બનાવવાનો માટે કરો.

વિદ્યાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ:

- એઆઈ ના ઉત્ક્રાંતિ વિશે અભ્યાસ કરો.
- વિવિધ વેબસાઇટ્સ નેવિગેટ કરો અને હ્યુમનોઇડ્સ, વિવિધ એઆઈ રમતો વિશે વધુ જાણો.

પદ્ધતિ:

- વિદ્યાર્થીઓને આ પ્રવૃત્તિ વિશે અગાઉથી જાણ કરો અને તેમને તેના વિશે કંઈક રસપ્રદ શોધવા/તપાસ કરવા માટે કહો
- વિદ્યાર્થીઓને એઆઈ ના ઉત્ક્રાંતિ વિશે સમજાવો.
- વિદ્યાર્થીઓને એઆઈ, મશીન લર્નિંગ, ડીપ લર્નિંગ, ઓગમેન્ટેડ રિયાલિટી (એઆર), વીઆર, એમઆર વગેરે જેવા વિવિધ શબ્દો સમજવા અને શીખવા માટે તૈયાર કરો.
- વિદ્યાર્થીઓને એ સમજાવો કે મશીનમાં એઆઈ કેવી રીતે નાખવામાં આવે છે (નેચરલ ન્યુરોન્સ અને આર્ટિફિશિયલ ન્યુરોન્સમાં તફાવત અથવા સમાનતા સમજાવો)?
- તેમને નોંધ લેવા અને રિપોર્ટ લખવા માટે માર્ગદર્શન આપો.

મૂલ્યાંકન:

- અવલોકન
- જટિલ વિચાર
- જ્ઞાનાત્મક કૌશલ્ય
- પ્રશ્ન પૂછવાનું કૌશલ્ય
- ટીમમાં સાથે કામ કરવું
- શિસ્ત

કારકિર્દી ની તકો:

- મશીન લર્નિંગ એન્જિનિયર
- રોબોટિક વૈજ્ઞાનિક
- ડેટા વૈજ્ઞાનિક
- સંશોધન વૈજ્ઞાનિક

પ્રવૃત્તિ 13

પ્રવૃત્તિનું નામ: પર્ફોર્મિંગ અને વિઝ્યુઅલ આર્ટ માટે મલ્ટી આર્ટ સેન્ટરની મુલાકાત (દા.ત., ભારત ભવન)

પ્રવૃત્તિનો પ્રકાર : આઉટડોર

સમય અવધિ : 4 કલાક

કૌશલ્ય જે વિકસાવવાનું છે: અવલોકન કૌશલ્ય, સૌંદર્યલક્ષી કૌશલ્ય, વિઝ્યુઅલ અને સ્થળલક્ષી કૌશલ્ય, પરંપરાગત ભારતીય સંસ્કૃતિનું જ્ઞાન અને સર્જનાત્મકતા વગેરે.

શીખવાના પરિણામો:

- કલાનું અવલોકન કર્યા પછી વિચારોનું આયોજન કરવું
- પર્ફોર્મિંગ અને વિઝ્યુઅલ આર્ટ વચ્ચે તફાવત કરવો.
- મલ્ટી આર્ટ સેન્ટરની ભૂમિકા અને મહત્વનું વર્ણન

જરૂરી સામગ્રી:

- નોટબુક
- પેન

શિક્ષકો માટે સૂચનાઓ:

- વિદ્યાર્થીઓમાં પર્ફોર્મિંગ અને વિઝ્યુઅલ આર્ટ માટે રસ પેદા કરવો
- આર્ટ ગેલેરી અને ટ્રાઇબલ મ્યુઝિયમ જોવા લઇ જવું.
- શિક્ષકે મુલાકાતનું આયોજન કરવું જોઈએ
- વિદ્યાર્થીઓને પ્રશ્નો પૂછવા માટે પ્રોત્સાહિત કરો
- બાળકોમાં સંબંધિત વિવિધ વ્યવસાયો વિશે રસ પેદા કરવો
- જ્યારે તેઓ વાતચીત કરે છે ત્યારે નોંધ લેવા માટે અને રિપોર્ટ લખવા માટે માર્ગદર્શન આપો

વિદ્યાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ:

- આર્ટ ગેલેરી, મ્યુઝિયમ અને થિયેટર પ્રદર્શન પર આધારિત અવલોકનો નોંધો

પીએસએસ કેન્દ્રીય વ્યવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થા, ભોપાલ

- કલાકારો સાથે વાતચીત
- ખલેલ પાડ્યા વિના કાળજીપૂર્વક અવલોકન કરવું

પદ્ધતિ:

- વિદ્યાર્થીઓને વિઝ્યુઅલ અને પર્ફોર્મિંગ આર્ટની સુસંગતતા વિશે સમજાવો
- તેમને તેમની મુલાકાત વિશે અગાઉથી જાણ કરો
- વિદ્યાર્થીઓને કલાકારો સાથે વાતચીત કરાવો
- તેમને નોંધ લેવા અને રિપોર્ટ લખવા માટે માર્ગદર્શન આપો

મૂલ્યાંકન:

- અવલોકન
- પ્રશ્ન પૂછવાનું કૌશલ્ય
- ભાષાની યોગ્યતા
- અવધિ
- ટીમમાં સાથે કામ કરવું

કારકિર્દી ની તકો:

- કલાકાર
- શિલ્પકાર
- અભિનેતા
- ચિત્રકાર
- થિયેટર કલાકાર
- સંપાદક
- ડાયરેક્ટર

પ્રવૃત્તિ 14

પ્રવૃત્તિનું નામ: સાયબર સિક્યોરિટી પર નિષ્ણાતની ચર્ચા

પ્રવૃત્તિનો પ્રકાર : ઇન્કોર

સમય અવધિ : 4 કલાક

કૌશલ્ય જે વિકસાવવાની છે: વિશ્લેષણ, સામુદાયિક સુરક્ષા અને હિતો પ્રત્યે સંવેદનશીલતા, જ્ઞાનાત્મક કૌશલ્ય, સંચાર કૌશલ્ય, આંતરવ્યક્તિગત કૌશલ્ય, અવલોકન કૌશલ્ય, ડિજિટલ જાગૃકતા, ટેકનોસેવી કૌશલ્યો અને વિચાર કૌશલ્ય

શીખવાના પરિણામો:

- સાયબર કાઈમ પર રિપોર્ટ રજીસ્ટર કરવાની પ્રક્રિયા વિશે વર્ણન કરવા.
- આ ક્ષેત્રમાં વિવિધ તકો વિશે અન્વેષણ કરવું.
- સાયબર કાઈમ વિશેની માહિતીની ચર્ચા કરવી.
- વાસ્તવિક દુનિયા અને ડિજિટલ વિશ્વમાં રહેતા લોકો વચ્ચે જોડાણ બનાવવું.

જરૂરી સામગ્રી:

- નોટ બુક
- પેન

શિક્ષકો માટે સૂચનાઓ:

- બાળકોમાં સાયબર વર્લ્ડ વિશે વધુ જાણવા માટે રસ પેદા કરો.
- વિદ્યાર્થીઓને વિવિધ પ્રકારના સાયબર કાઈમ/છેતરપિંડી વિશે માહિતગાર કરો.
- વિવિધ મોડ દ્વારા તેની રિપોર્ટ કરવાના મહત્વની ચર્ચા કરો.
- વિદ્યાર્થીઓને વાતચીત કરવા અને પ્રશ્નો પૂછવા માટે તૈયાર કરો.
- બાળકોમાં અવલોકન માટે રસ પેદા કરો.
- બાળકોને પોતાની જાતને મુક્તપણે સામેલ કરવા માટે માર્ગદર્શન આપો.
- બાળકોને ફીલ્ડ ટ્રીપ પર નાની યાદગાર નોટ બુક લખવા માટે કહો.

વિદ્યાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ:

- સ્થળના ઇતિહાસનો અભ્યાસ કરો
- શાંતિ જાળવવી
- ખલેલ પાડ્યા વિના કાળજીપૂર્વક જોવું

પદ્ધતિ:

- વિદ્યાર્થીઓને સામેલ તમામ પ્રક્રિયા વિશે સમજાવો.
- વિદ્યાર્થીઓને તેમની મુલાકાત વિશે અગાઉથી જાણ કરો.
- વિદ્યાર્થીઓને વ્યાવસાયિકો/કામદારો સાથે વાતચીત કરવા અને તેમાં સામેલ વિવિધ પગલાં/પદ્ધતિઓ વિશે જાણવા માટે તૈયાર કરો.
- વિદ્યાર્થીઓને સાયબર અપરાધીઓ/હેકર્સ અને સાયબર વિશ્વમાં તેમના વર્તન વિશે સમજાવો.
- મુલાકાતની નોંધ લેવા અને રિપોર્ટ લખવા માટે તેમને માર્ગદર્શન આપો.

મૂલ્યાંકન:

- અવલોકન
- પ્રશ્ન પૂછવાનું કૌશલ્ય
- ટીમમાં સાથે કામ કરવું
- શિસ્ત

કારકિર્દી ની તકો:

- સાયબર ગ્રેટ ઇન્ટેલિજન્સ એનાલિસ્ટ
- સાયબર ક્રાઈમ એનાલિસ્ટ
- ટેકનિકલ આસિસ્ટન્ટ
- ફોડ ઓપરેશન એનાલિસ્ટ

પ્રવૃત્તિ 15

પ્રવૃત્તિનું નામ: ડાન્સ, ડ્રામા અને માઇમ્સ

પ્રવૃત્તિનો પ્રકાર : ઇન્ડોર

સમય અવધિ : 4 કલાક

કૌશલ્ય જે વિકસાવવાની છે: વિઝ્યુઅલ અને સ્થળલક્ષી કૌશલ્ય, સાયકોમોટર કૌશલ્ય, સંચાર કૌશલ્ય, ટીમમાં સાથે કામ કરવું અને સહયોગ, સ્ક્રિપ્ટ લેખન અને અભિનય કૌશલ્ય વગેરે.

શીખવાના પરિણામો:

- સ્ક્રિપ્ટ તૈયાર કરવું
- તૈયાર કરેલ સ્ક્રિપ્ટને નાટક/નૃત્ય નાટક/માઇમના રૂપમાં રજૂ કરવી
- વિવિધ પર્ફોર્મિંગ આર્ટ્સનું અન્વેષણ કરવું

જરૂરી સામગ્રી:

- સ્ક્રિપ્ટ
- કોસ્ચુમ અને પ્રોપ્સ.

શિક્ષકો માટે સૂચનાઓ:

- શિક્ષકોએ કાલ્પનિક વાર્તાઓના દ્રશ્યો વિશે ચર્ચા કરવી જોઈએ.
- વિદ્યાર્થીઓને સ્ક્રિપ્ટ લખવા અને દરેક માટે ભૂમિકા ફાળવવા કહો.
- તેમને સ્ક્રિપ્ટ તૈયાર કરવા અને નાટકની પ્રેક્ટિસ કરવા માટે સમય આપો.
- તેમને વર્ગખંડમાં સજ્જ થવા અને નાટક કરવા કહો

વિદ્યાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ:

- સૂચનાઓને અનુસરો.
- વાતચીત કરો અને નાટકની સ્ક્રિપ્ટ તૈયાર કરો.
- કાલ્પનિક નાટકનો અભ્યાસ કરો.
- શાંતિ જાળવવી
- ખલેલ પાડ્યા વિના કાળજીપૂર્વક જુઓ

પદ્ધતિ:

- કાલ્પનિક વાર્તામાંથી દ્રશ્યો પસંદ કરો અને પાત્રો ફાળવો.

પીએસએસ કેન્દ્રીય વ્યવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થા, ભોપાલ

- સ્ક્રિપ્ટ લખો
- કોસ્ચુમ અને પ્રોપ્સ તૈયાર કરો
- સંવાદોની પ્રેક્ટિસ કરો અને રિહર્સલ કરો
- દ્રશ્ય પ્રસ્તુત કરો

મૂલ્યાંકન:

- કોસ્ચુમ અને પ્રોપ્સ
- પ્રસ્તુતિ
- ભાષાની યોગ્યતા
- ટીમમાં સાથે કામ કરવું
- અમલીકરણ

કારકિર્દી ની તકો:

- વાદ્યવાદક
- કલાકાર
- વાર્તા લેખક
- ડ્રામા ડાયરેક્ટર
- મ્યુઝિક કમ્પોઝર
- ઓડિયો એન્જિનિયર

પ્રવૃત્તિ 16

પ્રવૃત્તિનું નામ: પતંગ બનાવવી અને ચગાવવી

પ્રવૃત્તિનો પ્રકાર : ઇન્ડોર/આઉટડોર

સમય અવધિ : 2 કલાક

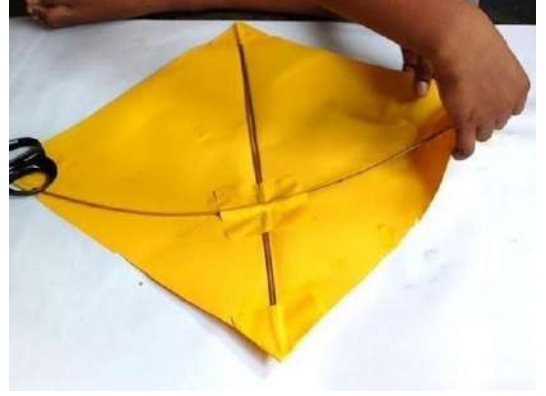
કૌશલ્ય જે વિકસાવવાની છે: અવલોકન કૌશલ્ય, સર્જનાત્મકતા, કલ્પના કૌશલ્ય, સાયકો મોટર કૌશલ્ય, ટીમમાં સાથે કામ કરવું, સહયોગ, સહકાર અને મનોરંજન માટે વિજ્ઞાનનો ઉપયોગ વગેરે.

શીખવાના પરિણામો:

- પતંગની કલ્પના અને ડિઝાઇન કરવું
- ચર્ચા કરવી અને પતંગ બનાવવી
- પતંગને સજાવવું
- સહયોગ કરવો અને પતંગ ચગાવવી

જરૂરી સામગ્રી:

- રંગીન કાગળો
- પેન
- લાકડાની દંડી
- દોરો
- ગુંદર

શિક્ષકો માટે સૂચનાઓ:

- પતંગ અથવા અન્ય વસ્તુઓ બનાવવાના પગલાંઓ વિશે વિદ્યાર્થીઓ સાથે ચર્ચા કરો.
- વિદ્યાર્થીઓ પાસે સુંદર પતંગ બનાવડાવો.
- તેમને એક ઈચ્છા વિશે વિચારવા અને તેને પતંગ પર લખવા માટે પ્રોત્સાહિત કરો.
- વિદ્યાર્થીઓને બહાર લઈ જાઓ અને તેમને પતંગ ચગાવવા દો.
- વિદ્યાર્થીઓને નોટ બુક લખવાનું કહો.

વિદ્યાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ:

- સૂચનાઓને અનુસરો
- કાચો માલ એકત્રિત કરો
- વિવિધ કાચા માલ અને સાધનોના ઉપયોગ વિશે ચર્ચા કરો
- પ્રક્રિયા મુજબ પતંગ તૈયાર કરો

પદ્ધતિ:

- તમામ સુશોભન સામગ્રીનો ઉપયોગ કરીને, એક પતંગ તૈયાર કરો અને તેના પર ઇચ્છા/સંકલ્પ લખો.
- સહપાઠીઓની સામે ઇચ્છા/સંકલ્પ વાંચો
- પતંગને બહાર ઉડાવા માટે લઈ જાઓ.
- અનુભવ વિશે એક નોટ બુક લખો.

મૂલ્યાંકન:

- સર્જનાત્મકતા
- સહભાગિતા
- આંતરવ્યક્તિત્વ કૌશલ્ય
- પ્રાયોગિક કૌશલ્ય
- લેખન કૌશલ્ય

કારકિર્દી ની તકો:

- પતંગ બનાવનાર
- પતંગના ડિઝાઇનર
- કાચા માલના સપ્લાયર અને વેચનાર
- આંતરરાષ્ટ્રીય પતંગ ઉત્સવના આયોજક
- ઈવેન્ટ ઓર્ગનાઇઝર
- હોસ્પિટાલિટી મેનેજર

પ્રવૃત્તિ17

પ્રવૃત્તિનું નામ: વડવૃક્ષ નીચે બેસવું

પ્રવૃત્તિનો પ્રકાર : આઉટડોર

સમય અવધિ : 2 કલાક

કૌશલ્ય જે વિકસાવવાની છે: ઓક્સિજન આપનાર તરીકે વડવૃક્ષની સંવેદનશીલતા, પર્યાવરણ સભાનતા, સંકલિત કૌશલ્ય, માહિતી મેળવવાનું કૌશલ્ય, અવલોકન કૌશલ્ય

શીખવાના પરિણામો:

- વડ વૃક્ષના મહત્વની ચર્ચા કરવી
- માનવ જીવન પર વૃક્ષની અસરનું વર્ણન કરવા
- વડવૃક્ષના ઉપયોગોનું વિગતવાર વર્ણન

જરૂરી સામગ્રી:

- વૃક્ષ નીચે બેસવા માટે મેટ્સ/બેડશીટ્સ
- નોટબુક અને પેન

શિક્ષક માટે સૂચનાઓ:

- વડવૃક્ષ વિશે વિદ્યાર્થીઓ સાથે ચર્ચા કરો.
- વૃક્ષ વિશે પૂરતી માહિતી રાખો.
- વિદ્યાર્થીઓને જ્યાં બેસાડી શકાય તે વૃક્ષને ઓળખો
- વિદ્યાર્થીઓ સાથે અર્થપૂર્ણ ચર્ચા ગોઠવો

વિદ્યાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ:

- સૂચનાઓને અનુસરો.
- વડવૃક્ષના મહત્વ વિશે ચર્ચા કરો
- મહત્વના મુદ્દાઓ નોંધો

પદ્ધતિ:

- વિદ્યાર્થીઓને ઝાડ નીચે ભેગા કરીને બેસાડો
- વડવૃક્ષ વિશે સંક્ષિપ્ત ચર્ચા
- જૈવિક વિશિષ્ટતાઓ પર ચર્ચા

પીએસએસ કેન્દ્રીય વ્યવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થા, ભોપાલ

- વડવૃક્ષને લગતી વાર્તાઓ
- ભારત અને વડનું મહત્વ
- હોટલ, કંપનીઓ, રિસોર્ટના બ્રાન્ડ નેમ તરીકે વડનું વૃક્ષ
- વધુ વૃક્ષોનું જતન અને ઉછેર કરવાનો વિચાર.
- વિદ્યાર્થીઓએ માહિતી લાખવી જોઈએ.

મૂલ્યાંકન:

- સર્જનાત્મકતા
- પ્રસ્તુતિ
- સમાવેશ
- લેખન કૌશલ્ય

કારકિર્દી ની તકો:

- પર્યાવરણવાદી
- વાર્તા લેખક
- પર્યાવરણ નિષ્ણાત

પ્રવૃત્તિ 18

પ્રવૃત્તિનું નામ: પુસ્તક મેળાનું આયોજન

પ્રવૃત્તિનો પ્રકાર : ઇન્ડોર

સમય અવધિ : 3 કલાક

કૌશલ્ય જે વિકસાવવાની છે: અવલોકન કૌશલ્ય, સંસ્થાકીય કૌશલ્ય, જટિલ વિચાર કૌશલ્ય, સંચાર કૌશલ્ય, સાહિત્યિક કૌશલ્ય, ટીમમાં સાથે કામ કરવું,

શીખવાના પરિણામો:

- પુસ્તક મેળાનું આયોજન કરવું.
- વિવિધ થીમ પર વિવિધ પ્રકારના પુસ્તકોનું અન્વેષણ કરવું

જરૂરી સામગ્રી:

- પુસ્તક
- શેલ્ડ
- પોસ્ટર
- અભિરાહ

શિક્ષકો માટે સૂચનાઓ:

- પુસ્તક મેળા વિશે વિદ્યાર્થી સાથે ચર્ચા કરો.
- ઉપલબ્ધ વિવિધ પ્રકારના પુસ્તકો વિશેની માહિતી શેર કરો.
- વિદ્યાર્થીઓને પુસ્તક મેળા માટે વપરાતા વિવિધ સંસાધનો એકત્રિત કરવા કહે.
- વિદ્યાર્થીઓને પુસ્તક મેળાનું આયોજન કરવા માટે તૈયાર કરો.
- વિદ્યાર્થીઓને શ્રેષ્ઠ બનાવવા માટે પ્રોત્સાહિત કરો.

વિદ્યાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ:

- સૂચનાઓને અનુસરો
- પુસ્તકો એકત્રિત કરો
- વિવિધ પુસ્તકોના ઉપયોગ વિશે ચર્ચા કરો
- પુસ્તક મેળાનું આયોજન કરો અને તમામ વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોને આમંત્રિત કરો.

પદ્ધતિ:

- વિદ્યાર્થીઓ વિવિધ પ્રકારના પુસ્તકો પસંદ કરે છે
- શાળામાં પ્રદર્શિત કરવા માટે પુસ્તકો એકત્રિત કરો અને ગોઠવો.
- વિવિધ થીમ મુજબ પુસ્તકોના પોસ્ટર તૈયાર કરો.
- પુસ્તકની મહત્વપૂર્ણ વિશેષતાઓ વાંચો અને સમજાવો.

મૂલ્યાંકન:

- સર્જનાત્મકતા
- ટીમમાં સાથે કામ કરવું
- વ્યવસ્થાપન કૌશલ્ય
- સંચાર કૌશલ્ય

કારકિર્દી ની તકો:

- લાઇબ્રેરીયન
- દુકાનદાર
- પ્રકાશક
- પુસ્તક મેળાના આયોજક.

પ્રવૃત્તિ: 19

પ્રવૃત્તિનું નામ: સૌર ઊર્જા પાર્કની મુલાકાત

પ્રવૃત્તિનો પ્રકાર : આઉટડોર

સમય અવધિ : 3 કલાક

કૌશલ્ય જેને વિકસાવવાની છે : અવલોકન કૌશલ્ય, વિચાર કરવાનું કૌશલ્ય, જ્ઞાનાત્મક કૌશલ્ય, રોજિંદા જીવનમાં વિજ્ઞાનનો ઉપયોગ, નવીનીકરણીય ઊર્જા સંસાધનોની જાગૃતિ અને સંચાર કૌશલ્ય વગેરે.

શીખવાના પરિણામો:

- સૌર ઊર્જાના વિવિધ સાધનોને ઓળખવા
- સૌર સાધનોની કામગીરી વિશે ચર્ચા કરવી

જરૂરી સામગ્રી:

- નોટ બુક અને પેન
- સેફ્ટી કેપ

શિક્ષકો માટે સૂચનાઓ:

- શિક્ષકે સૌર ઊર્જા પાર્ક અથવા સૌર ઊર્જા પ્લાન્ટની મુલાકાતનું આયોજન કરવું જોઈએ અને તેમની પરવાનગી મેળવવીને તારીખ નક્કી કરવી જોઈએ.
- વિદ્યાર્થીઓને પ્રશ્નો પૂછવા માટે તૈયાર કરો.
- મુલાકાતમાં બાળકોમાં વિવિધ વ્યવસાયો વિશે જાણવાની રુચિ કેળવવી.
- જ્યારે તેઓ વાતચીત કરે છે ત્યારે નોંધ લેવા માટે અને રિપોર્ટ લખવા માટે તેમને માર્ગદર્શન આપો.

વિદ્યાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ:

- સૌર પાર્કમાં વપરાતા વિવિધ પ્રકારના સૌર ઊર્જા સાધનોની નોંધ કરો.
- સૌર સાધનોના ઉપયોગ અને કાર્ય વિશે કામદાર સાથે વાતચીત કરો.
- શાંતિ જાળવો.
- ખલેલ પાડ્યા વિના કાળજીપૂર્વક જોવું.
- ક્યારેય એકલા ન જવું.
- સૌર પાર્ક પર પરવાનગી વિના કોઈપણ વસ્તુને સ્પર્શ કરશો નહીં.

પદ્ધતિ:

- વિદ્યાર્થીઓને તેમની મુલાકાત વિશે અગાઉથી જાણ કરો.
- વિદ્યાર્થીઓને સૌર પાર્કમાં લઈ જઈ શકાય છે.
- વિદ્યાર્થીઓને ટેકનિશિયન સાથે વાતચીત કરાવો અને વિવિધ સાધનો અને તેના કામ વિશે જાણવા દો.
- સૌર સાધનો બનાવવા માટે વપરાતા વિવિધ કાચા માલ વિશે વિદ્યાર્થી સાથે ચર્ચા કરો.
- સ્થાપિત વિવિધ સૌર ઉપકરણોની કાર્ય પ્રક્રિયા વિશે ચર્ચા કરો.
- વિદ્યાર્થીઓને સૌર ઊર્જા ઉત્પાદનની પ્રક્રિયા વિશે સમજાવો.
- મુલાકાતની નોંધ લેવા અને રિપોર્ટ લખવા માટે તેમને માર્ગદર્શન આપો.

મૂલ્યાંકન:

- અવલોકન કૌશલ્ય
- પ્રશ્ન પૂછવાનું કૌશલ્ય
- સમયપાલન
- ટીમમાં સાથે કામ કરવું

કારકિર્દી ની તકો:

- સૌર ગેજેટના ઉત્પાદક
- સોલાર સેલ્સ અને સર્વિસ
- સૌર સાધનોના સેવા પ્રદાતા
- ઇલેક્ટ્રિશિયન

પ્રવૃત્તિ 20

પ્રવૃત્તિનું નામ: બાયોગેસ પ્લાન્ટની મુલાકાત

પ્રવૃત્તિનો પ્રકાર : આઉટડોર

સમય અવધિ : 3 કલાક

કૌશલ્ય જેને વિકસાવવાની છે: અવલોકન

કૌશલ્ય, વિચાર કરવાનું કૌશલ્ય, જ્ઞાનાત્મક

કૌશલ્ય, રોજિંદા જીવનમાં વિજ્ઞાનનો ઉપયોગ,

નવીનીકરણીય ઊર્જા સંસાધનોની જાગૃતિ અને

સંચાર કૌશલ્ય વગેરે.

શીખવાના પરિણામો:

- બાયોગેસ પ્લાન્ટને ઓળખવું
- બાયોગેસ પ્લાન્ટના વિવિધ ઘટકોને ઓળખવા
- બાયોગેસ પ્લાન્ટની કામગીરીનું વર્ણન કરવું
- બાયોગેસના ઉપયોગો વિશે સમજવું

જરૂરી સામગ્રી:

- નોટ બુક અને પેન
- હાથના મોજા

શિક્ષકો માટે સૂચનાઓ:

- શિક્ષકે બાયોગેસ પ્લાન્ટની મુલાકાતનું આયોજન કરવું જોઈએ અને તેમની પરવાનગી મેળવવીને તારીખ નક્કી કરવી જોઈએ.
- વિદ્યાર્થીઓને પ્રશ્નો પૂછવા માટે તૈયાર કરો.
- મુલાકાતમાં બાળકોમાં વિવિધ વ્યવસાયો વિશે જાણવાની રુચિ કેળવવી.
- જ્યારે તેઓ વાતચીત કરે ત્યારે તેમને નોંધ લેવા અને રિપોર્ટ લખવા માટે માર્ગદર્શન આપો.

વિદ્યાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ:

- બાયોગેસ પ્લાન્ટમાં વપરાતા વિવિધ ઘટકોની નોંધ કરો.
- બાયોગેસ પ્લાન્ટના ઉપયોગ અને કાર્ય વિશે કામદાર સાથે વાતચીત કરો.
- બાયોગેસના વિવિધ ઉપયોગો વિશે ચર્ચા કરો.
- શાંતિ જાળવો.

પીએસએસ કેન્દ્રીય વ્યવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થા, ભોપાલ

- ખલેલ પાડ્યા વિના કાળજીપૂર્વક જોવું.
- ક્યારેય એકલા ન જવું
- બાયોગેસ પ્લાન્ટના મહત્વ અને ઉપયોગ વિશે ચર્ચા કરો.

પદ્ધતિ:

- વિદ્યાર્થીઓને તેમની મુલાકાત વિશે અગાઉથી જાણ કરો.
- વિદ્યાર્થીઓને બાયોગેસ પ્લાન્ટમાં લઈ જઈ શકાય છે.
- વિદ્યાર્થીઓને ટેકનિશિયન સાથે વાતચીત કરાવો અને વિવિધ ઘટકો અને તેના કાર્ય વિશે જાણવા દો.
- બાયોગેસ બનાવવા માટે ઉપયોગમાં લેવાતા વિવિધ કાચા માલ વિશે વિદ્યાર્થી સાથે ચર્ચા કરો.
- બાયોગેસ પ્લાન્ટની કાર્ય પ્રક્રિયા વિશે ચર્ચા કરો.
- મુલાકાતની નોંધ લેવા અને રિપોર્ટ લખવા માટે તેમને માર્ગદર્શન આપો.

મૂલ્યાંકન:

- સર્જનાત્મકતા
- ટીમમાં સાથે કાર્ય કરવું
- અવલોકન કૌશલ્ય
- વ્યવસ્થાપન કૌશલ્ય
- સંચાર કૌશલ્ય

કારકિર્દી ની તકો:

- બાયોગેસ ટેકનિશિયન
- બાયોગેસ સેલ્સમેન

11. નિષ્ણાતોની સૂચિ

ડૉ. ટી.એસ. જોશી

ડાયરેક્ટર, જીસીઈઆરટી, ગુજરાત

dir-gcert@gmail.com

ડૉ. યોગીતા દેશમુખ

રિસર્ચ એસોસિએટ, જીસીઈઆરટી, ગુજરાત

yogitadeshmukh.gcert@gmail.com

ડૉ. જયેશ સુતારીયા

લેકચરર, ડીઆઈઈટી, અમરેલી (ગુજરાત)

ડૉ. રસ્મીરેખા સેઠી

શિક્ષણમાં એસોસિએટ પ્રોફેસર,

આરઆઈઈ, ભુવનેશ્વર

drrasmirekhasethy@gmail.com

ડૉ. અખિલેશ્વર મિશ્રાએ

હેડ માસ્ટર, ડી.એમ. સ્કૂલ,

આરઆઈઈ, ભુવનેશ્વર

akmishradms@gmail.com

ડૉ. પ્રેમલતા

સ્થાપક, મહાત્મા સ્કૂલ્સ,

મદુરાઈ, તમિલનાડુ

સુશ્રી એસ મીના કરુપ્પીયા અને ટીમ પ્રિન્સીપાલ

મહાત્મા ગ્લોબલ ગેટવે સ્કૂલ

મદુરાઈ, તમિલનાડુ

meenakaruppiyah.mahatmaglobal@gmail.com

ડૉ. રિતુ પલ્લવી

પ્રિન્સીપાલ, KV3, ભોપાલ

ritup1610@gmail.com

શ્રી સરતાજ સિંહ

પીજીટી (ઇતિહાસ), ડીએમએસ, આરઆઈઈ, અજમેર

tajsidhurie@gmail.com

પીએસએસ કેન્દ્રીય વ્યવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થા, ભોપાલ

શ્રી વિનોદ અદિયોલ

સિનિયર લેકચરર, ડીઆઈઈટી, મહેસાણા

vdadhiyol22870@yahoo.in

શ્રી જ કે મિશ્રા

પ્રિન્સિપાલ, જએનવી, રાયસેન

Jnvraisen1@gmail.com

શ્રીમતી પૂજા મિશ્રા

આસિસ્ટન્ટ પ્રોફેસર, પીએસએસસીઆઈવીઈ, ભોપાલ

પ્રો.અનિલ કુમાર

પ્રોફેસર (નિવૃત્ત) એનઆઈટીટીટીઈઆર, ભોપાલ

ડો.વિનય સ્વરૂપ મેહરોત્રા

પ્રોફેસર, પીએસએસસીઆઈવીઈ, ભોપાલ

ડો. પિંકી ખન્ના

પ્રોફેસર, પીએસએસસીઆઈવીઈ, ભોપાલ

ડો.પી. વીરૈયા

પ્રોફેસર, પીએસએસસીઆઈવીઈ, ભોપાલ

vp672000@gmail.com

ડો.સુનીતિ સાંવલ

પ્રોફેસર, ડીઈઈ, એનસીઈઆરટી, નવી દિલ્હી

drsantwal@gmail.com

સુશ્રી રિતુ રાઠોડ

વ્યાવસાયિક શિક્ષક (સુંદરતા અને સુખાકારી), ડી.એમ. સ્કૂલ, અજમેર

શ્રી સુરેન્દ્ર કુમાર જુનિયર

પ્રોજેક્ટ ડેલો, ડીઈટી,

પીએસએસસીઆઈવીઈ, ભોપાલ

ડો. સૌરભ પ્રકાશ

પ્રોફેસર અને કોર્ડિનેટર

પીએસએસ કેન્દ્રીય વ્યાવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થા,

ભોપાલ, મધ્ય પ્રદેશ

s.pakash@psscive.ac.in

રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ (એનઈપી) 2020 પૂર્વ-વ્યાવસાયિક સ્તરે અમલીકરણ

(ધોરણ 6, 7 અને 8 માટે)

પ્રોગ્રામ બ્રોશર

વર્ષ 2022-23

લેન્ડ એ હેન્ડ ઈન્ડિયા

www.lend-a-hand-india.org

ઇમેઇલ info@lend-a-hand-india.org

વિષયવસ્તુ

- પરિચય
- પૂર્વ-વ્યાવસાયિક સ્તરે વ્યાવસાયિક શિક્ષણની રજૂઆત માટે એનઈપી 2020 ના સૂચનો
- ઉદ્દેશો, અભિગમ, અભ્યાસક્રમ, અમલીકરણ, બજેટ, અપેક્ષિત પરિણામો, પરિણામોનું માપન

પરિચય

એનઈપી 2020 શાળા શિક્ષણ, ઈસીસીઈ, શિક્ષક શિક્ષણ અને વિકસિત શિક્ષણ માટે 'નવા અને વ્યાપક રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમ ફ્રેમવર્ક' ની જરૂરિયાત પર ભાર મૂકે છે. આ રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમ ફ્રેમવર્ક સુનિશ્ચિત કરશે કે 'અભ્યાસક્રમ', 'અભ્યાસેતર', અથવા 'સહ-અભ્યાસિક' પ્રવૃત્તિઓ વચ્ચે કોઈ વિભાજન કરવામાં ન આવે અને 'કલા', 'માનવતા' અને 'વિજ્ઞાન' અથવા 'વ્યાવસાયિક' અથવા 'શૈક્ષણિક' સ્ટ્રીમ વચ્ચે વધુ સુગમતા હોય.

આપણો વર્તમાન શાળા અભ્યાસક્રમ વિષય મુજબ વિભાજિત કરવામાં આવેલ છે. આપણે વિષયોને તાલીમ દ્વારા વર્ગીકૃત કરીએ છીએ અને આપણા શિક્ષકો તેમને તે જ રીતે શીખવે છે. વિદ્યાર્થી પણ એ જ રીતે શિક્ષણને ગ્રહણ કરે છે અને તેથી તેઓ તેમના પરસ્પર જોડાણ, પ્રયોગ અને એકબીજા સાથેના સંબંધને સમજી શકતા નથી.

વેન્ડ એ હેન્ડ ઈન્ડિયા, (એલએએચઆઈ) 2006 માં પુના, મહારાષ્ટ્રમાં સ્થપાયેલ, એક બિન-લાભકારી સંસ્થા છે જે યુવાનોને રોજગાર અને ઉદ્યોગસાહસિક તકો પૂરી પાડવા માટે શિક્ષણ અને આજીવિકાના આંતરછેદ પર કાર્ય કરે છે. સ્કેલ પર માધ્યમિક શાળા અભ્યાસક્રમના ભાગ રૂપે કૌશલ્ય શિક્ષણ રજૂ કરવા માટે તે દેશની એક અગ્રણી સંસ્થા છે. વેન્ડ એ હેન્ડ ઈન્ડિયાનું ધ્યેય છે શિક્ષણ અને કૌશલ્ય વિકાસ દ્વારા ઉત્પાદક કાર્યબળનું નિર્માણ કરીને ભારતના વિકાસમાં યોગદાન આપવું જેથી તેમની પોતાની અને તેમના પરિવારો અને સમુદાયોની આકાંક્ષાઓ પૂર્ણ કરી શકે.

ભારતમાં માધ્યમિક અને ઉચ્ચ માધ્યમિક શાળાઓમાં ગુણવત્તાયુક્ત કૌશલ્ય શિક્ષણને પ્રોત્સાહન આપવા અને તેના અમલીકરણ માટે, વેન્ડ એ હેન્ડ ઈન્ડિયા સમજૂતી મેમોરેન્ડમ દ્વારા રાજ્ય સરકારો અને તેમની સંસ્થાઓ જેમ કે સમગ્ર શિક્ષા, રાજ્ય બોર્ડ, રાજ્ય શૈક્ષણિક સંશોધન અને તાલીમ પરિષદ (એસસીઈઆરટી) સાથે નજીકથી કામ કરે છે. સમગ્ર શિક્ષામાં સ્થિત, એક પ્રોજેક્ટ મેનેજમેન્ટ યુનિટ રાજ્યમાં ગુણવત્તાયુક્ત કૌશલ્ય શિક્ષણ આપવા માટે ઉત્પ્રેરક તરીકે કાર્ય કરે છે. 2022 સુધીમાં, વેન્ડ એ હેન્ડ ઈન્ડિયા 25 રાજ્યો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોમાં કાર્ય કરી રહ્યું છે અને 10,000 થી વધુ શાળાઓ અને દસ લાખ વિદ્યાર્થીઓ તેનો લાભ લઈ રહ્યા છે.

વેન્ડ એ હેન્ડ ઈન્ડિયા કૌશલ્ય શિક્ષણના નવીન મોડલ: 9માથી 12મા ધોરણ માટે મલ્ટી સ્કિલ ફાઉન્ડેશન કોર્સ (એમએસએફસી) ને પ્રોત્સાહન આપે છે. વેન્ડ એ હેન્ડ ઈન્ડિયા, મહારાષ્ટ્ર સરકારના સહયોગથી, 2014 માં નેશનલ સ્કિલ ક્વોલિફિકેશન ફ્રેમવર્ક (એનએસક્યૂએફ) હેઠળ નેશનલ સ્કિલ ડેવલપમેન્ટ ઓથોરિટી (એનએસડીએ) તરફથી મલ્ટી સ્કિલ ફાઉન્ડેશન કોર્સ માટે માન્યતા પ્રાપ્ત કરી. એમએસએફસી એ લેવલ 2 અનુરૂપ ક્વોલિફિકેશન છે. આ ગ્રાસ રૂટ લેવલ પરથી ઉભરતી એનએસક્યૂએફ ક્વોલિફિકેશનની આ પ્રકારની પ્રથમ છે.

2021 સુધીમાં, વેન્ડ એ હેન્ડ ઈન્ડિયા 24 રાજ્યોમાં, 10,000 શાળાઓમાં કાર્ય કરી રહ્યું છે, જેમાં 1 મિલિયનથી વધુ વિદ્યાર્થીઓ તેનો લાભ લઈ રહ્યા છે. સંસ્થાએ વય-યોગ્ય શિક્ષણ તકનીકી અને શિક્ષણ શાસ્ત્રમાં વ્યાવસાયિક કૌશલ્ય પ્રશિક્ષકો માટે એક તાલીમ કાર્યક્રમ “સક્ષમ” (સક્ષમ) પણ વિકસાવ્યો છે.

ધોરણ 6 થી 8 ના વિદ્યાર્થીઓ માટે વ્યાવસાયિક શિક્ષણના પ્રસ્તુતિ માટે એનઈપી 2020 ના સૂચનો

ધોરણ 6 થી 8 ના વિદ્યાર્થીઓ માટે વ્યાવસાયિક શિક્ષણને પ્રસ્તુત કરવા માટે, એનઈપી 2020 પ્રકરણ 4.26 માં ધોરણ 6 થી 8 ના વિદ્યાર્થીઓ માટે નીચેના પગલાંની ભલામણ કરે છે:

1. ધોરણ 6-8 ના બધા વિદ્યાર્થીઓ અમુક સમય માટે 10-દિવસની બેગ-વગરની અવધિમાં ભાગ લેશે જ્યાં તેઓ સ્થાનિક વ્યાવસાયિક નિષ્ણાતો જેમ કે સુથાર, માળીઓ, કુંભાર, કલાકારો, વગેરે પાસેથી તાલીમ લેશે.
2. શાળાઓમાં અભ્યાસક્રમ અને શિક્ષણશાસ્ત્ર: શિક્ષણ સર્વગ્રાહી, સંકલિત, આનંદપ્રદ અને આકર્ષક હોવું જોઈએ
3. કળા, પ્રશ્નોત્તરી, રમતગમત અને વ્યાવસાયિક હસ્તકલાનો સમાવેશ કરતી વિવિધ પ્રકારની સંવર્ધન પ્રવૃત્તિઓ માટે સમગ્ર વર્ષ દરમિયાન બેગ વગરના દિવસોને પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવશે.
4. સ્મારકો, સંગ્રહાલયો સહિત ઐતિહાસિક, સાંસ્કૃતિક અને પ્રવાસન મહત્વના સ્થળોની મુલાકાત દ્વારા શાળાના વિદ્યાર્થીઓને સમયાંતરે બહારની પ્રવૃત્તિઓ પણ કરાવવામાં આવશે. સ્થાનિક કલાકારો અને કારીગરો સાથે મીટિંગ અને તેમના સંબંધિત ગામ, તાલુકા, જિલ્લા અથવા રાજ્યમાં ઉચ્ચ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓની મુલાકાતોને પણ પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવશે.

ધોરણ 6, 7 અને 8 મા ધોરણના વિદ્યાર્થીઓ માટે પૂર્વ-વ્યાવસાયિક કૌશલ્ય શિક્ષણ કાર્યક્રમ

ઉદ્દેશ્ય:

એનઈપી 2020 ના સૂચનોના વિગતવાર અભ્યાસ અને સમજણ પરથી તે તારવી શકાય છે કે પૂર્વ-વ્યાવસાયિક કૌશલ્ય શિક્ષણની રજૂઆતથી શિક્ષણને સર્વગ્રાહી, આનંદપ્રદ અને આકર્ષક બનાવી શકાય છે. વધુમાં, એવું કહેવાય છે કે આવી પહેલ વિદ્યાર્થીઓને અવલોકન-આધારિત શિક્ષણ, પ્રાયોગિક શિક્ષણ અને તેમની આસપાસના વિશ્વની સર્વગ્રાહી, સંકલિત સમજ વિકસાવશે. આ પહેલ વિદ્યાર્થીઓને વર્ગખંડના શિક્ષણ અને વાસ્તવિક જીવનના વાસ્તવિક દુનિયાના જોડાણ બનાવવામાં પણ મદદ કરશે.

પૂર્વ-વ્યાવસાયિક કૌશલ્ય શિક્ષણ નીચેના ઉદ્દેશ્યો પ્રાપ્ત કરે તેવી અપેક્ષા છે:

1. તેમના વર્ગખંડની બહારની દુનિયા અને રોજિંદા જીવનને અસર કરતા વ્યવહારો સાથે સંપર્ક કરાવવું
2. અવલોકન-આધારિત શીખવાની ક્ષમતા બનાવવી અને અભ્યાસ માટે અવકાશ આપવું.
3. સમુદાય અને પરસ્પર નિર્ભરતાની જોડાણની સમજ વિકસાવવી.

4. વૈચારિક તેમજ પ્રાયોગિક પ્રયોગ સાથે વિદ્યાર્થીઓ વર્ગખંડમાં કરે છે તે શીખવાની આંતર-સંબંધિતતા સાથે સંપર્ક.
5. પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિ કરાવીને અને સ્થાનિક વ્યવસાયોને મહત્વ આપીને શ્રમના ગૌરવને પ્રોત્સાહન આપવું.
6. સંભવિત કારકિર્દી, ઉચ્ચ શિક્ષણના માર્ગોનો સંપર્ક

અભિગમ

કાર્યક્રમને અમલમાં મૂકવા માટે, લેન્ડ એ હેન્ડ ઇન્ડિયાએ ધોરણ મુજબના મોડ્યુલ વિકસાવ્યા છે જે ન્યૂનતમ સંસાધનો સાથે શાળાઓ દ્વારા અનુકૂલિત અને અમલી કરી શકાય છે.

અમલીકરણ માટે, એક પ્રવૃત્તિ આધારિત, પ્રાયોગિક-શિક્ષણ અભ્યાસક્રમ વિકસાવવામાં આવ્યો છે. મોડ્યુલમાં લગભગ 20 પ્રવૃત્તિઓનો સેટ છે, જેમાં સ્થાનિક કારીગરો, કલાકારો, વ્યાવસાયિકો/કુશળ કામદારો દ્વારા પ્રોજેક્ટ, ફીલ્ડ વિઝિટ, પ્રદર્શનો અને અતિથિ સત્રોનો સમાવેશ થાય છે.

અભ્યાસક્રમ

લેન્ડ એ હેન્ડ ઇન્ડિયાએ ધોરણ મુજબનો અભ્યાસક્રમ વિકસાવ્યો છે, જે સંબંધિત ધોરણ અને વિષયો માટે મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય બોર્ડના અભ્યાસક્રમની સામે મેપ કરેલો છે. અભ્યાસક્રમ વ્યાપક છે, અને બહુવિધ શીખવાની શૈલીઓ સંબોધાય તેની કાળજી લેવામાં આવી છે. પ્રાયોગિક અને પ્રવૃત્તિ લક્ષી હોવા છતાં, અભ્યાસક્રમના અમલીકરણ માટે ન્યૂનતમ સંસાધનોની જરૂર છે. તે શાળાના કલાકોમાં શાળાઓમાં ડિલિવર કરી શકાય છે.

શાળાઓમાં પૂર્વ વ્યાવસાયિક કાર્યક્રમ શરૂ કરવા માટેના તમામ સાધનો તૈયાર છે. લેન્ડ એ હેન્ડ ઇન્ડિયા આ સંસાધનો બનાવશે: અભ્યાસક્રમ, શિક્ષકો માટે હેન્ડબુક, જરૂરી સાધનો અને સામગ્રીની સૂચિ, મૂલ્યાંકન સાધનો વગેરે. એલએએચઆઈ શિક્ષકો માટે ઓરિએન્ટેશન તાલીમનું પણ આયોજન કરશે અને અમલીકરણમાં પણ મદદ કરશે.

અમલીકરણ

શિક્ષકો માટે હેન્ડબુક અને શિક્ષકો/પ્રશિક્ષકો માટે સંક્ષિપ્ત ઓરિએન્ટેશન તાલીમ પૂર્વ-વ્યાવસાયિક કૌશલ્ય શિક્ષણ કાર્યક્રમને અર્થપૂર્ણ રીતે અમલ કરવામાં મદદ કરશે અને તેને વિદ્યાર્થીઓ માટે એક રસપ્રદ, આનંદપ્રદ શીખવાનો અનુભવ બનાવશે.

કાર્યક્રમના અમલીકરણ માટે માર્ગદર્શિકા:

1. દરેક ધોરણ માટે શૈક્ષણિક વર્ષ માટે વાર્ષિક અમલીકરણ કેલેન્ડર તૈયાર કરવું જોઈએ. તે પ્રવૃત્તિ માટે અગાઉથી આયોજન કરવામાં અને તૈયારી કરવામાં મદદ કરશે, જો કોઈ હોય તો.
2. દરરોજ એક પ્રવૃત્તિનું આયોજન કરવું જોઈએ. બે થી ત્રણ કલાક ઉપલબ્ધ કરાવવા જોઈએ, પ્રાધાન્ય દિવસના અંતે.
3. સંબંધિત વર્ગ શિક્ષક, કેટલીક મદદ સાથે, પ્રવૃત્તિઓનું સંચાલન કરવામાં સક્ષમ બનશે.

4. મોડ્યુલ ડિલિવર કરવા માટે લેન્ડ એ હેન્ડ ઈન્ડિયા દ્વારા શિક્ષકો માટે ઓરિએન્ટેશન અને તાલીમ હાથ ધરવામાં આવશે અને શાળાઓને તેના વિશે અગાઉથી જાણ કરવામાં આવશે. શિક્ષકો માટે હેન્ડબુક તમામ શિક્ષકો/પ્રશિક્ષકોને ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવશે.
5. ફીલ્ડ વિઝિટ, અતિથિ વક્તાઓ માટે કન્વેન્સ, પ્રોજેક્ટ માટે કાર્યો માલ, પ્રવૃત્તિઓ અને અન્ય પરચુરણ ખર્ચ જેમ કે નાસ્તો, પ્રિન્ટિંગ, કોપી વગેરે જેવા ખર્ચને આવરી લેવા માટે એક નાનું બજેટ પૂર્વ-વ્યાવસાયિક મોડ્યુલ માટે પ્રદાન કરવું પડશે. સાધનો અને સામગ્રીની સૂચિ સાધનો અને વપરાશ સામગ્રીની કિંમતના અંદાજ સાથે અભ્યાસક્રમ સાથે ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે. વર્ગ દીઠ વાર્ષિક બજેટ આશરે રૂ. 20,000 હશે. શાળા કાર્યક્રમ માટે વિદ્યાર્થીઓ પાસેથી નાની ફી લેવાનું વિચારી શકે છે.
6. ફીલ્ડ વિઝિટ, કલાકારો, કારીગરોને નિદર્શન, પ્રદર્શન માટે આમંત્રિત કરવા માટે, શાળાના આચાર્ય જરૂરી મંજૂરી આપશે, આમંત્રણ મોકલશે અને વિદ્યાર્થીઓને પ્રોત્સાહિત કરવા અને મહેમાનની કલા, કૌશલ્યની પ્રશંસા દર્શાવવા માટે પણ હાજર રહેશે.
7. સૂચિત કરેલ અભ્યાસક્રમમાંથી પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન અને પસંદગી કરતી વખતે, શિક્ષકોએ સાંસ્કૃતિક, ભૌગોલિક વિશિષ્ટતાઓ, મૂલ્યો, પ્રથાઓ અને તેમના સંબંધિત ભૌગોલિક પ્રદેશ માટે વિશિષ્ટતાઓ, સંસાધનની ઉપલબ્ધતા અને મર્યાદાઓને ધ્યાનમાં લેવી પડશે.

બજેટ

પૂર્વ વ્યાવસાયિક મોડ્યુલને અમલમાં મૂકવા માટે આયોજિત પ્રવૃત્તિઓ અને કાર્યક્રમ ડિલિવર કરવા માટે શાળાએ વાર્ષિક અંદાજે રૂ. 20,000 થી રૂ. 25,000નું બજેટ ઉપલબ્ધ કરાવવું પડશે. વર્ગમાં 40 વિદ્યાર્થીઓના આધારે તેનો અંદાજ કરવામાં આવ્યો છે.

અપેક્ષિત પરિણામો

1. બહારની દુનિયાનો સંપર્ક અને વિવિધ પ્રણાલીઓ અને તેમની પરસ્પર નિર્ભરતાના પરસ્પર જોડાણ
2. ઉન્નત અવલોકન ક્ષમતા
3. 'શ્રમનું ગૌરવ' સમજવું અને અનુભવવું.
4. ઉચ્ચ શિક્ષણ અને કારકિર્દી વિકલ્પો માટેની તકોનો સંપર્ક
5. યાક અને વાતથી વ્યાપક અને સહયોગી અભિગમમાં જવાની તક
6. શિક્ષણ અને શાળાના અનુભવને રસપ્રદ અને આકર્ષક બનાવશે
7. વિભાવનાની ઊંડી સમજ વિકસાવવી અને રોજિદા જીવનમાં તેના ઉપયોગને સહસંબંધિત કરવાની તક
8. જિજ્ઞાસાને ઉત્તેજિત કરવી, પ્રયોગો કેળવી અને નવીનતાને પ્રેરણા આપવી

પરિણામોનું માપન

અપેક્ષિત પરિણામો	માપન પદ્ધતિઓ
<p>1. બહારની દુનિયાનો સંપર્ક અને વિવિધ પ્રણાલીઓ અને તેમની પરસ્પર નિર્ભરતાના પરસ્પર જોડાણ.</p> <p>a. વિદ્યાર્થીઓ વિભાવનાની પરસ્પર જોડાણ અને વિવિધ વિષયો સાથેના તેના જોડાણ વિશે કહી શકશે.</p> <p>b. વિદ્યાર્થીઓ વિવિધ વ્યવસાયોનું અવલોકન અને અભિવ્યક્તિ કરી શકશે.</p> <p>c. વિદ્યાર્થીઓ ઘટનાઓ અને સમાજ પર તેની અસરોનું તાર્કિક રીતે અનુમાન કરી શકશે.</p>	<p>વિદ્યાર્થીઓની મૂલ્યાંકન શીટ/ પ્રોગ્રેસ કાર્ડ - શિક્ષકો દ્વારા અવલોકન અને પ્રવૃત્તિઓમાં ભાગીદારી અને પ્રદર્શન.</p>
<p>2. ઉચ્ચત અવલોકન ક્ષમતા.</p> <p>a. વિદ્યાર્થીઓ વિવિધ તત્વો વિશે તેમનું અવલોકન વ્યક્ત કરશે જેમ કે - તેમની આસપાસની વસ્તુઓ, તેમની આસપાસના વ્યવસાયિક લોકોની સંડોવણી, તેમની આસપાસ થઈ રહેલા નાના ફેરફારો.</p>	<p>વિદ્યાર્થીઓની મૂલ્યાંકન શીટ/ પ્રોગ્રેસ કાર્ડ - ચિત્ર અવલોકન / પ્રશ્નાવલી</p>
<p>3. શ્રમના ગૌરવની સમજ.</p> <p>a. વિદ્યાર્થીઓ તેમના સમુદાયમાં જોયેલા વિવિધ વ્યવસાયો જણાવશે.</p> <p>b. વિદ્યાર્થીઓ તેમની આસપાસના દરેક વ્યવસાયને માન આપશે.</p> <p>c. વિદ્યાર્થીઓ તેમના હાથ દ્વારા પ્રવૃત્તિઓ કરવામાં સામેલ થશે અને પોતાના દ્વારા કરવામાં આવેલા તમામ કાર્યોમાં આદરની ભાવના વિકસાવશે.</p>	<p>ગૂગલ પ્રશ્નાવલી - શિક્ષકો દ્વારા વિશ્લેષણ કરવામાં આવેલ-પ્રશ્નાવલી વિદ્યાર્થીઓ ભરે છે</p>
<p>4. ઉચ્ચ શિક્ષણ અને કારકિર્દી વિકલ્પો માટેની તકોનો સંપર્ક.</p> <p>a. વિદ્યાર્થીઓ વ્યવસાયને શિક્ષણ સાથે સાંકળી શકશે અને વ્યવસાયોના રોડ મેપને લગતા પ્રશ્નો પૂછશે.</p>	
<p>5. યાક અને વાતથી વ્યાપક અને સહયોગી અભિગમમાં જવાની તક</p> <p>a. પ્રાયોગિક શિક્ષણથી વિદ્યાર્થીઓ શીખવાનો અનુભવ કરશે.</p> <p>b. વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા વિષયોના આંતરસંબંધોનું અવલોકન કરશે અને તેને વ્યક્ત કરશે</p>	<p>વિદ્યાર્થીઓનું રિફ્લેક્શન (ગૂગલ ફોર્મ) - વિદ્યાર્થીઓ સેલ્ફ-રિફ્લેક્શન ફોર્મ ભરશે</p>
<p>6. વિભાવનાઓની ઊંડી સમજણ વિકસાવવાની તક અને રોજિંદા જીવનમાં તેનો ઉપયોગ આનંદ અને સ્થિર શિક્ષણ વાતાવરણ તરફ દોરી જશે.</p> <p>a. બેગ-વિનાની અવધિના આ 10 દિવસોમાં વિદ્યાર્થીઓને શીખવાનો આનંદદાયક અનુભવ થશે.</p>	<p>પ્રશ્નાવલી અને રિફ્લેક્શન શીટ ભરવી - ગૂગલ ફોર્મ વિદ્યાર્થીઓ તેમની આસપાસ થતા વિભાવનાઓના ઉપયોગના ઉદાહરણો શેર કરશે</p>
<p>7. જિજ્ઞાસાને ઉત્તેજિત કરવી, પ્રયોગો કેળવી અને નવીનતાને પ્રેરણા આપવી.</p> <p>a. વિદ્યાર્થીઓ વિવિધ પ્રવૃત્તિઓના સંપર્ક દ્વારા વિશિષ્ટ અથવા ચોક્કસ ક્ષેત્રોમાં રસ દર્શાવશે.</p> <p>b. પ્રવૃત્તિઓના અમલીકરણ દરમિયાન વિદ્યાર્થીઓ આઉટ ઓફ બોક્સ વિચારો શેર કરી શકશે.</p> <p>c. વિદ્યાર્થીઓ ઘણા પ્રશ્નો પૂછશે.</p>	<p>ઓડિયો-વિડ્યુઅલ સાધનો દ્વારા ગુણાત્મક અવલોકન વિદ્યાર્થીઓના પ્રોગ્રેસ કાર્ડમાં ભરેલ અવલોકન.</p>

પૂર્વ-વ્યાવસાયિક કૌશલ્ય શિક્ષણ અભ્યાસક્રમ ધોરણ 6

ક્રમાંક	પ્રવૃત્તિનું નામ (આયોજિક)	પ્રવૃત્તિનું વર્ણન	શિક્ષણના પરિણામો		વિજ્ઞાન સાથે સંરેખિત વિભાવના	ગણિત સાથે સંરેખિત વિભાવના	ભૂગોળ સાથે સંરેખિત વિભાવના	ઇતિહાસ સાથે સંરેખિત વિભાવના	નાગરિકશાસ્ત્ર સાથે સંરેખિત વિભાવના	જરૂરી કાયદી સામગ્રી		જરૂરી સાધન અને ઉપકરણ		પ્રવૃત્તિ 7મા ધોરણ સાથે જોડાયેલી છે	સમયગાળો	મુશ્કેલી સ્તર
			પ્રાથમિક કૌશલ્ય	દ્વિતીયિક કૌશલ્ય						શૈક્ષણિક સામગ્રી	અન્ય સામગ્રી	શૈક્ષણિક સાધનો અને ઉપકરણ	અન્ય સાધનો અને ઉપકરણ			
1	છોડની વિવિધતા	1. નીચે આપેલ અલગ શ્રેણીમાં તમારી આસપાસના વિસ્તારમાં ઉપલબ્ધ વૃક્ષો/છોડોની યાદી બનાવો a. ફળોવાળા છોડ b. ફૂલોવાળા છોડ c. ફળ અને ફૂલોવાળા છોડ 2. દરેક શ્રેણીની સંખ્યા ગણો અને તેની આગળ લખો. 3. સૂચિબદ્ધ છોડોની કૃત્ર સંખ્યાની ગણતરી કરો.	માહિતી સાક્ષરતા	સહયોગ	જીવંત વસ્તુઓમાં વિવિધતા અને તેમના વર્ગીકરણ	1. બાર ચાક 2. ટકાવારી a. તમે સૂચિબદ્ધ કરેલ દરેક છોડની શ્રેણીની સંરેખા અને ટકાવારીની ગણતરી કરો. b. છોડની વિવિધતાનો પાછ ડાયાગ્રામ દોરો (ફળ છોડનો %, ફૂલ છોડનો %, % છોડ સાથે)	1. વિભાવના- વસ્તીની ધીચતા અવલોકન આધારિત પ્રશ્નો- a. તમારી આસપાસના કયા વિસ્તારમાં સૌથી વધુ છોડ છે? b. તમારા કયા વિસ્તારમાં	a. જગદીશ ચંદ બોઝ જેવા ભારતના જાણીતા વનસ્પતિશાસ્ત્રીઓનું જીવન	a. છોડની વિવિધતાના મહત્વનું અન્વેષણ કરો. b. મનુષ્યો માટે ઉપયોગી એવા વિવિધ છોડની યાદી બનાવો અને તેમના ઉપયોગની પણ યાદી બનાવો.	નોટબુક અને પેન	વાનુ નહીં				સરળ	
2	છોડોનું ખીંચ બનાવવું -	1. ચોક્કસ પ્રમાણ સાથે છોડોનું ખીંચ બનાવો. 6 મહિનાના સમયગાળા માટે છોડોનું ખીંચ વેચો 2. નફો જમા કરવા અને બેંક વ્યવહારો સમજવા માટે બેંક ખાતું ખોલો. પ્રક્રિયાને સમજવા માટે છોડવી બનાવવાનો પણ પ્રયોગ કરો.	માહિતી સાક્ષરતા, નાણાકીય સાક્ષરતા, વ્યાપાર સાક્ષરતા, વક્ષ્ય નિર્ધારણ	સંચાર, વાટાઘાટો, સહયોગ	1. પોષણ અને આહાર (પ્રકરણ 7) a. છોડનીમાથી પોષણ (કાર્બોહાઇડ્રેટ, પ્રોટીન) b. સંતુલિત આહાર યાદીમાં છોડોનું સ્થાન 2. આધાની પ્રક્રિયા (સામાન્ય વિભાવના) 3. આસપાસના પદાર્થો (પ્રકરણ 9) a. પદાર્થોની સ્થિતિ અને ગુણધર્મો b. ગરમી અને ભૌતિક સ્થિતિમાં ફેરફાર	1. ગુણોત્તર-પ્રમાણ (પ્રકરણ 11) 2. અપૂર્ણાંક ગુણાકાર/ભાગાકાર (પ્રકરણ 4) 3. નહો-નુકસાન (પ્રકરણ 13) 4. ટકાવારી (પ્રકરણ 12) 5. બેંક અને સાફ વ્યાજ (પ્રકરણ 14) 6. બાર ચાક(પ્રકરણ 6) પેટા પ્રવૃત્તિ - a. સામગ્રીનું પ્રમાણ તપાસો. અપૂર્ણાંક ગુણાકારનો ઉપયોગ કરીને ચોક્કસ વજન સાથે ખીંચ તૈયાર કરો b. ખીંચ વેચવાથી થયેલ નફા/નુકસાનની ગણતરી કરો c. નફા/નુકસાનની ગણતરી કરો	1. ઉર્જા સંસાધનો (પ્રકરણ 9) 2. તાપમાન (પ્રકરણ 5) 3. માનવ વ્યવસાય (પ્રકરણ 10) પ્રશ્નો- a. છોડથી બનાવવા માટે કયા ઉર્જા સંસાધનોની જરૂર છે? b. ખીંચમાં કયા તાપમાને આથો આવે છે? c. કયા ભૌગોલિક સ્થાનો આથો થાવવા માટે અનુકૂળ છે? d. ભૌગોલિક સ્થાનો સાથે હવામાન કેમ બદલાય છે? e. છોડોના ખીંચનું વેચાણ કયા પ્રકારનો વ્યવસાય છે?	1. છોડોનો ઇતિહાસ તપાસો. પ્રશ્નો- a. તેની શોધ કોણે કરી? b. કયા વિવિધ પ્રકારના વ્યવસાયો છે?	ખર્ચ અને વ્યય લખવા, નફા/નુકસાનની ગણતરી કરવા માટે નોટબુક, પેન	ચોખા, ઉડીદની દાળ, પોહા, મેથીના દાણા, પાણી, ખીંચ પેક કરવા માટે પ્લાસ્ટિકની થેલીઓ, વજન કાંટો	વાનુ નહીં	છોડની સ્ટેન્ડ, ગેસ સ્ટવ (પૂખ્ત વ્યક્તિની દેખરેખ સાથે ઘેરે છોડવી બનાવવાનો પ્રયોગ કરી શકાય છે)		6 મહિના	ઉચ્ચ	
3	છોડ અને તેમનો વિકાસ	1) પ્રકાશસંશ્લેષણ: વર્ગમાં સમાન પ્રકારના અને સમાન ઉંચેલા બે છોડ લાવો. એક છોડને સૂર્યપ્રકાશમાં રાખો અને તેને નિયમિતપણે પાણી આપો. બીજો છોડને અંધારામાં રાખો અને તેને વધુ પાણી ન આપો અને એક પાંદડા પર પ્લાસ્ટિક વપેટી દો - છોડ કેવી રીતે પ્રકાશસંશ્લેષણની પ્રક્રિયા દ્વારા પોતાનો ખોરાક બનાવે છે તે સમજાવો. જે છોડના પાંદડા પ્લાસ્ટિકથી ઢંકાયેલા હતા તેમાં સંરૂઢ થેલીમાં પાણીના ટીપાં જોવા મળશે - અહીં ઉત્સર્જનની પ્રક્રિયા સમજાવો	ક્રિટિકલ થીંકીંગ, મેટાકોગ્નિશન	પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ, પહેલ-શક્તિ	પ્રકાશસંશ્લેષણ (પ્રકરણ 2) જીવંત વસ્તુઓની લાક્ષણિકતાઓ (પ્રકરણ 2)	સમપ્રમાણતા: છોડના પાંદડા અને ફૂલોની પાખંડીઓની સમપ્રમાણતાનું અવલોકન કરો પ્રશ્નો - a. હવામાન સાથે છોડની વિવિધતા કેવી રીતે બદલાય છે? b. હવામાન: શું પ્રકાશસંશ્લેષણ પ્રક્રિયા	હવામાન: છોડ પર હવામાનની અસર. પ્રશ્નો - a. હવામાન સાથે છોડની વિવિધતા કેવી રીતે બદલાય છે? b. હવામાન: શું પ્રકાશસંશ્લેષણ પ્રક્રિયા	1. પ્રકાશસંશ્લેષણનો ઇતિહાસ	1. વૃક્ષારોપણ માટે જાગૃતિ - a. વિદ્યાર્થીઓ તેમની શાળા તેમજ સમુદાયમાં વૃક્ષારોપણ અભિયાન ચલાવી શકે છે. b. તેઓ અંદર વગાવેલ છોડનું પણ અન્વેષણ કરી શકે છે	નોટબુક અને પેન		બે સમાન પ્રકારના છોડ (કદ પણ સમાન હોવા જોઈએ), એક નાની પ્લાસ્ટિકની થેલી		વાનુ નહીં	સરળ	
4	જળ સંરક્ષણ	1. એક અઠવાડિયા સુધી, તમારા ઘરમાં કઇ જગ્યાએ પાણીનો બચાડ થાય છે તેનું અવલોકન કરો અને યાદી બનાવો 2. તમારી શાળામાં વરસાદી પાણીના સંગ્રહની વિવિધ પદ્ધતિઓનું અન્વેષણ કરો. ઉદાહરણ તરીકે, શું તમે અજાણીમાંથી વરસાદી પાણીનો સંગ્રહ કરવા અને તેનો ઉપયોગ ઘોવા અથવા બાગકામ માટે થાય તેવી સિસ્ટમ બનાવી શકો છો? 3. અન્વેષણ કરો અને તમે પાણી બચાવવા અને તેનો પુનઃઉપયોગ/રિસાયકલ કેવી રીતે કરી શકો છો તેની યાદી બનાવો.	પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ, નાગરિક ભાવના	સાક્ષરતા અને સંખ્યા, સમસ્યા ઉકેલવી	1. કુદરતી સંસાધનો - હવા, પાણી અને જમીન (પ્રકરણ 1) a. જળ સંરક્ષણ b. વરસાદી પાણીનો સંગ્રહ c. પાણીનો બચાડ d. પુનઃઉપયોગ અને રિસાયકલ	1. સરેરાશ - a. દરરોજ કેટલું પાણી વપરાય છે તેની ગણતરી કરો b. કેટલો બચાડ થાય છે c. તેનો પુનઃઉપયોગ/રિસાયકલ કરીને આપણે કેટલી બચત કરી શકીએ તેની ગણતરી કરો	1. મહાસાગરો અને તેના સંસાધનો (પ્રકરણ 6) a. મહાસાગરોનું મહત્વ 2. કુદરતી સંસાધનો (પ્રકરણ 8)	1. ભારતમાં વરસાદી પાણીના સંગ્રહનો ઇતિહાસ	1. જળ સંરક્ષણનું મહત્વ - નોટબુક, પેન	વાનુ નહીં	શહેરોના બાળકો છોડની ઘણી જાતોનું અવલોકન કરી શકતા નથી તેથી તમે આ પ્રવૃત્તિને નીચે પ્રમાણે ઘોડી બદલી શકો છો: (મારી પાસે		7 દિવસ	મધ્યમ		
5	બારીની અભ્યાસ	1. તમારા ઘરવર્ગખંડની બારીઓની લંબાઈ અને ઊંચાઈ માપો. (માપ દર્શાવવામાં હશે). બારીના ક્ષેત્રફળની ગણતરી કરવા માટેના માપનો ગુણાકાર કરો. પાંદડા માટે માપ તપાસો. 2. રૂમનું અવલોકન કરો. સમવર્તી રેખાઓ અને તેમના સંગ્રમબિંદુને ઓળખો. રૂમમાં જેમની સંખ્યા ઓળખો. રૂમમાં સમાંતર રેખાઓના સેટેને ઓળખો. બારીઓમાં કેટલી સમાંતર રેખાઓ હજાર છે તે તપાસો	સાક્ષરતા અને સંખ્યા, ક્રિટિકલ થીંકીંગ, મેટાકોગ્નિશન	વિવિધતાનું મૂલ્યાંકન, અવલોકન કૌશલ્ય	1. ગતિ (પ્રકરણ 9) a. રેખાંશ / વિનરેખીય ગતિ b. આસપાસના પદાર્થો (પ્રકરણ 5) a. પદાર્થોની સ્થિતિ / ગુણધર્મો b. પારદર્શિતા c. ધર્મિય વાહકતા d. કુદરતીમાનવસર્જિત પદાર્થો e. જળરોધક સ્થિતિ 3. સરળ મશીનો/મિજાજરા	1. માપન (સામાન્ય વિભાવના) 2. દર્શાવ અપૂર્ણાંક (પ્રકરણ 9) a. દર્શાવનો ગુણાકાર 3. ભૂમિતિમાં મૂળભૂત વિભાવના (પ્રકરણ 1) a. રેખાઓ, ખેન, સમાંતર રેખાઓ, સમવર્તી રેખાઓ b. શા માટે મોટાભાગની બારીઓ ચતુર્ભુજ આકારમાં બનાવવામાં આવે છે?	1. માનવ વ્યવસાય (પ્રકરણ 10) 2. લાકડા/કાચ (સામાન્ય વિભાવના) a. કાચની ફેક્ટરીઓનું સ્થાન b. કાચ કેવી રીતે બને છે	1. યુરોપીયન દેશોમાં / ભૌગોલિક સ્થાનોમાં બારીઓનો ઇતિહાસ	નોટબુક, પેન	વાનુ નહીં	માપ પટ્ટી	વાનુ નહીં		5 કલાક	મધ્યમ	
6	કાગળની સામગ્રી	1. ભૌમિતિક વિભાવનાને સમજવા અને કંઈક સુંદર બનાવવા માટે પેપર સાથે પ્રયોગ કરો. પેપર પાછળનું વિજ્ઞાન, ઇતિહાસ અને ભૂગોળ પણ સમજો. 2. દ્વિસમ ત્રિકોણનો ઉપયોગ કરીને રંગીન ફૂલ બનાવો. 3. સમજૂજ ત્રિકોણનો ઉપયોગ કરીને તારો બનાવો. 4. વિષમત્રિકોણનો ઉપયોગ કરીને કોષાજ બનાવો. 5. ગુરુત્રિકોણનો ઉપયોગ કરીને પતંગિયું બનાવો. કાટકોણ ત્રિકોણનો ઉપયોગ કરીને ચોરસ બનાવો. 6. વધુકોણ ત્રિકોણનો ઉપયોગ કરીને પિરામિડ બનાવો. 7. ઉપરોક્ત પ્રવૃત્તિઓમાંથી કોઈપણ 12 ત્રિકોણ લો જે દરેક ત્રિકોણ પ્રકારોને આવરી લે છે. બાજુઓ અને કોણના સંદર્ભમાં આ ત્રિકોણના ગુણધર્મો તપાસો.	સાક્ષરતા અને સંખ્યા, માહિતી સાક્ષરતા, સર્જનાત્મકતા અને નવીનતા	પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ	1. દૈનિક ઉપયોગમાં પદાર્થો (પ્રકરણ 6) a. કુદરતીમાનવસર્જિત b. પદાર્થોનું ઉત્પાદન c. કાગળ ઉત્પાદન પ્રક્રિયા d. પદાર્થો વિ વસ્તુઓ 2. કુદરતી સંસાધનો (પ્રકરણ 1) a. કાગળના ઉત્પાદન માટે પાણીની જરૂરિયાત સમજો b. આપણે કેવી રીતે ઘટાડી શકીએ	1. ત્રિકોણના પ્રકાર અને ગુણધર્મો (પ્રકરણ 15) 2. કોણ (પ્રકરણ 2) 3. સમપ્રમાણતા (પ્રકરણ 7) 4. ઓરિજામિ (સામાન્ય વિભાવના) પ્રશ્નો- a. ત્રિકોણના પ્રકારો શું છે? b. ત્રિકોણના સામાન્ય ગુણધર્મો શું છે? c. કયા પ્રકારના ત્રિકોણ સમપ્રમાણતા દર્શાવે છે? d. ઓરિજામિ શું છે?	1. કુદરતી સંસાધનો (પ્રકરણ 8) 2. જમીનના પ્રકાર પ્રશ્નોના - a. કાગળ બનાવવા માટે કયા છોડનો ઉપયોગ થાય છે? b. કાગળનું રિસાયકલિંગ	1. કાગળનો ઇતિહાસ તપાસો. પ્રશ્નો- a. તે ક્યારે બનાવવામાં આવ્યું હતું? કાગળની શોધ કોણે કરી? b. કાગળની શોધ થઈ તે પહેલા લખવા માટે કઈ વસ્તુઓનો ઉપયોગ થતો હતો?	નોટબુક, પેન	ઓરિજામી પેપરનો સેટ, ગુંદર	કાગર		6 કલાક	સરળ		

**પૂર્વ-વ્યાવસાયિક કૌશલ્ય શિક્ષણ
અભ્યાસક્રમ
ધોરણ 6**

ક્રમાંક	પ્રવૃત્તિનું નામ (પ્રાયોગિક)	પ્રવૃત્તિનું વર્ણન	શિક્ષણના પરિણામો		વિજ્ઞાન સાથે સંરેખિત વિભાવના	ગણિત સાથે સંરેખિત વિભાવના	ભૂગોળ સાથે સંરેખિત વિભાવના	ઇતિહાસ સાથે સંરેખિત વિભાવના	નાગરિકશાસ્ત્ર સાથે સંરેખિત વિભાવના	જરૂરી કાર્યો સામગ્રી		જરૂરી સાધન અને ઉપકરણ		પ્રવૃત્તિ 7મા ધોરણ સાથે જોડાયેલી છે	સમયગાળો	મુશ્કેલી સ્તર
			પ્રાથમિક કૌશલ્ય	દ્વિતીયિક કૌશલ્ય						શૈક્ષણિક સામગ્રી	અન્ય સામગ્રી	શૈક્ષણિક સાધનો અને ઉપકરણ	અન્ય સાધનો અને ઉપકરણ			
7	આપત્તિ વ્યવસ્થાપન	<p>1. વિદ્યાર્થીઓને પૂર, ધરતીકંપ, વાવાઝોડું, સુનામી વગેરેના વિત્તો કાર્ડ બતાવો. પૂછો કે શું તેઓ અહીં દર્શાવેલ નાના નામો જાણે છે. ચિત્રમાં નામ ન હોવા જોઈએ. હવે તેમને પૂછો કે શું તેઓએ આવી કોઈ આપત્તિનો અનુભવ કર્યો છે? જો તેમને સકારાત્મક કારણો મળે તો તેમના અનુભવો વિશે પૂછો: તેઓએ શું સાવચેતી રાખી અને તેમને કેવા પ્રકારનું નુકસાન સહન કરવું પડ્યું. પછી, તેમને ઘોડા વધુ ચિત્રો બતાવો જેમાં આગ, આતંકવાદી હુમલો જેવી માનવસર્જિત આફતોનો સમાવેશ હોય અને પૂછો કે શું તેઓને પહેલા બતાવેલ ચિત્રોથી કોઈ તફાવત દેખાય છે. તફાવતોની સૂચિ બનાવો. સમજાવો: માનવસર્જિત અને કુદરતી આફતો.</p> <p>2. જુથ ચર્ચા: કોવિડ અને તેની અસર. તેમને સપ્રદ વાગે તેવા વેબો એકત્રિત કરવા અને તેમના જ્ઞાનને વર્ગ સાથે શેર કરવા કહો.</p> <p>3. બાળકો માટે પ્રાથમિક ઉપચાર તાલીમનો વર્કશોપ ગોઠવો. ઉદાહરણ તરીકે, રેસીવિચેન્ટ ફાઉન્ડેશન શાળામાં આવા વર્કશોપનું આયોજન કરે છે.</p>	ક્રિટિકલ થીંકીંગ, મેટાકોગ્નિશન, નિર્ણય લેવું	પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ, પહેલ - શક્તિ	આપત્તિ વ્યવસ્થાપન (પ્રકરણ 4) 1. આપત્તિ વ્યવસ્થાપન 2. આપત્તિ માટેની તૈયારી 3. પ્રાથમિક ઉપચાર તાલીમ	1. માપનના યુનિટ: પ્રશ્નો. a. ભૂકંપ કેવી રીતે માપવામાં આવે છે?	1. માનવ વ્યવસાય (પ્રકરણ 10) a. આપત્તિ વ્યવસ્થાપન, હોસ્પિટલ, પ્રાથમિક સારવાર વગેરેને વજતો વ્યવસાયોનું અન્વેષણ કરો	1. ધરતીકંપ માપનનો ઇતિહાસ	1. વિદ્યાર્થીઓ આપત્તિ વ્યવસ્થાપનના નિવારક પગલાં અને પ્રાથમિક સારવાર અને પણ જાગૃતિ ફેલાવી શકે છે. તેઓ આવા જાગૃતિ અભિયાન માટે શેરી નાટકો અથવા સ્કીટ્સ પણ તૈયાર કરી શકે છે. તેઓ આપત્તિઓની દંતકથાઓને પણ સંબોધિત કરી શકે છે	નોટબુક, પેન	કુદરતી આપત્તિના ચિત્ર કાર્ડ (આ ફોટોને છાપીને અને મજબૂત કાગળની મદદથી કાર્ડ બનાવીને ઘરે તૈયાર કરી શકાય છે)			2 કલાક	ઉચ્ચ	

**પૂર્વ-વ્યાવસાયિક કૌશલ્ય શિક્ષણ
અભ્યાસક્રમ
ધોરણ 6**

ક્રમાંક	પ્રવૃત્તિનું નામ (પ્રાયોગિક)	પ્રવૃત્તિનું વર્ણન	શિક્ષણના પરિણામો		વિજ્ઞાન સાથે સંરેખિત વિભાવના	ગણિત સાથે સંરેખિત વિભાવના	ભૂગોળ સાથે સંરેખિત વિભાવના	ઇતિહાસ સાથે સંરેખિત વિભાવના	નાગરિકશાસ્ત્ર સાથે સંરેખિત વિભાવના	જરૂરી કાર્યો સામગ્રી		જરૂરી સાધન અને ઉપકરણ		પ્રવૃત્તિ 7મા ધોરણ સાથે જોડાયેલી છે	સમયાવાળી	મૂલ્યેલી સ્તર
			પ્રાથમિક કૌશલ્ય	દ્વિતીયિક કૌશલ્ય						શૈક્ષણિક સામગ્રી	અન્ય સામગ્રી	શૈક્ષણિક સાધનો અને ઉપકરણ	અન્ય સાધનો અને ઉપકરણ			
8	હેર બેન્ટ અને કમર બેન્ડ સીવવું	કપાસ, નાયલોન, ટેરેલીન વગેરે જેવી વિવિધ સામગ્રીમાંથી બનાવેલા કાપડ ભેગા કરો. રંગબેરંગી હેર બેન્ટ અને કમરનો બેન્ટ સીવો.	સાક્ષરતા અને સંખ્યા, સર્જનાત્મકતા અને નવીનતા, ડિઝાઇન યોજના	પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ સમસ્યાનું નિરાકરણ	1. દૈનિક ઉપયોગમાં લેવાતા પદાર્થો *કરણ 6) a. ફાઇબર અને દોરાના પ્રકાર કૃત્રિમ ફાઇબરના ફાયદા/રેફાઇટા	1. લંબાઈ માપન (સામાન્ય વિભાવના) 2. એચસીએફ (પ્રકરણ 9) a. મૂળભૂત બનાવ સાથે સમાન લંબાઈમાં ફેબ્રિકને કાપો.	1. માનવ વ્યવસાય (પ્રકરણ 10) a. વ્યવસાયના પ્રકાર b. ભારતમાં કાપડ મિલોનું સ્થાન	1. ફાઇબરનો ઇતિહાસ તપાસો. પ્રશ્નો- a. કપડાંનો વેપાર કેવી રીતે વિકસિત થયો?	1. કૃત્રિમ ફાઇબરના કારણે થતા પ્રદૂષણ અને જાગૃતિ અભિયાન ચલાવો	નોટબુક, પેન	વિવિધ પ્રકારના કાપડ, દોરા		કાંતર, સોય		4 કલાક	મૂલ્યેલી
9	સમગ્ર વિશ્વમાં સરેરાશ તાપમાન	ઉત્તર ધ્રુવથી દક્ષિણ ધ્રુવ સુધી સમગ્ર વિશ્વમાં તાપમાનનું તુલ્ય સર્ચ કરો. 20 સ્થાનો પસંદ કરો અને સરેરાશ તાપમાનની ગણતરી કરો	તકનીકી સાક્ષરતા સંખ્યા	વિવિધતાનું મૂલ્યાંકન	1. બ્રહ્માંડ (પ્રકરણ 16) a. વિવિધ ગ્રહો પર સરેરાશ તાપમાન શોધો	1. પુષ્ટિક યોગ (પ્રકરણ 3) 2. સરેરાશ (સામાન્ય વિભાવના) પુષ્ટિક યોજના પ્રાયોગિક ઉપયોગને સમજવા માટેનો અભ્યાસ	1. પૃથ્વીની ગ્રેટિટ્યુડ (પ્રકરણ 1) a. પૃથ્વીની ધરી b. અક્ષાંશ અને રેખાંશ 2. તાપમાન (પ્રકરણ 5) 3. મહાસાગરોનું મહત્વ (પ્રકરણ 6) પ્રશ્નો - a. સમગ્ર વિશ્વમાં તાપમાન કેવી રીતે બદલાય છે તે તપાસો. b. મહાસાગર કેવી રીતે	1. અક્ષાંશ અને અક્ષાંશનો ઇતિહાસ તપાસો. 2. અક્ષાંશ અને રેખાંશની કાલ્પનિક રેખાઓ કોણે નક્કી કરી?	ગુનાઈટ્ડ નેશન ઓર્ગનાઈઝેશન જેવી વિવિધ વિશ્વ સંસ્થાઓની યાદી બનાવો.	નોટબુક, પેન	વાગુ નહીં	1. ફળવાળો છોડ	ઈન્ટરનેટ સાથે મોબાઇલ/કોમ્પ્યુટર		2 કલાક	સરળ
10	પતંગ બનાવવું	બે પતંગ બનાવો અને તેને આકારમાં ઉડાડો.	સાક્ષરતા અને સંખ્યા, માહિતી સાક્ષરતા, સર્જનાત્મકતા અને નવીનતા	વિવિધતાનું મૂલ્યાંકન, મેટાકોગ્નિશન	1. ફોર્સ અને ફોર્સના પ્રકાર (પ્રકરણ 10) a. મસ્જુલર અને કમ્બાઇન્ડ ફોર્સ *કરણ 11) a. પવન ઊર્જા	1. કોણ, કોણ દ્વિભાજક (પ્રકરણ 2) 2. ચતુર્ભુજ (બાજુઓ અને કોણ) *કરણ 16) a. પતંગનો આકાર દોરો. કમ્બાસનો ઉપયોગ કરીને પતંગના કોણને દ્વિભાજિત કરો. *જાનાઉના પતંગ જેવા જ બુજાઓ સાથે બીજા પતંગ દોરો. બીજા પતંગ માટે, દોરો	1. મહાસાગરોનું મહત્વ (પ્રકરણ 6) a. પવન b. પવનની રચનામાં મહાસાગરો કેવી ભૂમિકા ભજવે છે?	1. પતંગનો ઇતિહાસ તપાસો. પ્રશ્નો - a. પતંગોત્સવ ક્યાં થાય છે? b. પતંગ ઉડાડવા સાથે કયો તહેવાર સંકળાયેલો છે? શા માટે?	1. પતંગના તીક્ષ્ણ દોરાઓ પહોંચા/પાણીઓ માટે કેવી રીતે હાનિકારક છે તેનું રોલ પ્લે કરીને જાગૃતિ ફેલાવો	નોટબુક, પેન	પતંગ બનાવવાનો કાગળ, વાંસની લાકડીઓ, કોટનનો દોરો	2. ફૂલવાળો છોડ	કાંતર, કમ્બાસ, રુબર		6 કલાક	મધ્યમ
11	તલ ગોળની બંધી	1. પાઉંડર કરેલ તલ અને ગોળ લો. 2. તલ ગોળની બંધી બનાવો	સાક્ષરતા અને સંખ્યા, માહિતી સાક્ષરતા, સર્જનાત્મકતા અને નવીનતા	પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ, વિવિધતાનું મૂલ્યાંકન	1. જીવંત વસ્તુઓમાં વિવિધતા (પ્રકરણ 3) a. છોડનું વર્ગીકરણ 2. પોષણ (પ્રકરણ 7) a. બનાવટ / ભેગસેળ પ્રશ્નો- a. તલ અને ગોળનું પોષણ તપાસો b. તલ અને ગોળની ભેગસેળ તપાસો *ગોળનું ઉત્પાદન કેવી રીતે થાય છે?	1. ભૂમિતિમાં મૂળભૂત વિભાવના (પ્રકરણ 1) a. સમાંતર રેખાઓ b. કોલિનિયર / નોન કોલિનિયર પોઈન્ટ પ્રશ્નો- a. ચપટું કરેલ તલ-ગોળના મિશ્રણ પર બરફીનો આકાર કાપો. b. સમાંતર રેખાઓના સેટનું અવલોકન કરો. કોલિનિયર પોઈન્ટના સેટને ઓળખો. નોન-કોલિનિયર પોઈન્ટ પણ તપાસો	1. દુદરતી સંસાધનો (પ્રકરણ 8) 2. હવામાન (પ્રકરણ 4) a. તલના ઉત્પાદનના ક્ષેત્રો b. તલનું પ્રોસેસિંગ c. ગોળનું પ્રોસેસિંગ	1. સંક્રાંતિ દરમિયાન તલ - ગોળનું મહત્વ પ્રશ્નો- a. સ્થાનિક સરકારી સંસ્થાઓ(પ્રકરણ 3/4) a. તમારી સ્થાનિક સરકારી સંસ્થાઓની મુલાકાત લો, તેમને તેમના કામ વિશે પ્રશ્નો પૂછો b. તેમને તલ ગોળની બંધી બેટ કરો	નોટબુક, પેન	તલ, નરમ ગોળ		મિક્સર ગ્રાઇન્ડર, પ્લેટ, છરી		6 કલાક	મધ્યમ	
12	વિકાસ માટે ખોરાક	1. વિદ્યાર્થીઓને નીચેના પ્રશ્નો પૂછો અને તેમના જવાબો બોર્ડ પર લખો a. તમારું દૈનિક ભોજન શું છે? b. ખાંધપદાર્થો જે તમે ભાગ્યે જ ખાઓ છો તે શું છે? c. તમને શું લાગે છે કે તમારે દરરોજ શું ખાવું જોઈએ અને શા માટે? d. તેઓ કેમ વિચારે છે કે આપણે નિયમિત રીતે રોટલી અને ભાત શા માટે ખાઈએ છીએ? 2. તેમને નીચેનું ચિત્ર બતાવો. સમજાવો: સંતુલિત આહારનું મહત્વ અને સંતુલિત આહાર કેવી રીતે મેળવવો? ઉપરોક્ત ચિત્ર આપણને સંતુલિત આહારનો સ્પષ્ટ ખ્યાલ આપે છે. સંતુલિત આહારની સાથે કસરતના મહત્વ વિશે પણ વાત કરો. પાણી અને ફાઇબરના મહત્વનો પણ સંદર્ભ લો 3. આ વર્ષ પહેલાં વિદ્યાર્થીઓને કહો કે તેઓ એક અઠવાડિયા માટે તેમના આહાર પ્લેટની નોંધ લે? તેઓએ તેમનું ભોજન અને નાસ્તો લખવો જોઈએ. હવે, શિક્ષક વિદ્યાર્થીઓને જુઓમાં વહેંચશે અને તેમના આહાર યોજનાની અદલાબદલી કરશે. કોઈએ પણ પોતાનું મેળવવું જોઈએ નહીં. દરેક જૂથ નોંધ કરશે કે કઈ ખાદ્ય વસ્તુઓ સામાન્ય છે અને કઈ છે	સાક્ષરતા અને સંખ્યા, માહિતી સાક્ષરતા	પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ, સ્વચ્છતા	સંતુલિત આહાર (પ્રકરણ 7) a. સંતુલિત આહાર b. વિકાસ માટે ખોરાક	1. તમે એક સમયે કેટલા ખોરાક ખાઈ શકો છો તેનો અંદાજ કાઢો	1. દેશના વિવિધ પ્રદેશોમાં ખોરાકની વિવિધતાનું અન્વેષણ કરો	1. માણસના આહાર પેટર્નનો ઇતિહાસ	1. વિદ્યાર્થીઓ સ્થાનિક રીતે ઉપલબ્ધ ખોરાકની શોધ કરી શકે છે જે પોષ્ટિક હોય અને જેનો દૈનિક ભોજનમાં સમાવેશ થવો જોઈએ. તેઓ સમુદાયમાં તેના વિશે જાગૃતિ ફેલાવી શકે છે. 2. તેઓ તેમની આસપાસની જૂની પેટીનો ઇન્ટરવ્યુ લઇ શકે છે અને તેમને લાંબા સમયથી ખોવાયેલી પરંપરાગત વાનગીઓ વિશે પણ પૂછી શકે છે.	નોટબુક, પેન	વાગુ નહીં	3. ફળ અને ફૂલવાળા છોડ		2 કલાક	મધ્યમ	

**પૂર્વ-વ્યાવસાયિક કૌશલ્ય શિક્ષણ
અભ્યાસક્રમ
ધોરણ 6**

ક્રમાંક	પ્રવૃત્તિનું નામ (પ્રાયોગિક)	પ્રવૃત્તિનું વર્ણન	શિક્ષણના પરિણામો		વિજ્ઞાન સાથે સંરેખિત વિભાવના	ગણિત સાથે સંરેખિત વિભાવના	ભૂગોળ સાથે સંરેખિત વિભાવના	ઇતિહાસ સાથે સંરેખિત વિભાવના	નાગરિકશાસ્ત્ર સાથે સંરેખિત વિભાવના	જરૂરી કાર્યો સામગ્રી		જરૂરી સાધન અને ઉપકરણ		પ્રવૃત્તિ 7મા ધોરણ સાથે જોડાયેલી છે	સમયાવાળી	મૂલ્યવાન સ્તર
			પ્રાથમિક કૌશલ્ય	દ્વિતીયિક કૌશલ્ય						શૈક્ષણિક સામગ્રી	અન્ય સામગ્રી	શૈક્ષણિક સાધનો અને ઉપકરણ	અન્ય સાધનો અને ઉપકરણ			
13	ખોરાક અને પોષક તત્ત્વો	<p>1) અભ્યાસ 1:</p> <p>a. તેમને નાના જૂથોમાં વહેંચી અને દરેક જૂથને ફૂડ પેકેટ આપો (કાચા માલનો સંદર્ભ લો).</p> <p>b. હવે દરેક જૂથને આ પેકેટોની પોષક માહિતી તપાસવા માટે કહો. તેમને આ વિગત કાગળ પર લખવા કહો.</p> <p>c. હવે, તેમને આ માહિતીને અન્ય જૂથો સાથે સરખાવવા અને તેમની યાદીમાં સમાવવા અને તફાવતની નોંધ લેવા કહો.</p> <p>d. સંક્ષિપ્તમાં: ચર્ચા કરો કે દરેક ખાદ્ય પદાર્થનું પોષણ મૂલ્ય હોય છે અને આપણા માટે એ જાણવું અગત્યનું છે કે જો આપણે માત્ર એક કે બે પ્રકારના પોષક તત્ત્વો ખાઈએ તો આપણે સ્વસ્થ રહી શકતા નથી.</p> <p>2) અભ્યાસ 2: આ વિડિયો વિદ્યાર્થીઓને બતાવો: https://www.youtube.com/watch?v=6ZrNQ3y_g4M</p> <p>a. ટ્રેનર ઉપરોક્ત કાચા માલમાં દર્શાવેલ અલગ અલગ ચિત્ર કાર્ડ વર્ગમાં વિવિધ સ્થળોએ મુકશે.</p> <p>b. વિદ્યાર્થીઓને નાના-નાના જૂથોમાં વિભાજીત કરો અને તેમાંથી દરેકને છ પોષક તત્ત્વો એટલે કે કાર્બોહાઈડ્રેટ, ફેટ, પ્રોટીન, ફાઈબર, વિટામીન અને મિનરલ્સ આપો.</p> <p>c. હવે તેમાંના દરેકે તેમના પોષક તત્ત્વો સાથે મેળ ખાતા કાર્ડ્સ શોધવાનું રહેશે. ઉદાહરણ તરીકે, જે જૂથમાં પ્રોટીન છે તેણે દૂધ, ઈંડા વગેરે જૂથમાં છે એ કાર્ડ શોધવાના છે.</p> <p>d. આ કાર્ડને શોધવા અને એકત્રિત કરવા માટે તેમને ચોક્કસ સમય આપો.</p> <p>e. તે પછી તેમને તેમના જૂથમાં બેસવા માટે કહો અને પૃષ્ઠ નંબર 50 અને 52 નો સંદર્ભ લો.</p>	સાક્ષરતા અને સંખ્યા, માહિતી સાક્ષરતા	પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ, સ્વાસ્થ્યતા	<p>1. પોષણ અને આહાર (પ્રકરણ 7)</p> <p>a. પોષક તત્ત્વો અને ખાદ્ય સામગ્રી</p> <p>b. આપણા ખોરાકમાં છ મુખ્ય પોષક તત્ત્વો</p> <p>c. વિટામિન્સ - સ્ત્રોતો અને કાર્યો</p>	<p>1. દર્શાવેલ અપૂર્ણાંક</p> <p>2. ટકાવારી</p> <p>પ્રશ્ન-</p> <p>a. પોષણની ટકાવારીની ગણતરી કેવી રીતે કરવામાં આવે છે?</p>					નોટબુક, પેન	<p>1. પ્રવૃત્તિ 1: વિવિધ ફૂડ પેકેટ. તે વેફર્સ, દહીં, ચા, અનાજ વગેરે હોઈ શકે છે. ખાતરી કરો કે પેકેટ પ્રકૃતિમાં વિવિધસભર હોવા જોઈએ. જેમ કે તમારી પાસે માત્ર વેફર્સ કે બિસ્કીટનું પેકેટ ન હોવું જોઈએ.</p> <p>2. પ્રવૃત્તિ 2: પોષક તત્ત્વોના ફ્લેશ કાર્ડ્સ. દૂધ અને પ્રોટીન પરના ચિત્ર તેની પાછળ લખેલું હોય. તમામ છ પોષક તત્ત્વોની વિભિન્નતા ઉમેરો.</p> <p>3. પ્રવૃત્તિ 3: બે પ્રકારના વિટામિન કાર્ડ બનાવો. એક જૂથમાં નામ અને સ્ત્રોત છે અને બીજામાં તેની ઉણપથી થતો રોગ હોવો જોઈએ.</p>			3 કલાક	મધ્યમ

**પૂર્વ-વ્યાવસાયિક કૌશલ્ય શિક્ષણ
અભ્યાસક્રમ
ધોરણ 6**

ક્રમાંક	પ્રવૃત્તિનું નામ (પ્રાયોગિક)	પ્રવૃત્તિનું વર્ણન	શિક્ષણના પરિણામો		વિજ્ઞાન સાથે સંરેખિત વિભાવના	ઝંખિત સાથે સંરેખિત વિભાવના	ભૂગોળ સાથે સંરેખિત વિભાવના	ઇતિહાસ સાથે સંરેખિત વિભાવના	નાગરિકશાસ્ત્ર સાથે સંરેખિત વિભાવના	જરૂરી કાર્યો સામગ્રી		જરૂરી સાધન અને ઉપકરણ		પ્રવૃત્તિ 7મા ધોરણ સાથે જોડાયેલી છે	સમયગાળો	મુશ્કેલી સ્તર
			પ્રાથમિક કૌશલ્ય	દ્વિતીયિક કૌશલ્ય						શૈક્ષણિક સામગ્રી	અન્ય સામગ્રી	શૈક્ષણિક સાધનો અને ઉપકરણ	અન્ય સાધનો અને ઉપકરણ			
14	સૌરમંડળ અને બ્રહ્માંડ	1. નિષ્ક્રાંતિના જૂથ સાથે રાત્રિ આકાશ જોવાની પ્રવૃત્તિ ગોઠવો - વિદ્યાર્થીઓને અવલોકન નોંધવા કહો 2. વિદ્યાર્થીઓને લ્હનેટોરીયમના શૈક્ષણિક મુલાકાત પર લઈ જાઓ અને તેમને તમામ ગ્રહોની સ્થિતિ બતાવો - તેમને અવલોકન કરવા અને તેમના શીખવાના અનુભવનું નોંધ લેવા કહો 3. દરેક વિદ્યાર્થીઓને જૂથોમાં વિભાજિત કરો. જૂથોની કુલ સંખ્યા બધા ગ્રહો, સૂર્ય, ઉપગ્રહને આવરી લેતી હોવી જોઈએ. દરેક જૂથ દરેક ગ્રહ અને તેની લાક્ષણિકતાઓને પોતાની રીતે રજૂ કરશે. તેઓ વિડ્યુઅલ પદ્ધતિઓ, સાઉન્ડ ઇફેક્ટ્સનો ઉપયોગ કરી શકે છે, સ્ક્રીન દ્વારા પણ રજૂ કરી શકે છે.	સાક્ષરતા અને સંખ્યા, માહિતી સાક્ષરતા, સંચાર	પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ, સહયોગ	1. બ્રહ્માંડ (પ્રકરણ 16) a. સૌરમંડળનો પરિચય	1. 3-ડી આકાર- ગોળો પ્રશ્ન- a. શા માટે ગ્રહો ગોળાકાર આકારમાં હોય છે?		પ્રશ્ન - a. સૌરમંડળની રચના કેવી રીતે થઈ?	1. વિદ્યાર્થીઓ મંગળ મિશન જેવા ભારતના અવકાશ મિશનના મહત્વ પર અસાઇનમેન્ટ તૈયાર કરી શકે છે.		વાયુ નહીં	4. ફળી અને ફૂલી વગરના છોડ	વાયુ નહીં		3 કલાક	સરળ
15	ગતિ	1. બાળકોને ખુલ્લી જગ્યામાં ભેગા કરો. એક બાળકને વર્તુળની વચ્ચે ઊભા રહેવા કહો અને બીજા બાળકોને વર્તુળમાં આ બાળકની આસપાસ દોડવા કહો. હવે તેમને પછી કે બે બાળકોમાં શું તફાવત છે? ગતિની વિભાવનાને સમજાવો અને તેની ચર્ચા કરો. બાળકોને યાજવા માટે કહો અને તેઓએ ગતિમાં જોયેલી અને જે ગતિમાં ન હતી તેની યાદા બનાવો. 2. ગતિના પ્રકાર: a. ચુંબકીય થોડા નાના લોખંડની ખીલીઓ લો અને તેને કાગળ પર રાખો અને તેમની પાસે ચુંબક લાવો. અવલોકન નોંધો b. ઇલેક્ટ્રોસ્ટેટિક: સૂકા કાગળના નાના ટુકડા રાખો અને તમારા વાળમાં હેર બ્રશ અથવા સ્કેલને એક મિનિટ માટે ઘસો અને તેને આ ટુકડાઓની નજીક લાવો. અવલોકન નોંધો c. ગુરુત્વાકર્ષણ: રુમમાં એક બોલ લાવો અને તેને ઉપર ફેંકવા અને ગતિ જોવા માટે કહો. અવલોકનની નોંધ કરો d. ધર્ષણ: બોલને ફ્લોર પર ફેરવો. કોઈપણ બળ વગર. શું થાય છે તે જુઓ અને નોંધ લો - (આ પ્રવૃત્તિઓ પછી આ વિડિઓ બતાવો: https://www.youtube.com/watch?v=7d9MbzHEN1E) 3. ગતિના વધુ પ્રકાર: (i) લીનિયર: બાળકોને રસ્તા પર વાહનો/કાર કેવી રીતે આગળ વધે છે તે જોવા માટે કહો અને તેમને સમાન રીતે આગળ વધતી વસ્તુઓની સૂચિ બનાવવા માટે કહો. તેમના પ્રતિભાવોના આધારે યુનિફોર્મ અને નોન-યુનિફોર્મ રેખીય ગતિ વચ્ચે તફાવત કરવાનો પ્રયાસ કરો (iii) ઓર્બિટરી : તેમને એવી કોઈ વ્યક્તિ બતાવો જે	માહિતી સાક્ષરતા, સંચાર, સહયોગ	પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ, સહભાગિતા	1. ગતિ અને ગતિના પ્રકારો (પ્રકરણ 9) a. ગતિનો પરિચય b. ગતિના પ્રકારો	1. ગતિ સંબંધિત સરળ સમીકરણ પ્રશ્ન બનાવો		1. ન્યુટનનું જીવન અને ગતિ સંબંધિત તેની શોધ	વાયુ નહીં	4-5 નાની લોખંડની ખીલીઓ, 1 નાનું ચુંબક, કાગળના નાના સુકા ટુકડા, 1 નાનું હેર બ્રશ, 1 નાનો બોલ	વાયુ નહીં			2.5 કલાક	સરળ	
16	ધ્વનિ, કંપન અને અવાજ	1. વિદ્યાર્થીઓને 5 ના જૂથમાં વિભાજિત કરો. 2. હવે દરેક જૂથને ત્રણ અલગ-અલગ વસ્તુઓ આપો જેમાંથી અવાજ ઉત્પન્ન થઈ શકે જેમ કે સંગીતનું સાધન, બે પેનિસલ, બે ચમચી વગેરે. 3. હવે દરેક જૂથને આ વસ્તુઓમાંથી સંગીતના અવાજની પેટર્ન તૈયાર કરવા કહો. 4. હવે, કોઈપણ પેટર્નને અનુસર્યા વિના તેમને બધાને સાથે વગાડવા માટે કહો - તેથી અવાજ અને ધ્વનિ પ્રદૂષણ સમજાવો.	માહિતી સાક્ષરતા, સંચાર, સહયોગ	પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ, સહભાગિતા	1. ધ્વનિ (પ્રકરણ 13) a. ધ્વનિનો પ્રસાર b. ધ્વનિના પ્રસાર માટે જરૂરી માધ્યમ	1. માપનનું યુનિટ: ધ્વનિ પ્રશ્ન- a. ધ્વનિ કેવી રીતે માપવામાં આવે છે? અવાજ કયા ધ્વનિ સ્તર ઉપર ગણવામાં આવે છે?	1. ધ્વનિ માપનનો ઇતિહાસ	1. અન્વેષણ કરો કે કેવી રીતે ધ્વનિ પ્રદૂષણ માનવ સ્વાસ્થ્ય અને પર્યાવરણને અસર કરે છે. તમે તમારા સ્કેન્ડલ વિસ્તારની આસપાસ ધ્વનિ પ્રદૂષણનું સ્તર યકાતી શકો છો.	નોટબુક, પેન					1.5 કલાક	મધ્યમ	
17	ઊર્જા અને તેના પ્રકારોનું અન્વેષણ	1. વિદ્યાર્થીઓને બે ટીમમાં વિભાજિત કરો. દરેક ટીમને 5 સમાન કદના પુસ્તકોથી ભરેલો કાર્ડ બોક્સ આપવામાં આવે છે. દરેક ટીમને નિર્ધારિત માર્ગ દ્વારા પોઇન્ટ A થી B સુધી આ બોક્સ (બોક્સમાં સમાન કદના દોડવા બાંધવા) ને ખેંચવાનું છે. બંને ટીમો માટેનું અંતર સમાન હોવું જોઈએ. પ્રથમ રાઉન્ડ પછી બંને ટીમોએ A થી B સુધી પહોંચવામાં જે સમય લીધો તેની નોંધ કરો. હવે, બોક્સમાં સમાન કદના વધુ 5 પુસ્તકો ઉમેરો અને તેમને ફરીથી બોક્સ ખેંચવાની સમાન પ્રવૃત્તિ કરવા કહો. હવે, દરેક ટીમને તેઓ જે તફાવત અનુભવે છે તેની નોંધ લેવા માટે કહો. પ્રશ્નો પૂછો: a. તેઓને ઊર્જામાં કેટલો ફરક લાગ્યો? b. બીજા રાઉન્ડમાં વધુ સમય કેમ લાગ્યો? c. સમજાવો: કાર્ય, ઊર્જા અને બંને વચ્ચેની વિભાવનાઓ	માહિતી સાક્ષરતા, નિર્ણય લેવું, સહયોગ	સંચાર, પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ	1. કાર્ય અને ઊર્જા (પ્રકરણ 11) a. કાર્ય અને ઊર્જા વચ્ચેનો સંબંધ b. ઊર્જાના પ્રકાર: યાંત્રિક ઊર્જા, ગરમી ઊર્જા, પ્રકાશ ઊર્જા, ધ્વનિ ઊર્જા, રાસાયણિક ઊર્જા અને વિદ્યુત ઊર્જા	1. પ્રક્રિયા આધારિત ઊર્જા સંસાધનો (પ્રકરણ 9)	1. નજીકના પાવર પ્લાન્ટની મુલાકાત લો અને આપણા જીવનમાં તેના મહત્વનું અન્વેષણ કરો. વિદ્યાર્થીઓ તેમના અભ્યાસનો અનુભવ તેમના સાથીદારો સાથે પણ શેર કરી શકે છે		20 સમાન કદના પુસ્તકો, બે બોક્સ, બે દોડવા	વાયુ નહીં			1 કલાક	મધ્યમ		

**પૂર્વ-વ્યાવસાયિક કૌશલ્ય શિક્ષણ
અભ્યાસક્રમ
ધોરણ 6**

ક્રમાંક	પ્રવૃત્તિનું નામ (પ્રાયોગિક)	પ્રવૃત્તિનું વર્ણન	શિક્ષણના પરિણામો		વિજ્ઞાન સાથે સંરેખિત વિભાવના	ઝંખિત સાથે સંરેખિત વિભાવના	ભૂગોળ સાથે સંરેખિત વિભાવના	ઇતિહાસ સાથે સંરેખિત વિભાવના	નાગરિકશાસ્ત્ર સાથે સંરેખિત વિભાવના	જરૂરી કાર્યો સામગ્રી		જરૂરી સાધન અને ઉપકરણ		પ્રવૃત્તિ 7મા ધોરણ સાથે જોડાયેલી છે	સમયગાળો	મુશ્કેલી સ્તર
			પ્રાથમિક કૌશલ્ય	દ્વિતીયિક કૌશલ્ય						શૈક્ષણિક સામગ્રી	અન્ય સામગ્રી	શૈક્ષણિક સાધનો અને ઉપકરણ	અન્ય સાધનો અને ઉપકરણ			
18	સરળ મશીનો	1. તેમને સરળ મશીનોના કેટલાક પિક્ચર કાઢીને બતાવો (ઉદા., નેઇલ કટર, બોટલ ઓપનર, મિક્સર, જ્યુસર, લોડ લીવર, પુલી, વગેરેને પુરા કરવા માટે વપરાતું સાદું વહીવટ). હવે તેમને પુછો કે આપણે આ વસ્તુઓનો ઉપયોગ શા માટે કરીએ છીએ? તેમના પ્રતિભાવોની યાદી બનાવો. સમજાવો: મશીનોની વિભાવના 2. હવે, તેમને જટિલ મશીનોના ચિત્રો બતાવો (ઉદા., જાયન્ટ વહીવટ, સાયકલ, કેન વગેરે) 3. પુછો કે તેઓએ પહેલા અને હવે જોયેલા કાઢીને વચ્ચે શું તફાવત છે. 4. તેમને તફાવત નોંધવા માટે કહો. સમજાવો: સરળ અને જટિલ મશીનો વચ્ચેનો તફાવત. 5. તેમને આ વિડિયો બતાવો: https://www.youtube.com/watch?v=a0XnhY5RTK આ પછી ઉપર સમજાવ્યા મુજબ કેટલાક સરળ મશીનો લાવો અને વિદ્યાર્થીઓને ટેબલ બિસ્ટ્રીંગ કરવા કહો કે કયા મશીનોમાં લીવર, ઇન્કલાઇન્ડ ઝેન, સ્ક્રૂ, વેજ, પુલી અને વહીવટ અને એક્સલ છે. તેમને એક ઉદાહરણ આપો અને બાકીનું તેમને કરવા કહો	સમસ્યાનું નિરાકરણ, ક્રિટિકલ થીંકીંગ	સર્જનાત્મકતા અને નવીનતા, પહેલ-શક્તિ	1. સરળ મશીનો (પ્રકરણ 12) a. મશીનોનો ઉપયોગ પ્રયત્નો ઘટાડવા અને ઓછા સમયમાં વધુ કામ કરવા માટે થાય છે. b. કેટલાક મશીનો સરળ છે જ્યારે અન્ય જટિલ છે	1. 2-ડી આકાર/3 ડી આકાર પ્રશ્ન - a. મશીનોમાં કયા 2-D આકાર અથવા 3-D આકારોનો ઉપયોગ થાય છે?		1. મશીનોનો ઇતિહાસ	1. મશીનોની નોંધણી કરો જે જાહેર જીવનમાં અતિ-મહત્વના છે. તેમના વિના જીવન કેવું હશે તેની નોંધ તેવાર કરો	નોટબુક, પેન	સરળ અને જટિલ મશીનોના પિક્ચર કાઢીને, નેઇલકટર, બોટલ ઓપનર વગેરે જેવા થોડા સરળ મશીનો			2 કલાક	મધ્યમ	
19	3 ડી વસ્તુઓનો સંગ્રહ	1. ગોળો, ઘન, ક્યુબોઇડ, સિલિન્ડર અને કોન જેવા 3-ડી વસ્તુઓના ઓછામાં ઓછા 2 નમૂનાઓ એકત્રિત કરો. 2. વસ્તુઓ લોખંડ, એલ્યુમિનિયમ, કાગળ, કાચ, કપાસ વગેરે જેવી વિવિધ સામગ્રીમાંથી બનેલી હોવી જોઈએ. સમજાવો: વિદ્યાર્થીઓના જવાબો પરથી, તેમને સમજાવો કે આ વિવિધ પદાર્થોનો ઉપયોગ વિવિધ વસ્તુઓ બનાવવા માટે થાય છે. એલ્યુમિનિયમને વાસણમાં પરિવર્તિત થવા માટે અમુક પ્રક્રિયાઓમાંથી પસાર થવું પડે છે. અહીં, એલ્યુમિનિયમ, કપાસ અને લોખંડ એ પદાર્થો છે અને આપણે જોયું તેમ, એક જ પદાર્થનો ઉપયોગ વિવિધ વસ્તુઓ બનાવવા માટે થઈ શકે છે. 3. વિદ્યાર્થીઓને એવી વસ્તુઓ શોધવા માટે કહો કે જેનાથી બહુવિધ વસ્તુઓ બનાવી શકાય. 4. નીચેનો વિડિયો વિદ્યાર્થીઓને બતાવો https://www.youtube.com/watch?v=fj5rCFRk ઉપરોક્ત વિડિયો પર વિદ્યાર્થીઓ સાથે ચર્ચા કરો. સમજાવેલ યકાસવા માટે પ્રશ્નો પુછો. વિદ્યાર્થીઓની પ્રવૃત્તિ (સર-કામ): તેમને ઘરમાં ઉપલબ્ધ વિવિધ પદાર્થોને કુદરતી અને માનવસર્જિત પદાર્થો તરીકે વર્ગીકૃત કરવા કહો.	સાક્ષરતા અને સંખ્યા, મેટાકોગ્નિશન	અવલોકન કૌશલ્ય	1. આસપાસના પદાર્થો (પ્રકરણ 9) 2. દૈનિક ઉપયોગમાં લેવાતા પદાર્થો (પ્રકરણ 6) a. વસ્તુઓ અને પદાર્થો b. કુદરતી / માનવસર્જિત વસ્તુઓ c. પદાર્થોના ગુણધર્મો d. વસ્તુઓનો ઉપયોગ	1. 3 પરિમાણીય આકારો (પ્રકરણ 18) a. ડેસ b. વર્ટીસ c. કિનારીઓ d. 3-ડી વસ્તુઓમાંથી કિનારીઓ, વર્ટીસ અને ડેસની સંખ્યા ગણો.	1. કુદરતી સંસાધનો (પ્રકરણ 8) 2. માનવ વ્યવસાય (પ્રકરણ 10)	1. 3 ડી આકાર ઝંખિતનો ઇતિહાસ	લાગુ નહીં	2 કલાક	લાગુ નહીં	ભૌતિક પ્રવૃત્તિ સારી છે પરંતુ શહેરના બાળકો માટે મુશ્કેલ છે.	લાગુ નહીં	2 કલાક	સરળ	
20	ઓથોપેડિક ડોક્ટરની મુલાકાત લો	1. ઓથોપેડિક ડોક્ટરની મુલાકાત લો 2. હાડકાની રચનાને સમજો 3. હાડકાને ઘટતી વિવિધ બિમારીઓ નો કેવી રીતે ઉપચાર થાય છે તે સમજો. 4. ડોક્ટરને પેપર આધારિત માનવ હાડપિંજર ભેટમાં આપો	માહિતી સાક્ષરતા, સંચાર	સર્જનાત્મકતા અને નવીનતા, પહેલ-શક્તિ	1. આપણી હાડપિંજર પ્રણાલી (પ્રકરણ 8) a. હાડપિંજરના ભાગો b. અસ્ત્રીય/એપેન્ડિક્યુલર હાડપિંજર 2. પોષણ (પ્રકરણ 7) a. કેલ્શિયમ, વિટામિન ડીનું મહત્વ અને સ્ત્રોત	1. સમપ્રમાણતા (પ્રકરણ 7) a. માનવ શરીરમાં સમપ્રમાણતા તપાસો	1. ભૂગોળ અને હાડકાના કદનો સંબંધ સામાન્ય વિભાવના) પ્રશ્ન - a. શું માનવ હાડપિંજર ભૂગોળ સાથે બદલાય છે?	1. મનુષ્યમાં હાડકાના ફેરફારોનો ઇતિહાસ	1. હાડકાની સ્વાસ્થ્યના મહત્વ વિશે જાગૃતિ અભિયાન ચલાવો.	નોટબુક, પેન	જાડો સફેદ કાગળ	હાલ		3 કલાક	મધ્યમ	

પૂર્વ-વ્યાવસાયિક કૌશલ્ય શિક્ષણ અભ્યાસક્રમ ધોરણ 7

ધોરણ 7- પ્રવૃત્તિઓ (મેટ્રિકલ)

ક્રમાંક	પ્રવૃત્તિનું નામ (પ્રાયોજિક)	સૂચિત પ્રવૃત્તિ	પરિણામો		વિજ્ઞાન સાથે સંરેખિત વિભાવના	ગણિત સાથે સંરેખિત વિભાવના	ભૂગોળ સાથે સંરેખિત વિભાવના	ઇતિહાસ સાથે સંરેખિત વિભાવના	નાગરિકશાસ્ત્ર સાથે સંરેખિત વિભાવના	જરૂરી કાર્યો સામગ્રી		જરૂરી સાધન અને ઉપકરણ		સમયાવાળો	મુશ્કેલી સ્તર
			પ્રાયોજિક કૌશલ્ય	દ્વિતીયિક કૌશલ્ય						શૈક્ષણિક સામગ્રી	અન્ય સામગ્રી	શૈક્ષણિક સામગ્રી અને ઉપકરણ	અન્ય સાધનો અને ઉપકરણ		
1	વનસ્પતિ અને પ્રાણીસૂત્રિનું અનુકૂલન અને વર્ગીકરણ	1) વિદ્યાર્થીઓ તેમના હાથને સાદા ડ્રાય લોડ ક્વાર્ટ બેગની અંદર મૂકે અને પછી બરફના પાણીની ડોલમાં તેમના હાથને ડૂબાડે છે. તેમનો હાથ કેટલો ઠંડો થઈ જાય છે તે અંગે તેઓ અવલોકન કરે છે. પછી અમે એ જ પ્રક્રિયા બ્લબર ગ્લોવ સાથે અનુસરી. તેમના હાથ કેટલા ઠંડા પડે છે અને વાસ્તવિક તાપમાનની રીડિંગમાં મોટો તફાવત છે. બધા સારા વૈજ્ઞાનિકોની જેમ, વિદ્યાર્થીઓએ વિનો અને શબ્દોમાં અવલોકનો રેકોર્ડ કરવાની જરૂર છે. 2) કોઈપણ જાડા કાગળની લાંબી પટ્ટીઓ લો અને તેના પર કેટલાક નાના પક્ષીઓ દોરો. પછી તેમને પંખાની સામે મૂકો અને કાગળને સપાટ રાખવાનો પ્રયાસ કરો. કાગળની બાજુઓ ઊંડતી રહેશે. થોડીવાર પછી, કાગળને અડધા ભાગમાં ફોલ્ડ કરીને "V" આકાર બનાવો. પવન પ્રતિકારમાં મુખ્ય તફાવત તરત જ નોંધો. તેઓ માત્ર એક આંતરણી વડે કાગળને પંખા સુધી લઈ જઈને પકડી શકે છે. 3) તેમને વિવિધ પ્રકારના બિલ અને તેમના અનુકૂલનનું આ ચિત્ર બતાવો. ચર્ચા કરો અને વિદ્યાર્થીઓને અન્ય પ્રાણીઓ અને વૃક્ષો માટે આવો ચાર્ટ તૈયાર કરવા કહો. પાઠ્ય પુસ્તકનો સંદર્ભ લો.	સમસ્યાનું નિરાકરણ, સહયોગ	ક્રિટિકલ થોર્કીંગ, સંચાર	1. જીવંત વિશ્વ (પ્રકરણ 1): a. અનુકૂલન અને વર્ગીકરણ	પ્રાણીસૂત્રિમાં ભૂમિતિ (વિશે વાંચો)	1. પ્રાકૃતિક પ્રદેશો (પ્રકરણ 6) વિશ્વના કુદરતી પ્રદેશો સાથે કુદરતી વનસ્પતિ/પ્રાણીસૂત્રિ સાથે અનુકૂલનને સહસંબંધિત કરો.	સદીઓથી માનવીઓ કેવી રીતે અનુકૂલિત થયા તેનો ઇતિહાસ. યુવલ હરારી દ્વારા સેપિયન્સ: માનવજાતનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ પુસ્તક વાંચો જંગલની રેસ્ટાન્ટ - વ્યંકટેશ માહાગુલ્કર 'આજોવા' (જંગલી રેખાંકન - વ્યંકટેશ માહાગુલ્કર 'અજુબા') (ફિલ્મ)	ભારતમાં પ્રાણીઓના અધિકારો વિશે જાણો	નોટબુક, પેન્સિલ, ડ્રોઇંગ કવર/વેનિસલ, ચાર્ટપેપર	અનુકૂલન ચાર્ટની કોપી		નાનું/મધ્યમ ટેબલ ટેન		
2	એક્સેસ રેમ્પ બનાવવું	કાર્ડબોર્ડનો ઉપયોગ કરીને એક્સેસ રેમ્પનું એક મોડેલ બનાવો	સર્જનાત્મકતા અને નવીનતા મેટાકોગ્નિશન સહાનુભૂતિ અને કરણા	નાગરિક ભાવના માહિતી સાક્ષરતા	1. ભૌતિક માત્રાનું માપન(પ્રકરણ 6) a. મેટ્રિક સિસ્ટમ, b. મૂળભૂત માત્રા 2. ગતિ, બળ અને કાર્ય (પ્રકરણ 7) a. અંતર, વિસ્થાપન, b. ન્યુટનનો ગતિનો પહેલો નિયમ	1. પાથથાગોરસ પ્રમેય (પ્રકરણ 13)	ભારતમાં એક્સેસ રેમ્પ ઉત્પાદકો, રેમ્પ બનાવવા માટેની સામગ્રી, રેમ્પની કિંમત, રેમ્પ બનાવવા માટેની નવીનતમ તકનીક વગેરે વિશે માહિતી એકત્રિત કરો	ઢીલચેર રેમ્પનો ઇતિહાસ	1. મૂળભૂત અધિકારો (પ્રકરણ 4) વિકલાંગતા (પીડબ્લ્યુડી) (સમાન તકો, અધિકારોનું રક્ષણ અને સંપૂર્ણ સહભાગિતા) અધિનિયમ, 1995 વિશે વધુ જાણો		નાનું કાર્ડબોર્ડ બોક્સ (જિતાનું બોક્સ), કાર્ડબોર્ડનો ટુકડો	સેલો ટેપ	3 કલાક	મધ્યમ	
3	સાયકલ વ્હીલ ડિઝાઇન કરવું	1. નીચેના પગલાનો ઉપયોગ કરીને સાયકલ વ્હીલ બનાવો a. સ્પોકસની સંખ્યા અને સ્પોકસ વચ્ચેના કોણ સાથે ટેબલ બનાવો. b. સ્પોકસને 6, 8, 10, 12, 20 તરીકે લખો અને સ્પોકસ વચ્ચેના કોણની ગણતરી કરો. c. વપરાયેલ કુદરતી સાધનો. d. છેડે એક સિંદૂર બાંધીને વર્તુળને બે સમાન ભાગોમાં વિભાજિત કરો. e. વ્હીલ પોટોટાઇપના સ્પોકસની સંખ્યા નક્કી કરો. સ્પોકસ વચ્ચેના કોણની ગણતરી કરો. f. સિંદૂરનો ઉપયોગ કરીને, વર્તુળને એક્સપ્લોરેટરી વિભાજિત કરો. કોણ માપન માટે પ્રોટ્રેક્ટરનો ઉપયોગ કરો. g. રેડિયલ સ્પોકસથી વ્હીલ પૂર્ણ કરો (સ્પોકસ તરીકે વપરાતી સિંદૂર)	ક્રિટિકલ થોર્કીંગ સાક્ષરતા અને સંખ્યા	પહેલ-શક્તિ સમસ્યાનું નિરાકરણ	1. તત્ત્વો, કમ્પાઉન્ડ અને મિશ્રણ એકરણ 14) સાયકલ વ્હીલ બનાવવા માટે વપરાતા તત્ત્વો/કમ્પાઉન્ડ 2. કુદરતી સંસાધનોના ગુણધર્મો (પ્રકરણ 3) વાતાવરણીય દબાણ વિચલન ટાયરમાં ઢવાનું દબાણ 3. આપણે ઉપયોગ કરીએ છીએ તે સામગ્રી એકરણ 15)	1. વ્યસ્ત પ્રમાણ (પ્રકરણ 9) 2. ભૌમિતિક રચના (પ્રકરણ 1) એકરૂપ કોણ 3. વર્તુળ(પ્રકરણ 11)	1. ઢવાનું દબાણ (પ્રકરણ 4) a બેરોમીટર	1. વ્હીલની ઉત્કર્ષિત		પ્રેશર ફુલરની રીંગ, સિંદૂર	પ્રોટ્રેક્ટર		2 કલાક	સરળ	
4	જમીન પર રમત	દોરડા અને સફેદ રંગોળીનો ઉપયોગ કરીને કોઈપણ ખૂલ્લી જગ્યા પર ટેનિસ, બેડમિન્ટન, ખો ખો, કબડ્ડી વગેરે જેવી કોઈપણ રમતનું મેદાન ચિહ્નિત કરો. ક્ષેત્ર અને પરિમિતિની ગણતરી કરો	ધ્યેય સેટ કરવું મેટાકોગ્નિશન માહિતી સાક્ષરતા	સ્વનિયંત્રિત સહયોગ	1. ભૌતિક માત્રાનું માપન(પ્રકરણ 6) a. મેટ્રિક સિસ્ટમ b. મૂળભૂત માત્રા	1. પરિમિતિ અને ક્ષેત્રફળ (પ્રકરણ 12)	વિશ્વના વિવિધ ભાગોમાં રમાતી વિવિધ રમતો પર નોંધ લખો	ઓલિમ્પિક રમતોનો ઇતિહાસ તપાસો	ભારતમાં સ્પોર્ટ્સ પર્સન પર સન્માનિત એવોર્ડ વિશે વાંચો	દોરડા, સફેદ રંગોળી			4 કલાક	મધ્યમ	
5	નક્ષત્ર	12 નક્ષત્રોની માહિતી ભેગી કરો અને તેને કાગળ પર દોરો. નક્ષત્રોને જોવા માટે રાત્રિના આકાશનું અવલોકન કરો. 1. ટ્યુબ પર ફોલ્ડ કરી શકાય તેવા મોટા કાળા કાગળના ટુકડા કાપો. મેં ચોરસ કાપ્યા, પરંતુ વર્તુળીય પણ ચાલશે. 2. તમારા તારા નક્ષત્રો પસંદ કરો. તમારી ટ્યુબની પહોળાઈના આધારે, તમારે નાની પસંદ કરવાની જરૂર પડી શકે છે જેથી તે ફિટ થઈ જાય. 3. કાળા કાગળ પર નક્ષત્ર દોરો - ખાતરી કરો કે તમે તેને ટ્યુબની ટોપ પર મૂક્યું છો જેથી કરીને તમે તેને યોગ્ય આકારમાં મૂકી શકો. 4. કાગળમાં છિદ્રો બનાવવા માટે પિનનો ઉપયોગ કરો. આમાં ટીશ્યુ પેપર ફાટી જવાની શક્યતા છે, પરંતુ કાળા કાગળનો ઉપયોગ કરવું વધુ સરળ રહેશે. તમારા છિદ્રો યોગ્ય આકારના હોવા જોઈએ. 5. કાર્ડબોર્ડ ટ્યુબની ટોપ પર કાગળ મૂકો (ખાતરી કરો કે જ્યારે તમે ટ્યુબના બીજા છેડેથી જુઓ ત્યારે નક્ષત્ર યોગ્ય દિશા તરફ હોય). ઇલાસ્ટિક બેન્ડથી બાંધો. 6. જુદા જુદા તારાના નક્ષત્રો માટે પુનરાવર્તન કરો (મેં ટ્યુબની બાજુના નામો લખ્યા છે).	સર્જનાત્મકતા અને નવીનતા માહિતી સાક્ષરતા	તકનીકી સાક્ષરતા આત્મ જાગૃતિ	1. તારાઓની દ્રવિયામાં (પ્રકરણ 20) a. નક્ષત્ર	નક્ષત્રોમાં ભૌમિતિક આકારોની સૂચિ બનાવો. 1. કોણ અને કોણની જોડી (પ્રકરણ 4) a. વિવિધ નક્ષત્રોમાં કોણ અને કોણની જોડી ઓળખો.	સમગ્ર વર્ષ દરમિયાન નક્ષત્રોની સ્થિતિ કેવી રીતે બદલાય છે તેનું અવલોકન કરો	નક્ષત્રના નામોની ઉત્પત્તિ તપાસો	તમારી શાળામાં એસ્ટ્રોનોમી જૂથ બનાવો	પેપર, સ્કેચ પેન			યાદુ	મધ્યમ	
6	તમારા પાચન તંત્રને જાણો	a. ગેસ્ટ્રોએન્ટેરોલોજિસ્ટ/આયુર્વેદિક ડોક્ટરની મુલાકાત લો. b. પાચનતંત્રને સમજો. પાચન તંત્રને લગતી વિગતોનો સમજો. c. માનવ શરીરની અંદર ખોરાકની મુસાફરી વિશે વિચારો અને આપણા પાચન તંત્રના ખોરાક પ્રવાસ સ્ટેશનો/ભાગો તરીકે અંગોને ક્રમમાં લખો. આ ક્રમનું ચિત્ર દોરો અને તેને ઇન્ટરેક્ટિવ/રસપ્રદ બનાવો.	સંચાર માહિતી સાક્ષરતા	સંબંધ નિર્માણ સર્જનાત્મકતા અને નવીનતા	1. મનુષ્યમાં રસાયણ તંત્ર અને પાચન તંત્ર (પ્રકરણ 12) a પાચન તંત્ર	મોટા આંતરડા અને નાના આંતરડાની લંબાઈ તપાસો. ગુણોત્તર શું છે?	તપાસો કે ભૂગોળ આહારના સેવનને કેવી રીતે પ્રભાવિત કરે છે.	પાચન તંત્રનો અભ્યાસ કરનારા વૈજ્ઞાનિકો વિશે જાણો	દારૂના વધુ પડતા સેવનથી પાચનતંત્ર પર થતી અસરો અંગે જાગૃતિ અભિયાન ચલાવો. ચાર્ટ તૈયાર કરો અને તમારી શાળા/ઘરની આસપાસના વિસ્તારોમાં ચોટાડો. સાપ્તાહિક સ્વાસ્થ્ય જાળવવા માટે ખોરાકની સલામત હેન્ડલિંગ અને શ્રેષ્ઠ આરોગ્યપ્રદ પદ્ધતિઓ વિશે જાગૃતિ લાવવા માટે પોસ્ટર/ચાર્ટ તૈયાર કરો. દા.ત. સમુદાયમાં ખોરાકના દુષણ અને સંબંધિત રોગોના ફેલાવાને રોકવા માટે વ્યક્તિગત સ્વચ્છતાની પદ્ધતિઓ.	ચાર્ટ પેપર	નોટબુક/પેન/સ્કેચ પેન		4 કલાક	મધ્યમ	
7	મિયાવાકી જંતવ	મિયાવાકી જંતવો વિશે વધુ જાણકારી મેળવો. તમારા સ્થળની નજીક નાની ખરાબો શોષો. માર્ગદર્શિકામાં આપેલ પ્રમાણે જમીનનું ખેડાણ કરો અને વૃક્ષો વાવો. એક નાનું મિયાવાકી જંતવ બનાવો.	સંચાર માહિતી સાક્ષરતા	નેતૃત્વ સમસ્યા નિરાકરણ સહભાગિતા	1. કુદરતી સંસાધનોની મિલકતો (પ્રકરણ 3) a. માટીના ગુણધર્મો, જમીનની રચના, માટી પ્રકીર્ણણ 2. કુદરતી સંસાધનો (પ્રકરણ 16) a. વન સંસાધનો 3. કાર્બન સિક્વેસ્ટ્રેશન (સામાન્ય વિભાવના) વિશે વધુ જાણો	હવામાં વાયુઓની ટકાવારી કેવી રીતે માપવામાં આવે છે?	1. કુદરતી પ્રદેશો (પ્રકરણ 6) a તમારી આસપાસની વનસ્પતિઓની યાદી બનાવો. કુદરતી વનસ્પતિના ગુણધર્મો તપાસો.	જાપાનીઝ વનસ્પતિશાસ્ત્રી અકીરા વનસ્પતિઓની યાદી બનાવો. કુદરતી વનસ્પતિના ગુણધર્મો જાણો	1. મૂળભૂત અધિકારો (પ્રકરણ 4) a ભારતીય વન અધિનિયમ 1927 વિશે વાંચો						

**પૂર્વ-વ્યાવસાયિક કૌશલ્ય શિક્ષણ
અભ્યાસક્રમ
ધોરણ 7**

ધોરણ 7 પ્રવૃત્તિઓ (પ્રેક્ટિસ)

ક્રમાંક	પ્રવૃત્તિનું નામ (પાયોનિક)	સુચિત પ્રવૃત્તિ	પરિણામો		વિજ્ઞાન સાથે સંરેખિત વિભાવના	ગણિત સાથે સંરેખિત વિભાવના	ભૂગોળ સાથે સંરેખિત વિભાવના	ઇતિહાસ સાથે સંરેખિત વિભાવના	નાગરિકશાસ્ત્ર સાથે સંરેખિત વિભાવના	જરૂરી કાર્યો સામગ્રી		જરૂરી સાધન અને ઉપકરણ		સમયાવાનો	મુશ્કેલી સ્તર	
			પ્રાથમિક કૌશલ્ય	દ્વિતીયિક કૌશલ્ય						શૈક્ષણિક સામગ્રી	અન્ય સામગ્રી	શૈક્ષણિક સામગ્રી અને ઉપકરણ	અન્ય સાધનો અને ઉપકરણ			
8	ફૂંચ ઉત્પાદનની માર્કેટિંગ સિસ્ટમ	1. ભારતમાં ફૂંચ ઉત્પાદનનો માર્કેટિંગ સિસ્ટમ વિશે વાંચો. નજીકના એગ્રોમાર્કેટ, ફૂંચ બજાર પેઠા, અથવાડી બજારની મુલાકાત લો અને રિટેલરજથ્થાબંધ વેપારી સાથે નીચેના બિંદુઓ પર ચર્ચા કરો - ફૂંચ ઉત્પાદનના માર્કેટિંગ માટે કઈ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે? ફૂંચ માર્કેટિંગ યેઠનના ઘટકો શું છે? ખેડૂત અને ઉપસોક્કાને તેનો કેટલો ફાયદો થાય છે? 2. શહેરી પુષ્કળમિના વિદ્યાર્થીઓ પણ નજીકની ફૂંચ ફેરનો મુલાકાત લઈ શકે છે અને વેચાણ વ્યક્તિઓને નીચેના પ્રશ્નો પૂછી શકે છે - તમારી ફેરમાં કયા પ્રકારના ફૂંચ ઉત્પાદનો ઉપલબ્ધ છે? તમે આ ફૂંચ ઉત્પાદનો કેવી રીતે મેળવો છો? શું તમને તે સીધું ખેડૂત અથવા મધ્યસ્થ એજન્ટ પાસેથી મળે છે? નાશવંત ફૂંચ ઉત્પાદન માટે તમે શું કાળજી લો છો? ફૂંચ ઉત્પાદનનું પેકેજિંગ અને બ્રાન્ડિંગ વેચાણ પર કેવી રીતે અસર કરે છે? માર્કેટકોસ્ટ વર્ડ ડોક્યુમેન્ટમાં તમારા તારણોનો રિપોર્ટ બનાવો.	સંચાર, વ્યાપાર સાક્ષરતા	નેતૃત્વ, સહભાગિતા અને કસ્ટોમર	1. ખાંચ સુરક્ષા (પ્રકરણ 5) a. ખોરાકનું નુકસાન/ખોરાકનો બચાવ b. ખોરાક રક્ષણ પદ્ધતિઓ	સરેરાશ ફૂંચ વિકાસ દર વિશે વાંચો	1. ફૂંચ (પ્રકરણ 9) a. માર્કેટિંગ સિસ્ટમ	ભારતમાં ફૂંચનો ઇતિહાસ	2020 ના ભારતીય ફૂંચ અધિનિયમો અથવા ફાઇ બિલ વિશે વાંચો			કોમ્પ્યુટર	નોટપેડ/પેન	10 કલાક	મુશ્કેલ	
9	ફળ સચવવાની પદ્ધતિઓ	1. ઋતુઓ (માસિક ચાર્ટ) મુજબ તમને બજારમાં મળતા ફળોની યાદી બનાવો. 2. તમને તેમાંથી મળતા વિટામિનસની યાદી બનાવો. તેના સ્વાસ્થ્ય લાભો લખો. શેલ્ફ લાઇફ અને જાળવણી તકનીકો વિશે પણ લખો. 3. કોઈપણ ફળ આધારિત ખાંચ ઉત્પાદન બનાવો. દા.ત. આમળા કેન્ડી, મિક્સ ફ્રુટ જામ	એચ સેટ રૂલ્સ, માહિતી સાક્ષરતા	સ્વાસ્થ્યતા સહભાગિતા	1. ખાંચ સુરક્ષા (પ્રકરણ 5) a. ખોરાકનું નુકસાન/ખોરાકનો બચાવ b. ખાંચ સુરક્ષાની પદ્ધતિઓ 2. ઝરમી (પ્રકરણ 9) 3. ભૌતિક અને રાસાયણિક ફેરફારો (પ્રકરણ 13)	1. જોઈન્ટ બાર ગ્રાફ (પ્રકરણ 7) a. છેલ્લા 5 વર્ષથી કોઈપણ બે ફળોના ઉત્પાદનનો જોઈન્ટ બાર ગ્રાફ દોરો	1. ઋતુઓ કેવી રીતે થાય છે - ભાગ 2 (પ્રકરણ 8) a. મોસમનું ચક્ર અને જીવંત વિશ્વ 2. ફૂંચ (પ્રકરણ 9) a. ફળની ખેતી	પોમોલોજીનો ઇતિહાસ વાંચો	1. વિવિધ ફળોના બીજ એકત્રિત કરો અને બીજના બોલ બનાવો. તેને ખાલી જગ્યાઓ પર ફેંકો.			નક્કો કરવાનું બ્લાડી છે	8 કલાક	મુશ્કેલ		
10	માપનના યુનિટ	1. બુકકેસ, ફ્લોર ટાઇલ્સ, રમતના મેદાનના સાધનો અને વસ્તુની લંબાઈને તમારા પોતાના બે પગના પગલાંથી માપો. જો તમે ઇચ્છો, તો તમે એક ફૂટની લંબાઈને માપી શકો છો અને બિનમાનક માપને ઇંગ્લીશ રૂપાંતરિત કરી શકો છો. 2. ફ્લોર પર એક રેખા બનાવવા માટે વિચારણાનો ટેપ અને માપ પટ્ટીનો ઉપયોગ કરીને પ્રારંભ કરો. હવે, તમારા વિદ્યાર્થીઓને એક લાઇન પર ઊભા રહેવા અને બંને ત્યાં સુધી આગળ ફરવા માટે કહો. હવે વિચારણાનો ટેપ વડે તેઓ ક્યાં ફર્યા છે તે ચિહ્નિત કરો. હવે તમારો વિદ્યાર્થીઓ કેટલો મોટો ફેરફાર માપ્યો તે માપવા માટે માપ પટ્ટીનો ઉપયોગ કરો. 3. આ વસ્તુઓ લાવો: પાણીનો ગ્લાસ, એક સફરજન, એક સ્પાઇ, કોઈપણ શાકભાજી. હવે બાળકોને આ વસ્તુઓનું વજન માપવાનું કહો. તેમને પહેલા સરખામણી કરવા કહો અને પછી નક્કી કરો કે તેઓ તેને કેવી રીતે માપશે. પ્રમાણભૂત માપન એકમો વિશે વાત કરો.	સ્વનિર્ભરતા, વિવિધતાનું મૂલ્યાંકન	નાગરિક ભાવના, પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ	1. ભૌતિક માપનનું માપન (પ્રકરણ 6)	1. રેશનલ સંખ્યાઓ પર ઓપરેશન (પ્રકરણ 5) માપનમાંથી મેળવેલી દશાંશ સંખ્યાઓને રેશનલ સંખ્યામાં રૂપાંતરિત કરો	1. કોન્ટ્રી નક્શા, નક્શામાં કયા માપન યુનિટનો ઉપયોગ થાય છે (પ્રકરણ 11)	જ્યારે યુનિટ ન હતા ત્યારે લોકો વસ્તુઓ કેવી રીતે માપતા હતા	રજીસ્ટ્રેશન: તે દેશ માટે કેવી રીતે માપવામાં આવે છે				પાણીનો ગ્લાસ, એક સફરજન, સ્પાઇ, કોઈપણ શાકભાજીનું બંધ, માપ પટ્ટી			
11	આપણી આસપાસ સ્ટેટિક ચાર્જ	1) તમારું જરૂર પડશે: આ તરતી પ્લાસ્ટિક બેગ પ્રયોગ વડે તમારા બાળકોને શોષણ કે વિજ્ઞાન કેવી રીતે જાદુ જેવું લાગે છે. આ પ્રયોગ માટે ભાગ્યે જ કોઈ સામગ્રીની જરૂર પડે છે અને તે કોઈપણ ઉંમરે કરવા સરળ છે. દા.ત તમારા માથા ઉપર પ્લાસ્ટિકની થેલીનો ઉપયોગ કરો અને તમારા બાળકોને હેરી પોટર જેવો અનુભવ થશે 2) વોટર-વિનિયો: બલુનને ચાર્જ કરવા માટે કોઈ વસ્તુ પર ઘસો અને પાણીનો પ્રવાહ શોષો, ઉદાહરણ તરીકે, સિંકમાંથી. બલુનને પાણીના સ્ત્રોતની નજીક લાવો અને જુઓ કે કેવી રીતે પાણીનો પ્રવાહ દિશા બદલે છે. તમારા બાળકોને પૂછો કે શું તેઓ માને છે કે બલુન જે દિશામાં આગળ વધે છે તેના આધારે, તે પાણીને આકર્ષે છે કે પાછું ધકેલી રહ્યું છે.	ક્રિટિકલ થીંકિંગ, મેટાકોગ્નિશન	સહયોગ, સહભાગિતા	1. સ્ટેટિક ઇલેક્ટ્રીસિટી (પ્રકરણ 8)										<ul style="list-style-type: none"> કોટન ટુવાલ પ્લાસ્ટિક ઉત્પાદન થેલી કાતર બલુન એક બલુન પાણીનો સ્રોત 	
12	ફદરતી સંસાધનો અને તેમના ગુણધર્મો	1. હવાના ગુણધર્મો: કાચનો ટુવાલ લો અને તેને કાચના તળિયે મૂકો. તેને એટલું ચૂસત રોકો કેટલું જોઈએ કે કાચ ઊંચો હોય ત્યારે પણ તે કાચના તળિયે જ રહે. આગળ, પાણીની સિંક અથવા કનેક્ટર ભરો. પાણીની ઊંડાઈ તમારા કાચની ઊંચાઈ જેટલી અથવા તેનાથી વધુ હોવી જોઈએ. ગ્લાસને પાણીમાં ઊંચો મૂકો. ગ્લાસને બાજુ પર નમાયા વગર સીધો નીચે પાણીમાં મૂકવો મહત્વપૂર્ણ છે. પછી પાણીમાંથી ગ્લાસ નીકાળો. કાચનો ટુવાલ નીકાળો. તમારા બાળકો જોશે કે કાચનો ટુવાલ હજુ સુકાયેલો છે. 2. પાણી: 2 મોટા સાફ (હિટ સેફ) કન્ટેનરથી પ્રારંભ કરો. એક કન્ટેનરમાં બરફનું ટુંડ પાણી ઉમેરો. શરૂઆતમાં, બાળકોને તે કેટલું ટુંડ છે તે બતાવવા માટે પાણીમાં થોડા બરફના ટુકડા નાંખો. બીજા કન્ટેનરમાં, ઝરમ પાણી ઉમેરો. બરફના ટુકડાને નીકાળો અને બાળકોને પૂછો કે શું તેઓને પાણીમાં કોઈ ફરક જણાય છે. તે બંને સ્પષ્ટ છે અને સમાન દેખાય છે. જો કે, તમારું પાણી કેટલું ટુંડ અને ઝરમ છે તેના આધારે, કેટલાક બાળકો ઝરમ પાણીના કન્ટેનરમાં થોડી વરાળ જોઈ શકશે. તેઓ બરફી પર થોડો ઠાર અથવા ઠારણ પણ જોઈ શકે છે. જો કોઈ બાળક તેની નીચ લે તો આ એક સરસ અવલોકન છે. આગળ, બાળકોને પૂછો કે જો તમે દરેક બરફીમાં ફેરફાર એક ટીપું નાંખો તો શું થશે. પ્રથમ જવાબો, અલબત્ત, એ છે કે પાણીનો રંગ બદલશે. મેં પૂછ્યું કે શું તેઓને શું લાગે છે કે તેમાંના રંગ સાથેના બે બરફી વચ્ચે કોઈ તફાવત હશે. સામાન્ય રીતે, બાળકોએ કહ્યું કે બંને માત્ર પાણી હોવાથી તાપમાનમાં કોઈ ફરક પડતો નથી. બાળકો માટે પાણીના પ્રયોગના આ ગુણધર્મોમાં બાળકો પોતાની જાતે તફાવત જોઈ શકે છે. 3. માર્ટી: જમીનને હળવી ભીની કરો અને તમારા હાથ વડે એકસરખા કદના માર્ટીના ઢેફા તૈયાર કરો. ઢેફા પર પાણી સ્પ્રે કરો અને 2 મિનિટ રાહ જુઓ. વિવિધ ઢેફા વચ્ચે બનતા પરપોટાની તુલના કરો. તમે હવાની સૌથી મોટી માત્રા ક્યાં જોઈ શકો છો? જમીનમાં રહેતા છોડ અને પ્રાણીઓ માટે આનો શું અર્થ થઈ શકે? પાણીથી ભરેલા જુદા જુદા બરફીઓમાં ઢેફાને ફિલ કરો. પરપોટા જુઓ.	પરિવર્તનક્ષમતા, વિવિધતાનું મૂલ્યાંકન	સહભાગિતા, માહિતી સાક્ષરતા	1. ફદરતી સંસાધનોના ગુણધર્મો (પ્રકરણ 3)	1. આંકડા (પ્રકરણ 13) 2. જોઈન્ટ બાર ગ્રાફ (પ્રકરણ 7) 5 જુદા જુદા તાપમાને ઘૂસ અને પાણીની ઘનતા ગુણવત્તુ કરો. કેટલા જોઈન્ટ બાર ગ્રાફ દોરો. સરેરાશ ઘનતાની ગણતરી કરો	1. પવન (પ્રકરણ 5) 2. હવાનું ધ્વજાણ (પ્રકરણ 4)	દેવિશ વૈજ્ઞાનિક સોલેનસેન વિશે વાંચો જેમણે પોમ્પેય નો વિશ્વે રજૂ કર્યો હતો	એક સક્ષમ નાગરિક તરીકે ફદરતી સંસાધનોનું જતન કરવું. પર્યાવરણીય કાર્યદાઓનું અન્વેષણ કરો			નોટબુક અને પેન			વિપરોપાગીતીઓ/બાઈબલ મૂલ્યોમાં દર્શાવ્યા મુજબ વિચારોની યાદી બતાવવા માટે)	
13	ઝરમીના ટ્રાન્સફરની પદ્ધતિઓ	1) બાળકોને તેમના બે હાથ એકબીજા સામે ઘસવા માટે કહો. તેઓ શું અનુભવે છે? સમજાવો: સંક્ષિપ્તમાં ઝરમીનું ટ્રાન્સફર. 2. કોમ્પ્યુટર પર ચિત્રો દ્વારા નીચેની વસ્તુઓ બતાવો: a. ચિત્રન અથવા પનીંગને ચિત્ર કરવું b. શાકભાજીને બાફવા પછી ભાંચ કરવા માટે બરફના પાણીનો ઉપયોગ કરીને તેને રંગ ગુમાવતો અટકાવવો. c. પાણી ઉકળે છે અને વાસણમાં સર્ક્યુલેટ થાય છે d. ફોગન ફેરફાર પાણી કેટલું જ વધુ ઝડપથી ઓગળવા માટે ખોરાકમાં ઝરમીને ટ્રાન્સફર કરે છે e. તમારા હાથને આગ પર શેડવા f. ઝરમ થવા માટે તડકામાં સૂવું g. માઇક્રોવેવમાં રાત્રિભોજન ઝરમ કરવું. હવે પૂછો કે જે રીતે ઝરમી ટ્રાન્સફર થઈ રહી છે તેમાં તેઓને શું તફાવત જોવા મળે છે. ત્રણ પદ્ધતિઓ સમજાવવા માટે આ ચિત્ર બતાવો. તેમને આવા જુદા જુદા ઉદાહરણો સાથે વર્કશીટ આપો	ક્રિટિકલ થીંકિંગ, નાગરિક ભાવના	પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ, માહિતી સાક્ષરતા	1. ઝરમી (પ્રકરણ 9)		સૌર ઊર્જા								ચિત્ર કાર્ડ્સ	
14	ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ	1. તેના પર ત્રણ વર્ષના પાઠનું પુનરાવર્તન કરો. 2. વિવિધ પ્રકારની આપત્તિઓનું અન્વેષણ કરો. બાળકોને નાના જૂથો (દરેક 4-5) માં વિભાજિત કરો અને દરેકને એક-એક આપત્તિ આપો. તેમને પહેલા કારણોની ચર્ચા કરવા કહો અને પછી આપણે આવી આપત્તિ ટાળી શકીએ કે કેમ તે અંગેની રજૂઆત વિચારવા માટે કહો. જો હા, શા માટે અને નહીં, તો શા માટે	માહિતી સાક્ષરતા, સ્વનિર્ભરતા	પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ, સહભાગિતા												
15	સ્નાયુઓ અને પાચન	1. વિદ્યાર્થીઓને તેમના હાથ અને ભુજાને મેહસૂસ કરવા કહો. સ્પર્શ કરો અને ધ્યાન અને કહો કે તમને શું મેહસૂસ થાય છે. કેટલાક ભાગો સખત અને કેટલાક નરમ છે? સ્નાયુઓ અને હાડકાં સમજાવો. તેમને હાડકાં/પિજરનું મોડેલ બતાવો. 2. હવે, બીમાર વ્યક્તિ શું કરી શકે છે અને તંદુરસ્ત વ્યક્તિ તેમના શરીર સાથે શું કરી શકે છે તે વચ્ચેનો તફાવત લખવાનું કહો. સ્વૈચ્છિક અને અનૈચ્છિક સ્નાયુઓ સમજાવો. (3) વિદ્યાર્થીઓને એક વાર સફરજન ખાઈ લીધા પછી તેની મુસાફરીની કલ્પના કરવા માટે કહો. પછી તેની નીચ લેવા માટે કહો. હવે તેમને આ વિડિયો બતાવો: https://www.youtube.com/watch?v=ZB2WgrfZFu તેમને પૂછો કે તેઓને તેમની કલ્પના અને વાસ્તવિકતા વચ્ચે શું તફાવત જોવા મળે છે. 3. તેમને જૂથમાં વિભાજિત કરો અને તેમને વિષયો આપો જેમ કે: તમારું/હારુ/મુખપાનની અસરો. તેમને અન્વેષણ કરવા અને પ્રસ્તુતિ તૈયાર કરવા કહો. તેમને 4 પાછળે તેના વિશે જાગૃતિ કેવી રીતે ફેલાવી શકીએ? તેના પર વિચાર કરવા પણ કહો. જાગૃતિ અભિયાનોનો નોંધો. 4. આપણા શરીર પર સારી રીતે ખવાની અસર વિશે જૂથ ચર્ચા કરો	સહયોગ, ક્રિટિકલ થીંકિંગ	પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ, સહભાગિતા	1. મનુષ્યમાં સ્નાયુ તંત્ર અને પાચન તંત્ર (પ્રકરણ 12)											

પૂર્વ-વ્યાવસાયિક કીશલ્ય શિક્ષણ અભ્યાસક્રમ ધોરણ 7

ધોરણ 7- પ્રવૃત્તિઓ (મેક્રિક્ટકલ)

ક્રમાંક	પ્રવૃત્તિનું નામ (પાયોનિક્સ)	સૂચિત પ્રવૃત્તિ	પરિણામો		વિજ્ઞાન સાથે સંરેખિત વિભાવના	ગણિત સાથે સંરેખિત વિભાવના	ભૂગોળ સાથે સંરેખિત વિભાવના	ઇતિહાસ સાથે સંરેખિત વિભાવના	નાગરિકશાસ્ત્ર સાથે સંરેખિત વિભાવના	જરૂરી કાર્યો સામગ્રી		જરૂરી સાધન અને ઉપકરણ		સમયાળો	મુદ્દેકવી સ્તર
			પ્રાથમિક કીશલ્ય	દ્વિતીયિક કીશલ્ય						શૈક્ષણિક સામગ્રી	અન્ય સામગ્રી	શૈક્ષણિક સામગ્રી અને ઉપકરણ	અન્ય સાધનો અને ઉપકરણ		
16	આપણી આસપાસના ફેરફારોના પ્રકાર	<p>1. તેમને નીચેના ચિત્રો બતાવો: પેન્સિલ તોડવી, સાયકલ પરનો કાટ, ઉડતું પાણી, કાચ તોડવો, પેનમાં ઇંડા તળવા, કાગળ કાપવો, ઓવનમાં કેક બનાવવો. (જો શક્ય હોય તો, આવા ફેરફારોનું વાસ્તવિક ઉદાહરણ બતાવો) હવે તેમને દરેક ચિત્રમાં શું બદલાયું છે તેની નોંધ લેવા કહો. ઉદાહરણ તરીકે, પેન્સિલ તોડવા પછી તેનું શું થયું? તેનો શારીરિક આકાર બદલાય છે. તેથી તે ભૌતિક પરિવર્તન છે. ભૌતિક અને રાસાયણિક ફેરફારો વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. તેમને વધુ ઉદાહરણો સાથે વર્કશીટ આપો. તેમને 20 ફેરફારો લખવા માટે કહો જે તેઓ આસપાસ જુએ છે અથવા યાદ હોય અને પછી તેમને ઉપયોગી/હાનિકારક અને કુદરતી/માનવસર્જિત ફેરફારોમાં વર્ગીકૃત કરો.</p> <p>2. કાટ શીબવવા માટે પ્રયોગ કરો. તમારા કન્ટેનરને નીચે પ્રમાણે લેબલ કરો: બરછી 1, બરછી 2, બરછી 3, બરછી 4. (પાણી અને ઓક્સિજન) નિયંત્રિત કરો. પાણી નહીં ઓક્સિજન, પાણી, ઓક્સિજન અને સરકો. બરછી 1 સેટ કરો. બરછીના તળિયે એક ચમચી લોખંડની ફાઈવિંગ નાંખો. લોખંડ ફાઈવિંગને સંપૂર્ણપણે કવર કરવા માટે બરછીમાં પૂરતું પાણી નાંખો. આ બરછી તમારા કંટોલ તરીકે કાર્ય કરે છે કારણ કે તેમાં એવા તમામ ઘટકો છે જે આપણે સામાન્ય રીતે કાટ રચના સાથે સાંકળીએ છીએ. ઢાંકણ ન લગાવશો. આ બરછી આપણા નિયંત્રણમાં છે એ જાણીને આપણે બરછીનું ઢાંકણ કેમ ન લગાવીએ? બરછી 2 સેટ કરો. બરછીના તળિયે એક ચમચી લોખંડની ફાઈવિંગ નાંખો. બરછીમાં એક ચમચી કેલ્શિયમ ક્લોરાઇડ ઉમેરો. આનો હેતુ વાતાવરણમાંથી તમામ પાણીની વરાળને દૂર કરવાનો છે. શું બાકી રહે છે? ખાતરી કરો કે બરછીના ઢાંકણને યુક્તપણે ટાઇટ કરો. બરછી 3 સેટ કરો. બરછીના તળિયે એક ચમચી લોખંડની ફાઈવિંગ નાંખો. તેથાના 1/2 ઇંચના સ્તરથી લોખંડ ફાઈવિંગ કવર થાય તે માટે પૂરતું તેલ નાંખો. તમને શું લાગે છે કે તેલ ઉમેરવાનો હેતુ શું છે? એક ઇંચનું સ્તર ન બને ત્યાં સુધી કાળજીપૂર્વક બરછીમાં પાણી નાંખો. થોડી સેકન્ડ પછી, તેલનું સ્તર ક્યાં જાય છે? ખાતરી કરો કે બરછીનું ઢાંકણ યુક્તપણે ટાઇટ કરવું છે. બરછી 4 સેટ કરો. બરછીના તળિયે એક ચમચી લોખંડની ફાઈવિંગ ઉમેરો. લોખંડ ફાઈવિંગને સંપૂર્ણપણે કવર કરવા માટે પૂરતું પાણી નાંખો. એક ચમચી સરકો નાંખો. ઢાંકણ ન લગાવશો. તમારો બધી બરછીને શાંત જગ્યાએ મૂકો અને જ્યાં સુધી તમને તમારી એક બરછીમાં કાટ ન દેખાય ત્યાં સુધી રાહ જુઓ. પરિણામ</p> <p>3. શક્ય છે કે તેમને 12-24 કલાકમાં પરિણામ મળી જાય. જાર 1 અને જાર 4 માં ફોલિંગ કાટ બતાવશે; જાર 2 અને 3 માં ફોલિંગમાં નહીં થાય. જાર 4 માં જાર 1 કરતા વધુ કાટ થવાની સંભાવના છે.</p>	માહિતી સાક્ષરતા, સર્જન, નવીનતા	મીડિયા સાક્ષરતા	1. ફેરફારો- ભૌતિક અને રાસાયણિક (પ્રકરણ 13)		1. ધન પદાર્થ (માટીની રચના અને પ્રકાર) (પ્રકરણ 7)								
17	ડીટરજન્ટ અને તેની રચના	<p>1) કુદરતી અને માનવ નિર્મિત ડીટરજન્ટ બનાવો: https://www.youtube.com/watch?v=3orEj14UJ આ વિડિયો મુજબ બા વાળ કો સાથે કુદરતી ડીટરજન્ટ બનાવો અને સાથે આ વિડિયો https://www.youtube.com/watch?v=XecPGCO6SM નો ઉપયોગ કરીને સા બનાવો. માનવસર્જિત અને કુદરતી ડીટરજન્ટ વચ્ચેના તફાવતનું અન્વેષણ કરો.</p> <p>2) કોલિક બનાવવો: સિમેન્ટ બનાવવા માટે જરૂરી સામગ્રી લાવો અને પ્લાન્ટેસ જેવા બાળકો સાથે ડિઝાઇન કરાવવાનો બનાવો. પ્રયોગ કરતી વખતે સિમેન્ટ ઉત્પાદનની પ્રક્રિયાની ચર્ચા કરો</p>	સંચાર, નાગરિક ભાવના	સહયોગ, સર્જન, ક્રિટિકલ થીંકીંગ	1. આપણે ઉપયોગ કરીએ છીએ તે સામગ્રી (પ્રકરણ 15)			માનવ નિર્મિત ડીટરજન્ટના અસ્તિત્વ પહેલા લોકો શેનો ઉપયોગ કરતા હતા				સાબુ માટે: સોડિયમ હાઇડ્રોક્સાઇડ, એલેવેરા જેલ, ડીઓડોરાઇઝન્ટ નાઇલોન તેલ, ડિટરજન્ટ માટે: રીયા, સરકો, ખાવધક તેલ			
18	ખોરાક બગાડના કારણો	<p>1. વર્ગમાં આ બે પ્રકારના ફળો લાવો: a) તાજું સફરજન અને સડવું સફરજન b) તાજા ફળો અને બગડેલા ફળો. તમે વધુ ફળો વર્ગ શરૂ કરો છો અને બાળકોને સડેલા/બગડેલા ફળોમાંથી તાજા ફળોને અલગ કરવાનું કહી શકો છો. બગાડના કારણોની ચર્ચા કરો.</p> <p>2. તમારી આસપાસ થતા ખોરાકના બગાડની નોંધ લો. વિદ્યાર્થીઓને તેમની આસપાસ; ઘરે અથવા શાળાની કેન્ટીનમાં થતા ખોરાકના બગાડની નોંધ લેવા માટે કહો. તેમને બે જુથોમાં વિભાજિત કરો અને તેમને ગુણાત્મક અને માત્રાત્મક ખોરાકના બગાડ વિશે (લાઇમ્બુસ્ટ અને ઈન્ટરનેટ પરથી) શોધવા માટે કહો અને એક પછી એક તેના વિશે વાત કરો. હવે તેમને ખોરાકનો બગાડ અટકાવવાની 5 રીતો શોધવા માટેનું હોમવર્ક આપો જેમ કે, પોતાની થાળી જાતે પીરસવી જેથી કરીને વધારે માત્રામાં ખોરાક લેવાને ટાળી શકાય.</p> <p>3. તેમને નીચેની પ્રાથમિક નોંધ બતાવો. બટાકાની વેફર્સના પેકેટ, અથાણાની બરછી, જામની બરછી, પેકડ દૂધ, સફરજન. હવે, જ્યારે તમે વેફર્સના પેકેટને સ્પર્શ કરો છો, ત્યારે તેમને હવાનો અનુભવ થાય છે, જે નાઈટ્રોજન ગેસ હોય છે. અથાણા માટે મીઠું, જામ માટે ખાંડનો ઉપયોગ થાય છે -- પછી દૂધને ગરમ કરીને ઠંડ કરવામાં આવે છે અને સફરજનને રિફ્રિજરેટડ કરવામાં આવે છે તેમને કુદરતી પ્રિઝર્વેટિવ્સને રાસાયણિક પ્રિઝર્વેટિવ્સથી અલગ કરવા માટે કહો.</p>	પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ, માહિતી સાક્ષરતા	ક્રિટિકલ થીંકીંગ, સર્જનાત્મકતા	1. ખાદ્ય સુરક્ષા (પ્રકરણ 5) 2. ખોરાકનું નુકસાન/ખોરાકનો બગાડ 3. ખાદ્ય સુરક્ષાની પદ્ધતિઓ 4. ગરમી (પ્રકરણ 9) 5. ભૌતિક અને રાસાયણિક ફેરફારો (પ્રકરણ 13)		વસ્તુઓ આપણી પ્લેટ સુધી કેવી રીતે પહોંચે છે તેનો ચાર્ટ બનાવો. ફિલિ ઉત્પાદનનું ચક્ર.	પેકેજ્ડ ખોરાકના ઇતિહાસનું અન્વેષણ કરો.	મૂળભૂત ફરજો: પર્યાવરણનું રક્ષણ કરવું, શું ખોરાકનો બગાડ પર્યાવરણને નુકસાન પહોંચાડે છે?						
19	માનવ વસાહતો - પરિબળો	<p>1) બાળકોને નાના જુથોમાં વિભાજિત કરો અને બે અલગ અલગ પ્રકારની માનવ વસાહતોના ચિત્રો આપો. દરેક જુથને તફાવત નોંધવા માટે કહો. ગામ અને શહેરનું ચિત્ર સામેલ કરો. તેમને તેમના તફાવતની નોંધ કરવા માટે કહો. દરેક જુથ વર્ગમાં તેમના અવલોકનોની ચર્ચા કરશે. અંતે પાઠની ચર્ચા કરો</p> <p>2) જુથોને તેમના અનુસાર આદર્શ વસાહતના નમૂનાઓ બનાવવા માટેનું કાર્ય આપો. તેઓ તેને ચાર્ટ પેપર પર પણ બનાવી શકે છે.</p>	પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ, નાગરિક ભાવના	માહિતી સાક્ષરતા, સહભાવિતા, નવીનતા	1. માનવ વસાહતો (પ્રકરણ 10)		માનવ વસાહતોનો વિકાસ	મિલકતના અધિકારો: દેશમાં રહેણાંકવાણિજ્યિક મિલકત કોણ ધરાવી શકે છે			ચાર્ટ પેપર, સ્કેચપેન, કવર વગેરે				
20	ઋતુ પ્રમાણે જીવનશૈલી બદલાય છે	<p>1. વર્ગને (3 અથવા 4 વિદ્યાર્થીઓની) ટીમોમાં વિભાજિત કરો. દરેક ટીમને એક પેન અને રંગીન કાગળના ઘણાંબધા નાના ટુકડા આપો (દા.ત. ટીમ A પાસે માત્ર લાલ કાગળ, ટીમ B પાસે માત્ર વાદળી કાગળ, વગેરે). આગળ, તમારા વર્ગમાંના 3 ખૂણામાં 3 બોક્સ મૂકો. દરેક બોક્સ પર ઋતુનું લેબલ લગાવવું હોવું જોઈએ. હવે પ્રવૃત્તિનું મોડેલ બનાવો: કાગળનો એક ટુકડો લો અને આઈડીએમ દોરો. શબ્દ બોલો અને પછી કહો "મારે આ ક્યાં મૂકવું જોઈએ?" અને 3 બોક્સ તરફ જોઈ સંકેત આપો. ઉનાળા માટેનો જવાબ પ્રાપ્ત કર્યા પછી, ગરમી ઋતુના બોક્સ પાસે જાઓ અને તેમાં કાગળ મૂકો. આગળ ચોમાસા (જમી), શિયાળા (એક સ્વેટર) માટે તે જ કરો.</p> <p>2. વિદ્યાર્થીઓને એક નોટ લખવા માટે કહો કે "જો આપણી પાસે માત્ર એક ઋતુ હોય એટલે માત્ર ઉનાળો અથવા માત્ર શિયાળો હોય તો શું થશે</p> <p>3. આ વિડિયો દ્વારા ભૌગોલિક સમજૂતીની ચર્ચા કરો: https://www.youtube.com/watch?v=b25g4n2THM</p>	ક્રિટિકલ થીંકીંગ, પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ	સર્જનાત્મકતા, નવીનતા,		1. ઋતુઓ કેવી રીતે થાય છે (પ્રકરણ 8)		હવામાન પરિવર્તન ઋતુચક્રને કેવી રીતે અસર કરી રહ્યું છે			પેન અને કાગળ	નાના બોક્સ			

લેન્ડ એ હેન્ડ ઈન્ડિયા
પૂર્વ-વ્યાવસાયિક કૌશલ્ય શિક્ષણ અભ્યાસક્રમ
ધોરણ 8

નોંધ:

1. એનઈપી 2020 માં કરવામાં આવેલી માર્ગદર્શિકા અને સૂચનો અનુસાર પૂર્વ-વ્યાવસાયિક અભ્યાસક્રમ ડિઝાઇન કરવામાં આવ્યો છે.
2. એનઈપી 2020 ના સૂચનોના વિગતવાર અભ્યાસ અને સમજણથી, તે તારવી શકાય છે કે પૂર્વ-વ્યાવસાયિક કૌશલ્ય શિક્ષણની રજૂઆતથી શિક્ષણને સર્વગ્રાહી, આનંદપ્રદ અને આકર્ષક બનાવી શકાય છે. વધુમાં, નીતિમાં એવું કહેવામાં આવ્યું છે કે આવી પહેલ વિદ્યાર્થીઓને અવલોકન-આધારિત શિક્ષણ, પ્રાયોગિક શિક્ષણ અને તેમની આસપાસના વિશ્વની સર્વગ્રાહી, સંકલિત સમજ વિકસાવશે. આ પહેલ વિદ્યાર્થીઓને વર્ગખંડના શિક્ષણ અને વાસ્તવિક જીવનના વાસ્તવિક દુનિયાના જોડાણ બનાવવામાં પણ મદદ કરશે.
3. એનઈપી 2020 મુજબ પૂર્વ-વ્યાવસાયિક કૌશલ્ય શિક્ષણ નીચેના ઉદ્દેશ્યો પ્રાપ્ત કરે તેવી અપેક્ષા છે::
 1. તેમના વર્ગખંડની બહારની દુનિયા અને રોજિંદા જીવનને અસર કરતા વ્યવહારો સાથે સંપર્ક કરાવવું
 2. અવલોકન-આધારિત શીખવાની ક્ષમતા બનાવવી અને અભ્યાસ માટે અવકાશ આપવું.
 3. સમુદાય અને પરસ્પર નિર્ભરતાની જોડાણની સમજ વિકસાવવી.
 4. વૈચારિક તેમજ પ્રાયોગિક પ્રયોગ સાથે વિદ્યાર્થીઓ વર્ગખંડમાં કરે છે તે શીખવાની આંતર-સંબંધિતતા સાથે સંપર્ક.
 5. પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિ કરાવીને અને સ્થાનિક વ્યવસાયોને મહત્વ આપીને શ્રમના ગૌરવને પ્રોત્સાહન આપવું.
 6. સંભવિત કારકિર્દી, ઉચ્ચ શિક્ષણના માર્ગોનો સંપર્ક
4. લેન્ડ એ હેન્ડ ઈન્ડિયા એ એનઈપી 2020 ના ઉપરોક્ત સૂચનો અને ઉદ્દેશ્યોને ધ્યાનમાં રાખીને પૂર્વ-વ્યાવસાયિક અભ્યાસક્રમની રચના કરી છે. વિદ્યાર્થીઓ વર્ગખંડમાં વૈચારિક તેમજ પ્રાયોગિક એપ્લિકેશન સાથે કરે છે તે શિક્ષણના આંતરસંબંધને સુનિશ્ચિત કરવા માટે, મહારાષ્ટ્ર એસએસસી બોર્ડના સંબંધિત ધોરણ (ધોરણ 6, 7 અને 8) ના પાંચ વિષયો સામે પ્રવૃત્તિઓ/પ્રોજેક્ટનું મેપિંગ નીચે મુજબ કરવામાં આવે છે.:

પ્રવૃત્તિ/ પ્રેક્ટિકલ ક્રમાંક	વિજ્ઞાન અભ્યાસક્રમ પ્રકરણ નં.	ગણિત અભ્યાસક્રમ પ્રકરણ નં.	ભૂગોળ અભ્યાસક્રમ પ્રકરણ નં.	નાગરિકશાસ્ત્ર અભ્યાસક્રમ પ્રકરણ નં.
1	પ્રકરણ 1,2	પ્રકરણ 3	પ્રકરણ 8	
2	પ્રકરણ 3,16	પ્રકરણ 7		
3	પ્રકરણ 4			
4	પ્રકરણ 6,7		પ્રકરણ 2	
5				
6	પ્રકરણ 11,2			
7		પ્રકરણ 8		
8				
9		પ્રકરણ 11		
10			પ્રકરણ 1	
11	પ્રકરણ 12			
12	પ્રકરણ 13			
13		પ્રકરણ 16		
14		પ્રકરણ 15, 16		
15		પ્રકરણ 14		
16			પ્રકરણ 7	
17				
18				પ્રકરણ 2
19				
20			પ્રકરણ 8	

પૂર્વ વ્યાવસાયિક અભ્યાસક્રમ ધોરણ 8
પ્રવૃત્તિઓ

ક્રમાંક	પ્રેક્ટિકલનું નામ	પ્રવૃત્તિનું વર્ણન	શીખવાના પરિણામો		જરૂરી કાર્ય માલ		જરૂરી સાધનો અને ઉપકરણ		
			પ્રાથમિક કૌશલ્ય	દ્વિતીયિક કૌશલ્ય	શૈક્ષણિક સામગ્રી	અન્ય સામગ્રી	શૈક્ષણિક સાધનો અને ઉપકરણ	અન્ય સાધનો અને ઉપકરણ	
1	પાણીના સ્ત્રોતો અને ગુણવત્તા	<ol style="list-style-type: none"> 3-4 વિવિધ પાણીના સ્ત્રોતોમાંથી પાણીના નમૂનાઓ એકત્રિત કરો. નળ નું પાણી ભૂગર્ભજળ (બોરવેલનું પાણી) તળાવનું પાણી નદીનું પાણી (જો ઉપલબ્ધ હોય તો) માઈક્રોસ્કોપ દ્વારા પાણીનું અવલોકન કરો. પાણીમાં રહેલા સૂક્ષ્મજીવાણુઓને ઓળખવાનો પ્રયાસ કરો. ફોટોશોપ/એમએસ પેઇન્ટ/કેનવામાં પાણીજન્ય રોગોનો પિક્ટોરિઅલ ચાર્ટ બનાવો પાણીના નમૂનાઓમાં પાણીના પ્રદૂષકોને ઓળખવાનો પ્રયાસ કરો. શરીરમાં પાણીના પ્રદૂષકોને કેવી રીતે ઓળખવામાં આવે છે તે શીધો. ફોટોશોપ/એમએસ પેઇન્ટ/કેનવામાં જળ પ્રદૂષણની ખરાબ અસરોનો પિક્ટોરિઅલ ચાર્ટ બનાવો 	પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ માહિતી સાક્ષરતા ટેકનોલોજીકલ સાક્ષરતા	પહેલ-શક્તિ, સમસ્યાનું નિરાકરણ, મીડિયા સાક્ષરતા	નોટબુક, પેન, માઈક્રોસ્કોપ, પાણીના નમૂના, કોમ્પ્યુટર				

2	સબમરીન ડિઝાઇન કરો	<p>1. સબમરીનની ડિઝાઇન બનાવો. ડિઝાઇનમાંથી મોડેલ બનાવો.</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=D P4t99DTBmo</p> <p>2. સબમરીન બનાવવા પાછળની વિભાવના જાણો. આર્કિમિડીઝ સિદ્ધાંત</p>	સર્જનાત્મકતા અને નવીનતા, મેટાકોગ્નિશન	માહિતી સાક્ષરતા, સમસ્યાનું નિરાકરણ	તમારી પોતાની યાદી બનાવો. સરળતાથી ઉપલબ્ધ સામગ્રીનો ઉપયોગ કરો.			
3	બેટરીના પ્રકાર	<p>1. ઉપકરણો/સાધન/વાહનોમાં વપરાતી બેટરીઓની યાદી બનાવો.</p> <p>2. વિવિધ ન વપરાયેલ બેટરીના નમૂનાઓ એકત્રિત કરો</p> <p>3. બેટરી પર સ્પષ્ટીકરણો વાંચો. બેટરીના પ્રકારો, તેમની લાક્ષણિકતાઓ અને પ્રયોગનો ચાર્ટ બનાવો.</p> <p>https://www.electronicshub.org/types-of-batteries/</p>	માહિતી સાક્ષરતા, પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ	મીડિયા સાક્ષરતા પહેલ-શક્તિ	નોટબુક, પેન			
4	તત્વોનો અભ્યાસ	તમારી પસંદગીના કોઈપણ એક તત્વ પર વિગતવાર નોંધ લખો. ધાતુઓ અને બિન-ધાતુઓ હેઠળ તત્વનું વર્ગીકરણ કરો. ભૌતિક અને રાસાયણિક ગુણધર્મો લખો. પુસ્તકો/ઈન્ટરનેટ પરથી માહિતી એકઠી કરો. લેખમાંથી તમે જે સમજ્યા તે તમારા પોતાના શબ્દોમાં લખો. કૃપા કરીને કંઈપણ નકલ કરશો નહીં. માઇક્રોસોફ્ટ વર્ડ ડોક્યુમેન્ટ બનાવો. તેને સંશોધન પેપરનું ફોર્મેટ આપો. જ્યાં જરૂર હોય ત્યાં ચાર્ટ ઉમેરો.	સંચાર, મેટાકોગ્નિશન	માહિતી સાક્ષરતા			એમએસ વર્ડ સાથે કોમ્પ્યુટર/લેપ ટોપ	

5	<p>પ્લાસ્ટિકનો ઉપયોગ અને તેનું પ્રદૂષણ</p>	<p>પ્રવૃત્તિ 1 (વૈકલ્પિક) 1. વિવિધ પ્રકારની પ્લાસ્ટિક વસ્તુઓ એકત્રિત કરો. તેઓ ક્રમાંકિત છે કે કેમ તે તપાસો. પ્લાસ્ટિક નંબર ગાઈડ વાંચો. https://yesstraws.com/blogs/news/types-of-plastic-plastic-numbers-guide</p> <p>પ્રવૃત્તિ 2 (જરૂરી) 1. દરરોજ ઉપયોગમાં લેવાતી પ્લાસ્ટિક વસ્તુઓની યાદી બનાવો. વૈકલ્પિક વસ્તુઓ પ્રદાન કરો જે ડિગ્રેડેબલ હોય. આ માહિતીમાંથી એક ચાર્ટ બનાવો. 2. તમારી શાળા/પડોશ/ગામ/નગર/સ્થાનિક વિસ્તારમાં પ્લાસ્ટિક પ્રદૂષણ વિશે જાગૃતિ અભિયાન કરો. તૈયાર કરેલ ચાર્ટનો ઉપયોગ કરો. 3. પ્લાસ્ટિકને ઈનકાર, ઘટાડવા, પુનઃઉપયોગ કરવા અને રિસાયકલ કરવાની પ્રતિજ્ઞા લો અને બીજાને આપો. 4. તમારી નજીકના પ્લાસ્ટિકના કચરાને દૂર કરવા માટે સ્વચ્છતા અભિયાન ગોઠવો.</p> <p>પ્રવૃત્તિ 3 (વૈકલ્પિક) 1. તમારા વિસ્તારમાં કચરો ઉઠાવનારને મળો. તેની સાથે ચર્ચા કરો કે તે કેવી રીતે રિસાયકલિંગ માટે પ્લાસ્ટિક એકત્રિત કરે છે.</p>	<p>પરિસ્થિતિ/વિષયક જાગૃતિ, નેતૃત્વ, પહેલ-શક્તિ</p>	<p>સંચાર સહયોગ સમસ્યાનું નિરાકરણ</p>	<p>નોટબુક, પેન, ચાર્ટ પેપર, સ્કેચ પેન</p>			
---	--	---	--	--------------------------------------	---	--	--	--

6	કસરતની અસરો	1. સ્વસ્થ શરીર માટે કાર્ડિયોવેસ્ક્યુલર/શ્વસન કસરતો. આ કસરતો કેવી રીતે મદદ કરે છે? અંગો પર તેમની શું અસર થાય છે? 2. વર્ગમાં કસરતો શીખો. 3. અઠવાડિયામાં થોડા દિવસો માટે ઘરના વડીલો સાથે સમાન કસરતો કરો. 4.તમારા પરિવારના સભ્યોના બીએમઆઈની ગણતરી કરો	સ્વનિયંત્રિત, સહભાગિતા	આત્મ જાગૃતિ, માહિતી સાક્ષરતા	લાગુ નહીં		લાગુ નહીં	
7	રોજિદા જીવનમાં યતુર્ભુજનો અભ્યાસ	યતુર્ભુજ 1. બે કોલમ: વસ્તુ, યતુર્ભુજનો પ્રકાર સાથે કોષ્ટક બનાવો 2. યતુર્ભુજ આકારવાળી ઓછામાં ઓછી વીસ વસ્તુઓની યાદી બનાવો. 3. તેમના પ્રકારો મુજબ તેમને વર્ગીકૃત કરો. 4. આગળ કોલમ: પ્રકાર, બાજુઓ, કોણ, વિકર્ણ સાથે કોષ્ટક બનાવો 5. તેમની બાજુઓ, કોણ અને વિકર્ણના સંદર્ભમાં વિવિધ પ્રકારના યતુર્ભુજના ગુણો લખો. 6. યતુર્ભુજના પ્રકારો પર નાટક લખો અને ભજવો.	સાક્ષરતા અને સંખ્યા નિર્ણય લેવું	સંચાર સહયોગ	નોટબુક, પેન		કોમ્પ્યુટર	
8	ડિસ્કાઉન્ટ કેવી રીતે કામ કરે છે!	1. અખબારમાંથી ડિસ્કાઉન્ટવાળી 5 જાહેરાતો લખો. 2. મૂળ કિંમત, ડિસ્કાઉન્ટ ટકાવારી, ડિસ્કાઉન્ટ અને ડિસ્કાઉન્ટ પછીની કિંમત લખો. 3. કમિશન આધારિત નોકરીઓ વાળી નોકરીની જાહેરાતો તપાસો. 4. ઉપયોગ કરેલી પરિભાષાઓને સમજવાનો પ્રયાસ કરો. ઈન્ટરનેટ પર રિબેટ સંબંધિત સમાચાર ગૂગલ કરો.	સાક્ષરતા અને સંખ્યા, વ્યાપાર સાક્ષરતા	ક્રિટિકલ થીંકીંગ	નોટબુક, પેન, અખબાર, ઈન્ટરનેટ સાથે બ્રાઉઝર			

9	ડેટાનો ઉપયોગ	<p>1. કરિયાણા, શાકભાજી, ફળો, દૂધ, પરિવહન વગેરે જેવી વિવિધ વસ્તુઓ પર માસિક ખર્ચ એકત્રિત કરો.</p> <p>2. 3 મહિના માટે ડેટા એકત્રિત કરો. ડેટાનો ઉપયોગ કરીને સબ્સ્ક્રાઇબ્ડ બાર ગ્રાફ દોરો. ગ્રાફ પર તમારા પોતાના પ્રશ્નો બનાવો.</p> <p>3. ભારતમાં કોઈપણ 5 રાજ્યો ની વન ક્વરની માહિતી એકત્રિત કરો. પસંદ કરેલા રાજ્યો માટે ભૌગોલિક વિસ્તાર અને કુલ વન વિસ્તાર જેવા નંબરો મેળવો. ડેટા ટેબ્યુલેટ કરો.</p> <p>4. ડેટાનો ઉપયોગ કરીને ટકાવારી બાર ગ્રાફ દોરો. જો શક્ય હોય તો, એમએસ એક્સેલમાં ટકાવારી બાર ગ્રાફ બનાવવાનો પ્રયાસ કરો.</p> <p>ગ્રાફ પર તમારા પોતાના પ્રશ્નો બનાવો અને ડેટાનું વિશ્લેષણ કરો.</p>	માહિતી સાક્ષરતા મેટાકોગ્નિશન ડિટિક્વ થીંગ્સ	તકનીકી સાક્ષરતા	નોટબુક, પેન, ઇન્ટરનેટ સાથે બ્રાઉઝર, એમએસ એક્સેલ, કોમ્પ્યુટર		
10	તારીખ અને સમય ઝોન	<p>1. તારીખ અને સમય સેટ કરવા માટે તમારા કમ્પ્યુટર/મોબાઇલ પર વિવિધ વિકલ્પો તપાસો.2. ડેલાઇટ સેવિંગ ટાઇમ વિશે જાણો.3. શા માટે આપણે જેટ લેગ અનુભવીએ છીએ? 4.કોણે સમય ઝોન નક્કી કર્યા?</p>	તકનીકી સાક્ષરતા માહિતી સાક્ષરતા				નોટબુક, પેન, કોમ્પ્યુટર/ મોબાઇલ
11	મલ્ટી-પર્પસ ક્લીનર બનાવવું	સરકો આધારિત મલ્ટી-પર્પસ ક્લીનર બનાવો	સમસ્યાનું નિરાકરણ, સાક્ષરતા અને સંખ્યા	પરિસ્થિતિ/વિષયક જાગૃતિ	વીબુની છાવ, સફેદ નિસ્યંદિત સરકો, પાણી		

12	દહી બનાવવું	<p>પ્રવૃત્તિ 1 (જરૂરી)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. તમારા શિક્ષક/માતાપિતા/દાદા-દાદીના માર્ગદર્શન હેઠળ દહી બનાવો. 2. ફેરફારોનું અવલોકન કરો. 3. રાસાયણિક પરિવર્તનનું પ્રતિનિધિત્વ કરતું રાસાયણિક સમીકરણ શોધો. રાસાયણિક પરિવર્તનનું વર્ણન કરો. https://www.vegrecipesofindia.com/how-to-make-curd-dahi-homemade-curd-dahi/ <p>પ્રવૃત્તિ 2 (વાંછનીય)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. દહીમાંથી અલગ-અલગ ફ્લેવરવાળી લસી બનાવો. ફક્ત દહીને લાંબા સમય સુધી હવાવતા રહી. ઘનતા સમાયોજિત કરવા માટે દૂધ ઉમેરો. તમે જીરા, કેરી, ફુદીનો વગેરે જેવા વિવિધ સ્વાદ ઉમેરી શકો છો. 2. તમારા વિસ્તારમાં લસીનો સ્ટોલ ખોલો. 3. વિવિધ પ્રકારની લસીની પડતર-કિંમત અને વેચાણ કિંમતની ગણતરી કરો. ડિસ્કાઉન્ટ ઓફર કરવાનો પ્રયાસ કરો અને જુઓ કે શું તમે વેચાણ વધારી શકો છો અને નફો કરી શકો છો. https://www.indianhealthyrecipes.com/lassi-recipe/ 	<p>માહિતી સાક્ષરતા સર્જનાત્મકતા અને નવીનતા</p> <p>વ્યાપાર સાક્ષરતા</p>	સંચાર સહયોગ	<p>દૂધ, થોડા ચમચા દહીં, વાસણ, જીરું પાવડ/ફુદીનો/કેરી નો પલ્પ/ખાંડ/મીઠું વૈકલ્પિક)</p>			
----	-------------	--	--	-------------	---	--	--	--

13	વોલ્યુમ અને ઘનતાના પ્રયોગ	<p>પ્રવૃત્તિ 1 (જરૂરી)1. તમારા ઘરમાં કોઈપણ સિલિન્ડરિકલ કન્ટેનરના કુલ સરફેસના ક્ષેત્ર અને વોલ્યુમની ગણતરી કરો. જો તમારે કન્ટેનરમાં ખાંડ ભરવાની જરૂર હોય, તો ખાંડનું વજન કેટલું હશે? 2. ખાંડની ઘનતા શોધો. વોલ્યુમ અને ઘનતા પરથી, વજનની ગણતરી કરી શકાય છે.</p> <p>પ્રવૃત્તિ 2 (જરૂરી)1. તમારા ઘરમાં કોઈપણ કાર્ડબોર્ડ બોક્સના વોલ્યુમની ગણતરી કરો.2. તમારા રૂમમાં દિવાલના સરફેસના ક્ષેત્રની ગણતરી કરો.3. જો તમારે દિવાલોની સરફેસને રંગવાની જરૂર હોય, તો કેટલો રંગ જોઈશે?</p> <p>અંદાજ લગાવો.</p>	સાક્ષરતા અને સંખ્યા સમસ્યાનું નિરાકરણ	ક્રિટિકલ થીંકિંગ માહિતી સાક્ષરતા	નોટબુક, પેન, માપ પટ્ટી			
14	અનિયમિત આકારનું ક્ષેત્રફળ	<p>પ્રવૃત્તિ 1 (જરૂરી)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. અણીદાર લાકડીનો ઉપયોગ કરીને તમારી શાળાના રમતના મેદાન પર એક મોટો અનિયમિત બહુકોણ દોરો. 2. બનાવેલ આકારના ક્ષેત્રફળની ગણતરી કરો. 3. ધ્યાનમાં રાખો કે તમને મોટા ક્ષેત્રના ક્ષેત્રફળને માપવાનું કાર્ય સોંપવામાં આવ્યું છે. પ્લોટ વિસ્તારની ગણતરી કરવા માટેની માર્ગદર્શિકા અહીં છે https://civilplanets.com/how-to-calculate-plot-area/ 4. એરિયા કેલ્ક્યુલેટરનો ઉપયોગ કરીને તમારા પરિણામો ચકાસો: https://www.calculator.net/area-calculator.html 	સાક્ષરતા અને સંખ્યા સમસ્યાનું નિરાકરણ	તકનીકી સાક્ષરતા	નોટબુક, પેન, માપ પટ્ટી, લાકડી, સ્માર્ટ ફોન,			

		<p>પ્રવૃત્તિ 2 (વૈકલ્પિક)</p> <p>જમીનના ટુકડાના ક્ષેત્રફળની ગણતરી કરવા માટે જીપીએસ ક્ષેત્ર માપન એપ્લિકેશનનો ઉપયોગ કરો.</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=AeNaZOSXPm4</p>					
15	મ્યુચ્યુઅલ ફંડ્સનો પરિચય	<p>1. મ્યુચ્યુઅલ ફંડ વિશે માહિતી એકત્રિત કરો. લોકો મ્યુચ્યુઅલ ફંડમાં શા માટે રોકાણ કરે છે? તેઓ કયા લાભો આપે છે? 2. ભારતના ટોચના 5 મ્યુચ્યુઅલ ફંડની યાદી બનાવો. 3 વર્ષ અને 5 વર્ષમાં રોકાણ પરનું તેમનું રિટર્ન તપાસો. જો તમે તેમાંથી કોઈપણ મ્યુચ્યુઅલ ફંડમાં 1,00,000 રૂપિયા જમા કરો છો, તો 3 વર્ષમાં કેટલું રિટર્ન મળશે? જો તમે તેમાંથી કોઈપણ મ્યુચ્યુઅલ ફંડમાં 3 વર્ષ માટે દર મહિને રૂ. 500ની એસઆઈપી લો છો, 5 વર્ષ પછી કેટલું રિટર્ન મળશે?</p>	નાણાકીય સાક્ષરતા, સમસ્યાનું નિરાકરણ	ધ્યેય સેટ કરવું			ઈન્ટરનેટ સાથે બ્રાઉઝર, કેલ્ક્યુલેટર, નોટબુક, પેન
16	વસ્તી વધારો અને તેની અસરો	<p>1. વિદ્યાર્થીઓના જૂથ બનાવો (જૂથમાં 5-6 વિદ્યાર્થીઓ)</p> <p>2. વસ્તી વધારાની પ્રતિકૂળ અસરોની ચર્ચા કરો, વસ્તીને કેવી રીતે નિયંત્રિત કરી શકાય, ભારતમાં માનવ વિકાસ સૂચકાંક કેવી રીતે સુધારી શકાય.</p> <p>3. ચર્ચાનો સારાંશ આપો (ચૂંટાયેલા જૂથ નેતા દ્વારા)</p>	સંચાર, સમસ્યાનું નિરાકરણ	નેતૃત્વ સહભાગિતા			નોટબુક, પેન

17	પ્રશ્નાવલી તૈયાર કરવું	<ol style="list-style-type: none"> ધારો કે તમે ભારતના હવામાન વિભાગની મુલાકાત લેવાના છો. આ ક્ષેત્રની મુલાકાત માટે પ્રશ્નાવલી તૈયાર કરો વાદળો અને ભેજ વિશે વાંચો. વિવિધ પ્રકારના પ્રશ્નો જેવા કે એમસીક્યૂ, ટ્રેકા જવાબ/લાંબા જવાબ, સાચા/ખોટા, ખાલી જગ્યાઓ ભરો વગેરે તૈયાર કરો. ગૂગલ ઈર્મમાં પ્રશ્નાવલી તૈયાર કરો. જ્યાં લાગુ પડતું હોય ત્યાં ચિત્ર/ચાર્ટ ઉમેરો. 	સાક્ષરતા અને સંખ્યા, ક્રિટિકલ થીંકીંગ	મેટાકોગ્નિશન	નોટબુક, પેન			
18	વિદ્યાર્થી સંસદ	<ol style="list-style-type: none"> વર્ગમાં સંસદ બનાવો. બે ગૃહ બનાવો અને સ્પીકર/ચેરમેનની પસંદગી કરો. કાયદાનો મુસદ્દો તૈયાર કરો જેને વર્ગખંડમાં અનુસરવાની જરૂર છે. વિદ્યાર્થી સંસદમાં બિલ પાસ કરીને નવો કાયદો બનાવો 	નાગરિક ભાવના સંચાર નેતૃત્વ	સ્વાયત્તતા નિર્ણય લેવું			નોટબુક, પેન	

19	બોટલ ઇકોસિસ્ટમ બનાવો	<p>પ્રવૃત્તિ 1(જરૂરી) 1. પ્લાસ્ટિકની પાણીની બોટલમાં ઇકોસિસ્ટમ બનાવો. નીચેનાનો ઉપયોગ કરો guide.https://sciencing.com/make-ecosystem-bottle-5164713.html2. તમે નીચેનાનો ઉપયોગ કરીને જળચર ઇકોસિસ્ટમ પણ બનાવી શકો છો guide.https://www.wikihow.com/Create-an-Ecosystem-in-a-Bottle</p> <p>3. ઇકોસિસ્ટમના વિકાસનું અવલોકન કરો. ગૂગલ ડોકમાં તમારા અવલોકનો નોંધો. ઇકોસિસ્ટમના ઘટકોનો ચાર્ટ દોરો.</p> <p>પ્રવૃત્તિ 2(જરૂરી) 1. નજીકમાં મધ્યમ કદનો પથ્થર ઉપાડો. 2. તેની નીચેની ઇકોસિસ્ટમનું અવલોકન કરો. તેની નીચે કેવી રીતે ઇકોસિસ્ટમ બને છે? અવલોકનો નોંધો.</p>	પરિસ્થિતિવિષયક જાગૃતિ, સર્જનાત્મકતા અને નવીનતા	માહિતી સાક્ષરતા સમસ્યાનું નિરાકરણ	પ્લાસ્ટિક બોટલ, બીજ, માટી, ઘાસના બીજ, પાણી, કટર, સીલિંગ ટેપ		
20	ઔદ્યોગિક મુલાકાત	<ol style="list-style-type: none"> 1. તમારા વિસ્તારની આસપાસના કોઈપણ ઉદ્યોગોની મુલાકાત ગોઠવો. 2. પ્રશ્નો પૂછવા માટે પ્રશ્નાવલી તૈયાર કરો. 3. ઉદ્યોગ કેવી રીતે કામ કરે છે તે સમજો. તે વ્યક્તિને પ્રશ્નો પૂછો જે ઉદ્યોગનું કાર્ય બતાવે છે. 4. માઇક્રોસોફ્ટ વર્ડમાં મુલાકાતનો રિપોર્ટ બનાવો. 	સંચાર ટેકનોલોજીકલ સાક્ષરતા	વ્યાપાર સાક્ષરતા નેતૃત્વ		નોટબુક, પેન, કોમ્પ્યુટર	

લેન્ડ અ હેન્ડ ઈન્ડિયા
ધોરણ 6, 7 અને 8 માટે 6-8મો પૂર્વ વ્યાવસાયિક કાર્યક્રમ
સાધનો, ઉપકરણ અને ઉપભોગ્ય વસ્તુઓની સૂચિ

સાધન અને ઉપકરણ

ક્રમાંક	ઉપભોગ્ય	ગુજરાતીમાં નામ	ચિત્ર	વિશિષ્ટતાઓ	બ્રાન્ડ	માત્રા	દર	કિંમત
1	Scissors	કાતર		નાનું કદ, પ્લાસ્ટિક હેન્ડલ સાથે	મેપડ /સ્કોય	12	₹80	₹960
2	Weighing Scale	વજન કાંટો		રસોડાનો વજન કાંટો	બીટ એક્સપી	1	₹400	₹400
3	Measuring Tape	માપ પેટ્ટી		5 મીટર	સ્ટેનલી	3	₹50	₹150
4	Device with Internet Connection (It is assumed that the school has it available)	ઈન્ટરનેટ કનેક્શનવાળું ઉપકરણ (એવું માનવામાં આવે છે કે શાળા પાસે તે ઉપલબ્ધ છે)		ટેબ/ ડેસ્કટોપ/ લેપટોપ/ સ્માર્ટફોન	ડેલ	2	₹40,000	₹0
5	Mixer/ Grinder	મિક્સર/ગ્રાઇન્ડર		ઘરગથ્થુ	બજાજ/કોમટન	1	₹2,800	₹2,800
6	Equipment to showcase video (It is assumed that the school has it available)	વિડિયો બતાવા માટે સાધનો (એવું માનવામાં આવે છે કે શાળામાં તે ઉપલબ્ધ છે)		ટીવી/સ્ક્રીન/પ્રોજેક્ટર, સ્પીકર #2 ઇંચ)	સેમસંગ	1	₹16,000	₹0
7	Small Magnet	નાનું ચુંબક		કોઈપણ કદ, ખીલીને આકર્ષિત કરી શકે તેટલું મોટું હોવું જોઈએ		1	₹40	₹40
8	Trowel	કરણી			ગેટ ગાર્ડન	4	₹85	₹340
9	Spade	કોદાળી		વચ યોગ્ય આકાર હોવું જોઈએ	ગ્વાસવર્લ્ડ	2	₹150	₹300
10	Pickaxe with wooden handle	વાકડાના હેન્ડલવાળી કોદાળી		વચ યોગ્ય આકાર હોવું જોઈએ	ગ્વાસવર્લ્ડ	1	₹195	₹195
11	Water Sprayer	પાણીનું સ્પ્રેયર				5	₹10	₹50
12	Table Fan	ટેબલ ફેન		મીની, 11 સે.મી	બજાજ/હેલ્થ	1	₹1,800	₹1,800
13	Medicine/ Ink Dropper	ધવાઈક ડ્રોપર				4	₹8	₹32
14	Syringe/ Pippette	સિરીજ/પીપેટ				12	₹20	₹240

15	Calculator	કેલ્ક્યુલેટર		શક્ય મહત્તમ સંખ્યા (એવું માનવામાં આવે છે કે શાળામાં પહેલાથી જ આ છે)	પાયોનીર	10	₹190	₹1,900	
16	Microscope	માઈક્રોસ્કોપ				1	₹3,000	₹3,000	
17	First aid kit	પ્રાથમિક ઉપચાર કીટ			સેન્ટ જોન્સ ફર્સ્ટ એઇડ કિટ્સ પ્રા. લિ	1	400	400	
							કિંમત - સાધનો અને ઉપકરણ	₹12,607	
એક્સ્ટ્રાઈરી વગરની ઉપભોગ્ય વસ્તુઓ									
	ક્રમાંક	ઉપભોગ્ય	ગુજરાતીમાં નામ	ચિત્ર	વિશિષ્ટતાઓ		માત્રા	દર	કિંમત
	18	Glue	ગુંદર		45-50 ગ્રામ	ફેવિકોલ	24	₹10	₹240
	19	Crayons Set	ક્રેયોન(રંગ) સેટ		10 કલરનો નાનો સેટ		12	₹20	₹240
	20	Sketchpens	સ્કેચપેન		10 કલરનો નાનો સેટ		12	₹20	₹240
	21	Plastic Bags	પ્લાસ્ટીક ની થેલી		250 ગ્રામ, કરિયાણાની પેકિંગ બેગ		61	₹2	₹122
	22	Balls of 2 different colours	વિવિધ રંગોના બોલ		લાલ, વાદળી પ્લાસ્ટિકના બોલ		4	₹10	₹40
	23	Packets of food items	ખાદ્ય પદાર્થોના પેકેટ		બિસ્કિટ, નમકીન, ચિપ્સ, બોટ વગેરે જેવી વિવિધ ખાદ્ય ચીજો.		15	₹0	₹0
	24	Colour Paper	કલર પેપર		5 વિવિધ રંગો, A4 સાઈઝ		5	₹1	₹5
	25	Origami Paper	ઓરિગામી પેપર		180 ચોરસ શીટ્સ		180	₹1	₹180
	26	Black Paper	કાળું પેપર		A4		60	₹1	₹60
	27	Tissue Paper/ Kitchen Paper Towels	ટીશ્યુ પેપર/ કિચનનો પેપર ટુવાલ				24	₹1	₹24
	28	Chartpaper	ચાર્ટપેપર				30	5	150

29	Balloon	બલૂન		નાના / મધ્યમ આકારના		24	₹3	₹72
30	Worksheet Printouts	વર્કશીટ પ્રિન્ટઆઉટ્સ		ફેરફારોના પ્રકાર ની પ્રવૃત્તિ માટે		60	₹1	₹60
31	Toothpicks	ટૂથપીક્સ		સૌથી નાનું પેક જે ઉપલબ્ધ હોય		1	₹30	₹30
32	Cardboard	કાર્ડબોર્ડ		ચાટપેપરનો આકાર		1	₹10	₹10
33	Cellotape	સેલોટેપ		જાડી, બ્રાઉન ટેપ		1	₹40	₹40
34	Political Map of India	ભારતનો રાજકીય નકશો				200	₹1	₹200
35	Small Ball	નાનો બોલ				1	₹10	₹10
36	Books of equal weight (It is assumed that these can be made available without purchasing)	સમાન વજનના પુસ્તકો (એવું માનવામાં આવે છે કે આ ખરીદ્યા વિના ઉપલબ્ધ કરાવી શકાય છે)				8	₹0	₹0
37	Newspapers	અખબારો		જૂના અખબારો		60	₹0	₹0
38	Plastic Bags	પ્લાસ્ટીક ની થેલી		હેન્ડલ વિનાની 250 ગ્રામ કરિયાણાની થેલી		60	₹1	₹60
39	Kite Paper	પતંગનો કાગળ				2	₹60	₹120
40	Small Iron Nails	નાના લોખંડના ખીલા		1-ઇંચ	1 ઇંચ 3 મીમી જાડી, 1 કિલો	1	₹150	₹150
41	Cutter	કટર				12	₹40	₹480
42	Plastic Hair Comb	પ્લાસ્ટિકનો વાળનો કાંસકો				1	₹20	₹20
43	Rubber Gloves	રબરના મોજા		1 જોડી, જાડા		1	₹60	₹60

44	Iron Filings	લોખંડ ફાઈલિંગ		50 ગ્રામ		1	₹50	₹50
45	Ziploc Bag	ઝિપલોક બેગ		ન્યૂનતમ 15 સેમી x 10 સેમી		3	₹10	₹30
46	Small Brush	નાનું બ્રશ		દૂધબ્રશ/પેન્ટબ્રશ		10	₹10	₹100
47	Boxes to fit books (preferably cardboard)	પુસ્તકો ફિટ કરવા માટે બોક્સ પ્રાથમ્ય કાર્ડબોર્ડ				1	₹30	₹30
48	Rope	દોરડું		મજબૂત, નાયલોન/કોટન, 1 મીટર		5	₹50	₹250
49	Science Books on Matter	પદાર્થ પર વિજ્ઞાન પુસ્તકો				5	₹150	₹750
50	Cocopeat	કોકોપીટ		5 કિલો		1	₹350	₹350
51	Organic Manure	ઓર્ગેનિક ખાતર		5 કિલો		1	₹400	₹400
52	Normal cotton Hand gloves	સામાન્ય કોટનના હાથ મોજા		ઉદ્યોગી, નાની સાઈઝ		40	₹40	₹1,600
							કિંમત - ઉપભોગ્ય (સંગ્રહ કરી શકાય છે)	₹6,173
એક્સપાઇરીવાળી ઉપભોગ્ય વસ્તુઓ								
53	Food Colour	ફૂડ કલર		250 ગ્રામ, લાલ/નારંગી રંગ, 250 ગ્રામ, લીલો, પાવડર		1	₹50	₹50
54	Baking Soda	ખાવાનો સોડા		100 ગ્રામ		1	₹30	₹30
54	Bleach	બ્લીચ		500 ગ્રામ		1	₹50	₹50
54	Packaged Food Items	પેકેજ્ડ ખાદ્ય વસ્તુઓ		બિસ્કિટ, નમકીન, ચિપ્સ, લોટ વગેરે જેવી વિવિધ ખાદ્ય ચીજો.		5	₹10	₹50
55	Saplings of same size	સમાન સાઈઝના રોપા		આશરે 1 ફૂટ લાંબા, સ્થાનિક રીતે ઉપલબ્ધ		2	₹25	₹50

विद्यया ऽ मृतमश्नुते

एन सी ई आर टी
NCERT

PSS Central Institute of Vocational Education

(a constituent unit of National Council of Educational Research and Training,
under Ministry of Education, Government of India)

Shyamla Hills, Bhopal - 462 002, Madhya Pradesh, India

Ph: +91-755-2660691, 2660651, 2704100, 2660564

www.psscive.ac.in

પ્રિ-વોકેશનલ ગાઈડલાઈન:- “૧૦- બેગલેસ દિવસો ”

➤ પ્રસ્તાવના:-

રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ અંતર્ગત ઉચ્ચકક્ષાએ એટલે કે ધોરણ= ૬ થી ૮ના વિદ્યાર્થીઓ માટે “પ્રિ-વોકેશનલ” એજ્યુકેશનને શૈક્ષણિક અભ્યાસક્રમના વિષયો સાથે સમાવિષ્ટ કરી વિદ્યાર્થીઓને જીવંત અનુભવો, વ્યવસાયકારો, સ્થળમુલાકાત અને વર્ચ્યુઅલ અનુભવો પુરા પાડીને તેમના પાયામાં જીવન કોશલ્યો સાથે સાથે ભાવિ કારકિર્દીના સંદર્ભે પોતાની અભિયોગ્યતાને અનુરૂપ વોકેશનલ સ્કીલની દિશામાં આગળ વધવાનો એક એક પ્રયાસનો નિર્દેશ કરેલ છે.

➤ પ્રિ-વોકેશનલના હેતુ:-

- ૧ ઉચ્ચ પ્રાથમિક કક્ષાએ ધોરણ-૬ના વિદ્યાર્થીઓના જ્ઞાનનું કોશલ્યો સાથેનું પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા જોડાણ.
- ૨ સ્થાનિક જીવનકલાઓ અને વ્યવસાયકારો તેમજ લઘુ ઉદ્યોગને પ્રોત્સાહિત કરવા.
- ૩ શાળાના શિક્ષકો દ્વારા અધ્યયન વિષયોના એકમોને વિદ્યાર્થીના જ્ઞાન, સમજ, ઉપયોગ દ્વારા કોશલ્યો વિકાસ કરવો.
- ૪ વિદ્યાર્થીઓની સામાજિક અને વ્યવસાયિક સજ્જતાને પ્રોત્સાહિત કરવા.
૫. વિદ્યાર્થીઓમાં કોઈ એક કૌશલ્ય હસ્તગત થાય તેમાટે પ્રયાસ કરવો (માટી કળા, ચિત્ર, પપેટ , ખાદ્ય સમગ્રીની બનાવટ , ખેતી, કાપડ વણાટ , કાર્ટિંગ ટેલરિંગ , મિકેનિકલ કામ, રેટેઈલ , આઈટી, મેનેજમેન્ટ , બેંક, પોસ્ટ ની કામગિરી, સ્થાનિક કુમ્ભર , સુથાર, લુહાર, કાછીયો જેવા વ્યવસાયોની તજજ્ઞો દ્વારા સમજ)

➤ પ્રિ-વોકેશનલની પ્રવૃત્તિની સમજ:-

- ૧ ભારતીય રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિમાં સુચવ્યા મુજબ ઉચ્ચ પ્રાથમિક કક્ષાએ એટલે કે ધો-૬ થી ૮માં અભ્યાસ કરતાં વિદ્યાર્થીઓને પોતાના ગણિત, વિજ્ઞાન, સામાજિકવિજ્ઞાન અને ભાષા જેવા વિષયો સાથે પ્રિ-વોકેશનલ એજ્યુકેશન ઈન્ટીગ્રેશન (જોડાણ)
- ૨ આ પ્રવૃત્તિની શરૂઆત ૧૦-બેગલેસ દિવસ તરીકે કરવાની રહેશે.
- ૩ આ પ્રવૃત્તિ શાળાના શિક્ષકો દ્વારાજ કરવાની થાય છે જે સ્થાનિક ઉદ્યોગસાહિત્યકો, વ્યવસાયકારોને બોલાવી સ્થાનિક મુલાકાત દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને અવલોકનકર્તાશક્તિ, માંપન, ચિત્ર, કલા, મેનેજમેન્ટ જેવા વિષયો સાથે જોડાણ કરવાનું છે.
- ૪ આ પ્રવૃત્તિ માટે શાળા પ્રિન્સીપાલશ્રી એ પ્રથમ અથવા બીજા શૈક્ષણિક સત્રની શરૂઆતમાં જુદા જુદા અભ્યાસ વિષયોના સમયપત્રકમાં સામેલ કરવાનું થાય છે.
- ૫ પ્રિ-વોકેશનલ પ્રવૃત્તિએ ધો- ૬ થી ૮ના વિદ્યાર્થીઓના અભ્યાસક્રમ સાથે જ ચલાવવાની પ્રવૃત્તિ છે. જેમાં અભ્યાસ વિષયના વર્ગકાર્ય સાથે જોડાણ કરી જીવંત અનુભવો પુરા પાડવાના થાય છે.
- ૬ શિક્ષક/પ્રિન્સીપાલે પોતાની આસપાસના વિસ્તારમાં ચાલતી શૈક્ષણિક, ટેકનીકલ, કૃષિ, આઈટી, આરોગ્ય અને અન્ય ક્ષેત્રોની સંસ્થાઓ, ઉદ્યોગો, વ્યવસાયો, તેમજ નાના લઘુ ઉદ્યોગો, સ્વ-સહાયજૂથોની વિગતો એકત્ર કરી પોતાના વિસ્તાર અને સ્થાનિક પરિસ્થિતિને અનુરૂપ અભ્યાસ સાથે સુસંગત હોય તેવા વિષયોની યાદી અને સમયપત્રક તૈયાર કરવાનું રહેશે.

➤ વર્ષ-૨૦૨૨-૨૩

પ્રાયોગિક ધોરણે ૪૯૧ શાળાઓમાં પ્રિ-વોકેશનલ એક્ટીવીટી શરૂ કરતા હોય તે ધો-૮માંજ આ પ્રવૃત્તિ કરાવવાની રહેશે. ત્યારપછીના વર્ષોમાં ધો-૬ થી ૮માં આ પ્રવૃત્તિ કરાવવાની રહેશે. આ એક્ટીવીટીમાટે દરેક શાળાને SNA એકાઉન્ટ મારફત રાજ્ય કચેરી દ્વારા નિયત ગ્રાન્ટ ફાળવવામાં આવશે. જેમાંથી

૧ તજજોનુ માંદવેતન,ટી.એ.

૨ વિધાર્થીઓનુ સ્થળમુલાકાત પરીવહન

૩ નિભાવવા માટે જરુરી રેકર્ડ અને રો-મટેરીયલ

૪ વિધાર્થીઓની પુરી પાડવાની સામગ્રી TLM ,FOTOGRAFY,નો ખર્ચ કરી શકાશે.

૫ પ્રિ-વોકેશનલ માટે જરુરી તાલીમ,મીટીંગ,અને ગાઈડ-લાઈન માટે જે પણ રો-મટેરીયલનો ખર્ચ થાય તે મંજુર બજેટની મર્યાદામાં થઈ શકશે.

૬ શાળામાં પ્રિ-વોકેશનલ એક્ટીવીટી જુથમાં વધુમાંવધુ (તમામ) વિધાર્થીઓ સહભાગી થાય તેમજ શાળાના તમામ શિક્ષકોએ પણ પોતાના અભ્યાસક્રમ અને વર્ગવ્યવહારની પ્રવૃત્તિમાં પણ પ્રિ-વોકેશનલ એટલે કે

૧ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ મુલાકાત

૨ શૈક્ષણિક પ્રવાસ

૩ સ્થાનિક ઉદ્યોગ સાહસિકો

૪ આઈ.ટી.આઈ ,યુનિવાર્સિટી જેવી અનેક સંસ્થાઓની મુલાકાત દવારા વિધાર્થીઓને કાર્ય-જગત સાથે જોડવા પડે.

૫ વિધાર્થીઓને પ્રોજેક્ટ વર્ક દવારા જૂથ કાર્ય કરાવી વિજ્ઞાન,ગણિત પ્રદર્શન સંગીત,ચિત્ર,વક્તૃત્વ,લેખન દવારા.

➤ જિલ્લા અને કોર્પોરેશન કક્ષાની જવાબદારી

૧ રાજ્ય કચેરી દવારા આપવામાં આવેલ ગાઈડ-લાઈન મળ્યા બાદ દિન-૭માં તેની તાલુકા,ક્લસ્ટર અને શાળા કક્ષાએ લેખિત સ્વરુપમાં જાણ કરવી.

૨ રાજ્ય કચેરી દવારા ફાળવવામાં આવતી ગ્રાન્ટને સમયમર્યાદામાં શાળા કક્ષાએ ફાળવવા અને ફાળવેલ ગ્રાન્ટનો યોગ્ય વપરાશ થાય તેનું મોનીટરીંગ.

૩ લાઈટહાઉસ તેમજ રાજ્ય કચેરીના પ્રબંધપોર્ટલ તેમજ અન્ય ફોર્મેટમાં તેની વિગતો અપડેટ કરવાની રહેશે.

૪ પ્રિ-વોકેશનલની ગાઈડલાઈન,વીડયો,મોડ્યુલ,પત્રો,પીપીટી,અને અન્ય સંબંધિત સાહિત્ય શાળા સુધી પહોચે તે સુનિશ્ચત કરશો.

➤ તાલુકા અને ક્લસ્ટર કક્ષાની જવાબદારી

૧ સ્કીલની પ્રવૃત્તિ એ શાળામાં અભ્યાસ કરતાં ધો- ૬ થી ૮ ના તમામ બાળકોને લગત હોઈ.

૨ તાલુકા કક્ષાએથી પ્રિ-વોકેશનલ માટેનું શૈક્ષણિક સાહિત્ય પુરુ પાડવુ અને મોનીટરીંગ કરવુ.

૩ શાળાની અન્ય પ્રવૃત્તિ જેવી કે સ્ટેમ-લેબ,મેથ્સ,સાયન્સની પ્રવૃત્તિ,વિજ્ઞાન-ગણિત મેળા,કલા ઉત્સવ,જુદી-જુદી રમત-ગમતની સ્પર્ધાઓ.

૪ જુદા જુદા વિભાગો,આઈ.ટી.આઈ,ટેકનિકલ ,યુનિવર્સિટી સાથે સંકલન કરી વિદ્યાર્થીઓને જુદા-જુદા વ્યવસાયિક ક્ષેત્રોના ઉદ્યોગ સાહસિકો,ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ વર્ચ્યુલ માર્ગદર્શન પ્રાપ્ત થાય.

૫ પોતાની શાળા મુલાકાત દરમિયાન થયેલ આ પ્રવૃત્તિની નોંધ તાલુકા અને કલસ્ટર કક્ષાની ટુર-ડાયરીમાં કરવાની રહેશે.

➤ શાળા કક્ષાની જવાબદારી

૧ શાળાના મુખ્ય શિક્ષકશ્રી અને અન્ય શિક્ષકોશ્રીએ પ્રિ-વોકેશનલ ગાર્ડડ-લાઈનના આધારે સત્ર મુજબ વિષયોને સાંકળીને પ્રિ-વોકેશનલ માટેની ગાર્ડડ-લાઈન તૈયાર કરવાની રહેશે.

૨ શાળાના અભ્યાસ વિષયોના નિયત એકમો માટેના જુદાજુદા વિષયોને લગતી થયરી અને પ્રેક્ટીકલ સંદર્ભે વિદ્યાર્થીઓને ૧૦-બેગલેશ દિવસ દરમિયાન જુદીજુદી પ્રવૃત્તિઓના માધ્યમથી વિદ્યાર્થીઓને પ્રેક્ટીકલ મહાવરો મળે તે માટે સ્થળમુલાકાત સ્થાનિક પ્રવાસનુ આયોજન કરી અને વિદ્યાર્થીઓ પાસે અનુભવોનુ શેરિંગ થાય તેમજ વિદ્યાર્થીઓ કેટલીક પ્રવૃત્તિઓ જાતે કરે તેમજ તે અંગેની.

૧ પ્રવૃત્તિલક્ષી નોંધ કે અહેવાલ તૈયાર તેનુ આયોજન કરવાનુ રહેશે.

૨ આ ૧૦-બેગલેશ દિવસો દરમિયાન વિદ્યાર્થીઓને જુદાજુદા વિષયોની શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓના વિષય શિક્ષકો અને સ્થાનિક તજજ્ઞો દ્વારા ગણિત,વિજ્ઞાન,ભાષા અને સામાજિક વિજ્ઞાન ચોક્કસ વિષયોમાં સમજણની સાથે સાથે તેનુ વૈજ્ઞાનિક મહત્વ તેમજ પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા જુદાજુદા પ્રકારના મોડેલ અને નમુના તૈયાર કરી વિદ્યાર્થીઓ તેનું કોશલ્ય હસ્તગત કરે તે મુજબનુ આયોજન કરવાનું રહેશે.

દા.ત.

૧ ૧૦ બેગલેશ દિવસોના આયોજન મુજબ ખેતી અને ટેકનોલોજીના સમન્વય સાથ્ર જુદાજુદા દિવસની પ્રવૃત્તિઓનુ આયોજન કરી વિદ્યાર્થીઓ જાતે પ્રવૃત્તિ કરી સમજ મેળવે.

૨ શાળા કક્ષાએ ચાલુ વર્ષમા પસંદ થયેલ ૪૮૧ શાળાઓમાં બીજા શૈક્ષણિક સત્રમાં શાળાના સમયની અનુકૂળતા મુજબ ૧૦-બેગલેશ દિવસ ધો-૮ના વિદ્યાર્થીઓ માટે કરવાનું રહેશે.

શાળા કક્ષાએ “10- બેગલેસ ડે” માટેની સુચકપ્રવૃત્તિઓ માટેની યાદી

“ પ્રિ- વોકેશનલ એક્ટીવીટી નો હેતુ વિદ્યાર્થીઓના જ્ઞાનનુ પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા કૌશલ્ય સાથેનુ જોડાણ કરવાનો છે. જેમા શાળામા ધોરણ ૬થી ૮ ના વિદ્યાર્થીઓને સમુહ પ્રવૃત્તિ અને શૈક્ષણિક સ્થાનિક ઉદ્યોગો અને ઉદ્યોગ સાહસિકોની મુલાકાત દ્વારા તેમની સર્જનાત્મકતા અને કૌશલ્યોનો વિકાશ કરવાનો છે. આવી પ્રવૃત્તિઓ સ્થાનિક કક્ષાએથી વિદ્યાર્થીઓ માટેની પ્રવૃત્તિઓ માટેનુ આયોજન ભૌગોલિક પરિસ્થિતી, ઔદ્યોગિક તકો, શાળાનુ અંતર, સ્થનિક વ્યવસાયકારો અને પ્રકૃતિનુ અને કુદરતિ સંસાધનોનુજાતન થાય તેમજ શાળા માં ઉપલબ્ધ સંસાધનો નો ઉપયોગ થાય

દાત.

- શાળાની કમ્પ્યુટર લેબ (સોફ્ટ સ્કિલ અને રિપેરિંગ નો મહાવરો)
- સ્ટેમ લેબ (વિજ્ઞાન અને ગણિતના ખ્યાલોની સમજ)
- સાયન્સલેબ (વિજ્ઞાન પ્રયોગ શાળા)
- કેરીયર કોર્નર
- રામ હાટ
- શાળા પુસ્તકાલય
- કલા ઉત્સવ
- રમત ગમત સ્પર્ધા
- યોગ – પી.ટી
- બેન્ડ સ્પર્ધા
- વિજ્ઞાન મેળો
- બાગબાની
- ક્રિયનગાર્ડન
- ઔષધી બાગ
- ફ્લોરી કલ્ચર (કુલ ઉછેર)
- સંગીત ટ્રુન્ટ
- પ્રાર્થના સભા
- સેલ્ફ ડીફેન્સ
-

ઉપરોક્ત પ્રવૃત્તિઓ ઉપરાંત નીચેના સુચક સ્થળો અને જેનાથી વિદ્યાર્થીઓનો કૌશલ્ય વિકાશ થતો હોય તેવા સ્થળે મુલાકાત કરી વિદ્યાર્થીઓ પાસે અહેવાલ તૈયાર કરાવી શકાય અથવા મૌખિક અભિવ્યક્તિ કરાવી અને મુલ્યાંકન કરાવી શકાય

મુલાકાત સ્થળોની સુચક યાદી

- 1) ગ્રામપંચાયત ,તાલુકા પંચાયત ની મુલાકાત
- 2) ડેરીની મુલાકાત અને તેની સમજ

- 3) પોસ્ટ ઓફિસ ની મુલાકાત
- 4) પોલિસ સ્ટેસનની મુલાકાત
- 5) બેંકની મુલાકાત
- 6) સ્વસહાય જુથની મુલાકાત
- 7) કોલેજ, યુનિવર્સિટી, વિદ્યાપીઠ, આઈ.ટી આઈ ની મુલાકાત
- 8) નજીકની સારા ખેત અને ખેડુતની મુલાકાત
- 9) કુમ્ભાર, સુથાર, લુહાર ... જેવા વ્યાવસાયકારો ની મુલાકાત
- 10) માટીકામ, ભરતકામ, રમકડા બનાવવા, ખાધ્ય બનવટોના લઘુ-ઉદ્યોગ અને મોટાઉદ્યોગોની અને ઉદ્યોગ સહસિકોની મુલાકાત.
- 11) રીટર્નલ સ્ટોર, હોલસેલ સ્ટોર અને ઉદ્યોગની મુલાકાત
- 12) પુનઃ પ્રાપ્ય ઉર્જાના સ્ત્રોતોની સ્થળ મુલાકાત (સોલર પાર્ક, સોલરઉર્જાની સંસ્થાઓ, વિંડ ફાર્મ, જળઉર્જા ફાર્મ, છાણિયુ ખાતર)
- 13) પ્રકૃતિક ખેતી
- 14) ફર્ટિલાઈઝર કમ્પની (રાસાયણીક ખાતર)
- 15) પશુપાલન
- 16) આરોગ્ય કેંદ્રા , હોસ્પિટલ, લેબોરેટરીની મુલાકાત
- 17) આઈ.ટી લેબ ની મુલાકાત
- 18) સ્ટેસનરી અને કરિયાણા અને નાની મોટી દુકાનોની મુલાકાત
- 19) વન્ય અભ્યારણો અને પ્રાણી સંગ્રહાલય અને વિજ્ઞાન સંસ્થાઓ ની મુલાકાત
- 20) કાગળ, કાપડ, રસાયણ ઉદ્યોગ, હિરાઉદ્યોગ. ફર્નિચર ઉદ્યોગ
- 21) તાલુકા, અને જિલ્લા કાનુનિ સહાય કેન્દ્ર
- 22) સંગીતા અને કાળાની સંસ્થાઓની
- 23) યંત્રિકસંસ્થાઓની મુલાકાત (ગેરેજ , વર્કશોપ, શો-રૂમ)
- 24) ફળ, શાક, મધ અને અન્ય જંગલી પેદાશોની સમજ
- 25) મેડિકલ સ્ટોર ની મુલાકાત

ઉપરોક્ત યાદી સુચક છે. જેમા શાળા અને નોડલ શિક્ષક અને આચાર્ય શ્રી પોતાની સ્થાનિક પરિસ્થિતી મુજબ ૧૦-બેગલેસ-૩ (પ્રિ- વોકેશનલ) અંતર્ગત અમલીકરણ કરવાનુ રહેશે.

પ્રિ- વોકેશનલ = જ્ઞાન+ સમજ +ઉપયોગ + કૌશલ્ય

૧૦-બેગ લેસ ડે દરમ્યાન શાળાકક્ષાએ કરવાની પ્રવૃત્તિઓ

શાળા કક્ષાએ પ્રિ-વોકેશનલ (૧૦ –બેગલ લેસ ડે) પ્રવૃત્તિનુ આયોજન સક્ય હોય તો શનીવારે, રજાના દિવશે રાખવુ જેમા વિધ્યાર્થીઓ ની કામકાજના દિવશે રાખવામાં આવે ત્યારે તેમા વિધ્યાર્થીની શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિના ભાગ રુપ ગણવાનુ રહેશે.

આ દશ (૧૦) દિવસો દરમ્યાન વિધ્યાર્થી કોઇ ને કોઇ એક કૌશલ્ય હસ્તગત કરે તે અપેક્ષિત છે.

શાળા જ્યારે આયોજન કરે ત્યારે ૧૦ દોવસના અંતે વિધ્યાર્થીઓના જુદા જુદા જુથોની જુદી –જુદી પ્રવૃત્તિઓનુ કૌશલ્ય પ્રાપ્ત થાય તે જરૂરી છે.

દાત. એક શાળાના જુદા –જુદા જુથો પૈકી નીચે મુજબના જુદા –જુદા જુથોએ જુદી –જુદી પ્રવૃત્તિઓ કરવાની થાય છે.

૧. એક જુથ માટી કામ કરી માટીના વાસણો અને રમકડા બનાવે છે.
૨. એક જુથ પ્રાથમિક સારવાર ની સ્કિલ નજીકના પ્રાથમિક સારવાર કેંદ્ર માટી પ્રાપ્ત કરે છે.
૩. એક જુથ લાકડાના રમકડા અને વાસની જુદી –જુદી વસ્તુઓ બનાવવાનુ કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરે છે.
૪. એક જુથ ડેરી સંચલન નુ કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરે છે.
૫. એક જુથ કાગળ કામ અને કલરકામનુ કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરે છે.
૬. એક જુથ છણિયુ ખાતર બનાવાવાનુ કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરે છે.
૭. એક જુથ કાપડકામ, ભરત કામનુ કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરે છે.
૮. એક જુથ કમ્પ્યુટરનુ બેઝીક રીપેરિંગ શીખે છે.
૯. એક જુથ ઉનકામ અને શણકામનુ કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરે છે.
૧૦. ડિઝાઇન કામનુ કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરે છે.

ઉપરોક્ત જેવી સુચક પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા ૧૦- બેગલેસ દિવસોની ઉજવણી કરવાની રહેશે.

નં.એસએસએ/હસબ/ગ્રા.ફા/૨૦૨૩૨૪/વો.એ./PMSHRI | ૫૩૧૪૨-૧૦૬
સ્ટેટ પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટરશ્રીની કચેરી,
સમગ્ર શિક્ષા, સેક્ટર ૧૭, ગાંધીનગર.
તા. ૬/૧૧/૨૦૨૩

વંચાણમાં લીધા :-

PM SHRI યોજના અંતર્ગત રાજ્યની 65 શાળાઓમાં પ્રિ વોકેશનલ અંતર્ગત 10 બેગલેસ ડેની ગ્રાન્ટ ફાળવણીની તા.૩૦.૧૦.૨૦૨૩ની નોંધ ઉપર માન.એસ.પી.ડી.શ્રીની મળેલ મંજૂરી.

કાર્યાલય આદેશ:

ભારત સરકારની PM SHRI યોજના અંતર્ગત બજેટ હેડ પ્રોજેક્ટ ઈનોવેશન- 19.0.08 માં રાજ્યની 65 ઉચ્ચ પ્રાથમિક શાળાઓમાં પ્રિ વોકેશનલ અંતર્ગત 10 બેગલેસ ડેના શાળાદીઠ રૂ.15000/- લેખે એમ કુલ રૂ.9,75,000/- (અંકે રૂ. નવ લાખ પંચોતેર હજાર પૂરા) મંજૂર થયેલ છે. આ 65 શાળાઓને 10 બેગલેસ ડે એક્ટીવીટી માટે આ સાથે સામેલ પત્રક મુજબ સંબંધિત જિલ્લાઓને ચાઈલ્ડ લિમિટ આપવામાં આવે છે.

બિડાણ : પત્રક

ફાયનાન્સ & એકાઉન્ટ્સ ઓફિસર
સમગ્ર શિક્ષા, ગાંધીનગર

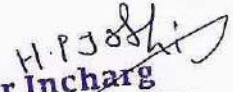
પ્રતિ,

જિલ્લા પ્રા. શિક્ષણાધિકારીશ્રી, સમગ્ર શિક્ષા, જી.
હિસાબી શાખા, આ કચેરી બિલ ફાઈલે

**Vocational Education for Secondary level Pre-Vocational (Std.6th-8th)
for the year 2023-24**

Budget Head : PM SHRI (Project Innovations -19.0.08)

Sr.No	District	Total number of schools per Districts	Unit Cost per School	Total Cost per District (Child Limit)
1	AHMADABAD	3	0.15	45000
2	AMRELI	1	0.15	15000
3	ARVALLI	2	0.15	30000
4	BANAS KANTHA	5	0.15	75000
5	BHARUCH	3	0.15	45000
6	BHAVNAGAR	3	0.15	45000
7	DANG	2	0.15	30000
8	DEV.DWARKA	1	0.15	15000
9	DOHAD	4	0.15	60000
10	GIR SOMNATH	1	0.15	15000
11	JAMNAGAR	1	0.15	15000
12	JUNAGADH	2	0.15	30000
13	KACHCHH	1	0.15	15000
14	Mahisagar	2	0.15	30000
15	NARMADA	4	0.15	60000
16	NAVSARI	4	0.15	60000
17	PANCH MAHALS	5	0.15	75000
18	PORBANDAR	1	0.15	15000
19	RAJKOT	4	0.15	60000
20	SABAR KANTHA	3	0.15	45000
21	SURAT	3	0.15	45000
22	SURENDRANAGAR	1	0.15	15000
23	TAPI	6	0.15	90000
24	VALSAD	3	0.15	45000
Grand Total		65	0.15	975000

H.P. Joshi
Officer Incharge
Education
As
State Project Office
Gandhinagar

સમગ્ર શિક્ષા, ગુજરાત પ્રિ-વોકેશનલ

અનુક્રમણિકા

- NEP માં પ્રિ- વોકેશનનું મહત્વ
- ઉદ્દેશ્ય અને અભિગમ
- અભ્યાસક્રમ
- સંસાધનો અને સમય ક્ષણવાણી
- વિદ્યાર્થીનું મૂલ્યાંકન
- શિક્ષકની ભૂમિકાઓ અને કાર્યો
- વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચે કૌશલ્ય સ્પર્ધા

NEP માં પ્રિ- વોકેશનનું મહત્વ

શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં તબક્કાવાર રીતે વ્યાવસાયિક શિક્ષણ
કાર્યક્રમોને મુખ્ય પ્રવાહના શિક્ષણમાં એકીકરણ

- દરેક બાળક ઓછામાં ઓછું એક વ્યવસાય શીખે
- કૌશલ્ય નિર્માણ, શ્રમનું ગૌરવ અને ભારતીય કળા અને કારીગરી સાથે સંકળાયેલા વિવિધ વ્યવસાયોનું મહત્વ સમજે

NEP 2020 મુજબ પ્રી વોકેશનલ એજ્યુકેશન

ચેપ્ટર 4.26 NEP-2020

- વર્ષ દરમિયાન 10-બેગ વગરના દિવસનું આયોજન
- સ્થાનિક વ્યવસાય સાથે ઈન્ટર્ન – સુથાર, માળી, કુંભાર, સોની, કલાકાર, જેવા
- શિક્ષણ બહુઆયામી, જોડાયેલ, આનંદાયક અને સહભાગિતા સભર હોવું જોઈએ
- બહારની વાસ્તવિક દુનિયાનો પરિચય
- ગામમાં, જીલ્લામાં કે રાજ્યમાં આવેલ ઉચ્ચતર શિક્ષણ સંસ્થાઓ ની મુલાકાત

ઉદ્દેશ્ય

- વર્ગખંડની બહારની દુનિયા અને રોજિંદા જીવનને અસર કરતા વ્યવહારો માટે એક્સપોઝર પ્રદાન
- અવલોકન-આધારિત શીખવાની ક્ષમતા બનાવો અને અભ્યાસ માટે અવકાશ આપો.
- સમુદાય અને પરસ્પર નિર્ભરતાની જોડાણની સમજ વિકસાવો.
- વિદ્યાર્થીઓ વર્ગખંડમાં વૈચારિક તેમજ વ્યવહારુ ઉપયોગ સાથે કરે છે તે શીખવાની આંતરસંબંધિતતાનું એક્સપોઝર.
- હેન્ડ્સ ઓન એક્ટિવિટીને એક્સપોઝર આપીને અને સ્થાનિક વ્યવસાયોને મહત્વ આપીને શ્રમના ગૌરવને પ્રોત્સાહન આપો.
- સંભવિત કારકિર્દી, ઉચ્ચ શિક્ષણના માર્ગોનો સંપર્ક

અભિગમ

- પ્રોગ્રામને અમલમાં મૂકવા માટે, ગ્રેડ મુજબના મોડ્યુલ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે જે ન્યૂનતમ સંસાધનો સાથે શાળાઓ દ્વારા અનુકૂલિત થઈ શકે છે અને તેનો અમલ કરી શકાય છે.
- પ્રવૃત્તિ-આધારિત અભ્યાસક્રમ
- લગભગ 20 પ્રવૃત્તિઓનો સમૂહ ધરાવે છે, જેમાં સ્થાનિક કારીગરો, કલાકારો અને વ્યાવસાયિકો/કુશળ કામદારો દ્વારા પ્રોજેક્ટ્સ, ક્ષેત્રની મુલાકાતો, પ્રદર્શનો અને અતિથિ સત્રોનો સમાવેશ થાય છે.
- પ્રિવોકેશનલ લગભગ ૪૯૧ શાળાઓમાં રજૂ કરવામાં આવશે

10 બેગલેસ દિવસો

- ધોરણ 6-8 દરમિયાન દરેક વિદ્યાર્થી એક આનંદ દાયક અભ્યાસક્રમ અને વ્યાવસાયિક નિષ્ણાતો દ્વારા શિક્ષણ
- હસ્તકલા, સુથારકામ, ઈલેક્ટ્રિક વર્ક, મેટલ વર્ક, બાગકામ, માટીકામ વગેરેનો અનુભવ અને ઈન્ટર્નશીપ
- સ્થાનિક સમુદાયો દ્વારા નક્કી કરવામાં આવે
- સ્થાનિક કૌશલ્ય જરૂરિયાતો દ્વારા મેપ કરવા

પ્રી વોકેશનલ

- ગણિત,વિજ્ઞાન, ભાષા, સામાજિક વિજ્ઞાન સાથે સંકલન
- બાળકોને વિશ્વમાં વિવિધ ઉત્પાદક કાર્યો માટે મૂળભૂત કૌશલ્યની આવશ્યકતાઓની સમજ

પ્રી વોકેશનલ એજ્યુકેશન અભ્યાસક્રમ

વિદ્યાર્થીઓના અનુભવને સમાવિષ્ટ, સહભાગી, આકર્ષક અને આનંદપ્રદ બનાવવા માટે અભ્યાસક્રમની રૂપરેખામાં નીચેનાનો સમાવેશ થાય છે:

- પ્રેક્ટીકલ અનુભવ
- સ્થળ મુલાકાત
- ગેસ્ટ લેકચર

भार्गदशरुकी

- दर शनरवाररे, वेकेशन दरभररान अथवा सानुकुण समये प्रवृतररओ
- शाणरामां प्रवृतरर (रार थी ॡ दरवस)
- ओन कुररुड/आउररुओर लरनररंग (अेक - त्राण दरवस)
- गेरुसुट लेकुरर (ने दरवस)
- प्रदरशन / अनुभव वरुंररणी / प्रसुतुतरर (अेक दरवस)

ફિલ્ડ વિઝીટ

- ઐતિહાસિક અને સાંસ્કૃતિક/સ્મારકોની મુલાકાત
- કૃષિ ફાર્મ, ડેરી ફાર્મ, સંશોધન સંસ્થાઓ
- ગામ/તાલુકા /જિલ્લા/રાજ્યની ઉચ્ચ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ
- સ્થાનિક કલાકારો અને તેમની કામની જગ્યા

શાળા બહારની પ્રવૃત્તિઓનો સમયાંતરે એક્સપોઝર આપવામાં આવશે.

ગ્રેડ મુજબની પ્રવૃત્તિ યોજના:

પ્રવૃત્તિ	ધોરણ-૬	ધોરણ-૭	ધોરણ-૮
આપણી આસપાસની જૈવ વિવિધતા વિશે જાણવું	આસપાસની છોડની વિવિધતાની ઓળખ કરો	રાજ્યની જૈવ વિવિધતાને ઓળખો અને આવાસ બોક્સ તૈયાર કરો	રાષ્ટ્રીય જૈવ વિવિધતાને ઓળખો અને નકશાના રૂપમાં એક રંગીન ચાર્ટ તૈયાર કરો જેમાં સૂચિબદ્ધ છોડ અને પ્રાણીઓના રાજ્યના વિશિષ્ટ નિવાસસ્થાનનો ઉલ્લેખ કરો

સંસાધનો

સામગ્રી અને સાધનનો ઉપયોગ તેમની
વ્યક્તિગત જિજ્ઞાસા અને સમજાણ

કુલ : ૧૫૦૦૦ ની મર્યાદા

વિદ્યાર્થીનું મૂલ્યાંકન

- વિદ્યાર્થીઓને આનંદદાયક સ્થિતિમાં વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ તરફ ઉજાગર કરવાનો છે.
- શિક્ષક આ કાર્યક્રમ દરમિયાન વિદ્યાર્થીઓની શીખવામાં રસ અને વલણ જોઈ શકે છે.

વિદ્યાર્થીનું મૂલ્યાંકન

- ગુણ અથવા ગ્રેડ આપવામાં આવશે નહીં
- શિક્ષક આંતરિક ગોપનીય મૂલ્યાંકન કરી શકે છે અને વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા પ્રાપ્ત કરેલ શિક્ષણનો આંતરિક રેકોર્ડ
- ભવિષ્યમાં માર્ગદર્શન અને જરૂરી કાર્યવાહી માટે આ પ્રવૃત્તિઓમાં સ્વ-મૂલ્યાંકન/મૂલ્યાંકનને પ્રોત્સાહન આપવામાં આવશે અને શાળા પહેલ કરશે

રિપોર્ટ કાર્ડ

હાજરી

વિવિધ પ્રવૃત્તિઓમાં
ભાગીદારી

અન્યોને ઉપયોગીતા

કોમ્યુનિકેશન

ટીમ વર્ક

સમય વ્યવસ્થાપન

અમલીકરણ

જીલ્લાની જવાબદારીઓ

- નોડલ શિક્ષકની પસંદગી
- નોડલ શિક્ષકને તાલીમ
- શાળાને ફંડની ફાળવણી
- શાળાને મટેરિયલ ખરીદીમાં સહયોગ
- કુશળ ગેસ્ટ લેકચરની શોધ
- ફિલ્ડ વિઝીટમાં મદદરૂપ
- પ્રદર્શન કે અન્ય પ્રવૃત્તિમાં સહયોગ

શાળાની જવાબદારીઓ

- તમામ શિક્ષકોની સક્રિય સહભાગિતા
- નોડલ શિક્ષકની પસંદગી
- જરૂરિયાત મુજબના મટેરિયલની ખરીદી
- કુશળ ગેસ્ટ લેકચરરની યાદી
- ફિલ્ડ વિઝીટના સ્થળની વિગતો
- પ્રદર્શન કે અન્ય પ્રવૃત્તિઓ

વાર્ષિક કાર્ય યોજના વિકસાવવી

શિક્ષક તેમના શૈક્ષણિક કેલેન્ડરમાં શાળાઓમાં આઉટડોર
અને ઈન્ડોર પ્રવૃત્તિઓ માટે વાર્ષિક યોજના

બે ભાગોમાં પ્રવૃત્તિનું આયોજન:

- પહેલા સત્ર પાંચ દિવસની પ્રવૃત્તિ
- બીજા સત્ર પાંચ દિવસની પ્રવૃત્તિ

તમામ શિક્ષકો આયોજનમાં સહયોગ

પૂર્વ પ્રવૃત્તિ:

શિક્ષક પ્રવૃત્તિઓ પહેલા હાથ ધરવા માટેની પૂર્વ પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરશે. આ શિક્ષક અને વિદ્યાર્થીઓને પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવા માટે પોતાને તૈયાર કરવામાં મદદ કરશે

પોસ્ટ પ્રવૃત્તિ:

પ્રવૃત્તિઓ પછી, શિક્ષક
વિદ્યાર્થીઓ સાથે
પ્રવૃત્તિઓનો એકંદર
અહેવાલ તૈયાર કરી શકે
છે.

વિશેષ જરૂરિયાતો (CWSN) અથવા દિવ્યાંગ બાળકોની સંભાળ

- શાળા પ્રણાલીમાં ખાસ જરૂરિયાતવાળા બાળકો (CWSN) અથવા દિવ્યાંગની પણ નોંધણી
- પ્રવૃત્તિઓમા સહભાગિતા ની સામન તકો
- પિઅર સપોર્ટ

બજેટ (પીએબી 2022-23 અને 2023-24 દ્વારા મંજૂર કર્યા મુજબ) અને GOG મુજબ

શાખાઓની સંખ્યા	શાખા દીઠ બજેટ	કુલ બજેટ
491 – 2022-23 (PAB Grant)	12,000	73, 65,000
1281- 2022-23 (GOG Grant)	12,000	1,92,15,000
4490- 2023-24	14,000	6,28,60000
65 PM Shri (Gol Grant)	15,000	9,75,000

આભાર

સમગ્ર શિક્ષા વોકેશનલ એજ્યુકેશન અંતર્ગત વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માં કરવાની થતી કામગિરીની વિગતો

શાળાઓમાં રોજગારલક્ષી શિક્ષણ પ્રસ્તુત કરવાનો ઉદ્દેશ વ્યાવસાયિકને સંકલિત કરવાનો છે સામાન્ય શૈક્ષણિક શિક્ષણ સાથેનું શિક્ષણ. મુખ્ય ઉદ્દેશોમાં વધારો કરવાનો છે વિદ્યાર્થીઓની રોજગાર અને ઉદ્યોગસાહસિક ક્ષમતાઓ, કામનો સંપર્ક પૂરો પાડે છે. વિદ્યાર્થીઓને પર્યાવરણ, વિવિધ વિશે વિદ્યાર્થીઓમાં જાગૃતિ લાવવી કારકિર્દીના વિકલ્પો કે જેથી તેઓ તેમની યોગ્યતા અનુસાર પસંદગી કરવા માટે સક્ષમ બને, યોગ્યતા અને આકાંક્ષાઓ. વ્યાવસાયિક શિક્ષણ વિદ્યાર્થીઓને હસ્તગત કરવામાં મદદ કરશે

વ્યાવસાયિક શિક્ષણ ઘટકમાં વ્યાવસાયિક પ્રસ્તુત કરવાની જોગવાઈ કરવામાં આવશે. નવમાથી બારમા ધોરણ સુધીના અન્ય વિષયો સાથે અભ્યાસક્રમો. વ્યાવસાયિક વિષયો છે. માધ્યમિક સ્તરે વધારાના અથવા ફરજિયાત વિષય તરીકે રજૂ કરવામાં આવશે અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ ફરજિયાત (વૈકલ્પિક) . વ્યાવસાયિક શિક્ષણનું એક્સપોઝર વિદ્યાર્થીઓને તકો પૂરી પાડવા માટે ધોરણ ૬ થી ૮ માં પણ પ્રદાન કરવામાં આવશે, વિવિધ વ્યવસાયો માટે જરૂરી કુશળતાથી પોતાને દિશામાન કરો અને તેમને સજ્જ કરો ઉચ્ચ વર્ગમાં તેમના વિષયોની પસંદગી કરતી વખતે જાણકાર પસંદગીઓ કરવા માટે જરૂરી મહિતી અને સપોર્ટ પુરો પાડવો.

આ ઘટકમાં શાળાઓમાં રોજગારલક્ષી શિક્ષણની રજૂઆત, ક્ષમતાનો સમાવેશ થાય છે. રોજગારલક્ષી શિક્ષણનું નિર્માણ શિક્ષકો/કૌશલ્ય પ્રશિક્ષકો, સક્ષમતા આધારિત અભ્યાસક્રમનો વિકાસ અને શીખવાની સામગ્રીનું શિક્ષણ, વ્યવસ્થાપનનો વિકાસ દેખરેખ અને મૂલ્યાંકન માટે માહિતી પ્રણાલી, અને નવીન કાર્યક્રમો હાથ ધરવા. વ્યાવસાયિક શિક્ષણ હેઠળ આ યોજના તમામ રાજ્યો/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોની સરકારી અને સરકારી સહાય મેળવતી શાળાઓને આવરી લેશે. જ્યારે સરકારી શાળાઓને પ્રાધાન્ય આપે છે.

સામાન્ય અથવા નરમ કુશળતાઓ, સખત અથવા નોકરી-વિશિષ્ટ કુશળતાઓ અને ઉદ્યોગસાહસિકતા કુશળતા, ઉપરાંત, સાધનાના જીવન અને વિશ્વ માટે જરૂરી જ્ઞાન અને ક્ષમતાઓ ઉપરાંત.

સમગ્ર શિક્ષા વોકેશનલ એજ્યુકેશન અંતર્ગત વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩માં મંજૂર થયેલ જૂની ૯૩૪ વોકેશનલ શાળાઓ અને નવી ૨૨૭ વોકેશનલ શાળાઓમાં PAB દ્વારા તા:08.03.2023ના રોજ મિટીંગ મળેલ જેની મિનીટ્સ આ સાથે બિડાણ-૧ સામેલ છે.

ઉપરોક્ત PAB મિનીટ્સ અંતર્ગત જૂની ૯૩૪ શાળાઓમાં બજેટ હેડ ૨૧૪, ૨૧૫, ૨૧૬, ૨૧૭, ૨૧૮, ૨૧૯, ૨૨૦, ૨૨૧ અંતર્ગત નીચે મુજબની એક્ટીવી મંજૂર થયેલ છે. જેની વિગતો નીચે મુજબ છે.

૨૧૪- Tools Equipment & Furniture (New)

વોકેશનલ અંતર્ગત મંજૂર થયેલ શાળાઓમાં કુલ નવી ૨૨૭ શાળાઓ માટે રૂ. ૪૫૧લાખની શાળાદીઠ યુનિટ કોષ્ટ મુજબ લેબ મંજૂર થયેલ છે. જે પૈકી જુદા-જુદા ટ્રેડ વાળી શાળાઓ માટે જિલ્લા કક્ષાએ શરૂઆતના તબક્કે આંતરિક વિદ્યાર્થીઓ માટે થઈ શકે તે માટે દરેક શાળાને ટ્રેડ દીઠ રૂ. ૨૫૦૦૦ ની (માઈનોર તુલ ઇક્વિપમેન્ટ

ગ્રાન્ટ) ફાળવવામાં આવે છે સાથે સાથે શાળા કક્ષાએથી ખરીદવાના થતા ટ્રેડ વાઈઝ માચનોર ટુલની યાદી પણ દરેક જિલ્લાને આપવામાં આવે છે.

ઉપરોક્ત માચનોર ટુલ ઉપરાંત વોકેશનલ ટ્રેનર્સને અભ્યાસક્રમના પ્રેક્ટીકલ કરાવવા માટે જરૂર જણાય તેવા રૂ ૨૫૦૦૦ ની મર્યાદામાં આવતા હોય તેવા સાધનોની ખરીદી શાળા કક્ષાએથી ખરીદ પ્રક્રિયા અંતર્ગત ભારત સરકારની માર્ગદર્શિકા મુજબ ખરીદી કરવાની થાય છે તેમજ આ અંગે જરૂરી રેકોર્ડ પણ નિભાવવાના રહે છે.

૨૧૫ – (૧) Recurring Support VE- New

સમગ્ર સિક્ષા અંતર્ગત વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ ના બજેટમાં મંજૂર થયેલ નવી ૨૨૭ શાળાઓના કુલ ૩૬૫ વોકેશનલ ટ્રેનર્સ માટે VT દીઠ ૨૦,૦૦૦/- પ્રતિ માસ મુજબ કુલ ૬ માસની સેલારી મંજૂર કરેલ છે જેથી જિલ્લા કક્ષાએથી અત્રેની કચેરીની સૂચનાઓ મુજબ દરેક વોકેશનલ ટ્રેનર્સને થયેલ વર્ક ઓર્ડર અને એગ્રીમેન્ટ મુજબ પગારની ચુકવણી કરવાની રહેશે. તેમજ આ અંગે જરૂરી રેકોર્ડસ નિભાવવાના પોર્ટલ પર અપડેટ કરવાનું રહેશે.

(૨) Financial Support For Resource Persons (New)

ઉપરોક્ત બાબત અંતર્ગત તાલુકા કક્ષાએ કાર્યરત BRPS નો પગાર તેમજ PTA-TA નું ચુકવણું આ હેડની મંજૂર ગ્રાન્ટમાંથી કરવાનું રહેશે. વધુમાં શાળા કક્ષાએ વોકેશનલ એજ્યુકેશન અંતર્ગત ઇન્ડસ્ટ્રીઝ વિઝીટ ગેસ્ટ લેકચર અન્ય વિષય તજજ્ઞોને બોલાવવામાં આવે તેમના માનદવેતન અને પરિવહન ભથ્થાનું ચુકવણું પણ રિસોર્સ પર્સનમાંથી ચૂકવવાનું રહેશે.

(૩) Raw Material Grant For New school Per Course (New)

સમગ્ર શિક્ષા અંતર્ગત રાજ્યની નવી મંજૂર થયેલ વોકેશનલ શાળાઓમાં વોકેશનલ વિષયને સંદર્ભિત જરૂરી કાચી સામગ્રી જેવી કે સ્ટેશનરી, કાપડ, નાના-મોટા સાધનો, ચા-નાસ્તો એસેસમેન્ટ અંતર્ગત તજજ્ઞોની વ્યવસ્થા ડોક્યુમેન્ટેશન અને રીપોર્ટ માટે જરૂરી સામગ્રી જરૂરી રજીસ્ટરો અને રેકોર્ડ નિભાવવાના પત્રકો ઝેરોક્ષ, પ્રિન્ટીંગ અને વગેરે માટે ટાઈપીંગ તેમજ વિદ્યાર્થીઓના પ્રેક્ટીકલ માટેની કાચી સામગ્રીનો ખર્ચ આ બજેટ માંથી કરાવાનો રહેશે.

(૪) Cost of Providing Hands on Skill Training to Students (New)

વોકેશનલ એજ્યુકેશન અંતર્ગત વિદ્યાર્થીઓને જરૂરી ઇલેક્ટ્રિક મહાવરા અને અનુભવ પૂરા પાડવા માટે ઇન્ડસ્ટ્રીઝ વિઝીટ, સ્કીલ કોમ્પિટિશન, શૈક્ષણિક પ્રવાસ તેમજ વિદ્યાર્થીઓના પ્રેક્ટિકલ મહાવરા માટે નજીકની વ્યવસાયિક અને શૈક્ષણિક મુલાકાત અને વર્ચ્યુઅલ પરિવહન, ચા-નાસ્તો, જમવાનો અને અન્ય પરચુરણ ખર્ચ એમ બાબત દીઠ પ્રતિ દિવસ રૂ ૩૦૦ની મર્યાદામાં કરવાનો રહેશે આ માટે શાળાદીઠ ખર્ચ મહત્તમ વાર્ષિક રૂ ૫૦,૦૦૦ ની મર્યાદામાં જ કરવાનો રહેશે.

(૫) Office Expenses/Contingencies for new teacher.

વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ અંતર્ગત આ બજેટ હેડમાં વોકેશનલ એજ્યુકેશન અંતર્ગત નવી શાળાઓમાં ઓફીસ માટેની નવી વહીવટી પ્રક્રિયા માટે જેમાં ફાઈલીંગ, જરૂરી સ્ટેશનરી, ટાઈપીંગ, પ્રિન્ટીંગ, જરૂરી ફોટોકોપી, ઇન્ટરનેટ

કનેક્ટિવિટી, ફોટોગ્રાફી, વોડીયોગ્રાફી, ઓફીસ કામ માટે જરૂરી સાહિત્ય, નાનું-મોટું ફર્નિચર, વોકેશનલ લેબમાં જરૂરી લાઈટ ફિટિંગ, કલરકામ સિવિલ વર્ક માટે જરૂરી નાના મોટા ખર્ચ કરી શકાય.

(9) Induction training of teachers VE – teachers (10 days)

સમગ્ર શિક્ષા અંતર્ગત શાળા કક્ષાએ નિમણુંક પામેલા વોકેશનલ ટ્રેનર્સ જે નવા હોય છે આ વોકેશનલ ટ્રેનર્સ વોકેશનલ સ્કીલ, employes skill, અભ્યાસક્રમ, લેશન પ્લાન, એસેસમેન્ટ પ્રેક્ટીકલ મૂલ્યાંકન, બ્લુ-પ્રિન્ટ, પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવું તેમજ વોકેશનલ માટે લાઈટ હાઉસમાં એન્ટ્રી કરવા તેમજ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ વિઝીટ ગેસ્ટ લેકચર તેમજ ઇન્ટરશીપ જેવા વિષયો પર સ્થાનિક ITI, ટેકનીકલ સંસ્થાઓ, યુનિવર્સિટીઓ, સ્થાનિક તજજ્ઞો તેમજ ડાયેટ SRG, BRG અને જિલ્લા RMSA કો-ઓર્ડિનેટર દ્વારા ૧૦ દિવસની તાલીમનું આયોજન/જિલ્લા કક્ષાએ કરવાનું રહેશે જેના VT દીઠ દૈનિક રૂ ૫૦૦ની જોગવાઈ રહેશે જેમાં

(૧) TADA/બિન-નિવાસી તાલીમ, પરચુરણ ભાડું રૂ ૨૦૦ની મર્યાદામાં

(૨) ચા-નાસ્તો, કોન્ફરન્સ, પાણી સાઉન્ડ સીસ્ટમ લંચ અને અન્ય પરચુરણ ખર્ચ રૂ ૩૦૦ની મર્યાદામાં. ઉક્ત તાલીમ બિન-નિવાસી કરવાની રહેશે તેમજ તે અંગેનું સહિયત્ર અહેવાલ રાજ્ય કચેરીને કરવાનો રહેશે.

ઉક્ત તાલીમ વિઝીટિંગ લેકચર, VT અને જિલ્લા દ્વારા નિયુક્ત થયેલ વોકેશનલ ટ્રેનર્સ ને પણ લાભ મળવાપાત્ર રહેશે તેમજ આ તાલીમમાં BRPનો પણ સમાવેશ કરવાનો રહેશે. આ તાલીમ May માસ દરમિયાન પૂર્ણ કરવાની રહેશે.

નોંધ: જો May માસમાં શક્યતા ન હોય તો વર્ષ દરમિયાન આ તાલીમ પૂર્ણ કરવાની રહેશે.

ઉક્ત તાલીમની તમામ વિગતો પ્રબંધ પોર્ટલ પર અપડેટ કરવાની રહેશે.

સમગ્ર શિક્ષા વ્યવસાયિક શિક્ષણ અંતર્ગત સંચાર કૌશલ્ય, વ્યાવસાયિક શિક્ષણશાસ્ત્ર, આઈસીટી કૌશલ્ય પર વિશેષ તાલીમ કાર્યક્રમો, વ્યાવસાયિક માર્ગદર્શન, અને પરામર્શ, વગેરે. પીએસએસસીઆઈવી, આરઆઈઈ, એન.એસ.ટી.આઈ. દ્વારા આયોજન કરવામાં આવી શકે છે અને એસ.સી.ઈ.આર.ટી. વ્યાવસાયિક શિક્ષકોની કુશળતા વિકસાવવા માટે. અત્યાધુનિક ટેકનોલોજીનાં ઉપયોગ પર વ્યાવસાયિક શિક્ષકોને તાલીમ (આઈસીટી સહિત) અને નવીન તકનીકો નિયમિતપણે ગોઠવી શકાય છે, ખાસ કરીને બાળકોની તાલીમને ટેકો આપવા માટે વિશેષ જરૂરિયાતો સાથે. વ્યાવસાયિક શિક્ષકોને ઇ-લર્નિંગ સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવાની તાલીમ આપી શકાય છે,

સૂચનાત્મક વિડિઓ ફિલ્મો અને પૂરક માટે ઇન્ટરેક્ટિવ કમ્પ્યુટર-સહાયિત કાર્યક્રમો શીખનારાઓને વિવિધ પ્રકારના શીખવાના અનુભવો શીખવવું અને પ્રદાન કરવું. તે આમાં પણ મદદ કરે છે

વિદ્યાર્થીઓના પરિણામોમાં સુધારો કરવો અને તે જ પાઠનું પુનરાવર્તન કરવાનો શિક્ષકોનો ભાર ઘટાડે છે ફરી ફરીને. વિવિધ ઇ-લર્નિંગ પોર્ટલ અને એપ્સ, જેમ કે દિક્ષા, ઇ-પાઠશાળા, સ્વયં, વગેરે. અને પીએમ ઇ-વિદ્યા જેવી ટીવી ચેનલ સરકાર દ્વારા શરૂ કરવામાં આવી છે.

ભારતની. પીએસએસસીઆઈવી, આરઆઈઈ અને એસસીઈઆરટી દ્વારા વિષય-વિશિષ્ટ તાલીમ કાર્યક્રમોનું આયોજન કરી શકાય છે. ઇન-સર્વિસની કુશળતાના નિયમિત અપગ્રેડેશન માટે ઉદ્યોગના નિષ્ણાતોની સહાયથી વ્યાવસાયિક શિક્ષકો. તેમાં સુધારો કરવા માટે પ્રી-ટેસ્ટ અને પોસ્ટ-ટેસ્ટ ફરજિયાત બનાવવી

જરૂરી છે. તાલીમની ગુણવત્તા.તાલીમ ક્ષમતા વધારવા માટે એડ્યુસેટ/સ્વયં જેવી ટેકનોલોજી આધારિત વ્યવસ્થાઓનો ઉપયોગ કરીને ઇન્ટરેક્ટિવ તાલીમ કાર્યક્રમોને પ્રોત્સાહન આપી શકાય તેમ છે. સ્વયં-શીખવાનું ઓનલાઇન, આ માટે મેસિવ ઓપન ઓનલાઇન કોર્સિસ (એમઓઓસી) સહિતના કાર્યક્રમો વિકસાવવામાં આવી શકે છે. વ્યાવસાયિક શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓ. વોકેશનલ ટીચર્સ/ટ્રેનર્સની ઇન-સર્વિસ તાલીમનું સર્ટિફિકેશન આના દ્વારા કરવામાં આવશે. શૈક્ષણિક અભિગમ પર એસ.સી.ઇ.આર.ટી. અને ડાયેટ જ્યારે ચિંતા એસ.એસ.સી. પર પ્રમાણપત્ર આપશે “કૌશલ્ય તાલીમ.”

સમગ્ર શિક્ષા અંતર્ગત વર્ષ ૨૦૨૩- ૨૪ માં કરાવાની થતી પ્રવૃત્તિઓની વિગતો આ સાથે નીચે મુજબ છે.

217- Recurring Support VE – Existing

(૧) financial support for vocational teacher/trainer (Existing)

જૂની મંજૂર થયેલ વોકેશનલ શાળાઓના વોકેશનલ ટ્રેનર્સના પગાર અને ભથ્થા (TA/DA) જે તે જિલ્લા ના મંજૂર બજેટમાં VTP દ્વારા બીલ રજૂ કરેલથી રી- એમ્બેનન્સ કરવાનું રહેશે.

(૨) જે VTP દ્વારા વોકેશનલ ટ્રેનર્સની નિમણુંક થયેલ ન હોય ત્યાં વિઝીટીંગ અને ગેસ્ટ લેકચરની જોગવાઈ મુજબ પ્રતિ લેબર દીઠ રૂ. ૨૦૦ દૈનિક મહત્તમ ૩ થી ૪ લેકચર મુજબ અઠવાડિયાના પાંચ દિવસ પ્રમાણે પ્રતિ લેકચર (પ્રતિ પીરીયડ) રૂ. ૨૫૦ મુજબ એકાઉન્ટ પે થી ચુકવણું કરવાનું રહેશે.

(૩) જે જિલ્લામાં જિલ્લા કક્ષાએથી VTની નિમણુંક થયેલ હોય ત્યાં રૂ. ૧૫૦૦ અથવા રાજ્ય કચેરીની જે છેલ્લી સૂચના હોય તે મુજબનું વોકેશનલ ટ્રેનર્સનું ચુકવણું કરવાનું રહેશે.

(૨) Financial support for resource persons (Existing)

ઉપરોક્ત બાબત અંતર્ગત તાલુકા કક્ષાએ કાર્યરત BRPS નો પગાર તેમજ PTA-TA નું ચુકવણું આ હેડની મંજૂર ગ્રાન્ટમાંથી કરવાનું રહેશે. વધુમાં શાળા કક્ષાએ વોકેશનલ એજ્યુકેશન અંતર્ગત ઇન્ડસ્ટ્રીઝ વિઝીટ ગેસ્ટ લેકચર અન્ય વિષય તજજ્ઞોને બોલાવવામાં આવે તેમના માનદવેતન અને પરિવહન ભથ્થાનું ચુકવણું પણ રિસોર્સ પર્સનમાંથી ચૂકવવાનું રહેશે.

(૩) Raw Material Grant For New school Per Course (Existing)

સમગ્ર શિક્ષા અંતર્ગત રાજ્યની નવી મંજૂર થયેલ વોકેશનલ શાળાઓમાં વોકેશનલ વિષયને સંદર્ભિત જરૂરી કાચી સામગ્રી જેવી કે સ્ટેશનરી, કાપડ, નાના-મોટા સાધનો, ચા-નાસ્તો એસેસમેન્ટ અંતર્ગત તજજ્ઞોની વ્યવસ્થા ડોક્યુમેન્ટેશન અને રીપોર્ટ માટે જરૂરી સામગ્રી જરૂરી રજીસ્ટરો અને રેકોર્ડ નિભાવવાના પત્રકો ઝેરોક્ષ, પ્રિન્ટીંગ અને વગેરે માટે ટાઈપીંગ તેમજ વિદ્યાર્થીઓના પ્રેક્ટીકલ માટેની કાચી સામગ્રીનો ખર્ચ આ બજેટ માંથી કરાવાનો રહેશે.

(૪) Cost of Providing Hands on Skill Training to Students (Existing)

વોકેશનલ એજ્યુકેશન અંતર્ગત વિદ્યાર્થીઓને જરૂરી ઇલેક્ટ્રિક મહાવરા અને અનુભવ પૂરા પાડવા માટે ઇન્ડસ્ટ્રીઝ વિઝીટ, સ્કીલ કોમ્પિટિશન, શૈક્ષણિક પ્રવાસ તેમજ વિદ્યાર્થીઓના પ્રેક્ટિકલ મહાવરા માટે નજીકની

વ્યવસાયિક અને શૈક્ષણિક મુલાકાત અને વર્ચ્યુઅલ પરિવહન, ચા-નાસ્તો, જમવાનો અને અન્ય પરચુરણ ખર્ચ એમ બાબત દીઠ પ્રતિ દિવસ રૂ. ૩૦૦ની મર્યાદામાં કરવાનો રહેશે આ માટે શાળાદીઠ ખર્ચ મહત્તમ વાર્ષિક રૂ. ૫૦,૦૦૦ ની મર્યાદામાં જ કરવાનો રહેશે.

(૫) Assessment and certification cost (existing)

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા કરવામાં આવેલ જોગવાઈને દયાને રાખી ધોરણ-૯ થી ૧૨ના વિદ્યાર્થીઓનું મૂલ્યાંકન કરવાનું રહેશે. ધોરણ- ૯ અને ધોરણ-૯ થી ૧૨ના વિદ્યાર્થીઓ માટે શાળામાં આંતરિક મૂલ્યાંકન કરવાનું રહે છે તેમજ ધોરણ-૧૦ અને ૧૨ના વિદ્યાર્થીઓનું આંતરિક મૂલ્યાંકન સેક્ટર skill council દ્વારા કરવામાં આવશે. પ્રેક્ટિકલ ના મૂલ્યાંકન નિયત સમયગાળામાં ભરવાના રહેશે.

(૬) Office Expenses/Contingencies for school

વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ અંતર્ગત આ બજેટ હેડમાં વોકેશનલ એજ્યુકેશન અંતર્ગત નવી શાળાઓમાં ઓફીસ માટેની નવી વહીવટી પ્રક્રિયા માટે જેમાં ફાઇલીંગ, જરૂરી સ્ટેશનરી, ટાઇપીંગ, પ્રિન્ટીંગ, જરૂરી ફોટોકોપી, ઇન્ટરનેટ કનેક્ટિવિટી, ફોટોગ્રાફી, વોડીયોગ્રાફી, ઓફીસ કામ માટે જરૂરી સાહિત્ય, નાનું-મોટું ફર્નિચર, વોકેશનલ લેબમાં જરૂરી લાઈટ ફિટિંગ, કલરકામ સિવિલ વર્ક માટે જરૂરી નાના મોટા ખર્ચ કરી શકાય.

(૭) Induction training of teachers VE – teachers (10 days) - (Existing)

સમગ્ર શિક્ષા અંતર્ગત શાળા કક્ષાએ નિમણુંક પામેલા વોકેશનલ ટ્રેનર્સ જે નવા હોય છે આ વોકેશનલ ટ્રેનર્સ વોકેશનલ સ્કીલ, employes skill, અભ્યાસક્રમ, લેશન પ્લાન, એસેસમેન્ટ પ્રેક્ટીકલ મૂલ્યાંકન, બ્લુ-પ્રિન્ટ, પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવું તેમજ વોકેશનલ માટે લાઈટ હાઉસમાં એન્ટ્રી કરવા તેમજ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ વિઝીટ ગેસ્ટ લેકચર તેમજ ઇન્ટરશીપ જેવા વિષયો પર સ્થાનિક ITI, ટેકનીકલ સંસ્થાઓ, યુનિવર્સિટીઓ, સ્થાનિક તજજ્ઞો તેમજ ડાયેટ SRG, BRG અને જિલ્લા RMSA કો-ઓર્ડિનેટર દ્વારા ૧૦ દિવસની તાલીમનું આયોજન/જિલ્લા કક્ષાએ કરવાનું રહેશે જેના VT દીઠ દૈનિક રૂ. ૫૦૦ની જોગવાઈ રહેશે જેમાં

(૧) TADA/બિન-નિવાસી તાલીમ, પરચુરણ ભાડું રૂ. ૨૦૦ની મર્યાદામાં

(૨) ચા-નાસ્તો, કોન્ફરન્સ, પાણી સાઉન્ડ સીસ્ટમ લંચ અને અન્ય પરચુરણ ખર્ચ રૂ. ૩૦૦ની મર્યાદામાં. ઉક્ત તાલીમ બિન-નિવાસી કરવાની રહેશે તેમજ તે અંગેનું સહિયત્ર અહેવાલ રાજ્ય કચેરીને કરવાનો રહેશે.

218. Addition of VE Course in Existing

(૧) Tools, Equipment and Furniture (Existing Schools)

ઉપરોક્ત બજેટ હેડ અંતર્ગત જે શાળામાં વધુનામાંકન હોય અને શાળા દ્વારા જિલ્લા મારફત બજેટ અંતર્ગત દરખાસ્ત કરવામાં આવેલ હોય તેવા કિસ્સામાં રૂ. ૨.૫ લેખે ટ્યુબ & ઇક્વિપમેન્ટ ગ્રાન્ટ મળવાપાત્ર રહેશે. જેને શાળાના વિદ્યાર્થી માટે રો- મટીરીયલ અને માઈનોર ટુલ માટે ઉપયોગ કરી શકાશે. જેના માટે જરૂરી ખરીદી પ્રક્રિયા કરવાની રહેશે. અને જરૂરી રેકોર્ડ નિભાવવાના રહેશે.

(૧) Career Guidance/ Counselling

સમગ્ર શિક્ષા અંતર્ગત જિલ્લા કક્ષાએ આવેલ વ્યવસાયિક માર્ગદર્શન અને સ્થાનિક તજજ્ઞ દ્વારા માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાના વિદ્યાર્થીને કારકિર્દી માર્ગદર્શન મળી રહે અને તેમનું સાઈકોમેટ્રિક એસેસમેન્ટ થાય તે માટે જિલ્લા કક્ષાએથી તજજ્ઞોનું માનદવેતન અને કેરીયર ગાઈડન્સની એક્ટિવિટી કરવાની રહેશે. આ પ્રવૃત્તિ અંતર્ગત કેરીયર પોર્ટલની એક્ટિવિટી કરવાની રહેશે. જેમાં કેરીયર કોર્નર અંતર્ગત જુદા- જુદા ક્ષેત્રની આવતી જાહેરાતો, રોજગાર સમાચાર, માહિતી વિભાગનો કારકિર્દી વિશેષ એક ઉપરાંત વિદ્યાર્થીને કારકિર્દી વિષે માહિતી રહે તે વિશેની કેરીયર પોર્ટલમાં માહિતી મુકવાની રહેશે. અભ્યાસ, સ્કોર્લર્શીપ તેમજ ઉદ્યોગ સાહસિક માટેની વિગતો મુકવાની રહેશે.

૧૧.૧૪ કારકિર્દી માર્ગદર્શન અને પરામર્શ

વ્યાવસાયિક માર્ગદર્શન, જે વ્યક્તિને વ્યવસાય પસંદ કરવામાં સહાય કરવાની પ્રક્રિયા છે, તેના માટે તૈયારી કરો, તેમાં પ્રવેશ કરો અને પ્રગતિ કરો, જરૂરી નોંધણીની ખાતરી કરવામાં મહત્વપૂર્ણરહેશે વિવિધ વ્યાવસાયિક અભ્યાસક્રમોના વિદ્યાર્થીઓ અને વિદ્યાર્થીઓને માહિતગાર બનાવવામાં મદદ કરવા માટે અભ્યાસક્રમોની પસંદગી. એક અથવા તેની આસપાસ વિદ્યાર્થીનો ઝુકાવ શોધવો ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ છે વિદ્યાર્થીઓને ચેનલાઇઝ કરવા માટેના બે વ્યવસાયો અને વિદ્યાર્થીઓ માટે ઓનલાઇન કૌશલ્ય-આધારિત યોગ્યતા પરીક્ષણ નિષ્ણાતોની મદદથી ગ્રેડ ૧૦ ની કામગીરી હાથ ધરવામાં આવશે. વિશિષ્ટ પરામર્શ ઝુંબેશ હશે યોગ્ય નિષ્ણાતોને સાંકળીને શાળામાં આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. તે આચાર્યની જવાબદારી રહેશે આ ઉદ્યોગના કાઉન્સેલર્સ/સંસાધન વ્યક્તિઓ/નિષ્ણાતોને આમંત્રિત/સામેલ કરવા માટે શાળાની બજારના વલણો વિશે વિદ્યાર્થીઓ અને માતાપિતાને જરૂરી માર્ગદર્શન આપવા માટે સમય-સમય પર અને યોગ્ય વ્યાવસાયિક પસંદગીઓ. કાઉન્સેલર વિદ્યાર્થીઓને વિવિધ વિશે પણ માહિતગાર કરશે નોકરીની તકો, વર્ટિકલ અને હોરિઝોન્ટલ મોબિલિટીની શક્યતાઓ અને સેલ્ફએમ્પ્લોયમેન્ટ માટેની તકો પણ.

(૨) Internship for Higher Secondary Student (VE)

સમગ્ર શિક્ષા અંતર્ગત ભારત સરકારની NSDLની અને PASSCIVE BHOPALની ગાઈડ-લાઈન મુજબ જે વિદ્યાર્થીઓ ધોરણ-૧૧ અને ધોરણ-૧૨માં વોકેશનલ વિષયમાં અભ્યાસ કરી રહ્યા છે. અને આગળ વોકેશનલ વિષય સાથે પોતાની કારકિર્દી ઘડવા માંગે છે આવા વિદ્યાર્થીઓને Work of Worldનો અનુભવ મળે તેમજ સ્થાનિક ઔદ્યોગિક સંસ્થાઓ સાથે તેની કામગીરીનો વિદ્યાર્થીઓને જીવંત અનુભવ મળે તે માટે ઇન્ટરશીપ કાર્યક્રમ અમલમાં મુકવામાં આવેલ છે.

આ કાર્યક્રમ અંતર્ગત ધોરણ-૧૧ અને ધોરણ-૧૨ના જે વિદ્યાર્થીઓ ૮૦ કલાકની ઇન્ટરશીપ પૂર્ણ કરે તે વિદ્યાર્થીઓને તેમના ઇન્ટરશીપ રીપોર્ટના પ્રમાણપત્ર અને અહેવાલને આધારે તેના ખાતામાં રૂ.૬૦૦/- જમા કરવામાં આવે.

દરેક જિલ્લાને ઇન્ટરશીપ કાર્યક્રમ માટે રાજ્ય કચેરી દ્વારા જે ગાઈડ-લાઈન આપવામાં આવે છે. તે ગાઈડ-લાઈન મુજબ ઇન્ટરશીપ કાર્યક્રમનો સમય કરવાનો રહેશે.

૧૧.૧૫.૩ ઇન્ટર્નશિપ્સ, ખાસ કરીને શાળામાં નાજુક વયને ધ્યાનમાં રાખીને ગ્રુપ ઇન્ટર્નશિપ્સ, સ્વતંત્ર, નેતૃત્વ માટે કૌશલ્ય વિકસાવવા માટેની તકો પૂરી પાડવા માટે સંગઠિત થવું આવશ્યક છે અને ગ્રુપ વર્ક વગેરે વગેરે. વિદ્યાર્થીઓએ કોઈ વિશિષ્ટ કાર્ય માટે જવાબદાર હોવું જોઈએ, અને તેમને ટેકો આપવો જોઈએ તેને સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ કરવા માટે. ઇન્ટર્નશિપમાં ભાગ લઈને, વ્યાવસાયિકો સાથે વાતચીત કરીને અને ખરેખર કેટલાક કામ કરતા હોય છે, વિદ્યાર્થીઓ તેઓ શેમાં સારા છે તે શોધી શકે છે - એવું કંઈક કે જે વર્ગખંડમાં શુદ્ધ સૈકાંતિક શિક્ષણ દ્વારા સરળતાથી મેળવી શકાતું નથી. વિદ્યાર્થીઓને એક પોતાને વિશે, તેમની પોતાની પ્રતિભા અને યોગ્યતાઓ વિશે વધુ 'જાણવાની' તક, જે કરી શકે છે પછીથી તેમને વધુ સારી પસંદગી કરવામાં મદદ કરો.

121- Library Grant (up to Highest Class 12) skill compition (VE)

વોકેશનલ એજ્યુકેશન અંતર્ગત રાજ્યની મંજુર થયેલ વોકેશનલ શાળાઓમાં શાળા કક્ષાએ વિદ્યાર્થીઓની સ્કીલ અંતર્ગત જુદી-જુદી રાજ્ય કચેરીની સૂચના મુજબની શાળા કક્ષાની skill compitionનું શાળા કક્ષાએ આયોજન બીજા શૈક્ષણિક સત્રની શરૂઆતમાં કરવાનું રહેશે. આ compitionના આયોજન માટે

(૧) જરૂરી સાહિત્ય

(૨) વિદ્યાર્થીના પ્રમાણપત્ર

(૩) વિદ્યાર્થીઓ માટે નાસ્તાની વ્યવસ્થા (પ્રતિ વિદ્યાર્થી- ૩૦ની મર્યાદામાં) વોકેશનલ અંતર્ગત રો-મટીરીયલ ગ્રાન્ટમાંથી કુલ ખર્ચની ૧૦૦૦/- ની મર્યાદામાં કરવાનો રહેશે.

શાળા કક્ષાએ પ્રથમ આવનાર ૩ વિદ્યાર્થીઓને તાલુકા કક્ષાએ compitionમાં ભાગ લેવાનો રહેશે. આ તાલુકા કક્ષાની skill compition BRC/ અન્ય માધ્યમિક શાળામાં કરવાની રહેશે. જેમાં વિદ્યાર્થીઓને પ્રમાણપત્ર આપવાના રહેશે. આ compitionમાં પ્રથમ, દ્વિતીય, અને તૃતીય ક્રમ આપનાર વિદ્યાર્થીને રૂ. ૬૦૦ની મર્યાદામાં ભેટ/ઇનામ અથવા એકાઉન્ટ પે થી પ્રતિ બાળક ૨૦૦ રૂ.નું ચુકવણું કરવાનું રહેશે. તેમજ તાલુકા કક્ષાએ યોજાનાર સ્પર્ધામાં રૂ. ૫૦૦૦/- ની મર્યાદામાં ખર્ચ કરવાનો રહેશે. આ સ્પર્ધામાં આવનાર વિદ્યાર્થીને આપવાનો ખર્ચ વોકેશનલ એજ્યુકેશનલ અંતર્ગત શાળાઓના રો- મટીરીયલ ગ્રાન્ટમાંથી ફાળવવાની રહેશે. તેમજ જે તાલુકામાં વોકેશનલ શાળાઓ હોય તેની સંખ્યા ૧૦ કે ૧૦ થી વધુ હોય તેવા તાલુકામાં જ skill competitionનું આયોજન કરવાનું રહેશે.

જે તાલુકામાં ૧૦ થી ઓછી શાળાઓ હોય તેવી શાળાના વિદ્યાર્થીઓને નજીકના તાલુકામાં skill competitionમાં આવરી લેવાના રહેશે.

જિલ્લા કક્ષાનો skill competition

તાલુકા કક્ષાએ પ્રથમ આવનાર ૧ વિદ્યાર્થીને જિલ્લા કક્ષાએ skill competitionમાં બોલાવાના રહેશે. જિલ્લા કક્ષાની skill competitionનું આયોજન અને ખર્ચ જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીની કચેરી દ્વારા કરવાનું રહેશે. આ માટેનો ખર્ચ જિલ્લાના skill competitionના બજેટ હેડની મંજૂર બજેટની મર્યાદામાં કરવાનો રહેશે.

(૧) જિલ્લા કક્ષાએ ભાગ લેનાર તમામ વિદ્યાર્થીઓને પ્રમાણપત્ર આપવાના રહેશે.

(૨) પ્રથમ, બીજો અને ત્રીજો ક્રમ આવનાર વિદ્યાર્થીને સ્મૃતિચિહ્ન કુલ= ૧૦૦૦/-ની મર્યાદામાં આપવાના રહેશે.

(૩) જિલ્લા કક્ષાએ skill competitionની આયોજન માટે જરૂરી વ્યવસ્થા જેવી કે સાઉન્ડ, સુશોભન, ચા-નાસ્તો અને અન્ય પરચુરણ ખર્ચ અને તજજ્ઞોનું વેતન જિલ્લા કક્ષાના skill competitionના બજેટની મર્યાદામાં ખર્ચ કરવાનો રહેશે.

(૪) જિલ્લા કક્ષાએ skill competition માટે વિદ્યાર્થીઓને આપવા જવાનો પરિવહનનો ખર્ચ જે થાય તે વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ના કન્ટ્રીજન્સી અને ઓફીસ એક્સપેશનની મંજૂર ગ્રાન્ટમાંથી અથવા Cost of Providing Hands on skill Training to Students (New) અંતર્ગત કરવાનો રહેશે.

નોંધ: ઉપરોક્ત એક્ટિવિટી માટે રાજ્ય કચેરીએ આપવામાં આવેલ ગાઈડ-લાઈન મુજબ કામગીરી કરવાની રહેશે. તેમજ બજેટ માઈનસ ન જાય તે માટે જિલ્લા કક્ષાએથી તકેદારી કરવાની રહેશે.

400 – Vocational For CWSN

આ એક્ટિવિટી ઇનોવેશન બજેટ હેડ અંતર્ગત સમગ્ર રાજ્યમાં તાલુકા કક્ષાએ કાર્યરત રીસોર્સ રૂમ પૈકી દરેક જિલ્લાના કુલ ૨-૨ રીસોર્સ રૂમ એમ કુલ= 50 રીસોર્સ રૂમ માટે Vocational For CWSN અંતર્ગત પ્રતિ રીસોર્સ રૂમ રૂ.૨.૫ લાખ મુજબ બજેટ મંજૂર થયેલ છે. આ માટે રાજ્ય કચેરી દ્વારા વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩માં આપવામાં આવેલ ગાઈડ-લાઈન મુજબ CWSN બાળકો કે જેમાં ધોરણ- ૯ થી ૧૨માં અભ્યાસ કરે છે. અથવા ૧૪ વર્ષ કે તેથી વધુ વયના છે આવા CWSN બાળકોને Vocational For CWSN અંતર્ગત લાભ આપવામાં આવશે. Vocational For CWSN અંતર્ગત નીચેની બાબતો દયાને લેવાની રહેશે.

(૧) ઉક્ત એક્ટિવિટી તાલુકા કક્ષાના પસંદ કરવામાં આવેલ વર્ષ ૨૦૨૨ના રીસોર્સ રૂમમાં જ Vocational For CWSNની એક્ટિવિટી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪માં ચાલુ રાખવાની રહેશે.

(૨) નિયત લાયકાત ધરાવતા વોકેશનલ ટ્રેનર્સ આઈટીઆઈના તજજ્ઞને નિયત કોર્ષ માટે આમંત્રિત કરવાના રહેશે. તેમજ તજજ્ઞને ચુકવવાનું માનદ-વેતન વર્ષ ૨૦૨૨ની ગાઈડ-લાઈન મુજબ એકાઉન્ટ પે થી ચુકવવાનું રહેશે. તેમજ આવનાર તજજ્ઞના શૈક્ષણિક વ્યવસાય અને લાયકાત મુજબની વિગતોને BRC ભવન પાસે રાખવાની રહેશે.

Vocational For CWSN અંતર્ગત દરેક તાલુકા કક્ષાએ અત્રેની ગાઈડ-લાઈનમાં દર્શાવેલ કોઈપણ મહત્તમ રેટ પસંદ કરવાનો રહેશે.

11.21 ઉદ્યોગો/નોકરીદાતાઓ સાથે જોડાણ

આ ઉદ્યોગ સંસાધન વ્યક્તિઓ, લાયકાત ધરાવતા આકારણીકારો, પ્રદાન કરવાની દ્રષ્ટિએ ટેકો પૂરો પાડશે, કૌશલ્ય પ્રશિક્ષકો, અને એપ્રેન્ટિસશીપ તાલીમ માટે ટેકો આપે છે. કોર્પોરેટ સામાજિક જવાબદારી (CSR) ઉદ્યોગોની પહેલોનો ઉપયોગ આવા તમામ કિસ્સાઓમાં શક્ય હોય ત્યાં પણ થઈ શકે છે, આ યોજના હેઠળ આવા ઘટકો માટે ભંડોળને ટાળવા માટે યોગ્ય લક્ષ્યાંકિત કરવામાં આવશે.

હબ અને સ્પોક મોડેલ અને ક્લસ્ટર અભિગમ મોડેલ અપનાવવું જોઈએ જ્યાં એક ઉદ્યોગનું વિશિષ્ટ ક્લસ્ટર તે વિસ્તારની અને ક્લસ્ટરની શાળાઓને હાથ પકડશે. તે માટે, તે વિસ્તારની શાળાઓ, જિલ્લા કૌશલ્ય વચ્ચે સંકલન મજબૂત હોવું જોઈએ તે ક્ષેત્રમાં સમિતિ, અને ઉદ્યોગ.

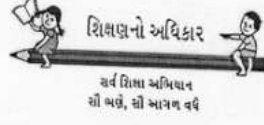
જ્યાં પણ શક્ય હોય ત્યાં, ઉદ્યોગના જોડાણને છૂટછાટો સાથે એકરૂપ કરી શકાય છે અને કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારો દ્વારા ઉદ્યોગને તેમના માટે આપવામાં આવતા લાભો કૌશલ્ય વિકાસમાં યોગદાન દા.ત., તાલીમ માટે ઉદ્યોગોને આપવામાં આવતા કરવેરાના લાભો આવકવેરા કાયદા હેઠળની વ્યક્તિઓ, વગેરે સહયોગના સંદર્ભીકરણ અને સ્થાનિકીકરણ ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ છે; સ્થાનિક શાળાએ સ્થાનિક ઉદ્યોગ સાથે સહયોગ સાધવો. રાજ્ય જે ક્ષેત્રોનો પ્રયાસ કરી રહ્યું છે તેના પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું આવશ્યક છે જેને પ્રોત્સાહન આપવા માટે અને જેને રાજ્ય રોજગારીનું સર્જન કરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યું છે. આ અભિગમ પ્રાપ્ત કરશે રાષ્ટ્રીય ઉદ્દેશ્ય એટલે કે, 'વોકલ ફોર લોકલ'.

જયશ્રી દેવાંગન, IAS
એડી.સ્ટેટ પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટર
સમગ્ર શિક્ષા, ગાંધીનગર

પાયાની સાક્ષરતા અને અંક જ્ઞાન

ગુજરાત શાળા શિક્ષણ પરિષદ
સ્ટેટ પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટરની કચેરી,
સમગ્ર શિક્ષા, સેક્ટર-૧૭,
ગાંધીનગર.-૩૮૨૦૧૦
ફોન: ૦૭૯-૨૩૨૩૨૪૧૩
Email : - aspdssaquij@gmail.com

ક્રમાંક:એસએસ/એઆરએન્ડવીઈ/૨૦૨૩/ ૪૨૫૦૩-૧૧૧

તા. ૬/૯/૨૦૨૩

પ્રતિ,
જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી
જિલ્લા પંચાયત કચેરી
જિ- તમામ

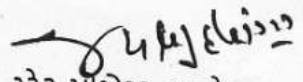
વિષય:- P.M SHRI અંતર્ગત મંજૂર થયેલ શાળાઓ બાબત.

સંદર્ભ :- PAB મીનીટસ & વોકેશનલ શાખાની નોંધ પર માન. એસ.પી.ડીશ્રીની મળેલ મંજૂરી.

શ્રીમાન,

ઉપરોક્ત વિષય અને સંદર્ભ અન્વયે આપશ્રીને જણાવવાનુંકે P.M SHRI યોજના અંતર્ગત મંજૂર થયેલ કુલ-૧૮ શાળાઓના જુદા-જુદા ૨૩ ટ્રેડ માટેની યાદી આ સાથે રાખેલ છે.

ઉપરોક્ત શાળાઓના આચાર્યોની એક દિવસીય તાલીમ રાજ્ય કચેરી દવારા રાખવામાં આવેલ તેમજ જરૂરી ગાઈડ-લાઈન આપવામાં આવેલ આ શાળાઓ માટેની જરૂરી ગ્રાન્ટ અને પુસ્તકો રાજ્ય કચેરી દવારા પુરા પાડવામાં આવે છે. જેથી આ શાળાઓ એક્ટીવેટ કરવા તેમજ શાળાઓમાં વિઝીટીંગ લેકચર મુકવા અને પ્રબંધ પર જરૂરી વિગતો અપડેટ કરવા સંલગ્ન શાળાઓને જરૂરી સૂચનાઓ પાઠવશો.

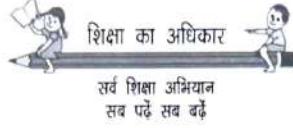

એડી. સ્ટેટ પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટર
સમગ્ર શિક્ષા, ગાંધીનગર

નકલ રવાના સવિનય જાણ સારું:

- જિલ્લા હિસાબી અધિકારી
- જિલ્લા પ્રો.કો.ઓર્ડિનેટર એઆર&વીઈ

Jayshree Dewangan, IAS
Additional State Project Director,
Samagra Shiksha

Gujarat Council of School Education
State Project Office, Samagra Shiksha
Sector-17, Gandhinagar (Gujarat)-382010
Phone : 079-23232413,
Email : aspdssaguj@gmail.com

No. SSA/NSDC/2023-24/VTP/PM SHRI/ 43918-923

Dt. 13/9/2023

To,

- 1 Valeur Fabtex Pvt Ltd
- 2 Mosaic Workskills Pvt. Ltd.
- 3 Centum Work skills india pvt Ltd
- 4 Skill Tree Consulting Pvt Ltd
- 5 Empower Pragati
- 6 Care education and welfare society

Sub : Work Order "Providing Vocational Trainers (VTs) for Vocational Education Programme in Secondary Schools of Gujarat"

- Ref: 1) NSDC's EoI No: NSDC/GoGI/VSESS/EoI/2006-0407/2022, dated 20-June-2022
2) Approval of SPD on Vocational Branch note dated 02/09/2023

In line above referred letter (1), NSDC has floated tender for selection of Vocational Trainer Provider (VTPs) to provide Vocational Trainers (VTs) for Vocational Education Programme in approved Secondary and higher secondary Vocational Schools of Gujarat. Your organization has been selected and this office has issued acceptance letters to you.

Row Labels	Count of School Name	Count of Sector 1	Count of Sector 2	Total
BANAS KANTHA	3	3		3
DANG	2	2	1	3
DOHAD	3	3	3	6
NARMADA	3	3	1	4
SABAR KANTHA	3	3		3
TAPI	4	4		4
Grand Total	18	18	5	23

Sr. no.	VTP	Sector	No.of VTs	Salary	Management cost	Total Salary
1	Mosaic work skills Pvt. Ltd	Agriculture	6	15000	1040	16040
2	Empower Pragati	Beauty & Wellness	6	15000	975	15975
3	Valuer Fabtex Pvt Ltd	BFSI	1	15000	750	15750

4	Skill tree Consulting Pvt Ltd	Healthcare	2	16700	2004	18704
5	CARE Education and Welfare Society	Apparel, Made ups & Home Furnishing	5	15000	900	15900
6	Centum works skills India Pvt. Ltd.	Automotive	2	15000	750	15750
7	Valuer Fabtex Pvt Ltd	Electronic & Hardware	1	15000	900	15900
			23			

This work order has been issued to your organization considering you fulfil all acceptance letter and MOU conditions.

Additional State Project Director

CC:

PA to Hon. SPD

PA to Hon. ASPDP

ક્રમાંક:મઉમશબ/સંશોધન/2023/3685-87/૧૬૫
ગુજરાત માધ્યમિક અને
ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,
સેક્ટર-૧૦ બી, જૂના સચિવાલય પાસે,
ગાંધીનગર. તા.૦૭/૧૦/૨૦૨૩

પ્રતિ,
એડિ. સ્ટેટ પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટરશ્રી,
સમગ્ર શિક્ષાની કચેરી, સેક્ટર-૧૭,
ગાંધીનગર.

વિષય : વોકેશનલ એજ્યુકેશન અંતર્ગત ૧૮ શાળાઓમાં શૈક્ષણિક વર્ષ-૨૦૨૩-૨૪ થી ધોરણ-૯ થી ૧૨માં ક્રમશઃ "વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ"ના વિષયો દાખલ કરવા બાબત
સંદર્ભ: (૧) આપનો પત્રક્રમાંક: એસ એસ/એઆર એન્ડ વીઈ/૨૦૨૩/૩૭૦૫૭, તા.૦૪/૦૮/૨૦૨૩
(૨) શિક્ષણ વિભાગનો પત્ર ક્રમાંક:ED/MIS/e-file/3/2023/3047/CHH તા.20/09/2023

ઉપરોક્ત વિષય અન્વયે આપના સંદર્ભ-૧ દર્શિત પત્રથી વોકેશનલ એજ્યુકેશન અંતર્ગત ૧૮ સરકારી અને અનુદાનિત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં શૈક્ષણિક વર્ષ-૨૦૨૩-૨૪ થી ક્રમશઃ "વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ"ના નીચે દર્શાવેલ ૭ (સાત) ટ્રેડ દાખલ કરવા અંગેની આપની દરખાસ્ત અન્વયે અત્રેની કચેરીના તા-૧૮/૦૮/૨૦૨૩ના પત્ર ક્રમાંક: મઉમશબ/સંશોધન/૨૦૨૩/૩૦૯૬-૯૯થી ક્રમશઃ દાખલ કરવા સરકારશ્રીની મંજૂરી મેળવવા શિક્ષણ વિભાગમાં દરખાસ્ત કરવામાં આવેલ હતી.

ક્રમ	ટ્રેડ(વિષય)
૧	Apparel, made ups & Home Furnishing
૨	Beauty and Wellness
૩	Agriculture
૪	Healthcare

ક્રમ	ટ્રેડ(વિષય)
૫	Banking Financial Services & Insurance
૬	Electronics and Hardware
૭	Automotive
-	-

ઉક્ત વિગતે શિક્ષણ વિભાગના સંદર્ભ-૨ દર્શિત પત્રથી શૈક્ષણિક વર્ષ-૨૦૨૩-૨૪ થી ધોરણ-૯ થી ૧૨માં ક્રમશઃ "વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ"ના વિષયો(ટ્રેડ) રાજ્યની ૧૮ સરકારી અને અનુદાનિત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં દાખલ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવેલ છે. મંજૂરી પત્રની નકલ આ સાથે મોકલવામાં આવે છે. ઉક્ત વિગતે આપની કક્ષાએથી આગળની કાર્યવાહી કરવા વિનંતી છે.

સંયુક્ત સચિવ

ગુજરાત માધ્યમિક અને

ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,

ગાંધીનગર

બિડાણ-ઉપર મુજબ

નકલ સવિનય રવાના:

- માન.અધ્યક્ષશ્રી, ગુ.મા.અને ઉ.મા.શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
- માન.નિયામકશ્રી શાળાઓની કચેરી, સેક્ટર-૧૯, વિદ્યાસમીક્ષા કેન્દ્ર, ગાંધીનગર

શિક્ષણ વિભાગ,
સચિવાલય, ગાંધીનગર.
તા.

C/1992 C-138

પ્રતિ,
સંયુક્ત સચિવશ્રી,
ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,
સેક્ટર-૧૦/એ, ગાંધીનગર.

વિષય: સમગ્ર શિક્ષણ દ્વારા વોકેશનલ એજ્યુકેશન અંતર્ગત ^{૧૮} શાળાઓમાં શૈક્ષણિક વર્ષ : ૨૦૨૩-૨૪ થી ધોરણ ૯ થી ૧૨ માં ક્રમશઃ વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણના વિષયો દાખલ કરવા બાબત
સંદર્ભ: ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગરનો તા: ૧૬/૦૮/૨૦૨૩ નો પત્રકમાંક: મઉમશબ/સંશોધન/૨૦૨૩/૩૦૯૬-૯૯

શ્રીમાન,

ઉપરોક્ત વિષય પરત્વે આપના સંદર્ભ દર્શિત પત્રના અનુસંધાને જણાવવાનું કે, સમગ્ર શિક્ષણની કચેરીના તા: ૦૪/૦૮/૨૦૨૩ ના પત્રકમાંક:એસએસ/એઆરએન્ડવીઈ/૨૦૨૩/૩૭૦૫૭ ના પત્રમાં દર્શાવ્યા મુજબ વોકેશનલ એજ્યુકેશન અંતર્ગત ભારત સરકાર દ્વારા મંજૂર થયેલ નવી ૧૮ શાળાઓમાં શૈક્ષણિક વર્ષ: ૨૦૨૩-૨૪ થી ધોરણ ૯ થી ધોરણ -૧૨ માં ક્રમશઃ નીચે દર્શાવ્યા મુજબ વોકેશનલ વિષયો (ટ્રેડ) દાખલ કરવા આથી સરકારશ્રીની મંજૂરી માપવામાં આવે છે.

No	Trade wise
1.	Apparel, Made ups & Home Furnishing
2.	Beauty & Wellness
3.	Agriculture
4.	Healthcare
5.	Banking Financial Services & Insurance
6.	Electronics and hardware
7.	Automotive

આપનો વિશ્વાસુ
(બી.એસ. પટેલ)
સેક્શન અધિકારી
શિક્ષણ વિભાગ

કા. એ. પટેલ
26/9

૮/૧૭૩

૪૮૨૭૬-૩૦૫

નં.એસએસએ/હસબ/ગ્રા.ફા/.૨૦૨૩૨૪/વો.એ./PMS

HRI

સ્ટેટ પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટરશ્રીની કચેરી,

સમગ્ર શિક્ષા, સેક્ટર ૧૭, ગાંધીનગર.

તા.૧૭/૧૦/૨૦૨૩

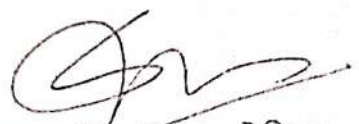
વંચાણમાં લીધા :-

PM SHRI યોજના અંતર્ગત રાજ્યના ૬ જિલ્લાની ૧૮ સરકારી અને અનુદાનિત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં જુદા જુદા ૨૩ ટ્રેડમાં વોકેશનલ એજ્યુકેશન માટે PABની મીનીટસ (તા.૨૧.૭.૨૦૨૩)મા મળેલ મંજૂરી અન્વયે આ શાળાઓમાં ગ્રાન્ટ ફાળવણીની તા.૧૫.૯.૨૦૨૩ની નોંધ ઉપર માન.એસ.પી.ડી.શ્રીની મળેલ મંજૂરી.

કાર્યાલય આદેશ:

ભારત સરકારની PM SHRI યોજના અંતર્ગત રાજ્યના ૬ જિલ્લાની ૧૮ સરકારી અને અનુદાનિત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં જુદા જુદા ૨૩ ટ્રેડમાં વોકેશનલ એજ્યુકેશન મંજૂર થયેલ છે. જે ધ્યાને લઈ PM SHRI યોજના અંતર્ગત મંજૂર થયેલ ૬ જિલ્લાની ૧૮ શાળાઓમાં મંજૂર બજેટના ૨૫% મુજબ આ સાથે સામેલ પત્રક મુજબ ડિસ્ટ્રીક્ટ લિમિટ અને ચાઈલ્ડ લિમિટ તરીકે ફાળવવા આદેશ કરવામાં આવે છે.

બિડાણ : પત્રક

ફાયનાન્સ & એકાઉન્ટ્સ ઓફિસર
સમગ્ર શિક્ષા, ગાંધીનગર

પ્રતિ,

જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી (૧), સમગ્ર શિક્ષા, જિ.....

હિસાબી શાખા (૨), અત્રેની કચેરી બિલ ફાઈલે

Year : 2023-24

PM SHRI (Vocational Education)

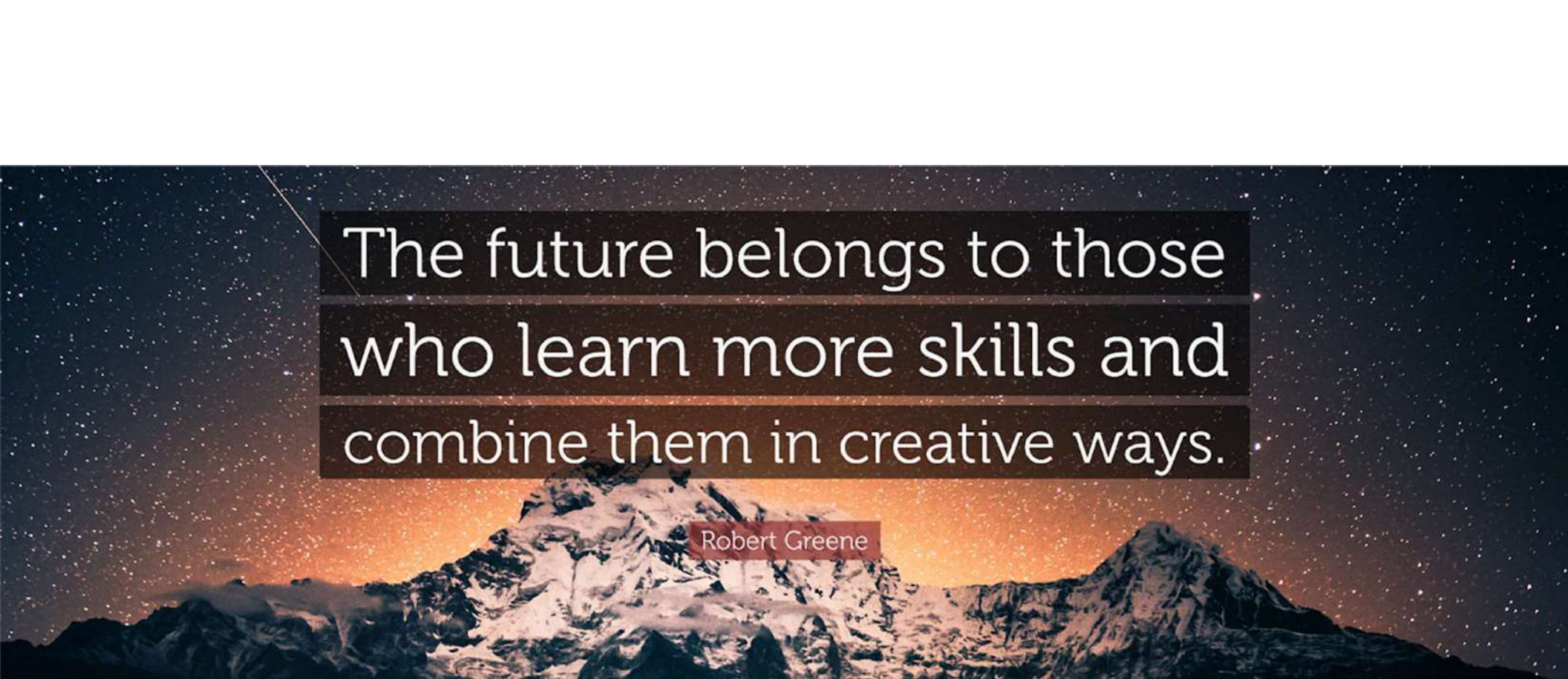
Sr. No.	Districts	No of Schools	No of Trades	Induction Training (12.0.35) Trade wise	Induction Training (12.0.35) Trade wise (25%)	Financial support for Vocational Teachers/ Trainers (New / Existing) (16.0.49) Trade wise	Financial support for Vocational Teachers/ Trainers (New / Existing) Trade wise 25%	Financial support for Resource Persons (VE) (16.0.50) School wise	Financial support for Resource Persons (VE) (16.0.50) School wise 25%	Raw Material Grant (16.0.51) School wise	Raw Material Grant (16.0.51) School wise 25%	Cost of providing hands-on Skill Training to Students 16.0.52 School wise	Cost of providing hands-on Skill Training to Students 16.0.52 School wise 25%	Office Expenses/Contingencies (16.0.53) School wise	Office Expenses/Contingencies (16.0.53) School wise 25%	Total
					District Limit		District Limit		Child Limit		Child Limit		Child Limit		Child Limit	
1	BANAS KANTHA	3	3	15000	3750	7.2	1.8	1.875	0.46875	3.375	0.84375	1.8	0.45	1.5	0.375	397500
2	DANG	2	3	15000	3750	7.2	1.8	1.25	0.3125	2.25	0.5625	1.2	0.3	1	0.25	326250
3	DOHAD	3	6	30000	7500	14.4	3.6	1.875	0.46875	3.375	0.84375	1.8	0.45	1.5	0.375	581250
4	NARMADA	3	4	20000	5000	9.6	2.4	1.875	0.46875	3.375	0.84375	1.8	0.45	1.5	0.375	458750
5	SABAR KANTHA	3	3	15000	3750	7.2	1.8	1.875	0.46875	3.375	0.84375	1.8	0.45	1.5	0.375	397500
6	TAPI	4	4	20000	5000	9.6	2.4	2.5	0.625	4.5	1.125	2.4	0.6	2	0.5	530000
	Total	18	23	115000	28750	55.2	13.8	11.25	2.8125	20.25	5.0625	10.8	2.7	9	2.25	2691250

H.P. Joshi
 Officer Incharge
 Education
 As State Project Office
 Gandhinagar

વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ (ધોરણ ૯-૧૨)

સમગ્ર શિક્ષા ગુજરાત

The future belongs to those
who learn more skills and
combine them in creative ways.

Robert Greene

હેતુ

ગુજરાતના સંદર્ભમાં સમગ્ર શિક્ષા દ્વારા ચલાવવામાં આવતી
વ્યવસાયિક શિક્ષણ યોજના વિશે વધુ જાણવા અને
દેખરેખ અને સંકલન પ્રવૃત્તિઓમાં ભૂમિકાને સમજવા માટે.

મીટિંગના મુદ્દા

- વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ અને તેનું મહત્વ
- રાષ્ટ્રીય અને રાજ્ય નીતિ
- વિષય પસંદગી
- વ્યવસાયિક શિક્ષણના ઘટકો
- રાજ્ય માં ચાલતા સેક્ટર અને જોબ રોલ (2022-23)
- સંસાધનો: પાઠ્યપુસ્તકો, લેબ્સ – સાધનો, ઈ-સામગ્રી, કાર્ય સામગ્રી માટે ગ્રાન્ટ
- ભૂમિકાઓ અને જવાબદારીઓ: રાજ્ય કચેરી, જિલ્લા કક્ષાએ, આચાર્ય, વ્યાવસાયિક ટ્રેનર
- મોનીટરીંગ
- પરીક્ષા પેટર્ન
- પ્રવૃત્તિ કેલેન્ડર

વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ શું છે?

રાષ્ટ્રીય નીતિ પરિપ્રેક્ષ

- વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણએ ધોરણ- ૯ થી ૧૨ ના વિદ્યાર્થીઓમાં સુષુપ્ત અવસ્થામાં પડેલી જીવન કૌશલ્ય કળાને બહાર લાવી તેના કૌશલ્યને નિખારવાનો અને આર્થિક રીતે પગભર બનાવવાનો ભારત સરકારનો સકારાત્મક પ્રયાસ છે.
- National Skill Qualification Framework અંતર્ગત વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણને શાળાના શિક્ષણની સાથે જોડવાની એક પહેલ છે.

નવી શિક્ષણ નીતિ 2020

નીતિ અનુસાર, 2025 સુધીમાં, ઓછામાં ઓછા 50% વિદ્યાર્થીઓ વ્યાવસાયિક શિક્ષણ મેળવશે.

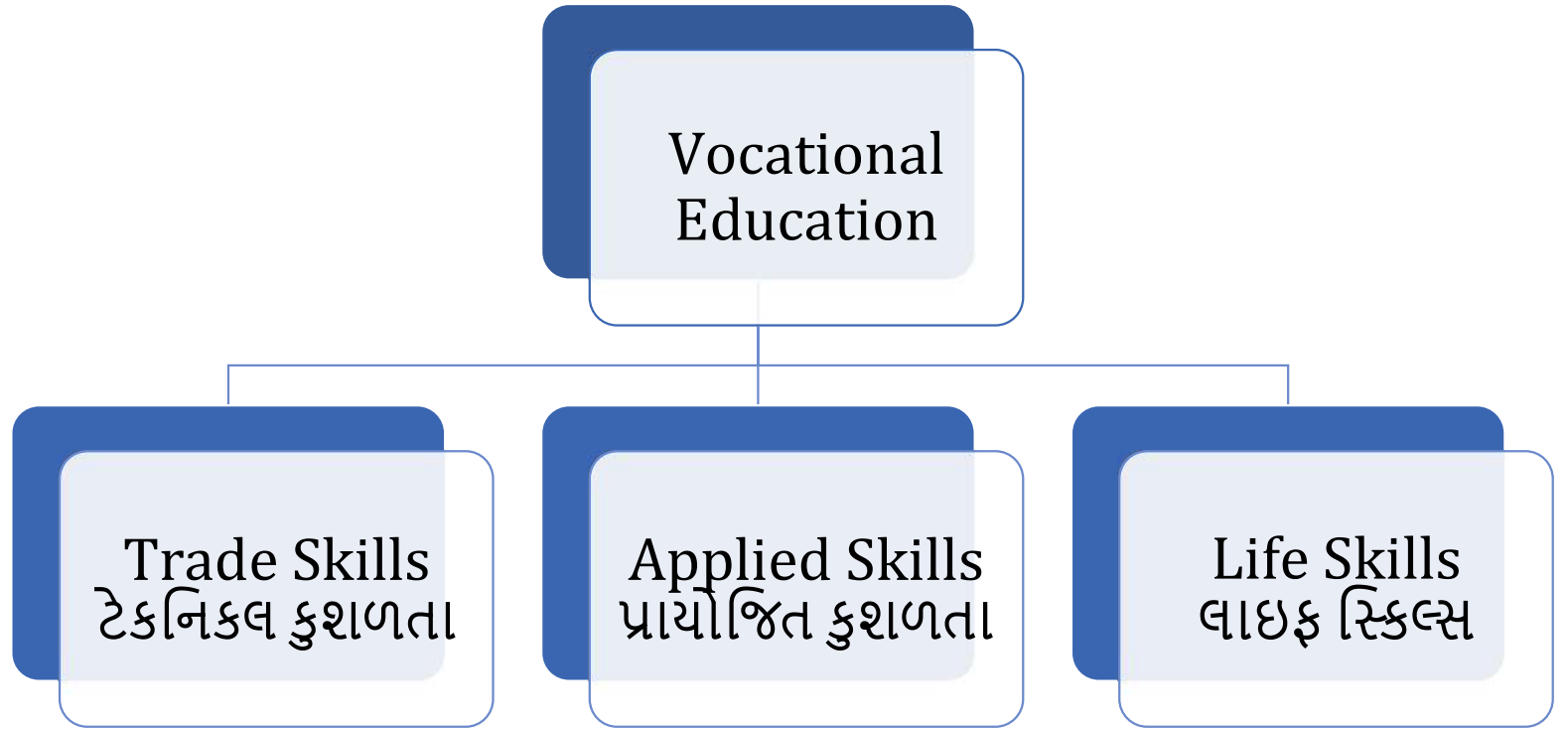

આ ઉદ્દેશ્ય હાંસલ કરવા માટે, માધ્યમિક શાળાઓએ ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ (ITI), પોલિટેકનિક, સ્થાનિક ઉદ્યોગ વગેરે સાથે સહયોગ કરવો પડશે.

હબ અને સ્પોક મોડેલમાં શાળાઓમાં કૌશલ્ય પ્રયોગશાળાઓ પણ સ્થાપવામાં આવશે અને બનાવવામાં આવશે, જે અન્ય શાળાઓને સુવિધાનો ઉપયોગ કરવા માટે મંજૂરી આપશે..

વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ

વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ

પ્રવર્તમાન તકો આધારિત

મુખ્ય પ્રવાહના શિક્ષણમાં સંકલિત

જેન્ડર ભેદ વિના

Removes the perception that vocational education is for “Someone Else’s Daughter or Son but Not Mine”

વ્યવસાયિક શિક્ષણને ઇચ્છનીય બનાવવું

જાવેદ હબીબ
"બાર્બર"
તરીકે શરૂઆત કરી
"હેરડ્રેસર"
બનતા પહેલા

વિકાસ ખન્ના
"રસોઈ"
તરીકે શરૂઆત કરી
"માસ્ટર શેફ"
બનતા પહેલા

મનીષ મલ્હોત્રા
"દરજી"
તરીકે શરૂઆત કરી
"ફેશન ડિઝાઇનર"
બનતા પહેલા

સમૂહકાર્ય

દ્રઢતા

લિંગ પૂર્વગ્રહનો અંત

શ્રમનું ગૌરવ

જેન્ડર પૂર્વગ્રહનો અંત

Vocational Education for Applied Learning

આપણે ટેબલ કેવી રીતે બનાવી શકીએ?

Vocational Education for Applied Learning

આપણે ટેબલ કેવી રીતે બનાવી શકીએ?

ટેબલની ડિઝાઇન - ઓટો CAD

લાકડાની પસંદગી - ભૂગોળ/મટેરિયલ સાયન્સ

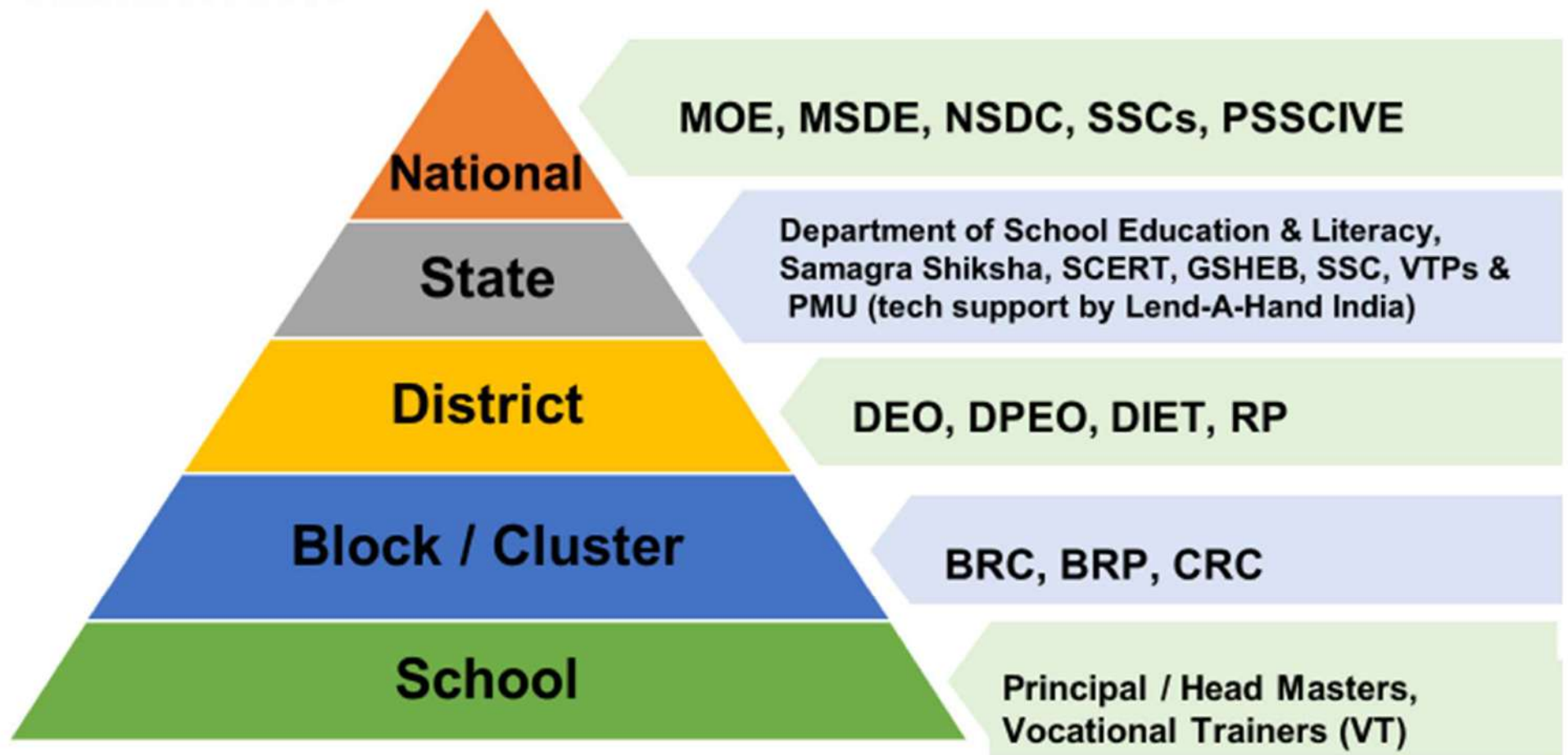
ટેબલની કિંમત - ગણિત

ગુરુત્વાકર્ષણ કેન્દ્ર - ભૌતિકશાસ્ત્ર

કોષ્ટકનો આકાર - ભૂમિતિ

સપાટીની સારવાર - પોલિશ - રસાયણશાસ્ત્ર

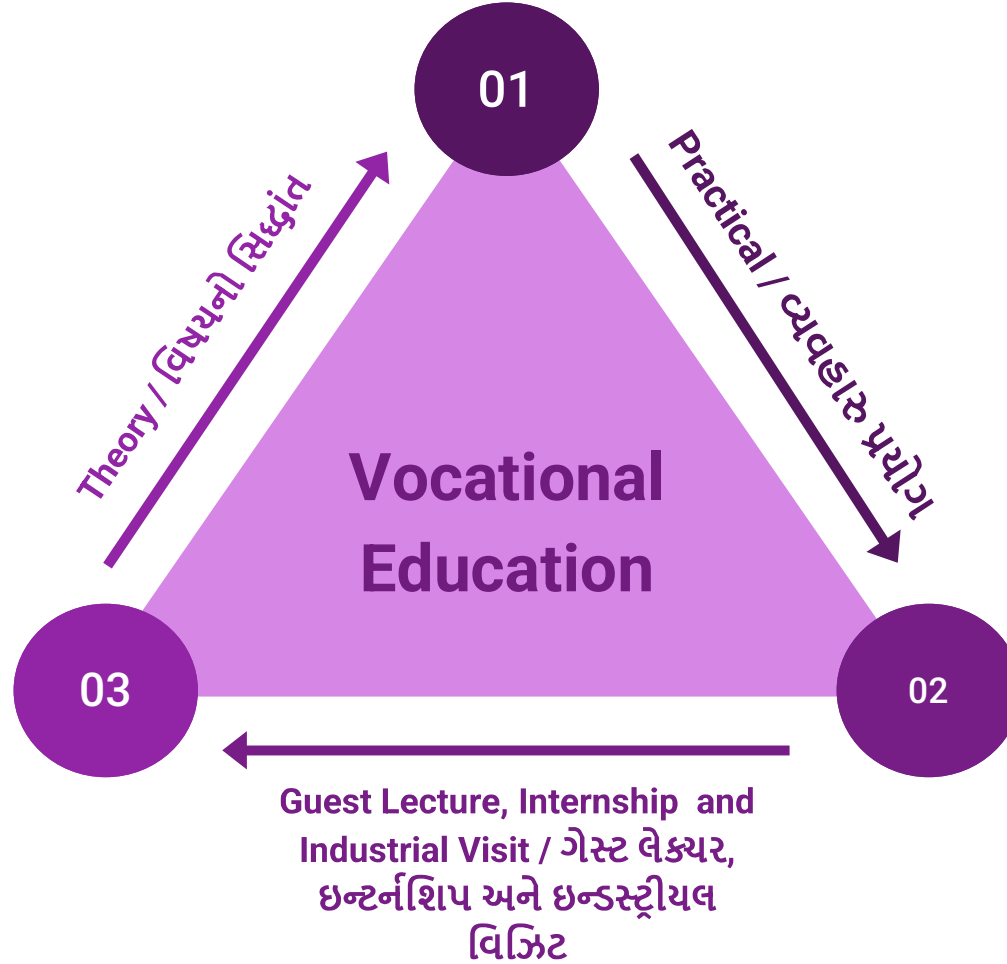
Stakeholders

Broad Guidelines as per Samagra Shiksha Framework

- Financial Support : Ministry of Education (MoE) (60%: 40%)
- Vocational Education in Schools aligned with the **National Skill Qualification Framework (NSQF)**
- To be implemented in Classes 9th to 12th (2 year Pattern)
- NCERT formed Pandit Sunderlal Sharma Central Institute of Vocational Education (**PSSCIVE**) in Bhopal as agency for guidelines on Curriculum, Lab Equipment, e-Content, qualification for Vocational teachers in schools
- Vocational Subjects: Optional Subject as per Guideline of GSHEB
- Pre-Vocational Education exposure can also be provided in Upper Primary

વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ ના ઘટકો

1

થિયરી

- વોકેશનલ ટ્રેનર દ્વારા વર્ગખંડમાં શિક્ષણ
- સંસાધનો: પાઠ્યપુસ્તક અને ઈ-સામગ્રી

2

પ્રેક્ટિકલ

- વોકેશનલ લેબમાં વોકેશનલ ટ્રેનર દ્વારા હેન્ડ-ઓન લર્નિંગ
- સંસાધનો: ટૂલ્સ અને ઈક્વિપમેન્ટ, કાયો માલ ગ્રાન્ટ, ઈ-સામગ્રી

3

ગેસ્ટ લેકચર

- વિદ્યાર્થીઓને ભણાવવા માટે મહિનામાં એકવાર વિષય નિષ્ણાતો, ઉદ્યોગના પ્રતિનિધિઓને આમંત્રિત કરો
- સંસાધનો: ગેસ્ટ લેકચર માટે ગ્રાન્ટ

4

ઇન્ડસ્ટ્રીયલ વિઝિટ

- અને ત્રણ મહિનામાં એકવાર વિદ્યાર્થીઓને ઈન્ડસ્ટ્રીઝની મુલાકાત લેવા લઈ જાઓ એક્સપોઝર મેળવો
- સંસાધનો: ઉદ્યોગ મુલાકાત પરિવહન માટે અનુદાન

5

ઇન્ટર્નશિપ

- વર્ષમાં એક વખત એમ્પ્લોયર સાઇટ્સ (માત્ર ધોરણ 11 અને 12 માટે) 80 કલાક માટે વિદ્યાર્થીઓની નોકરી પરની તાલીમ
- સંસાધનો: ઇન્ટર્નશિપ માટે અનુદાન રૂ. 500/- પ્રતિ વિદ્યાર્થી (DBT)

ગુજરાત

- વર્ષ-૨૦૧૭ થી વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ ગુજરાત રાજ્યમાં કાર્યરત છે.
- વ્યવસાયિક શાળામાં ક્લાસ IX-X અને XI-XII માં એક/બે ટ્રેડ મંજૂર થયેલ છે.

ગુજરાતનો વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ નો સફર

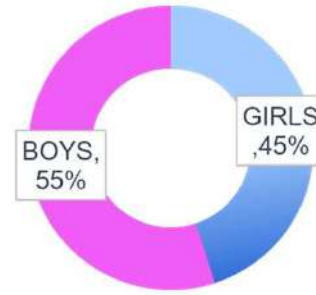
૩૩ જિલ્લા

૯૩૪ શાળાઓ

૧૩ સેક્ટર

૨૬ જોબ રોલ/ટ્રેડ

વધ્યાર્થીઓ

Agriculture

Automotive

Apparel

B&W

BFSI

IT-ITES

Food Processing

Plumbing

Tourism

Healthcare

Sports, Fitness

Retail

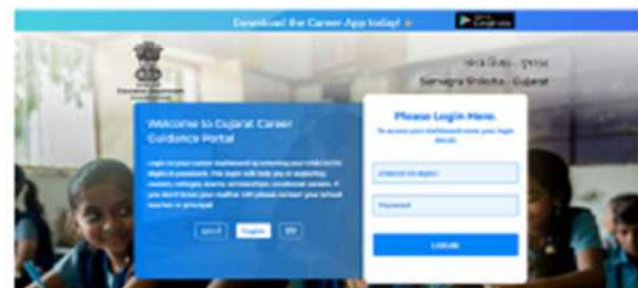
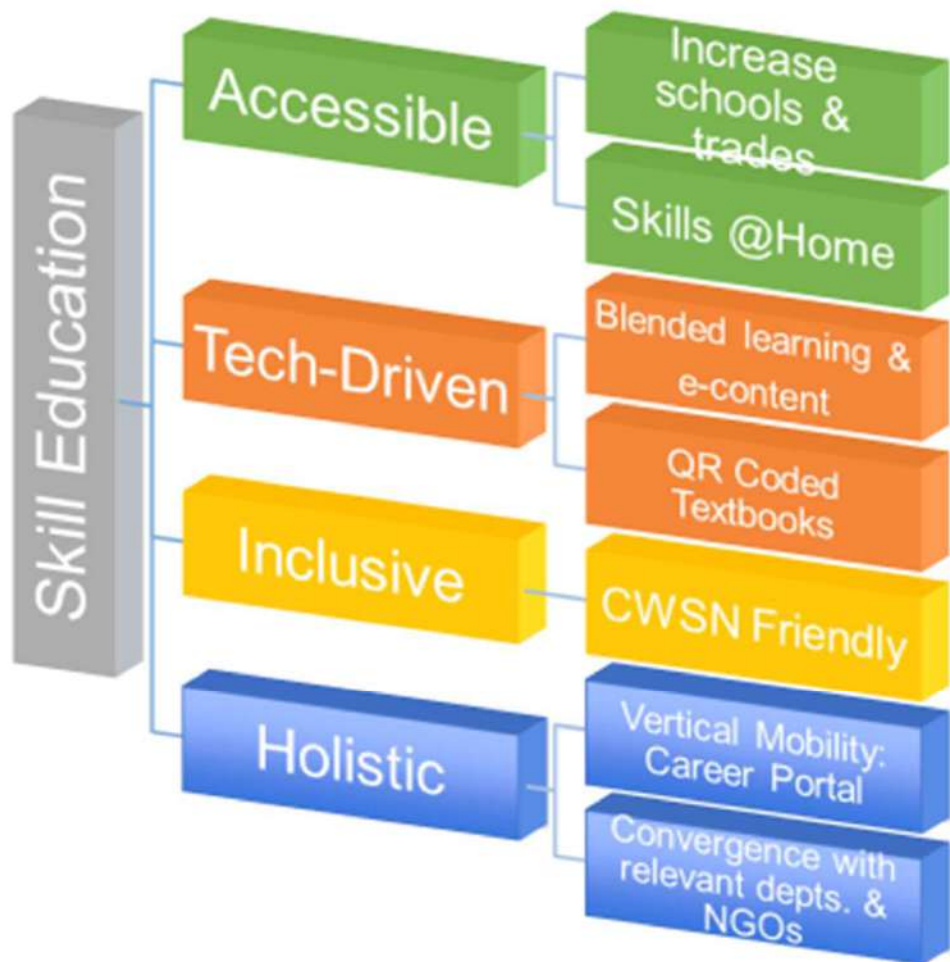

Electronics and
Hardware

Gujarat Vocational Education: 2022-2023

The “Gujarat Approach”

ਸੇਕਟਰ, ਟ੍ਰੇਸ and QP Code

Agriculture	Grade 9 and 10	Solanaceous Crop Cultivator	AGR/Q0402
Agriculture	Grade 11 and 12	Floriculturist (Open Cultivation)	AGR/Q0701
Apparel, Made-Ups & Home Furnishing	Grade 9 and 10	Sewing Machine Operator	AMH/Q0301
Apparel, Made-Ups & Home Furnishing	Grade 11 and 12	Specialized Sewing Machine Operator	AMH/Q1947
Automotive	Grade 9 and 10	Automotive Service Technician Level 3	ASC/Q1401
Automotive	Grade 11 and 12	Automotive Service Technician Level 4	ASC/Q1402
Beauty & Wellness	Grade 9 and 10	Assistant Beauty Therapist	FDS/F2324
Beauty & Wellness	Grade 11 and 12	Beauty Therapist	BWS/Q0102

સેક્ટર, ટ્રેડ and QP Code

Electronics & Hardware	Grade 9 and 10	Field Technician - Other Home Appliances	ELE/Q3104
Electronics & Hardware	Grade 11 and 12	Installation Technician - Computing And Peripherals	ELE/Q4609
Healthcare	Grade 9 and 10	General Duty Assistant	HSS/Q5101
Healthcare	Grade 11 and 12	Home Health Aide	HSS/Q5102
Retail	Grade 9 and 10	Retail Store Operations Assistant	RAS/Q0101
Retail	Grade 11 and 12	Retail Sales Associate	RAS/Q0104
Tourism & Hospitality	Grade 9 and 10	Food & Beverage Service - Trainee	THC/Q0307
Tourism & Hospitality	Grade 11 and 12	Customer Service Executive (Meet & Greet)	THC/Q0101

સેક્ટર, ટ્રેડ and QP Code

Food Processing	Grade 9 and 10	Baking Technician	FIC/Q5005
IT-ITES	Grade 9 and 10	Domestic Data Entry Operator	SSC/Q2212
Plumbing	Grade 9 and 10	Plumber (General)	PSC/Q0102
Banking, Financial Services and Insurance	Grade 9 and 10	Microfinance Executive	BSC/Q0801
Sports, Physical Fitness	Grade 9 and 10	Early Years Physical Activity Facilitator	SPF/Q4004

સેક્ટર, ટ્રેડ and QP Code

Food Processing	Grade 9 and 10	Baking Technician	FIC/Q5005
IT-ITES	Grade 9 and 10	Domestic Data Entry Operator	SSC/Q2212
Plumbing	Grade 9 and 10	Plumber (General)	PSC/Q0102
Banking, Financial Services and Insurance	Grade 9 and 10	Microfinance Executive	BSC/Q0801
Sports, Physical Fitness	Grade 9 and 10	Early Years Physical Activity Facilitator	SPF/Q4004

Subject Selection

ધોરણ 9: વધારાના વિષય તરીકે

ધોરણ 10: જૂથ 1

બોર્ડની પરીક્ષા માટે ત્રીજી ભાષા એટલે કે હિન્દી/સંસ્કૃત/ફારસી/અરબી/સિંધી/પ્રાકૃત ના વિકલ્પમા

ધોરણ 11: વધારાના વિષય તરીકે

ધોરણ 12:

વિજ્ઞાન: લાગુ પડતું નથી

વાણિજ્ય અને કલા: જૂથ 4

વિદ્યાર્થીઓ નીચેનામાંથી કોઈપણ 3 પસંદ કરી શકે છે - વ્યાવસાયિક વિષય, અર્થશાસ્ત્ર, આંકડાશાસ્ત્ર, સમાજશાસ્ત્ર, નાગરિકશાસ્ત્ર, ઇતિહાસ, ભૂગોળ, તત્ત્વજ્ઞાન, કલા, સંગીત, કમ્પ્યુટર શિક્ષણ, SP અને CC

સંસાધનો

- પુસ્તકો દીક્ષા પોર્ટલ પર ઉપલબ્ધ છે.

- SSA Vocational Education YouTube ચેનલ પર ઈ-લર્નિંગ સામગ્રી ઉપલબ્ધ છે શિક્ષણ ઉપલબ્ધ છે.

રાજ્ય કચેરીની ભૂમિકા

1

વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ પ્રદાતાનું
એમ્પેનલમેન્ટ

2

પુસ્તકો અને લેબ સેટઅપ, ઈ-સામગ્રી
વગેરેની જોગવાઈ.

3

સમગ્ર યોજનાનું નિરીક્ષણ અને
સમર્થન

શિક્ષણનો અધિકાર

સમગ્ર શિક્ષા
સૌ ભણે, સૌ આગળ વધે

જિલ્લા ની ભૂમિકા (DRP, RMSA Co.)

શાળા પસંદગી અને ટેડ
પસંદગીમાં સહાય કરો
(લિંગ પૂર્વગ્રહ વિના)

વોકેશનલ ટ્રેનર ની
પસંદગી અને ડેટા
કલેક્શન અને ફોલો-અપ

શાળાની મુલાકાતો દ્વારા
દેખરેખ

શાળાઓ ને ફંડ ની
ફાડવણી

વોકેશનલ ટ્રેનરનો
સમયસર પગાર સુનિશ્ચિત
કરવો

લાઇટહાઉસ પર
રિપોર્ટિંગની ચકાસણી

વ્યવસાયિક શિક્ષણમાં
ઇનોવેશન

રાજ્ય કચેરી અને
શાળાઓ વચ્ચેની લિંક

આચાર્યની જવાબદારીઓ

વિદ્યાર્થીઓ અને વાલીઓ તરફ ફરજ

- વિષય પસંદગી માટે માર્ગદર્શન
- VE માં નોંધણી,
- VE અને ઇન્ટર્નશીપ માટે વાલીઓમાં જાગૃતિ

ટ્રેનર વિશે કામગીરી

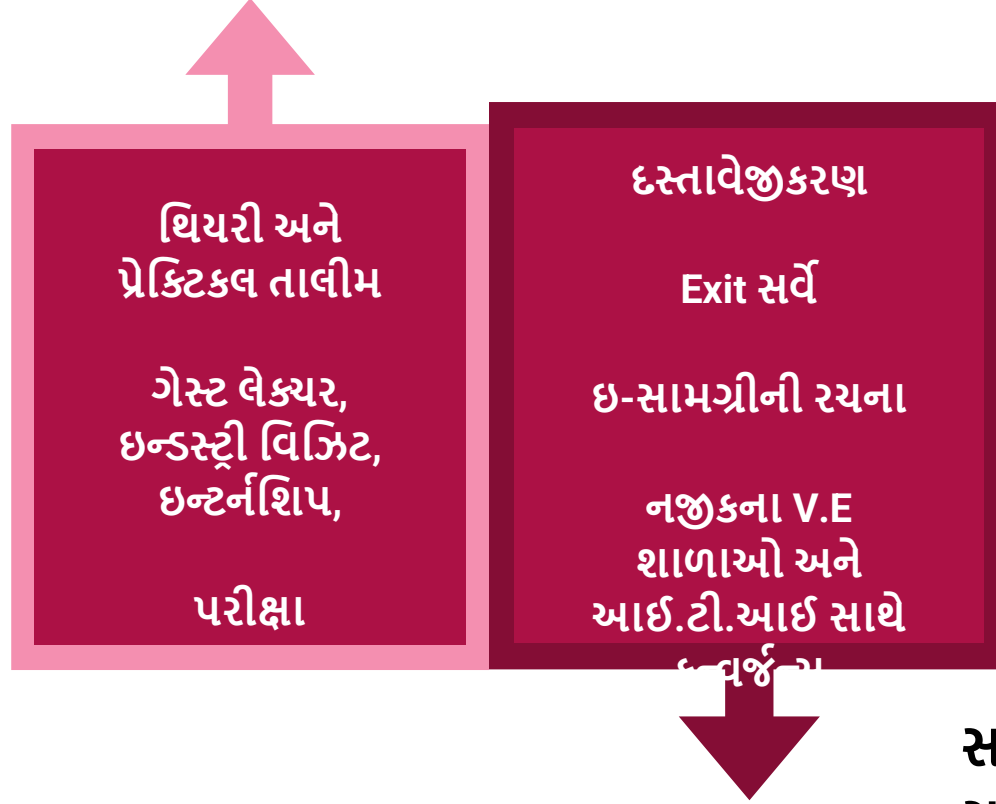
- ટ્રેનરની હાજરી
- ITI સાથે કન્વર્જન્સ પ્રવૃત્તિઓમાં ટ્રેનરને સપોર્ટ કરો

વહીવટી કાર્યો

- ગ્રાન્ટ - ગેસ્ટ લેકચર, ઔદ્યોગિક મુલાકાત, પ્રેક્ટિકલ માટે કાયો માલ ખરીદવો
- તાલીમ અને આકારણીના સરળ અમલીકરણની ખાતરી કરવી

વોકેશનલ ટ્રેનરની જવાબદારીઓ

વિદ્યાર્થીઓ અને
શાળા માટે

સમગ્ર શિક્ષા
ગુજરાત માટે

વોકેશનલ એજ્યુકેશન મોનીટરીંગ એપ્લિકેશન (લાઇટહાઉસ)

Demo - Samagra Shiksha Vocational Education

SUMMARY

COMPARE

ISSUE MANAGEMENT

REPORTS

ADMIN

PROGRAMME INFORMATION

Schools i 175 IMPLEMENTED OUT OF 175 APPROVED	Sector 8	Job Roles 13	Training Partner (VTP) 13	Vocational Trainer i 341 REPORTING OUT OF 341 PLACED	Job Role Units i 342 FOR IMPLEMENTED SCHOOLS	Classes i 671 FOR IMPLEMENTED SCHOOLS	Students i 18717 FOR IMPLEMENTED SCHOOLS
---	--------------------	------------------------	-------------------------------------	--	---	--	--

PROGRAMME PERFORMANCE

Course Material Status i

Classes

- REPORTED RECEIVED (563)
- REPORTED NOT RECEIVED (39)
- NOT REPORTED (69)

Tools and Equipment Status i

Job Role Units

- REPORTED RECEIVED (282)
- REPORTED NOT RECEIVED (19)
- NOT REPORTED (41)

School Visit Status i

6.84
AVG. VISITS PER VTP COORDINATOR (VC) PER MONTH

24 REPORTING VC
OUT OF 24 VC PLACED

Issue Management Status i

	High	Medium	Low
Resolved	204	7	8
Pending	18		
Hold	1	8	
In-Progress	30	5	

Guest Lecture Status i

Field Visit Status i

VT & VC Attendance i

Student Attendance i

લાઇટહાઉસ

- લાઇટહાઉસ એ ગુજરાતમાં વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ નો મુખ્ય ડેટા એકત્ર કરવા અને ફરિયાદોનું નિરાકરણ કરવા માટેની વેબ અને મોબાઇલ એપ્લિકેશન છે.
- લોગ ઈન આઈડી આચાર્યો, વોકેશનલ ટેનર, વોકેશનલ ટ્રેનિંગ પ્રોવાઇડર, જિલ્લા રિસોર્સ પર્સન અને રાજ્ય PMU ટીમને આપવામાં આવે છે.
- લાઇટહાઉસ ઢેશબોર્ડ પર મળતી માહિતી:
 - વિદ્યાર્થી નોંધણી અને હાજરી
 - વ્યાવસાયિક ટેનરની હાજરી
 - અભ્યાસક્રમ સામગ્રી સ્થિતિ
 - સાધનો અને સાધનોની સ્થિતિ
 - ગેસ્ટ લેકચર અને ઔદ્યોગિક મુલાકાતની સ્થિતિ
 - Exit સર્વે
 - ઇન્ટર્નશિપ સ્થિતિ
 - શાળા મોનીટરીંગ મુલાકાત સ્થિતિ

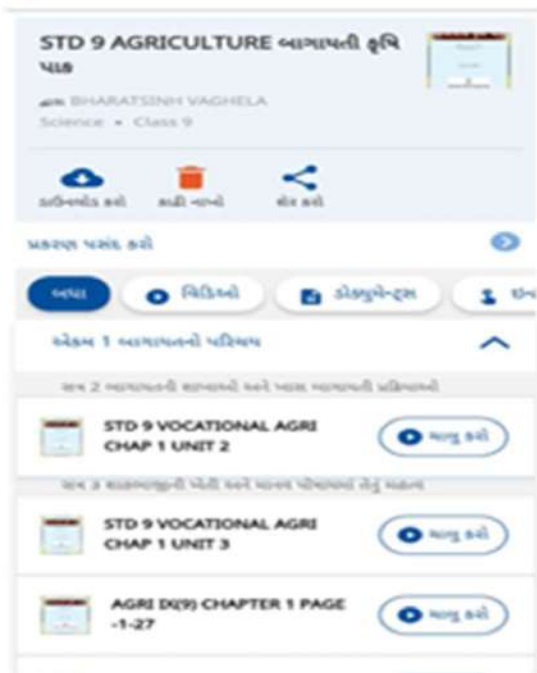
પરીક્ષા

- ધોરણ-9 અને 11 માટેનું મૂલ્યાંકન શાળાઓ દ્વારા આંતરિક રીતે કરવાનું છે
- ધોરણ-10 અને 12 માટે સંબંધિત Sector Skill Council અને ગુજરાત બોર્ડ ગાંધીનગર દ્વારા મૂલ્યાંકન કરવામાં આવે છે.

- પરીક્ષા પેટર્ન :

Sr. No	Method of Assessment	Weightage	Evaluator
1	Written Test (theory)	30 Marks (Min qualifying-10)	Gujarat Sec.& Higher Sec Education Board Gandhinagar
2	Practical Test & oral/viva	50 Marks (Minimum qualifying-17)	Certified Assessor by Sector Skill Council
3	Continuous & comprehensive Evaluation	20 (Minimum qualifying-06)	Vocational Trainer

Vocational Energized Books with QR Code

- Students can download books and chapter wise Vocational Video on Diksha Portal

- Students can Scan the QR code from physical copy to play the video of that Topic

- Available Books have been uploaded on Diksha Portal of class IX.

- Reference books received from VTPs and other states have also been translated to Gujarati.

Challenge : All Books are not available with PSSCIVE

Vocational Youtube Channel

- Started YouTube channel to share Vocational eContent with Students in better way.
- The channel currently has 250 Videos and 10000+ Viewers , who take regular benefit of the Videos. Addition of content and videos is in progress.
- State is updating Quality videos and new innovations like Green School in Sabarkantha District.

<https://www.youtube.com/watch?v=AmHBgyH5elw>

Vocational Education Samagra Shiksha Gujarat

SUBSCRIBED

HOME VIDEOS PLAYLISTS CHANNELS DISC

7:00 6:03 7:00 15:03

VE-Auto/IX/U6/સત્ર 3-વાહનની સર્વોચ્ચ પ્રક્રિયાનો પરીચય No views • 3 days ago

VE-Auto/IX/U6/સત્ર 2-વાહનનું આયજી વધારવાની પ્રયુક્તિઓ No views • 3 days ago

VE-Auto/U06-સત્ર 1-વાહનની જાળવણી અને સર્વોચ્ચ મરુત્વ 3 views • 3 days ago

VE-Aut 1 view

4:43 10:27 11:12 4:40

VE-AUTO/U4-સત્ર ૨- વાહન ચલાવતી વખતે સલામતી અને... No views • 3 days ago

VE-Auto/IX-U04/સત્ર ૧-માર્ગ સલામતીનું મરુત્વ No views • 3 days ago

VE/IX/U03-સત્ર 11 પ્રવેશ અને પરોજ સલામતી/Auto 13 views • 3 days ago

VE-Aut 2 views

Virtual Class

- State MIS Team has created every Vocational Teachers Microsoft teams id's
- VTs have to conduct Virtual Class through Microsoft Teams so VT may record every Virtual Class if required
- 3 lecture about 1 hour and 15 min for all 10th and 12th standard students every week from November month
- 2 lecture about 1 hour and 15 min for all 9th and 11th standard students every week from November month

ગુજરાત કેરિયર પોર્ટલ

સત્યમેવ જયતે
Education Department
Government of Gujarat

સમગ્ર શિક્ષા - ગુજરાત
Samagra Shiksha - Gujarat

Welcome to Gujarat Career Guidance Portal

Login to your career dashboard by entering your child id (18 digits) & password. This login will help you in exploring careers, colleges, exams, scholarships, vocational careers. If you don't know your Aadhar UID please contact your school teacher or principal.

ગુજરાતી હિંદી English

Please Login Here.
To access your dashboard enter your login details

Child ID (18 digits)

Password

Login

Gujarat Career Guidance Portal

Mobile Application for Career Guidance Portal has been launched in the month of **Sep-2020**

The screenshot shows the Gujarat Career Guidance Portal dashboard for Project Managers. The page is titled "WELCOME, GUJARAT PM LOGIN" and displays various statistics for the period from 2019-04-01 to 2020-08-19. The dashboard includes a navigation menu with options like Dashboard, Schools, Counselors, Analytics, Synopsis, and Reports. A green banner at the top announces the launch of a new Android App available on Google Play. The main content area features a "Gujarat PM login Project Manager" button and a "Download Report" button. The statistics are presented in a grid of six cards:

Category	Count
Schools Count	1707
Assessment Count	0
Student Logged-in Count	2014
Unique Student Logged-in Count	1430
Query Asked by Students	0
Total no of report read and download	0

The URL in the browser address bar is https://gujaratcareerportal.com/project-managers/events/student/time-spent-aggst?from_date=2019-04-01&to_date=2020-08-19. The system clock shows 16:57 on 19-08-2020.

www.gujaratcareerportal.com

પ્રવૃત્તિ કેલેન્ડર

વિદ્યાર્થીઓને VE નો પરિચય, ટ્રેડની પસંદગી અને નોંધણી	શૈક્ષણિક વર્ષની શરૂઆત
ગેસ્ટ લેક્ચર્સ	મહિનામાં એક વાર
ઔદ્યોગિક મુલાકાત	ત્રણ મહિનામાં એકવાર
કૌશલ્ય સ્પર્ધા	વર્ષમાં એક વાર
કારકિર્દી કાઉન્સેલિંગ વર્કશોપ/વેબીનાર્સ	વર્ષમાં ત્રણ વાર
ઇન્ટર્નશિપ (માત્ર 11 અને 12 માટે)	વેકેશન/વીકએન્ડ/ રજાઓ દરમિયાન (80 કલાક)
Exit સર્વે (ફક્ત 10 અને 12 માટે)	શૈક્ષણિક વર્ષના અંતે
DRP, RMSA કોઓર્ડિનેટર દ્વારા મોનિટરિંગ મુલાકાત	મહિનામાં એક વાર
બાહ્ય મૂલ્યાંકન, પરિણામો અને પ્રમાણપત્ર	શૈક્ષણિક વર્ષના અંતે

Monthly School Visit of DRP/RMSA Co.

Show School Visit Form

ક્રમ	રીપોર્ટ/રજીસ્ટર	હા	ના	રીમાર્ક્સ
1	Attendance Register (Student)			
2	Attendance Register (VT)			
3	Guest Lecture Report			
4	Field Visit Reports			
5	Lesson Plan & Syllabus			
6	Tools Register			

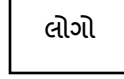
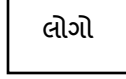
ଆମିର

સંજય કુમાર, આઈએએસ
સચિવ

ભારત સરકાર
શિક્ષણ મંત્રાલય

શાળા શિક્ષણ તથા સાક્ષરતા વિભાગ

ડી.ઓ.સં. 15-1/2022-IS-16

તારીખ 20 સપ્ટેમ્બર, 2023

આપ જેમ જાણો છો તેમ ભારત સરકારએ કેન્દ્રીય બજેટ 2023 માં પીએમકેવીવાય 4.0 લોન્ચ કરવાની જાહેરાત કરી હતી. કૌશલ્ય વિકાસ તથા ઉદ્યોગ સાહસિકતા મંત્રાલય 2015 થી પીએમકેવીવાય લાગુ કરતું આવી રહ્યું છે જેનાથી ઉદ્યોગ માટે તૈયાર કાર્યબળ બને અને આપણા કર્મચારીઓની રોજગાર ક્ષમતામાં વધારો થાય. હું પીએમકેવીવાય 4.0 પર એક સંક્ષિપ્ત નોંધ જોડી રહ્યો છું, જે કૌશલ્ય વિકાસ તથા ઉદ્યોગ સાહસિકતા મંત્રાલય તરફથી પ્રાપ્ત થઈ છે. આ યોજના 15-45 વર્ષની વય જૂથમાં શાળા/કોલેજ છોડી દેનાર બાળકો, શાળા બહારના બાળકો અને બેરોજગાર યુવાનોને લક્ષ્ય બનાવે છે. યોજના હેઠળ, લક્ષ્ય જૂથોને માંગ આધારિત તથા ઉદ્યોગ-સંલગ્ન કૌશલ્ય અભ્યાસક્રમો પ્રદાન કરવામાં આવશે જે તેમને તેમની ક્ષમતાઓ અને આકાંક્ષાઓ સાથે સંરેખિત કારકિર્દીનો માર્ગ પસંદ કરવામાં સક્ષમ બનાવશે.

2. એનઈપી 2020 એ શાળાઓમાં વ્યાવસાયિક શિક્ષણની પુનઃકલ્પના કરવા માટે ઘણી ભલામણો કરેલ છે, વિશેષ કરીને વ્યાવસાયિક અને શૈક્ષણિક કૌશલ્યો વચ્ચે "કોઈ સખત પૃથક્કરણ રહેશે નહીં" અને દેશના તમામ બાળકોને વ્યાવસાયિક શિક્ષણ સહિત ગુણવત્તાયુક્ત સમગ્ર શિક્ષણ સુધી સાર્વત્રિક પહોંચ પ્રદાન કરવામાં આવશે. વિષયોની લવચીકતા અને પસંદગી માટે પરવાનગી આપીને આ સુનિશ્ચિત કરવામાં આવશે.

3. વર્ષ 2021-22 માં, પીએમકેવીવાય 3.0 હેઠળ કેટલીક કેવીએસ, જેએનવી, સીબીએસઈ સંલગ્ન શાળાઓ અને રાજ્ય બોર્ડ સાથે સંલગ્ન શાળાઓમાં પ્રાયોગિક આધારે સ્કિલ હબ પહેલ (એસએચઆઈ) લાગુ કરવામાં આવી હતી. આ પહેલનો હેતુ એજ્યુકેશન ઇકોસિસ્ટમમાં કૌશલ્ય પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમો શરૂ કરવાનો છે. પહેલ હેઠળ, શાળાઓમાં ઉપલબ્ધ મૂળ અવસરચનાનો ઉપયોગ કરીને વ્યાવસાયિક તાલીમની તકો માટે નોડલ કૌશલ્ય કેન્દ્રો બનાવવામાં આવ્યા હતા. પીએમકેવીવાય 4.0 નો ઉદ્દેશ એસએચઆઈના અમલીકરણમાંથી અધ્યયનનો લાભ લેવાનો છે અને ઓન ધ જોબ ટ્રેનિંગ (ઓજેટી), ડ્રોન, એઆઈ અને રોબોટિક્સ જેવા નવા અભ્યાસક્રમોનો સમાવેશ કરવા જેવા ઘણા નવા પાસાઓ રજૂ કરે છે. કૌશલ્ય પ્રશિક્ષણનું સમગ્ર જીવન ચક્ર સ્કિલ ઈન્ડિયા ડિજિટલ પોર્ટલના માધ્યમથી કરવામાં આવશે, જેમાં ઉમેદવારોની નોંધણી, ડિજિટલ પાઠ્યક્રમ સામગ્રી અને ઈ-પાઠ્યક્રમ અને પ્રમાણપત્રનો સમાવેશ થાય છે. કૌશલ્ય વિકાસ તથા ઉદ્યોગ સાહસિકતા મંત્રાલય, પીએમકેવીવાય 4.0 ના મંજૂર ધોરણો અનુસાર કાર્યક્રમોનું સંચાલન કરવા માટે નાણાકીય સહાય પ્રદાન કરશે.

4. આ નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે કે કેવીએસ, જેએનવી, સીબીએસઈ સંલગ્ન શાળાઓ (સરકારી અને ખાનગી), પીએમ શ્રી શાળાઓ, ઈએમઆરએસ, રક્ષા શાળાઓ, રેલવે શાળાઓ, કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોની સરકારી શાળાઓ હેઠળની તમામ શાળાઓ પીએમકેવીવાય 4.0 માં ભાગ લેવા માટે સ્વયંને સ્કિલ ઈન્ડિયા પોર્ટલ પર સામેલ કરશે. ઓનબોર્ડિંગ માટેની માર્ગદર્શિકા સંલગ્ન છે, ઓનબોર્ડિંગ માટેના પ્રારંભિક લક્ષ્યો પણ સંલગ્ન છે. પ્રદર્શનનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે એક દેખરેખ તંત્ર હશે, જેની વિગતો આપ સાથે પછીથી શેર કરવામાં આવશે.

2/- પાને ચાલુ

124 'સી' વિંગ, શાસ્ત્રી ભવન, નવી દિલ્હી-110001

ટેલિફોન: +91-11-23382587, +91-11-23381104 ફેક્સ : +91-11-23387589

ઈ-મેલ: secy.sel@nic.in

5. હું તમને આ બાબતે ઝડપી પગલાં લેવા વિનંતી કરું છું. કૃપા કરીને મને આગળના વિકાસ અને યોજનાની પ્રગતિ અંગેના તમારા પ્રતિસાદથી નિયમિતપણે અવગત કરતા રહો. કૃપા કરીને આ હેતુ માટે નોડલ અધિકારીનું નામાંકન કરવામાં આવે અને તેની વિગતો વહેલી તકે secretary@gov.in પર શેર કરવામાં આવે.

બિડાણ: ઉપર મુજબ

પ્રતિ,

આપનો સ્નેહાધીન,
હસ્તાક્ષરિત/-
(સંજય કુમાર)

1. ઈએમઆરએસ શાળાઓના સંદર્ભમાં, સચિવ, આદિજાતિ કાર્ય મંત્રાલય.
2. સૈનિક શાળાઓના સંદર્ભમાં, સચિવ, સંરક્ષણ મંત્રાલય.
3. રેલ્વે શાળાઓના સંદર્ભમાં, અધ્યક્ષ, રેલ્વે બોર્ડ.
4. અધ્યક્ષ, સીબીએસઈ.
5. કમિશનર, કેવીએસ.
6. કમિશનર, એનવીએસ.
7. તમામ પીએમ શ્રી શાળાઓ (રાજ્યવાર વિગતો સંલગ્ન) અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોની સરકારી શાળાઓ માટે તમામ રાજ્યો એજીટીના શિક્ષણ સચિવો.
8. માહિતી માટે સચિવ, એમએસડીઈ.

પ્રતિ - પીએમ શ્રી શાળાઓના સંદર્ભમાં આવશ્યક ફોલોઅપ કાર્યવાહી માટે, શ્રી વિપિન કુમાર, અધિક સચિવ, શાળા શિક્ષણ તથા સાક્ષરતા વિભાગ - એન.ઓ.ઓ.

હસ્તાક્ષર

(સંજય કુમાર)

પીએમકેવીવાય 4.0 પર સંક્ષિપ્ત નોંધ
(સ્કિલ હબમાં અમલીકરણના સંદર્ભમાં)

પ્રધાન મંત્રી કૌશલ વિકાસ યોજના 4.0 (પીએમકેવીવાય 4.0) નાણાકીય વર્ષ 2022-26 ની વચ્ચે અમલમાં મૂકવામાં આવશે, જેમાં ઉભરતી ક્ષેત્રીય જરૂરિયાતોને પહોંચી વળવા સક્ષમ ઇકોસિસ્ટમ બનાવીને કાર્યક્રમને ઉમેદવાર-કેન્દ્રિત બનાવવા પર ભાર મૂકવામાં આવશે. પીએમકેવીવાય પર વધુ માહિતી www.pmkvyofficial.org પર પીએમકેવીવાયના અગાઉના સંસ્કરણોની માર્ગદર્શિકા સાથે એક્સેસ કરી શકાય છે. પીએમકેવીવાય 4.0 માટેની માર્ગદર્શિકા પણ ટૂંક સમયમાં આ વેબસાઇટ પર મૂકવામાં આવશે.

1. યોજનાનો ઉદ્દેશ્ય:

- યુવાનોને કૃશા બનાવવા અને તેમની ક્ષમતાઓ અને આકાંક્ષાઓ સાથે સંરેખિત કારકિર્દીનો માર્ગ પસંદ કરવા માટે સક્ષમ ઇકોસિસ્ટમને પ્રોત્સાહન આપવું.
- હાલની કૌશલ્ય ઇકોસિસ્ટમને વધુ લવચીક, ઝડપી અને ઉભરતી માંગને પહોંચી વળવા સજ્જ બનાવીને બજાર-લક્ષી અને માંગ-આધારિત રીતે કૌશલ્ય તાલીમનું વિતરણ સક્ષમ કરવું.
- ટેકનોલોજી, નવીન ધિરાણ અને ડિજિટલાઇઝેશનનો લાભ લઈને કૌશલ્ય ઇકોસિસ્ટમની તપાસ પ્રક્રિયામાં મૂકવી.

2. સ્કિલ હબ દ્વારા અમલીકરણ:

પીએમકેવીવાય 4.0 હેઠળ અલ્પકાલિક પ્રશિક્ષણ પૂરું પાડવા માટે જરૂરી મૂળ અવસરચનાઓ સાથે રાજ્ય અને કેન્દ્ર સરકારી શાળાઓ, ઉચ્ચ શિક્ષણ સંસ્થાઓ (એચઈઆઈ), કોલેજો અને યુનિવર્સિટીઓ (કૌશલ્ય યુનિવર્સિટીઓ સહિત) માં સ્કિલ હબ્સ સેટઅપ કરી શકાય છે. સ્કિલ હબની માહિતી www.pmkvyofficial.org પર ઉપલબ્ધ છે.

3. પ્રશિક્ષણ માટે નોકરી ભૂમિકાની પસંદગી:

- પીએમકેવીવાય 4.0 હેઠળ, ડ્રોન, 3ડી પ્રિન્ટિંગ, રોબોટિક્સ, એઆઈ, વગેરે જેવા નવા યુગના અભ્યાસક્રમો સહિત વિવિધ માંગ-સંચાલિત અને ઉદ્યોગ સંલગ્ન કૌશલ્ય અભ્યાસક્રમો પ્રદાન કરવાની દરખાસ્ત છે. યોજના હેઠળ ઓફર કરી શકાય તેવી નોકરી ભૂમિકાઓની સૂચક સૂચિ સંદર્ભ માટે <https://tinyurl.com/8buyce4j> પર ઉપલબ્ધ છે.
- અવસરચના જરૂરિયાત, પ્રશિક્ષકની લાયકાત, ઉમેદવારની પાત્રતા વગેરે સહિત સંબંધિત નોકરી ભૂમિકાની વિગતો નોકરી ભૂમિકાના સંબંધિત લાયકાત પેકમાં ઉલ્લેખિત છે જે www.ngr.gov.in પર એક્સેસ કરી શકાય છે.

4. પ્રશિક્ષણ માટે પૂર્વ-આવશ્યકતાઓ:

- મૂળભૂત અવસરચના:
 - પસંદ કરવાની થતી નોકરી ભૂમિકાના આધારે થિયરી વર્ગો અને પ્રયોગશાળા માટે પર્યાપ્ત વર્ગખંડની ઉપલબ્ધતા. (દા.ત., ડેટા એન્ટ્રી ઓપરેટરના કિસ્સામાં કમ્પ્યુટર લેબ). વધુ વિગતો www.skillindia.gov.in ના ટ્રેનિંગ પાર્ટનર અને કેન્દ્ર સેક્શનમાં ઉપલબ્ધ છે.
 - ફંક્શનલ આધાર અનેબલ્ડ બાયોમેટ્રિક અટેન્ડેન્સ સિસ્ટમ (એઈબીએએસ) એનઆઈસી પ્લેટફોર્મ પર નોંધાયેલ છે.
- પ્રશિક્ષક: ડોમેન અનુભવ સાથેની પોતાની સંસ્થામાં ઉપલબ્ધ શિક્ષક/પ્રશિક્ષક અથવા પ્રમાણિત પ્રશિક્ષક (સ્કિલ ઈન્ડિયા પોર્ટલ પર યાદી ઉપલબ્ધ) ને પણ નિયુક્ત કરી શકાય છે.

5. ઉમેદવારોની પસંદગી:

- આ સ્કીમ 15-45 વર્ષની વય જૂથમાં શાળા/કોલેજ છોડી દેનાર બાળકો , શિક્ષણની બહાર અને બેરોજગાર યુવાનોને લક્ષ્ય બનાવે છે.
- ઉમેદવારોની પસંદગી માટે પાત્રતા માપદંડ ઓફર કરવામાં આવનાર નોકરી ભૂમિકાના સંબંધિત અભ્યાસક્રમ કરીક્યુલમમાં વ્યાખ્યાયિત કરેલ છે.

વિદ્યાર્થીઓ જેઓ હાલમાં સંસ્થામાં અભ્યાસ કરી રહ્યા છે જ્યાં સ્કીલ હબની સ્થાપના કરવામાં આવી રહી છે , તેમજ શાળા/કોલેજ છોડી દેનારને પણ પ્રશિક્ષણ આપવાની પરવાનગી છે.

6. અમલીકરણની પદ્ધતિઓ:

- રાષ્ટ્રીય કૌશલ વિકાસ નિગમ (એનએસડીસી) એ મંત્રાલયની અમલીકરણ શાખા છે અને સ્કીલ હબ્સમાં પીએમકેવીવાય 4.0 ના અમલીકરણમાં તમામ આવશ્યક સહાયતા અને તકનીકી સહાય પૂરી પાડશે.
- નોંધણીથી લઈને પ્રમાણપત્ર અને ટ્રેકિંગ સુધીનું સમગ્ર પ્રશિક્ષણ જીવન ચક્ર સ્કિલ ઈન્ડિયા પોર્ટલ/ડિજિટલના માધ્યમથી કરવામાં આવશે જેના માટે જરૂરી અભિગમ અને હેન્ડહોલ્ડિંગ સપોર્ટ એનએસડીસી (www.skillindia.gov.in) દ્વારા પ્રદાન કરવામાં આવશે.
- સ્કીમ હેઠળ લાગુ પડતી નોકરી ભૂમિકામાં ઓન-ધ-જોબ ટ્રેનિંગ (ઓજેટી) ફરજિયાત કરવામાં આવ્યું છે. નજીકના ઉદ્યોગો અથવા સંસ્થાઓમાં ઓજેટીની વ્યવસ્થા કરવાની જવાબદારી સંસ્થાઓની રહેશે.
- મૂલ્યાંકન અને પ્રમાણપત્ર તૃતીય-પક્ષ એજન્સીઓ દ્વારા કરવામાં આવશે , જેમ કે સેક્ટર સ્કિલ કાઉન્સિલ (એસએસસી) અથવા કોઈ અન્ય રાષ્ટ્રીય વ્યવસાયિક શિક્ષણ અને તાલીમ પરિષદ (એનસીવીઈટી) દ્વારા માન્ય પુરસ્કાર આપનાર સંસ્થાના માધ્યમથી કરવામાં આવશે. રાજ્ય શિક્ષણ બોર્ડ/તકનીકી શિક્ષણ બોર્ડ પણ એનસીવીઈટી હેઠળ પુરસ્કાર આપનાર સંસ્થા બની શકે છે.
- ઉપલબ્ધ વર્ગખંડ , પ્રયોગશાળા, પ્રશિક્ષકો વગેરેની જરૂરી વિગતો સાથે સ્કિલ ઈન્ડિયા પોર્ટલ/ડિજિટલ પર સ્કિલ હબ (સંસ્થા) ની નોંધણી.
- ઉમેદવાર, પ્રશિક્ષક અને મૂલ્યાંકનકર્તાની ફરજિયાત ટૈનિક એઈબીએએસ હાજરી.

7. નાણાકીય જોગવાઈઓ

- તાલીમનો ખર્ચ ઉમેદવાર દીઠ રૂ. 6,923 હશે જેમાં મૂળ તાલીમ ખર્ચ (પ્રશિક્ષકનો પગાર , શિક્ષણ સહાય , કાચો માલ, અવસંરચના ખર્ચ), મૂલ્યાંકન અને પ્રમાણપત્ર, ઉમેદવારો માટે વીમો અને એઈબીએએસ ટ્રાન્ઝેક્શન ફીનો સમાવેશ થાય છે. જો કે , એનએસક્યૂએફ સ્તર 5 અને તેનાથી ઉપરના ઉદ્યોગ 4/, ભાવિ કૌશલ્ય વગેરેમાં ઉચ્ચ કક્ષાના કૌશલ્ય માટે , ચૂકવણી નિર્ધારિત ધોરણો મુજબ થશે.
- તાલીમનો ખર્ચ એનએસડીસી દ્વારા પીએમકેવીવાય 4.0 માર્ગદર્શિકા મુજબ હપ્તાઓમાં ચૂકવવામાં આવશે.

વધુ માહિતી અને સહાયતા માટે, કૃપા કરીને સંપર્ક કરો:

શ્રી. મોનુ સાંગવાન, ડેપ્યુટી જનરલ મેનેજર, એનએસડીસી

(monu.sangwan@nsdcindia.org, 9354178213)

ભારત સરકાર
કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય

સ્કિલ હબ તરીકે પીએમકેવીવાય 4.0 હેઠળ તાલીમ માટે શૈક્ષણિક સંસ્થાઓના ઓનબોર્ડિંગ
માટે એસઓપી

ભારત સરકાર
કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય

પગલું 1: પ્રશિક્ષણ આપવા માટે નોકરી ભૂમિકાઓની ઓળખ:

પ્રશિક્ષણ સંસ્થાને કૌશલ્ય પ્રશિક્ષણ આપવા માટે નોકરીની ભૂમિકાઓ પસંદ કરવી આવશ્યક છે

પીએમકેવીવાય 4.0 હેઠળ મંજૂર નોકરી ભૂમિકાઓની સૂચિનું એક્સેસ નીચેની લિંક પર ક્લિક કરીને કરી શકાય છે:

લિંક: [Annexure-1- List of Approved Job Roles under PMKVY 2023.xlsx](#)

પગલું 2: સ્કિલ ઇન્ડિયા પોર્ટલ પર સંસ્થાનું ખાતું બનાવવું:

(જો તમે એસઆઈપી પર ટ્રેનિંગ પ્રોવાઇડર તરીકે પહેલેથી જ નોંધાયેલ છો તો કૃપા કરીને આ પગલું કરશો નહીં)

સ્કિલ હબ હેઠળ ભાગ લેવા માટે , સંસ્થાઓએ સ્કિલ ઇન્ડિયા પોર્ટલ પર ટ્રેનિંગ પ્રોવાઇડર (ટીપી) તરીકે નોંધણી કરાવવી જરૂરી છે.

સ્કિલ ઇન્ડિયા પોર્ટલ પર ટ્રેનિંગ પ્રોવાઇડર (ટીપી) તરીકે નોંધણી કરવા માટે, નીચેના પગલાં અનુસરવા આવશ્યક છે:

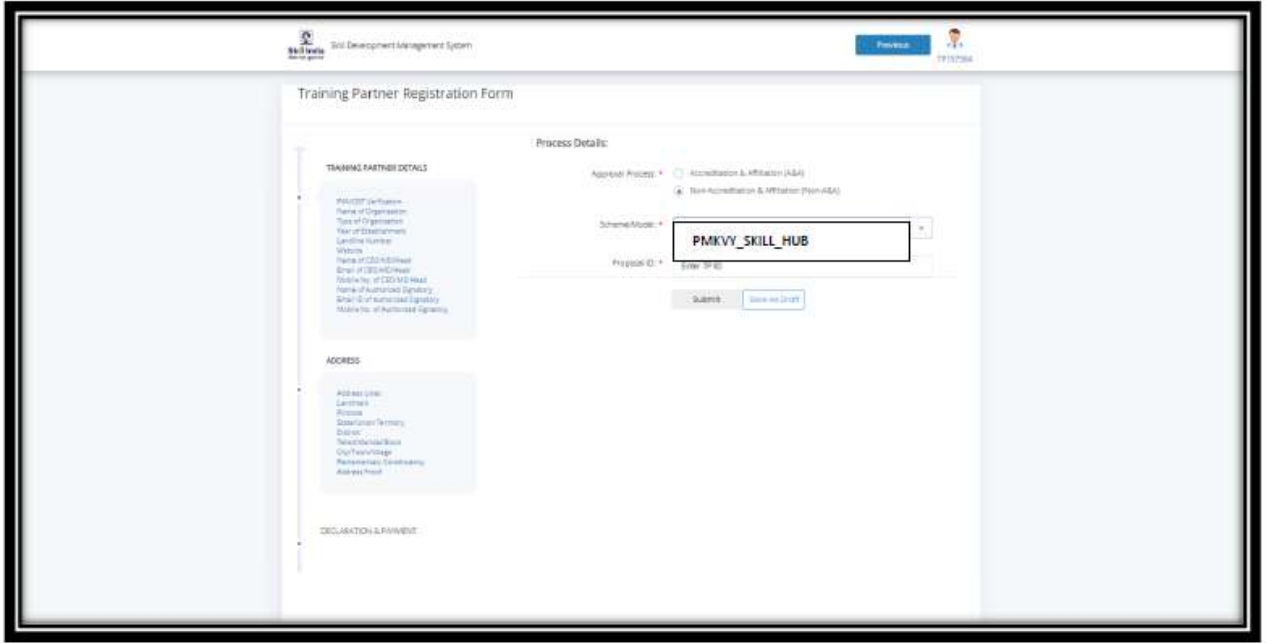
- પગલું 1 : સ્કિલ ઇન્ડિયા પોર્ટલ પર જાઓ → રાઈટ ટોપ પર રજિસ્ટર પર ક્લિક કરો અથવા લિંક (<https://www.skillindia.gov.in/direct-registration>) પર ક્લિક કરો → ટ્રેનિંગ પ્રોવાઇડર (ટીપી) તરીકે ગ્રુપ પસંદ કરો → એસપીઓસી વિગતો દાખલ કરો અને રજિસ્ટર પર ક્લિક કરો → એસપીઓસી પર ટ્રીગર થયેલ ઓટીપી ચકાસો → એસપીઓસી ઇમેઇલ આઈડી પર શેર થયેલ યુઝર ક્રેડેન્શિયલ.

- પગલું 2 : ટીપી યુઝર આઈડીથી લોગ ઇન કરો - સંસ્થા/ એન્ટિટી પ્રકાર (સરકારી/બિન સરકારી) પસંદ કરો □ એન્ટિટીનો પ્રકાર પસંદ કરો □ સંસ્થાનો પ્રકાર પસંદ કરો □ સંસ્થાનું નામ દાખલ કરો □ સ્થાપનાનું વર્ષ પસંદ કરો

ભારત સરકાર
કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય

અને સંબંધિત દસ્તાવેજ અપલોડ કરો □ સંસ્થાના સીઇઓ/એમડી/હેડ માહિતીનો ઉલ્લેખ કરો → “સેવ એન્ડ નેક્સ્ટ” પર ક્લિક કરો → સંસ્થાનું સરનામું અને સંચાર સરનામું દાખલ કરો → “સેવ એન્ડ નેક્સ્ટ ” પર ક્લિક કરો → ડિસ્ક્લેમર સ્વીકારો → સેવ એન્ડ કન્ટિન્યુ પર ક્લિક કરો

કૃપા કરીને નોંધ કરો : નોંધણી માટે માત્ર યુનિક એસપીઓસી વિગતો જરૂરી છે.

- પગલું ૩: → નોન-એક્રેડિએશન અને અફિલિએશન (નોન-એ એન્ડ એ) તરીકે પ્રક્રિયાનો પ્રકાર પસંદ કરો → "પીએમકેવીવાય_સ્કિલ_હબ" તરીકે સ્કીમ/મોડલ પસંદ કરો (સ્કિલ હબ હેઠળ ભાગ લેતી સંસ્થાઓને સંપૂર્ણ એક્રેડિએશન અને અફિલિએશન પ્રક્રિયામાંથી છૂટ આપવામાં આવે છે.) → પ્રપોસલ આઈડી હેઠળ ટીપી આઈડી દાખલ કરો → સબમિટ પર ક્લિક કરો
- ચકાસણી પછી ટીપી અરજીઓને એસઆઈપી પર "ડીમ્ડ રેડી" સ્ટેટસ આપવામાં આવશે જે ટ્રેનિંગ પ્રોવાઇડરને બેચ સબમિશન માટે ટ્રેનિંગ સેન્ટર આઈડી (ટીસી આઈડી) બનાવવા માટે એપ્લાય કરવાની અનુમતિ આપશે.
- ટીપી આઈડીની ચકાસણી પછી, ટીપી નોંધણીની સ્થિતિ બદલાઈને ડિમ્ડ રેડી થઈ જશે. ડીમ્ડ રેડી સ્ટેજ પ્રાપ્ત કર્યા પછી, તાલીમ સંસ્થાએ ટ્રેનિંગ સેન્ટર આઈડી (ટીસી આઈડી) બનાવવા માટે તાલીમ કેન્દ્રની વિગતો શેર કરવાની રહેશે.
- એનેક્સર-૨ (જોડાયેલ) મુજબ વિગતો શેર કરીને તાલીમ કેન્દ્રની વિગતો જેમ કે સરનામું, એસપીઓસી વિગતો અને પસંદ કરેલ નોકરી ભૂમિકાઓની વિગતો અને દરેક નોકરી ભૂમિકા માટે જરૂરી લક્ષ્યાંક શેર કરો.

ભારત સરકાર
કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય

- ટીસી બનાવવાની વિનંતીની ચકાસણી પછી , એક ટ્રેનિંગ સેન્ટર આઈડી (ટીસી આઈડી) અને લોગિન એક્સેસ કરવા માટે પાસવર્ડ તાલીમ કેન્દ્રના સંબંધિત એકલ સંપર્ક બિંદુ સાથે શેર કરવામાં આવશે.

પગલું ૩: તાલીમ કેન્દ્ર સાથે સામગ્રી અને કરીક્યુલમની ઉપલબ્ધતા

- સ્કિલ હબ <https://www.skillindia.gov.in/qpListings> પર અભ્યાસક્રમોના વિગતવાર કરીક્યુલમને એક્સેસ કરી શકે છે અને જોબ રોલ કોડ અથવા ક્યુપી કોડ શોધીને અભ્યાસક્રમની વિગતો મેળવી શકે છે.

પગલું ૪: સ્કીલ ઈન્ડિયા પોર્ટલ પર ટ્રેનરની નોંધણી:

- તાલીમ શરૂ કરતા પહેલા , સંસ્થાઓની સંબંધિત સંકાયએ સ્કિલ ઈન્ડિયા પોર્ટલ પર સ્વયંને રજીસ્ટર કરવાના રહેશે. ટ્રેનર નોંધણી પોર્ટલ એક્સેસ કરવા માટેની લિંક નીચે આપેલ છે:

ટ્રેનર નોંધણી લિંક: <https://admin.skillindiadigital.gov.in/>

ટ્રેનર નોંધણી પ્રક્રિયા વિડિઓ: https://www.youtube.com/watch?v=wEHZ8-7H3r8&list=PLtcZlZBjrBm825h_5DlyvWWLgydVRDKGL

- સ્કિલ ઈન્ડિયા પોર્ટલ પર ટ્રેનર્સની નોંધણી પછી, સ્કિલ હબ ટ્રેનર્સને તેમના ટીસી આઈડી સાથે લિંક કરી શકે છે. ટ્રેનર્સને ટીસી આઈડી સાથે લિંક કરવાની પ્રક્રિયાનો એક્સેસ નીચેની લિંકનો ઉપયોગ કરીને કરી શકાય છે:

ટ્રેનિંગ સેન્ટર (ટીસી) સાથે ટ્રેનર લિંકિંગની પ્રક્રિયા:

https://www.youtube.com/watch?v=it67ywWtjts&list=PLtcZlZBjrBm825h_5DlyvWWLgydVRDKGL&index=9

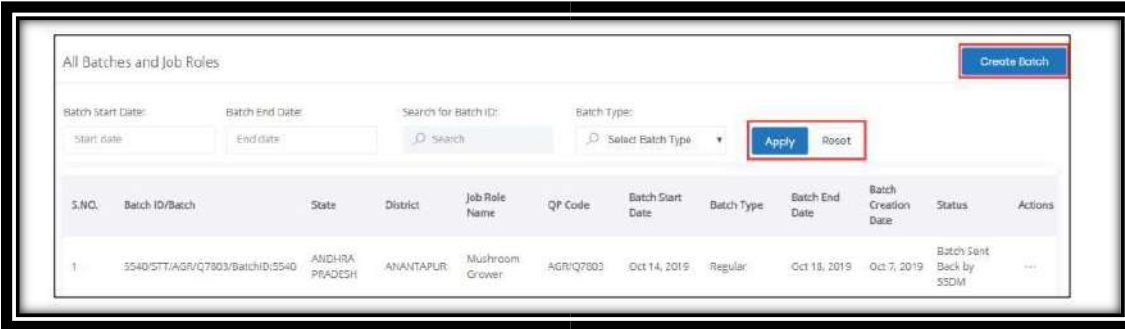
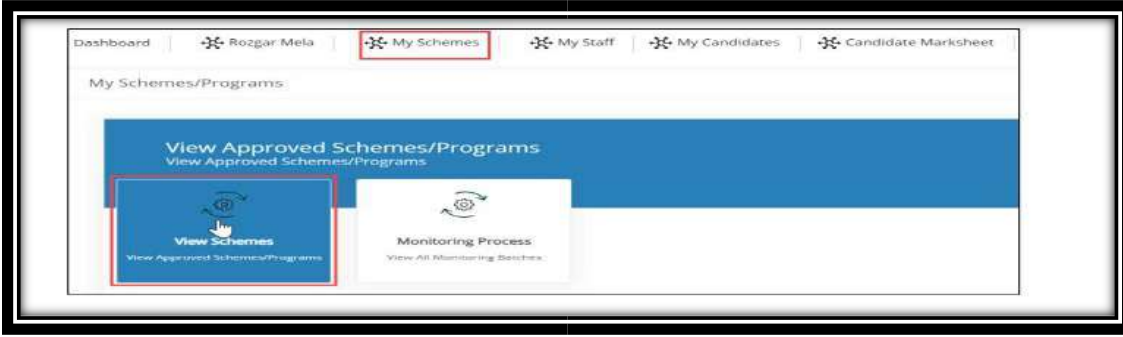
પગલું ૫: નોંધણી માટે ઉમેદવારને સ્કિલ હબ દ્વારા પાઠ્યક્રમની ઓફર

a. તાલીમ કેન્દ્ર (ટીસી આઈડી) પર ઓફર કરવા માટે બેચ બનાવવા માટેની પ્રક્રિયા:

ટીસી લોગઈન હેઠળ ઓફર કરવા માટે એક બેચ બનાવવા માટે , સ્કિલ હબને નીચે જણાવેલ પગલાંને અનુસરવાના રહેશે:

તમારા ટીસી આઈડી પર લોગિન કરો - -> માય સ્કીમ્સ - -> વ્યૂ સ્કીમ્સ - -> માય અપુલ્ડ સ્કીમ/પ્રોગ્રામ - -> એક્શન્સ - -> વ્યૂ ડિટેલ્સ - -> પીએમકેવીવાય 4.0 સ્કિલ હબ્સ- -> એક્શન્સ - -> વ્યૂ ડિટેલ્સ - -> વ્યૂ ઓલ બેચ - -> ઓલ બેચ એન્ડ જોબ રોલ્સ - -> ક્રિએટ બેચ

4

b. બેચ વિગતો દાખલ કરો:

ક્રિએટ બેચ સ્ક્રીન તાલીમ કેન્દ્રને નીચે સૂચિબદ્ધ ચાર સેક્શનોમાં બેચની વિગતો દાખલ કરવાની મંજૂરી આપે છે:

- બેચ વિગતો
- ક્યુપી/નોકરી ભૂમિકાની વિગતો
- વર્ગખંડ/પ્રયોગશાળા વિગતો
- ટ્રેનરની વિગતો

ભારત સરકાર
કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય

બેચ ડિટેલ્સ સેક્શન બેચની મૂળ વિગતો જેમ કે યોજનાનો પ્રકાર , બેચનો પ્રકાર દર્શાવે છે અને તાલીમ કેન્દ્રને બેચનું કદ દાખલ કરવાની મંજૂરી આપે છે.

Create Batch (Pradhan Mantri Kaushal Vikas Yojana - STT) Back

Batch Details:

Scheme: STT

Batch Size:* Enter Batch Size

Batch Type:* Regular

ક્યુપી/જોબ રોલ્સ ડિટેલ્સ સેક્શન તાલીમ કેન્દ્રને એસોસિયેટેડ ક્યુપી (નોકરી ભૂમિકા) પસંદ કરવાની મંજૂરી આપે છે અને પસંદ કરેલ ક્યુપીની વિગતો જેમ કે સેક્ટર , ક્યુપી કોડ, એનએસક્યૂએફ સ્તર અને ક્યુપી કલાકો દર્શાવે છે.

QP/Job Role Details:

Associated QP(Jobrole):* Select QP/Job Role

Sector: Sector QP Code: QP Code NSQF Level: NSQF Level QP Hours: QP Hours

Training Hours Per Day:* Training Hours Per Day

Batch In Time:* Select Start Time Batch Out Time:* Select End Time Add

S. No	Start Time	End Time	Action
-------	------------	----------	--------

Batch Start Date:* Select Start Date Batch End Date:* Select End Date

તાલીમ કેન્દ્રએ દિવસ દીઠ યોગ્ય તાલીમ કલાકોની વિગતો દાખલ કરવી જોઈએ.
ડ્રોપ-ડાઉન કલોકમાંથી બેચ ઇન ટાઇમ અને બેચ આઉટ ટાઇમ વિગતો પસંદ કરો.

ભારત સરકાર
કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય

એડ પર ક્લિક કરો. બેચ સ્લોટ્સ સેક્શન સ્લોટ વિગતો દર્શાવે છે જેમ કે પ્રારંભ સમય , સમાપ્તિ સમય અને તાલીમ કેન્દ્રને ઉમેરાયેલ સમય ડીલીટ કરવાની પણ મંજૂરી આપે છે.

Batch In Time: *	Select Start Time	Batch Out Time: *	Select End Time	Add
Batch Slots	S. No	Start Time	End Time	Action
	1	7:00 AM	8:00 AM	

ડ્રોપ-ડાઉન કેલેન્ડરમાંથી યોગ્ય બેચ પ્રારંભ તારીખ પસંદ કરો.

- વર્ગખંડ/લેબોરેટરી વિગત સેક્શન તાલીમ કેન્દ્રને ડ્રોપ-ડાઉન સૂચિમાંથી વર્ગખંડ , પ્રયોગશાળા અને હાઇબ્રિડ પસંદ કરવાની મંજૂરી આપે છે.

Classroom/Laboratory Details:*	
(Any one value is mandatory)	
Select Classroom:	Select ClassRoom
Select Laboratory:	Select Laboratory
Select Hybrid:	Select Hybrid

- ટ્રેનર ડિટેલ્સ સેક્શન તાલીમ કેન્દ્રને ડ્રોપ-ડાઉન સૂચિમાંથી અસોસિએટેડ ટ્રેનર , સૂચિત મૂલ્યાંકન તારીખ અને પસંદગીની મૂલ્યાંકન ભાષા પસંદ કરવાની મંજૂરી આપે છે. ટ્રેનર સર્ટિફિકેટ , ઈમેલ એડ્રેસ , મોબાઈલ નંબર અને એનરોલમેન્ટ કલોઝર ડેટ પણ દર્શાવે છે.

ભારત સરકાર
કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય

Trainer Details:

Trainer: *

Trainer Certified: Email Address: Mobile Number:

Proposed Assessment Date: *

Preferred Assessment Language: *
Maithili
Tamil
Punjabi
Sindhi
Telugu

This is subject to availability of content in preferred language by the SSC Concerned

Enrollment Closure Date:

Disclaimer
 I/We on behalf of our Organization hereby declare and confirm that our Organization has commenced this batch as per batch start date entered here and all the information entered is true and correct to the best of my/our information and knowledge. I/we understand in any case of discrepancy, targets can be revoked and any other appropriated action may be taken by NSDC as it may be deemed necessary.

સેવ એન્ડ નેક્સ્ટ, સ્ક્રીન નીચે મુજબ દેખાય છે.

Batch has been created with batch name:
STT/AGR/Q7803/BatchID:5404

ઓરિએન્ટેશન કેલેન્ડર સ્ક્રીન પર નેવિગેટ કરવા માટે

, ઓકે પર ક્લિક કરો

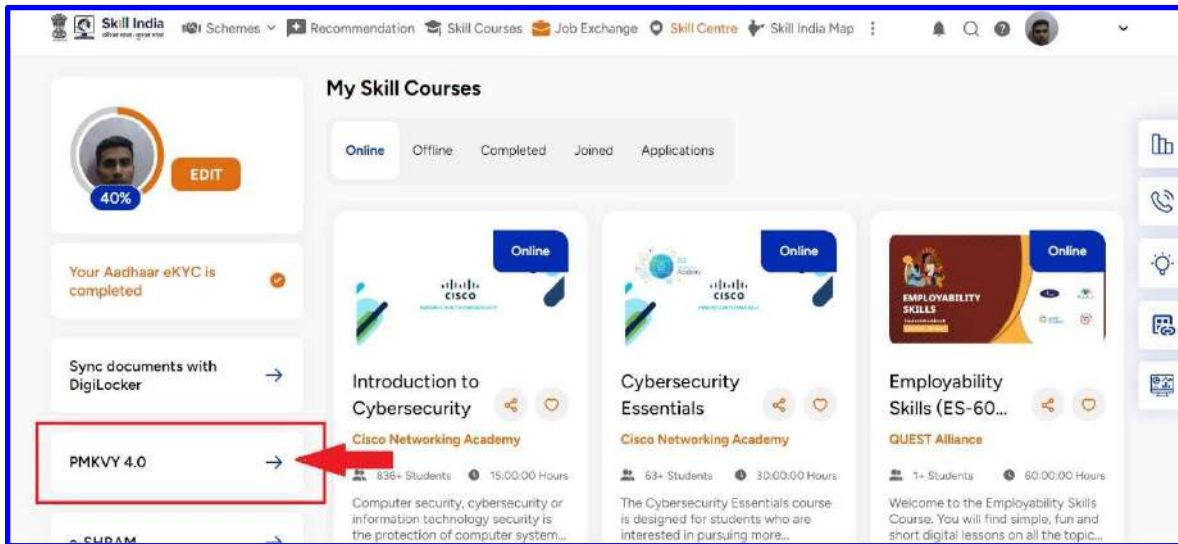
ભારત સરકાર
કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય

Date & Day	Session Planned	NOS Taught	Start Time	End Time	Description/Lesson Plan	Action
Select	Select Se	Select NOS	Select...	Select...	Enter Description	Add Session

સ્કિલ હબ સત્રની વિગતો પસંદ કરી શકે છે જેમ કે તારીખ અને દિવસ , આયોજિત સત્ર , શીખવવામાં આવેલ એનઓએસ, પ્રારંભ સમય, સમાપ્તિ સમય, અને વર્ણન/લેસન પ્લાન દાખલ કરી શકે છે. એડ સેશન પર ક્લિક કરો , એડેડ સેશનની વિગતો સ્ક્રીન પર દેખાશે. હવે , બેચ બનાવવાની પ્રક્રિયા પૂર્ણ કરવા માટે સેવ એન્ડ અપડેટ ટ્રેનિંગ કેલેન્ડર પર ક્લિક કરો.

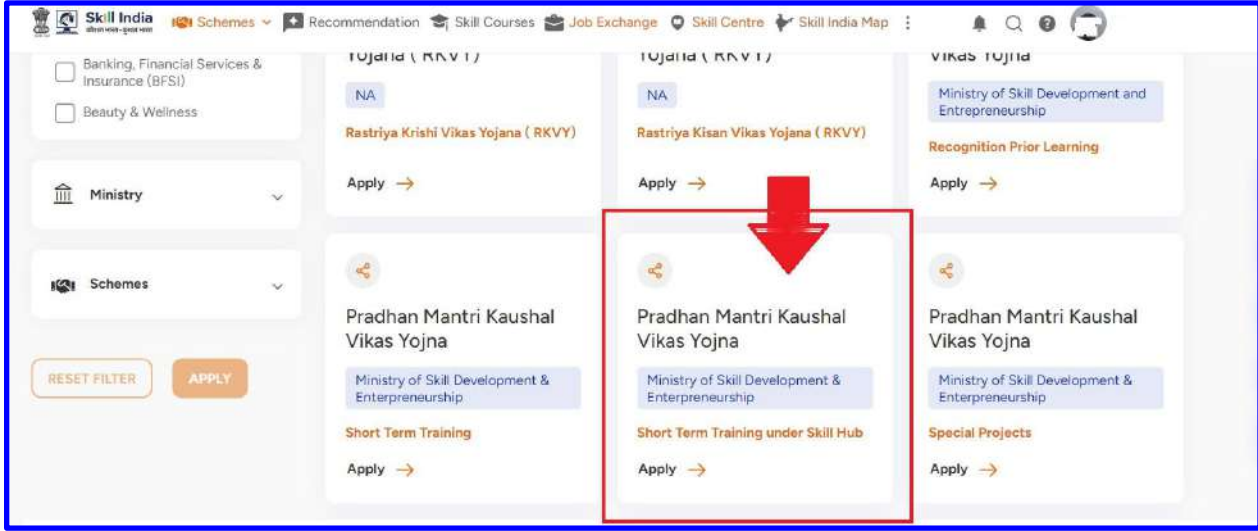
પગલું 6: ઉમેદવારની નોંધણી અને એનરોલમેન્ટ પ્રક્રિયા:

- ઉમેદવારએ વિદ્યાર્થી તરીકે <https://www.skillindiadigital.gov.in/home> પર નોંધણી/લોગઈન કરવાનું રહેશે.
- લોગઈન પછી (ઈ-કેવાયસી પૂર્ણ) ઉમેદવારે પીએમકેવીવાય 4.0 પસંદ કરવાનું રહેશે જેમ નીચેના સ્ક્રીનશોટમાં બતાવવામાં આવ્યું છે:

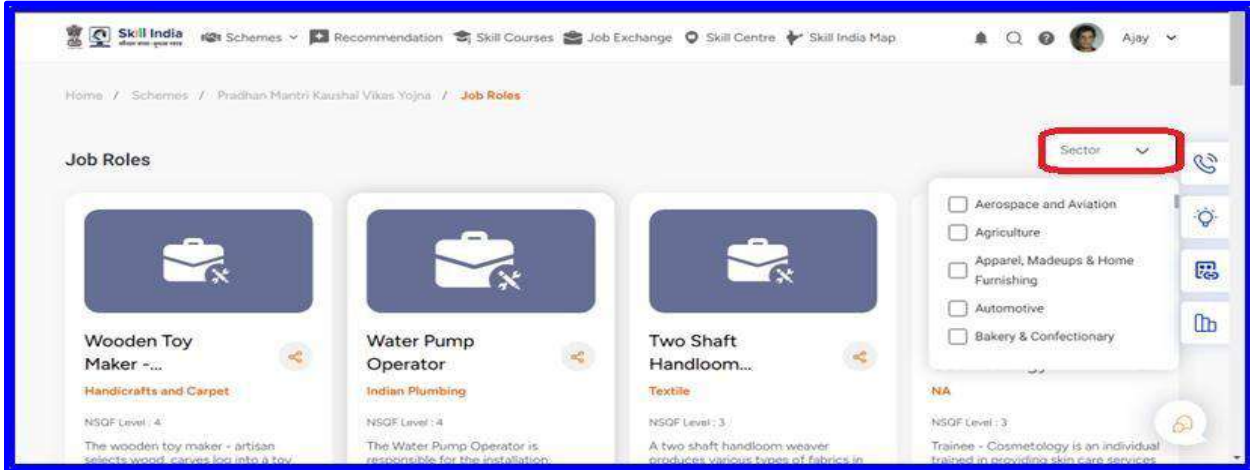

ભારત સરકાર
કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય

- સબ સ્કીમ "શોર્ટ ટર્મ ટ્રેનિંગ અન્ડર સ્કિલ હબ" પસંદ કરો, અને અપ્લાય બટન પર ક્લિક કરો.

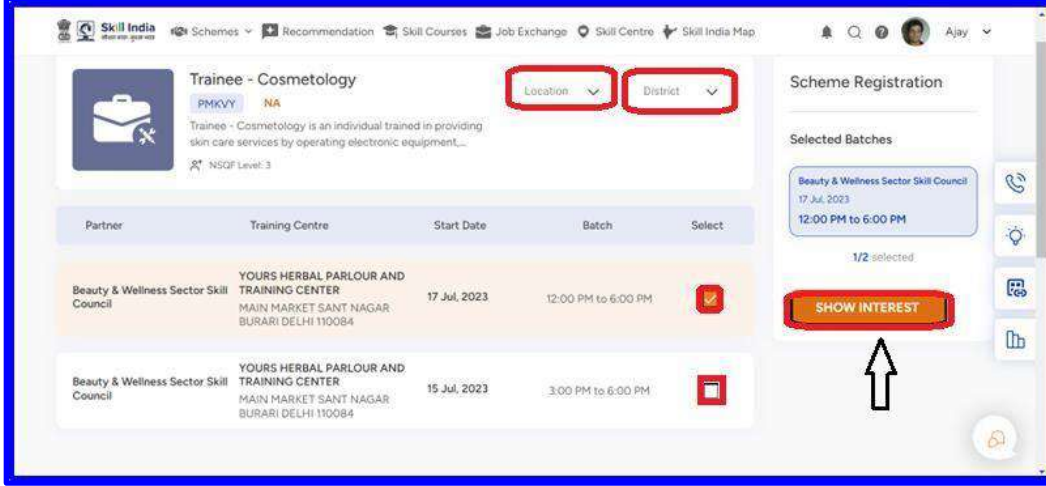
- ચોક્કસ યોજનાઓમાં નોકરી ભૂમિકાઓ ડેશબોર્ડ પર દેખાશે. બધી નોકરી ભૂમિકાઓ જોવા માટે સિલેક્ટ >> વ્યૂ ઓલ પસંદ કરો અને તે નોકરી ભૂમિકા પસંદ કરો જેના માટે ઉમેદવાર તાલીમ ચાલુ રાખવા માંગે છે.
- ઉમેદવાર ડ્રોપ-ડાઉન સૂચિમાંથી સેક્ટર પસંદ કરી શકે છે.

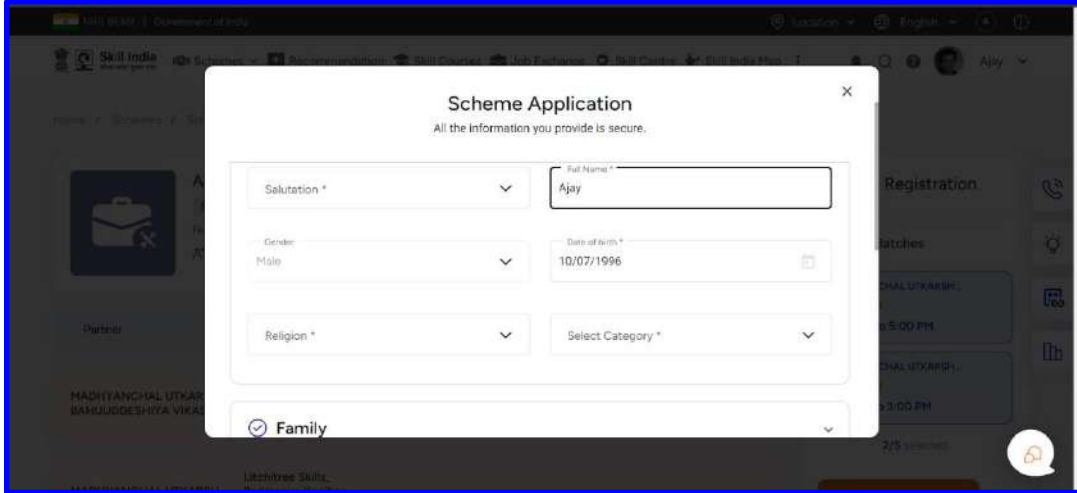
- ટીસી લોગઇન હેઠળ એક દિવસ પહેલાં બનાવવામાં આવેલ તમામ બેચ , નીચેની છબીમાં દેખાતી ચોક્કસ જોબ રોલ હેઠળ દેખાશે.

ભારત સરકાર
કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય

- ચોક્કસ બેચના ચેક બોક્સને પસંદ કરો કે જેમાં તમે અપ્લાય કરવા માંગો છો >> અને નીચેની છબીમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે શો ઇન્ટરેસ્ટ પર ક્લિક કરો.

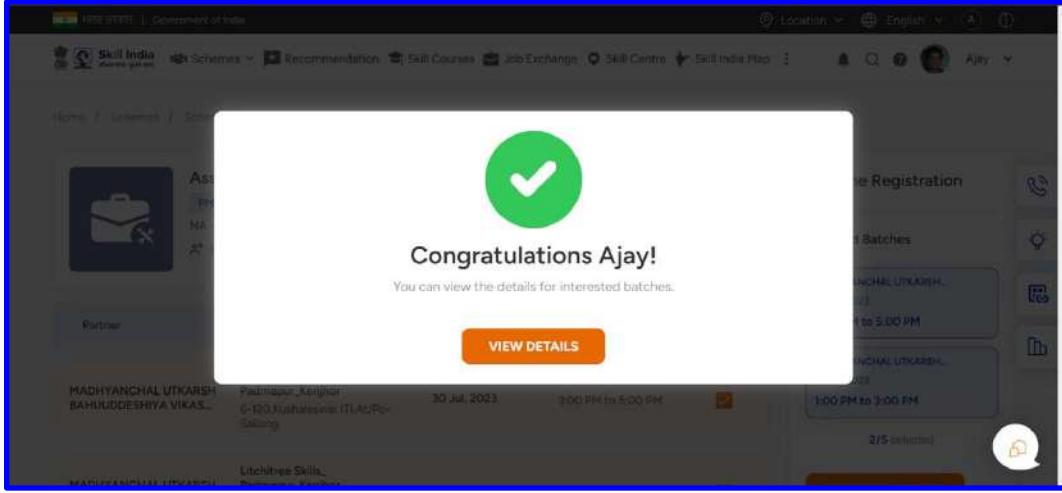

- નીચેની છબીમાં દેખાય છે તેમ, રુચિ દર્શાવવા માટે તમામ જરૂરી વિગતો ભરો.

- ઇન્ટરેસ્ટના સફળ સબમીશન પર , અભિનંદન સંદેશ પ્રદર્શિત થશે , સબમિટ કરેલ વિનંતી સંબંધિત તાલીમ કેન્દ્ર એસપીઓસી ને ટ્રિગર કરવામાં આવશે.

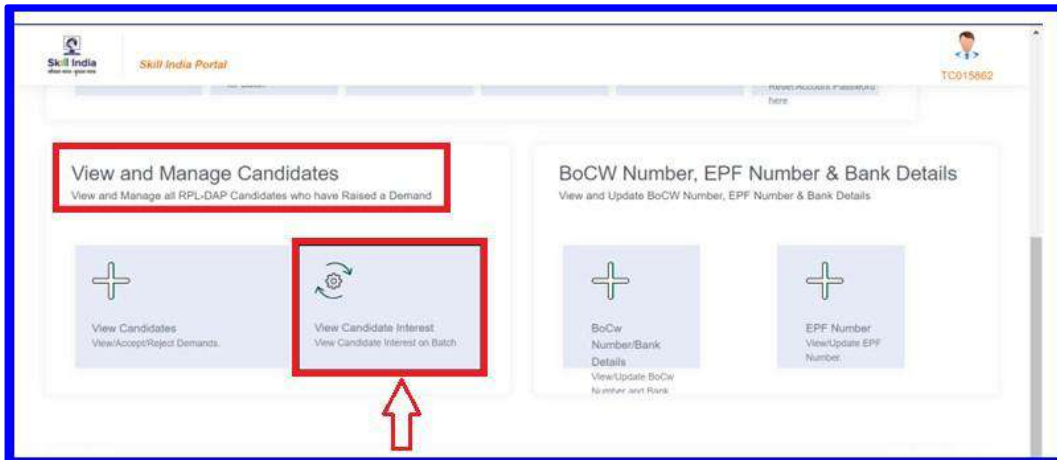
ભારત સરકાર
કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય

- ઉમેદવારો રુચિ દર્શાવવા માટે વધુમાં વધુ 5 બેચ પસંદ કરી શકે છે. આ વિનંતી તાલીમ કેન્દ્ર (ટીસી) ડેશબોર્ડ પર ટ્રિગર કરવામાં આવશે.
- ચોક્કસ બેચમાં રુચિ દર્શાવતા પહેલા બેચની શરૂઆતની તારીખ , તાલીમ કેન્દ્રનું નામ, તાલીમ ભાગીદારનું નામ અને બેચનો સમય ચકાસો.

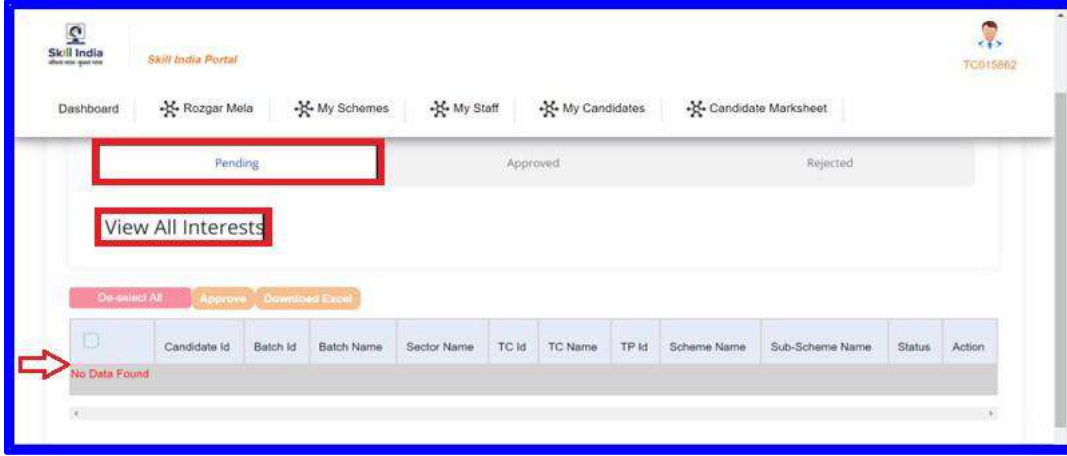
પગલું 7: ટીસી પર તાલીમ માટે ઉમેદવારોની વિનંતી સ્વીકારવી:

- સ્કિલ હબએ તેમના આઈડી પર કરીને , નીચે સ્કોલ કરો અને વ્યૂ એન્ડ મેનેજ કેન્ડિડેટ સેક્શન પર ક્લિક કરવાનું રહેશે.
- તાલીમ કેન્દ્ર (ટીસી આઈડી) વ્યૂ એન્ડ મેનેજ કેન્ડિડેટ હેઠળની બધી વિનંતીઓ જોઈ શકે છે.

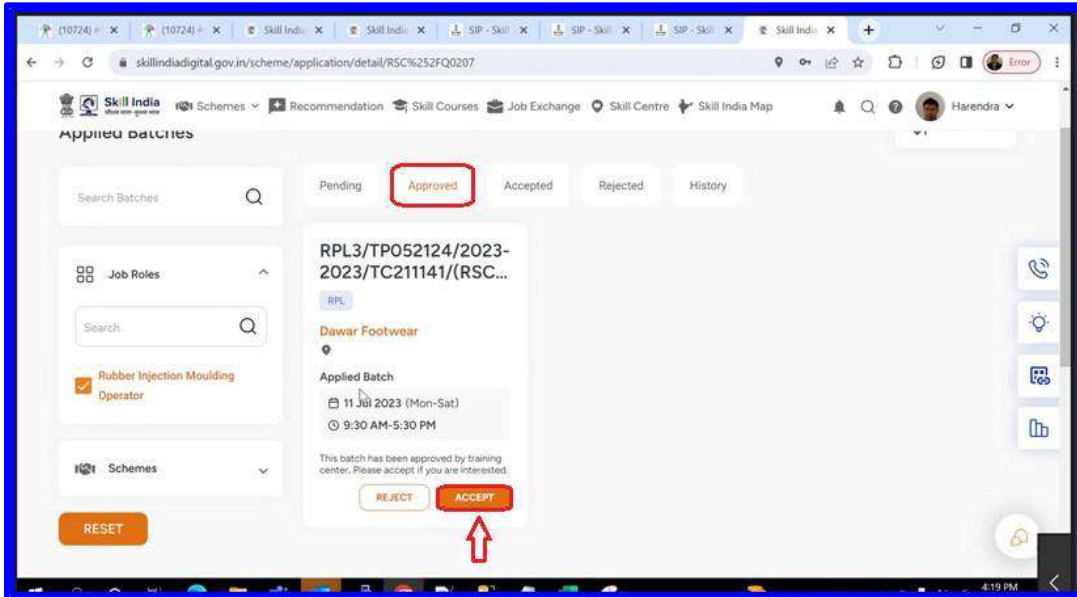
ભારત સરકાર
કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય

- યાદી કેલેન્ડર ઇન્ટરેસ્ટ હેઠળ ઉપલબ્ધ હશે >> ચિત્રમાં બતાવ્યા પ્રમાણે પેન્ડિંગ રિક્વેસ્ટ

- જ્યાં સુધી તાલીમ કેન્દ્ર એક પછી એક તેમની વિનંતી સ્વીકારે નહીં ત્યાં સુધી તમામ ઉમેદવારો પેન્ડિંગ સેક્શન હેઠળ દેખાશે.
- મંજૂરી પછી ઉમેદવારો અપુલ્ક ટેબ હેઠળ દેખાશે અને નીચેની છબીમાં બતાવ્યા પ્રમાણે ઉમેદવારને તેમના લોગિનથી વિનંતી સ્વીકારવા વિનંતી પરત મોકલવામાં આવશે.

પગલું 8: બેચમાં નોંધણી કરવા માટે ઉમેદવાર દ્વારા અંતિમ સ્વીકૃતિ:

ભારત સરકાર
કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય

- સ્કિલ હબ દ્વારા વિનંતી સ્વીકાર્યા પછી, ઉમેદવાર અપરવુડ સેક્શન હેઠળ વિનંતી જોઈ શકશે. એકવાર ઉમેદવાર વિનંતી સ્વીકારે તે પછી તેને પસંદ કરેલ બેચમાં એનરોલ કરવા માટે ઉમેદવારોની સ્વીકૃતિની પુષ્ટિ કરતા એક્સેપ્ટેડ સેક્શનમાં ખસેડવામાં આવશે.
- ઉમેદવાર બેચ હેઠળ દેખાશે જ્યાંથી તાલીમ કેન્દ્રનો સ્ટાફ ઉમેદવારોને સીધા જ બેચમાં એનરોલ કરી શકશે અને તાલીમ સાથે આગળની પ્રક્રિયા કરી શકશે.

પગલું 9: એસઆઈપી પર બેચની નોંધણી અને અંતિમ સબમિશન:

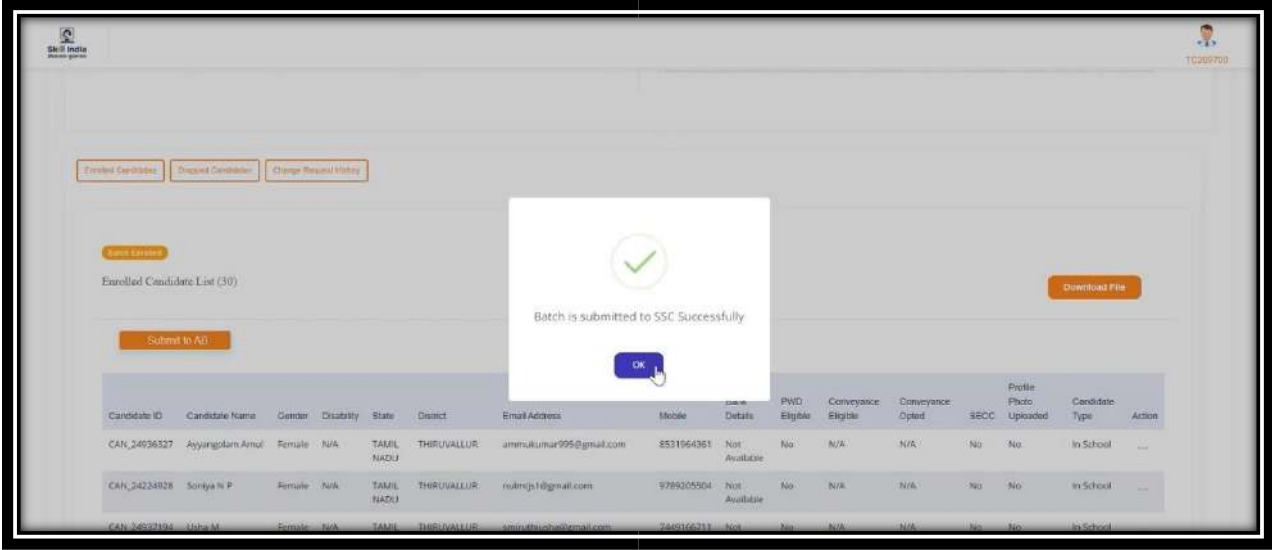
- ઉમેદવારો દ્વારા વિનંતી સ્વીકાર્યા પછી, ઈચ્છુક ઉમેદવારોની યાદી બનાવેલ બેચની અંદર નોંધાયેલ ઉમેદવારોની યાદી સેક્શન હેઠળ દેખાશે.

The screenshot displays the Skill India portal interface. At the top, there is a navigation bar with 'Dashboard', 'Register MHA', and 'My Reviews'. The main content area is titled 'Update in School/Out School Status'. It features a 'Candidate Type' dropdown menu with options 'In School' and 'Out School'. Below this is a table of candidates with the following columns: Candidate ID, Candidate Name, Gender, Disability, State, District, Email Address, Mobile, Date of Birth, PWD, Conveyance, Conveyance Opted, Profile Photo, and Candidate Type. The table contains five rows of candidate data. At the bottom of the page, there is a 'Submit to All' button and a footer with the same column headers as the table.

Candidate ID	Candidate Name	Gender	Disability	State	District	Email Address	Mobile	Date of Birth	PWD	Conveyance	Conveyance Opted	Profile Photo	Candidate Type	Action
CAN_2006021	Appalannan Arud	Female	NA	TAMIL NADU	THIRUVALLUR	ananyakumar99@gmail.com	911796081	Not Available	No	NA	NA	NA	NA	...
CAN_2006022	Aravindan P	Female	NA	TAMIL NADU	THIRUVALLUR	aravindanp@gmail.com	998920000	Not Available	No	NA	NA	NA	NA	...
CAN_2007191	ASUM	Female	NA	TAMIL NADU	THIRUVALLUR	asumathiruvallur@gmail.com	744798011	Not Available	No	NA	NA	NA	NA	...
CAN_2012161	Aravindan S	Male	NA	TAMIL NADU	THIRUVALLUR	aravindanp@gmail.com	998920000	Not Available	No	NA	NA	NA	NA	...
CAN_2011122	Aravindan P	Male	NA	TAMIL NADU	THIRUVALLUR	aravindanp@gmail.com	998920000	Not Available	No	NA	NA	NA	NA	...

ભારત સરકાર
કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય

- નીચેનો સંદેશ એસઆઈપી પર બેચ સબમિશનની પુષ્ટિ કરશે.

પગલું 10: એસઆઈપી અને હાજરીની દેખરેખ પર પ્રશિક્ષણ જીવનચક્ર:

- ઉમેદવારોની દૈનિક હાજરી આધાર અનેબલ્ડ બાયોમેટ્રિક એટેન્ડન્સ સિસ્ટમ (એઈબીએએસ) પર અંકિત કરવાની છે. સંસ્થાઓએ તાલીમ શરૂ કરતા પહેલા એઈબીએએસ ઉપકરણોની પ્રાપ્તિ અને ઇન્સ્ટોલેશનની ખાતરી કરવી જોઈએ અને દરરોજ એઈબીએએસ પર ઉમેદવારોની હાજરીને અંકિત કરવી જોઈએ (એઈબીએએસ ઉપકરણો મેળવવા માટેની પ્રક્રિયા અને ઓનબોર્ડિંગ પ્રક્રિયા જોડાયેલ દસ્તાવેજ- એનેક્ષર 3: એઈબીએએસ ઓનબોર્ડિંગ પ્રક્રિયામાં સમજાવવામાં આવી છે)
- બેચ સામેના પ્રથમ હપ્તાની રકમ પ્રથમ 20 દિવસની અંદર કોઈપણ એક દિવસે બેચ માટે 70% હાજરીની ઉપલબ્ધી પર શરૂ કરવામાં આવશે. (ઉદાહરણ તરીકે: જો બેચનું કદ 30 ઉમેદવારોનું છે, તો પ્રથમ હપ્તાની રકમ માટે પાત્ર બનવા માટે તાલીમ શરૂ થયાના પ્રથમ 20 દિવસમાં 21 ઉમેદવારોની હાજરી એઈબીએએસ પર અંકિત થવી જોઈએ)
- કોઈપણ બેચમાં એમ મળી આવે જ્યાં બેચ શરૂ થયાના પ્રથમ 20 દિવસમાં બેચના કદની 70% હાજરી નોંધ નથી થઈ તો તે એસઆઈપી પર સ્વતઃ રદ કરવામાં આવશે.
- દરેક ઉમેદવારની હાજરીનું નિરીક્ષણ કલાકદીઠ આધારે કરવામાં આવશે. દરેક ઉમેદવારને અંતિમ મૂલ્યાંકન માટે હાજર થવા યોગ્ય બનાવા માટે બેચની અંતિમ તારીખની અંદર કુલ તાલીમ કલાકોના 70% પ્રાપ્ત કરવા જોઈએ.
- ઓન ધ જોબ ટ્રેનિંગ (ઓજેટી): સ્કિલ હબ ઉમેદવારોને ઓજેટી ઓફર કરવા માટે સંસ્થાઓ અને જરૂરી જોડાણની વ્યવસ્થા કરવા માટે જવાબદાર રહેશે. ઓજેટી સંબંધિત તાલીમ કેન્દ્રની ભૂમિકાનો સારાંશ નીચે આપેલ છે:

ભારત સરકાર
કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય

- ઓજીટી ઓફર કરવા ઇચ્છુક સંસ્થાઓની ઓળખ કરવી
- ઓજીટી પહેલા એસઆઈડી પર સંસ્થાઓની વિગતો અપલોડ કરો
- ઉમેદવારો માટે ઓજીટી લેવા માટે જરૂરી વ્યવસ્થા કરો.
- ઓજીટી દરમિયાન ઉમેદવારોની દેખરેખ કરો અને હાજરી સુનિશ્ચિત કરો

ઓજીટીનું સફળતાપૂર્વક આયોજન કરવા માટે તાલીમ કેન્દ્રને પીએમકેવીવાય 4.0 હેઠળ નિર્ધારિત ઉમેદવાર દીઠ લાગુ પડતા આધાર કલાકના ખર્ચના 50%ની ચૂકવણી કરવામાં આવશે.

તાલીમ કેન્દ્ર તરીકે શૈક્ષણિક સંસ્થાઓના કિસ્સામાં, ઓજીટી હેઠળ યોજના કાર્યને એનવીસીઇટીની સંમતિ સાથે, ઓજીટીના બદલે યોજના કાર્યની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે. આવા કિસ્સાઓમાં તાલીમ કેન્દ્રને કોઈ વધારાની ચૂકવણી કરવામાં આવશે નહીં.

ભારત સરકાર
કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય

• મૂલ્યાંકન માટે હાજર થવા માટે ઉમેદવારની પાત્રતા માપદંડ

મૂલ્યાંકન માટે હાજર રહેવા હેતુ પાત્ર બનવા માટે ઉમેદવાર(ઓ) માટે સમગ્ર અભ્યાસક્રમના સમયગાળામાં 70% હાજરી પ્રાપ્ત કરવી ફરજિયાત છે. બધા ટ્રેનિંગ પ્રોવાઈડરોએ દરરોજ તમામ બેચની હાજરીનું નિરીક્ષણ કરવાની જરૂર છે જેથી ઉમેદવારો મૂલ્યાંકનના દિવસે જરૂરી પાત્રતા માપદંડોને પૂર્ણ કરે.

(બેચની અવધિ એસઆઈપી પર દેખાતી બેચની શરૂઆત અને સમાપ્તિ તારીખની અંદર હશે)

મૂલ્યાંકન માટે હાજર રહેવા માટેના પાત્રતા માપદંડ નીચે આપેલા કોષ્ટકમાં વર્ણવેલ છે:

વિશેષ	નોકરી ભૂમિકાઓ	મૂલ્યાંકન પાત્રતા માપદંડ	ઉદાહરણ
મૂલ્યાંકન માટે ઉમેદવારોની પાત્રતા	ફરજિયાત ઓજેટી કલાકો વિના નોકરી ભૂમિકાઓ	હાજરી = > ક્યુપી કલાકના (વર્ગખંડ + પ્રેક્ટિકલ પ્રશિક્ષણના કલાકો) 70%	➤ અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો 300 કલાકનો છે (વર્ગખંડ + પ્રેક્ટિકલ પ્રશિક્ષણ) ઉમેદવારોએ મૂલ્યાંકન માટે હાજર રહેવા માટે એઈબીએએસ પર ઓછામાં ઓછા 210 કલાક (અભ્યાસક્રમ સમયગાળોનો 70%) પ્રાપ્ત કરવા આવશ્યક છે
	ફરજિયાત ઓજેટી કલાકો સાથે નોકરી ભૂમિકાઓ	હાજરી => (ક્યુપી અને ઓજેટી કલાક)ના 70%	➤ અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો 300 કલાકનો છે (180 વર્ગખંડ + પ્રાયોગિક) + (120 ઓજેટી કલાકો): • ઉમેદવાર(ઓ) એ મૂલ્યાંકન માટે હાજર થવા માટે 70% (ક્યુપી અને ઓજેટી કલાકો) પ્રાપ્ત કરવા આવશ્યક છે. • (વર્ગખંડ+ પ્રાયોગિક) તાલીમ માટેની હાજરી એઈબીએએસ પોર્ટલ પર ચિહ્નિત કરવી આવશ્યક છે. • ઓજેટી કલાકો માટે, ટ્રેનિંગ પ્રોવાઈડરોએ નિયોક્તા/ઉદ્યોગ તરફથી બાંધધરી પત્ર પ્રદાન કરવો પડશે જ્યાં ઓજેટી હાથ ધરવામાં આવ્યું છે, જેમાં એમ જણાવેલું હોય કે ઉમેદવાર(ઓ) એ હાજરીના પુરાવા તરીકે ઓજેટી દરમિયાન 'xx' કલાક પ્રાપ્ત કર્યા છે. ઓડિટ હેતુઓ માટે પુરાવાઓ જાળવવાના રહેશે. • મૂલ્યાંકનના દિવસે મૂલ્યાંકનકર્તા દ્વારા ઉમેદવારો દ્વારા ભાગ લેવામાં આવેલ પ્રશિક્ષણના કલાકો ચકાસવામાં આવશે. સ્કિલ હબને એ સુનિશ્ચિત કરવાની જરૂર છે કે એઈબીએએસ હાજરી રેકોર્ડ અને ઉદ્યોગમાંથી ઉપક્રમ મૂલ્યાંકનની તારીખથી પહેલાં તૈયાર કરવામાં આવે.

ભારત સરકાર
કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય

a. એઈબીએએસ પોર્ટલ પર ઉમેદવારોની હાજરી કેવી રીતે તપાસવી અને નિરીક્ષણ કરવું:

ઉમેદવાર વાર "કલાકની હાજરી" રિપોર્ટને એક્સેસ કરવા માટે, કૃપા કરીને નીચે દર્શાવેલ પગલાં અનુસરો:

1. તમારા લોગિન ક્રેડેન્શિયલનો ઉપયોગ કરીને એઈબીએએસ પોર્ટલ પર લોગિન કરો
2. રિપોર્ટ્સ ટેબ પર જાઓ. (ડાબી બાજુએ)
3. એડવાન્સ રિપોર્ટ્સ વિકલ્પ પસંદ કરો
4. ઓફિસ સ્થાન, ડિવિઝન યુનિટ (બેચ આઈડી) અને ડેટ રેન્જ પસંદ કરો (એસઆઈપી પર સબમિટ કરેલ બેચ મુજબ બેચની શરૂઆતની તારીખ અને બેચની સમાપ્તિ તારીખ)
5. જનરેટ રિપોર્ટ્સ પર ક્લિક કરો.
6. એક્સપોર્ટ ટુ એક્સેલ પર ક્લિક કરો.

b. એસઆઈપી પર બેચની બેચ સમાપ્તિ તારીખ લંબાવવાની પ્રક્રિયા:

પીએમકેવીવાય (2023) હેઠળ તાલીમ પ્રદાતાઓને બેચની સમાપ્તિ તારીખને મહત્તમ 15 દિવસ સુધી લંબાવવાની જોગવાઈ આપવામાં આવી છે, જેથી ઉમેદવારો મૂલ્યાંકન પાત્રતા માપદંડોને પૂર્ણ કરવામાં નિષ્ફળ થવા પર ઉમેદવારો જરૂરી હાજરી પૂરી કરી શકે.

***નોંધ:** મહેરબાની કરીને નોંધ કરો કે જોગવાઈ એસઆઈપી પર દાખલ કરવામાં આવેલ મૂળ બેચની સમાપ્તિ તારીખના એક દિવસ પહેલા સુધી જ સક્રિય છે. તાલીમ પ્રદાતાઓએ એસઆઈપી પર મૂળ બેચની સમાપ્તિ તારીખ દેખાવાના ઓછામાં ઓછા એક દિવસ પહેલાં બેચની સમાપ્તિ તારીખો સંપાદિત કરવાની ખાતરી કરવી આવશ્યક છે.

બેચની સમાપ્તિ તારીખ લંબાવવાનાં પગલાં:

1. તમારા ટીસી આઈડી પર લોગિન કરો
2. વ્યૂ સ્ક્રીમ્સ પર ક્લિક કરો અને ઓલ બેચ સેક્શનને એક્સેસ કરો.
3. બેચની સામેના એક્શન બટન પર ક્લિક કરો જ્યાં બેચની સમાપ્તિ તારીખને એક્સટેન્શનની જરૂર છે.
4. એડિટ બેચ ડિટેલ્સ પર ક્લિક કરો.

ડ્રોપ ડાઉન સૂચિમાંથી આવશ્યક બેચ સમાપ્તિ તારીખ (મહત્તમ 15 દિવસ સુધી) પસંદ કરો અને સબમિટ કરો)

ભારત સરકાર
કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય

પગલું 11: ઉમેદવારનું મૂલ્યાંકન અને પ્રમાણપત્ર

- બેચનું પ્રશિક્ષણ પૂર્ણ થયા પછી (એસઆઈપી પરની અંતિમ તારીખ મુજબ), મૂલ્યાંકન સંબંધિત એવોર્ડ આપનાર સંસ્થા દ્વારા સ્કિલ ઈન્ડિયા પોર્ટલ પર સંસ્થા દ્વારા પસંદ કરાયેલ મૂલ્યાંકનની તારીખે હાથ ધરવામાં આવશે.
- મૂલ્યાંકન તૃતીય-પક્ષ સંલગ્ન મૂલ્યાંકન એજન્સી દ્વારા હાથ ધરવામાં આવશે જે તાલીમ કેન્દ્રમાં ઉમેદવારોનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે મૂલ્યાંકનકારની નિયુક્તિ કરશે.
- મૂલ્યાંકન પૂર્ણ થવા પર, મૂલ્યાંકનનાં પરિણામો એવોર્ડ આપનાર સંસ્થા દ્વારા સ્કિલ ઈન્ડિયા પોર્ટલ પર અપલોડ કરવામાં આવશે. સંસ્થાઓ ટીસી આઈડી દ્વારા ઉમેદવારોના પરિણામો જોઈ શકશે.
- એકવાર પરિણામો એસઆઈપી પર એવોર્ડ આપનાર સંસ્થા દ્વારા મંજૂર થઈ જાય, પછી સંસ્થાઓ ટીસી આઈડીમાં ઉપલબ્ધ "ઉમેદવારની માર્કશીટ" વિભાગ પર ક્લિક કરીને ઉમેદવારોની માર્કશીટ અને પ્રમાણપત્રો જોઈ/ડાઉનલોડ કરી શકશે.

Sr. No.	Candidate ID	Candidate Name	Batch Name	Job Roles	Attendance	Result	Marksheet	Certificate	Action
---------	--------------	----------------	------------	-----------	------------	--------	-----------	-------------	--------

પગલું 11: તાલીમ કેન્દ્ર ઉમેદવારોના પ્લેસમેન્ટની સુવિધા પણ આપી શકે છે (જોકે પેઆઉટ પ્લેસમેન્ટ સાથે જોડાયેલ નથી). પ્લેસમેન્ટ પૂરું ડોક્યુમેન્ટ્સ અપલોડ કરવાની વ્યવસ્થા સ્કિલ ઈન્ડિયા પોર્ટલ પર ઉપલબ્ધ રહેશે.

પગલું 12: ઉત્તીર્ણ થયેલ ઉમેદવારોને સ્કિલ ઈન્ડિયા ડિજિટલ પોર્ટલ દ્વારા 6 મહિનાના સમયગાળા માટે ટ્રેક કરવામાં આવશે.

ભારત સરકાર
કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય

પગલું 13 પેઆઉટની પાત્રતા અને હપ્તાઓ:

પેઆઉટ હપ્તાઓ	ટકાવારી (%)	પાત્રતા
હપ્તો -1		<p>એનરોલમેન્ટ: એનરોલમેન્ટ અને ટી-1 એઈબીએએસ અનુપાલનની સિદ્ધિ</p> <p>*ટી-1 અનુપાલન: (પ્રશિક્ષણ શરૂ થયાના પ્રથમ 20 દિવસમાં સમગ્ર બેચના આકારની 70% હાજરી)</p> <p>(ઉદાહરણ: જો બેચનો આકાર 30 ઉમેદવારોનું હોય, તો પ્રથમ હપ્તાની રકમ માટે પાત્ર બનવા માટે પ્રશિક્ષણ શરૂ થયાના પ્રથમ 20 દિવસમાં 21 ઉમેદવારોની હાજરી એઈબીએએસ પર ચિહ્નિત થવી જોઈએ)</p>
હપ્તો -2	30%	<p>મધ્ય પ્રશિક્ષણ: એઈબીએએસ પર 70% હાજરી પૂરી કરનાર ઉમેદવારો માટે.</p> <p>પીઆઈએ એવી બીચો સામે T-2 ઇન્વોઇસ જારી કરી શકે છે , જ્યાં કુલ ક્યુપી કલાકના 50%નું પ્રશિક્ષણ પૂર્ણ થઈ ગયું હોય , એવા ઉમેદવારો સામે કે જેમણે 70% હાજરી હાંસલ કરી હોય.</p> <p>(ઉદાહરણ તરીકે, 300 કલાકના અભ્યાસક્રમની અવધિ માટે , પ્રશિક્ષણના 150 કલાક પૂર્ણ થવા પર T-2 ઇન્વોઇસ જારી કરી શકાય છે. પીઆઈએ માત્ર એવા ઉમેદવારો સામે T-2 જારી કરવામાં સક્ષમ હશે જેઓ 105 કલાક (150 કલાકના 70%) હાંસલ કરશે. .</p> <p>હપ્તા 2 માટે ઉમેદવારો દ્વારા પ્રાપ્ત કરવાના કલાકોની સંખ્યા માટેની ફોર્મ્યુલા= અભ્યાસક્રમની અવધિના 50% x 70%</p>
હપ્તો-3 (અંતિમ પતાવટ)	40%	<p>ઉમેદવારોનું પ્રમાણપત્ર:</p> <p>એસઆઈપી પર ઉમેદવારોનું મૂલ્યાંકન અને પ્રમાણપત્ર પૂર્ણ થયા પછી પ્રમાણિત ઉમેદવારો સામે ફંડની સંપૂર્ણ પતાવટ શરૂ કરવામાં આવશે.</p> <p>અગાઉના હપ્તામાં ટ્રાન્સફર કરાયેલ કોઈપણ વધારાનું ફંડ ત્રીજા હપ્તામાં વસૂલવામાં આવશે.</p>

ભારત સરકાર
કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય

વિડિઓ લિંક્સ:

1. એસઆઈપી પર બેંક ખાતાની વિગતો કેવી રીતે અપડેટ કરવી:

વિડિઓ જુઓ: <https://rb.gy/vxudi>

2. પેઆઉટ કેવી રીતે કરવું- એસઆઈપી પર બનાવો અને ચકાસો:

વિડિઓ જુઓ: <https://tinyurl.com/5n7e2jcs>

પીએમકેવીવાય 4.0 માં ભાગ લેવા માટે સ્કિલ ઈન્ડિયા પોર્ટલ પર ઓનબોર્ડિંગ
માટેના પ્રારંભિક લક્ષ્યો.

સંસ્થાઓ	લક્ષ્ય (શાળાઓ)
ઈએમઆરએસ	50
કેવીએસ	350
જેએનવી	350
પીએમ શ્રી શાળાઓ	6448
સીબીએસઈ સરકારી શાળાઓ	400
સીબીએસઈ ખાનગી શાળાઓ	200
કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોમાં સરકારી શાળાઓ	250
રક્ષા અને રેલ્વે શાળાઓ	50

પીએમ શ્રી શાળાઓ		
ક્ર સં.	રાજ્યનું નામ	શાળાઓની સંખ્યા
1	આંદામાન અને નિકોબાર આઈલેન્ડ	10
2	આંધ્ર પ્રદેશ	662
3	અરુણાચલ પ્રદેશ	41
4	આસામ	266
5	ચંદીગઢ	1
6	છત્તીસગઢ	211
7	ડીએનડી - ડીએનએચ	6
8	ગોઆ	12
9	ગુજરાત	274
10	હરિયાણા	124
11	જમ્મુ અને કાશ્મીર	233
12	કર્ણાટક	129
13	કેવીએસ	735
14	લડાખ	14
15	લક્ષદ્વીપ	8
16	માધ્ય પ્રદેશ	416
17	મહારાષ્ટ્ર	516
18	મણિપુર	69
19	મેઘાલય	22
20	મિઝોરમ	22
21	નાગાલેન્ડ	9
22	એનવીએસ	317
23	પુડુચેરી	8
24	પંજાબ	241
25	રાજસ્થાન	402
26	સિક્કિમ	30
27	તેલંગાણા	543
28	ત્રિપુરા	57
29	ઉત્તર પ્રદેશ	928
30	ઉત્તરાખંડ	142
કુલ		6448

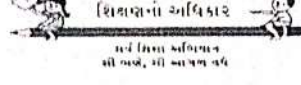
જયશ્રી દેવાંગન, IAS

એડીશનલ સ્ટેટ પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટર

સમગ્ર શિક્ષા, ગાંધીનગર

પાયાની સાક્ષરતા અને અંક જ્ઞાન

ગુજરાત શાળા શિક્ષણ પરિષદ

સ્ટેટ પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટરની કચેરી,

સમગ્ર શિક્ષા, સેક્ટર-૧૭,

ગાંધીનગર.-૩૮૨૦૧૦

ફોન: ૦૭૯-૨૩૨૩૨૪૧૩

Email : - aspdssaqaui@gmail.com

ક્રમાંક:એસએસ/એઆરએન્ડવીઈ/૨૦૨૩ /૫૩૫૬૦-૫૭૨

તા. ૯/11/2023

પ્રતિ,
જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી,
સમગ્ર શિક્ષા,
જી.

વિષય : SHI (Skill Hub Initiative) ના માધ્યમ દ્વારા PMKVY 4.0 યોજનાના અમલીકરણ બાબત ..

સંદર્ભ : (1) Secretary of MoE, New Delhi letter D.O.No. 15-1/2022-IS-16 Dt. 20.9.2023

(2) માન. એસપીડીશ્રીની નોંધ ઉપર મળેલ મંજૂરી અન્વયે

શ્રીમાન ,

ભારત સરકારની PMKVY 4.0 યોજના 15-45 વર્ષની વય જૂથમાં શાળા/કોલેજ છોડી દેનાર બાળકો, શાળા બહારના બાળકો અને બેરોજગાર યુવાનોને માંગ આધારિત તથા ઉદ્યોગ-સંલગ્ન કૌશલ્ય અભ્યાસક્રમો પ્રદાન કરવા અને તેમને તેમની ક્ષમતાઓ અને આકાંક્ષાઓ સાથે સંરેખિત કારકિર્દીનો માર્ગ પસંદ કરવામાં સક્ષમ બનાવશે.

NEP-2020એ શાળાઓમાં વ્યાવસાયિક શિક્ષણની પુનઃકલ્પના કરવા માટે ઘણી ભલામણો કરેલ છે.

ભારત સરકારના સંદર્ભ પત્રમાં જણાવ્યા મુજબ વર્ષ 2021-22 માં, PMKVY 3.0 હેઠળ કેટલીક KVS, JNV, CBSE સંલગ્ન શાળાઓ અને રાજ્ય બોર્ડ સાથે સંલગ્ન શાળાઓમાં પ્રાયોગિક આધારે સ્કિલ હબ ઈનીશીએટિવ (SHI) લાગુ કરવામાં આવી હતી. આ પહેલનો હેતુ એજ્યુકેશન ઇકોસિસ્ટમમાં કૌશલ્ય પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમો શરૂ કરવાનો છે. આ પહેલ હેઠળ, શાળાઓમાં ઉપલબ્ધ મૂળ આધારભૂત માળખાનો ઉપયોગ કરીને વ્યાવસાયિક તાલીમની તકો માટે નોડલ કૌશલ્ય કેન્દ્રો બનાવવામાં આવ્યા હતા. PMKVY

4.0 નો ઉદ્દેશ ડાના અમલીકરણમાંથી અધ્યયનનો લાભ લેવાનો અને ઓન ધ જોબ ટ્રેનિંગ (ઓજેટી), ડ્રોન, AI અને રોબોટિક્સ જેવા નવા અભ્યાસક્રમોનો સમાવેશ કરવા જેવા ઘણા નવા પાસાઓ રજૂ કરવાનો છે. કૌશલ્ય પ્રશિક્ષણનું સમગ્ર સંચાલન સ્કિલ ઇન્ડિયા ડિજિટલ પોર્ટલના માધ્યમથી કરવામાં આવશે, જેમાં ઉમેદવારોની નોંધણી, ડિજિટલ પાઠ્યક્રમ સામગ્રી અને ઈ-પાઠ્યક્રમ અને પ્રમાણપત્રનો સમાવેશ થાય છે. કૌશલ્ય વિકાસ તથા ઉદ્યોગ સાહસિકતા મંત્રાલય, PMKVY 4.0 ના મંજૂર ધોરણો અનુસાર કાર્યક્રમોનું સંચાલન કરવા માટે નાણાકીય સહાય પ્રદાન કરશે.

પત્રમાં આપેલ સૂચના અનુસાર KVS, JNV, CBSE સંલગ્ન શાળાઓ (સરકારી અને ખાનગી), PMSHRI શાળાઓ, EMRS Schools, રક્ષા શાળાઓ, રેલવે શાળાઓ, કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોની સરકારી શાળાઓ હેઠળની તમામ શાળાઓએ PMKVY 4.0 માં ભાગ લેવા માટે સ્કિલ ઇન્ડિયા પોર્ટલ પર રજીસ્ટ્રેશન કરાવવાનું છે.

રાજ્યમાં સમગ્ર શિક્ષા અંતર્ગત મંજૂર થયેલ PMSHRI શાળાઓએ (કુલ ૩૬ શાળાઓ જેની યાદી આ સાથે સામેલ છે) PMKVY 4.0 માં ભાગ લેવા માટે સ્કિલ ઇન્ડિયા પોર્ટલ પર રજીસ્ટ્રેશન કરાવવાનું રહેશે. જેની માર્ગદર્શિકા આ સાથે સામેલ છે. તેમજ રજીસ્ટ્રેશન કરાવવા માટેની કેટલીક અગત્યની સૂચનાઓ નીચે આપેલ છે.

- યોજના અંતર્ગત શાળાઓએ ટ્રેનિંગ પ્રોવાઇડર (TPID), ટ્રેનિંગ સેન્ટર (TCID), ટ્રેનર (TRID), આધાર સીસ્ટમ દ્વારા વિદ્યાર્થી તથા ટ્રેનરની હાજરી વગેરે રજીસ્ટ્રેશન ભારત સરકારના પોર્ટલ પર કરવાના રહેશે.
- રજીસ્ટ્રેશનની પ્રક્રિયા <https://www.skillindia.gov.in/direct-registration> લીંક પર કરવાની રહેશે.
- રજીસ્ટ્રેશન કરતા પહેલા શાળા એસ્ટાબ્લીશમેન્ટ/ ઈન્કોર્પોરેશન સર્ટી, અડ્રેસ પ્રૂફ વગેરે ડોક્યુમેન્ટ્સની સ્કેન કોપી જોડે રાખવી.
- શાળાનું નામ, અડ્રેસ વગેરે માહિતી ડોક્યુમેન્ટ્સ મુજબ જ ભરવી.
- એપ્લિકેશન સબમિટ કાર્ય બાદ ભારત સરકાર દ્વારા ડોક્યુમેન્ટ્સ તથા ભરેલ માહિતીનું વેરીફિકેશન થશે. જે વેરીફાય થાય તો “Deemed Ready” અને સુધારાના કિસ્સામાં “Deemed Not Ready” સ્ટેટસ રજિસ્ટર્ડ ઈ-મેલ પર આવશે.

- ટ્રેનર (TRID) નું રજીસ્ટ્રેશન કરતી વખતે ટ્રેનરના PAN, AADHAAR, એડ્યુકેશન, ઇન્ટરન્ટી એક્સપીરીયન્સ, કોર્સો વગેરે સ્કેન ડોક્યુમેન્ટ્સ જોડે રાખવા, ઇ-મેલ તથા મોબાઈલ પરમેનેન્ટ હોવા એ જ આપવા.

આ રજીસ્ટ્રેશનની પ્રક્રિયા તા. ૧૦-૧૧-૨૦૨૩ સુધીમાં પૂર્ણ કરવાની રહેશે તેમજ ગૂગલ લીક સાથે સામેલ EXCEL sheetમાં TPID તથા TRID આપવાના રહેશે.

વિડાણ : માર્ગદર્શિકા

જયપુલેશી
એડી. સ્ટેટ પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટર
સમગ્ર શિક્ષા, ગાંધીનગર

સમગ્ર શિક્ષા

ગુજરાત શાળા શિક્ષણ પરિષદ

સ્કીલ હબ ઈનીશિએટીવ (SHA)

સ્કીલ હબ ઈનીશિએટીવ (SHA)

NEP 2020 માં વ્યાવસાયિક એક્સપોઝર પ્રાપ્ત કરવા માટે શાળા અને ઉચ્ચ શિક્ષણના અભ્યાસક્રમમાં ૨૦૨૫ સુધી ૫૦% વ્યાવસાયિક કૌશલ્યોનો સમાવેશ કરવાની ભલામણ કરી છે.

સામાન્ય શિક્ષણ સાથે વ્યવસાયિક શિક્ષણનું એકીકરણ અને મુખ્ય પ્રવાહને વિદ્યાર્થી, સમુદાય અને અર્થતંત્ર સ્તરે એકંદર લાભ માટે દેશની શિક્ષણ-કૌશલ્ય પ્રણાલીમાં મુખ્ય સુધારા તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

PMKVY 4.0

- PMKVY હેઠળ સ્કિલ હબ્સ ઇનિશિયેટિવ (SHA) શેડ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર બનાવવાનું, સ્થાનિક અર્થતંત્રની જરૂરિયાતો સાથે સંરેખિત કરવું અને વ્યાવસાયિક તાલીમ માટે તમામ લક્ષ્ય સેગમેન્ટ્સની જરૂરિયાતોને સંબોધિત કરવાનો છે. SHA નો હેતુ નીચે મુજબ છે:
 - કૌશલ્ય માટે હાલના વ્યાવસાયિક માળખા અને સંસાધનોનો ઉપયોગ
 - ઉમેદવારોની સરળતા માટે કૌશલ્ય કેન્દ્રોની સતત ઉપલબ્ધતા સુનિશ્ચિત કરવા
 - એકંદર આર્થિક અને સ્થાનિક અર્થતંત્રની જરૂરિયાતો સાથે તમામ સ્તરે વ્યાવસાયિક તકોને સંરેખિત કરો
 - ઉમેદવારોને તેમના પસંદ કરેલા વ્યવસાયો સાથે ચાલુ રાખવા માટે બહુવિધ સારી રીતે વ્યાખ્યાયિત માર્ગો સાથે પ્રારંભિક તબક્કે વ્યાવસાયિક શિક્ષણનો પરિચય આપો
- ઇન-સ્કૂલ સહિત લક્ષિત સેગમેન્ટ્સ માટે વ્યાવસાયિક ઓફરો પ્રદાન કરવું
 - ડ્રોપ-આઉટ અને આઉટ ઓફ એડ્યુકેશન ના ઉમેદવારો (ઉંમર: 15-29 વર્ષ)

PMKVY અંતર્ગત

સ્કીલ હબ ઈનીશિએટીવ (SHA) અમલીકરણ

PMKVY 4.0 ઉદ્દેશ અને અમલીકરણ

- ભારત સરકારએ કેન્દ્રીય બજેટ 2023 માં PMKVY 4.0 લોન્ચ કરવાની જાહેરાત કરી
- યોજનાનો ઉદ્દેશ એસએચઆઈના (SHI – Skill Hub Initiative) અમલીકરણમાંથી અધ્યયનનો લાભ લેવાનો છે
- યોજના અંતર્ગત ઓન ધ જોબ ટ્રેનિંગ (ઓજેટી), ડ્રોન, એઆઈ અને રોબોટિક્સ જેવા નવા અભ્યાસક્રમોનો સમાવેશ કરવા આવેલ છે
- આ યોજના ૧૫- ૪૫ વર્ષની વય જૂથમાં શાળા/કોલેજ છોડી દેનાર બાળકો, શાળા બહારના બાળકો અને બેરોજગાર યુવાનોને જોડવાનો લક્ષ્ય છે.
- કૌશલ્ય વિકાસ તથા ઉદ્યોગ સાહસિકતા મંત્રાલય, PMKVY 4.0 ના મંજૂર ધોરણો અનુસાર કાર્યક્રમોનું સંચાલન કરવા માટે નાણાકીય સહાય પ્રદાન કરશે.
- કેવીએસ, જેએનવી, સીબીએસઈ સંલગ્ન શાળાઓ (સરકારી અને ખાનગી), પીએમ શ્રી શાળાઓ, ઈએમઆરએસ, રક્ષા શાળાઓ, રેલવે શાળાઓ, કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોની સરકારી શાળાઓ હેઠળની તમામ શાળાઓ PMKVY 4.0 માં ભાગ લેવા માટે સ્વયંને સ્કિલ ઇન્ડિયા પોર્ટલ પર સામેલ કરશે.

પૂર્વ-આવશ્યકતાઓ

- પસંદ કરવાની થતી નોકરી ભૂમિકાના આધારે શિયરી વર્ગો અને પ્રયોગશાળા માટે પર્યાપ્ત વર્ગખંડની ઉપલબ્ધતા
- ફંક્શનલ આધાર અનેબલ્ડ બાયોમેટ્રિક અટેન્ડેન્સ સિસ્ટમ (એઈબીએએસ) એનઆઈસી પ્લેટફોર્મ પર નોંધની કરાવી

અમલીકરણની પદ્ધતિઓ

- રાષ્ટ્રીય કૌશલ વિકાસ નિગમ (એનએસડીસી) એ મંત્રાલયની અમલીકરણ શાખા છે અને સ્કીલ હબ્સમાં PMKVY 4.0 ના અમલીકરણમાં તમામ આવશ્યક સહાયતા અને તકનીકી સહાય પૂરી પાડશે.
- યોજનાનું અમલીકરણ સ્કિલ ઈન્ડિયા ડિજિટલ પોર્ટલના માધ્યમથી કરવામાં આવશે, જેમાં ઉમેદવારોની નોંધણી, ડિજિટલ પાઠ્યક્રમ સામગ્રી અને ઈ-પાઠ્યક્રમ અને પ્રમાણપત્રનો સમાવેશ થાય છે.
- સ્કીમ હેઠળ લાગુ પડતી નોકરી ભૂમિકામાં ઓન-ધ-જોબ ટ્રેનિંગ (ઓજેટી) ફરજિયાત કરવામાં આવ્યું છે. નજીકના ઉદ્યોગો અથવા સંસ્થાઓમાં ઓજેટીની વ્યવસ્થા કરવાની જવાબદારી સંસ્થાઓની રહેશે.

અમલીકરણની પદ્ધતિઓ

- મૂલ્યાંકન અને પ્રમાણપત્ર તૃતીય-પક્ષ એજન્સીઓ દ્વારા કરવામાં આવશે, જેમ કે સેક્ટર સ્કિલ કાઉન્સિલ (એસએસસી)/ એનસીવીઈટી દ્વારા માન્ય સંસ્થા.
- ઉપલબ્ધ વર્ગખંડ, પ્રયોગશાળા, પ્રશિક્ષકો વગેરેની જરૂરી વિગતો સાથે સ્કિલ ઈન્ડિયા પોર્ટલ/ડિજિટલ પર સ્કિલ હબ (સંસ્થા) ની નોંધણી.
- ઉમેદવાર, પ્રશિક્ષક અને મૂલ્યાંકનકર્તાની ફરજિયાત દૈનિક એઈબીએએસ હાજરી.

નાણાકીય જોગવાઈઓ

- તાલીમનો ખર્ચ ઉમેદવાર દીઠ રૂ. 6,923 હશે જેમાં મૂળ તાલીમ ખર્ચ (પ્રશિક્ષકનો પગાર, શિક્ષણ સહાય, કાચો માલ, અવસંરચના ખર્ચ), મૂલ્યાંકન અને પ્રમાણપત્ર, ઉમેદવારો માટે વીમો અને AEBAS હાજરી ખર્ચ નો સમાવેશ થાય છે.
- તાલીમનો ખર્ચ એનએસડીસી દ્વારા PMKVY 4.0 માર્ગદર્શિકા મુજબ હપ્તાઓમાં ચૂકવવામાં આવશે.

પેઆઉટની પાત્રતા અને હપ્તાઓ

પેઆઉટ હપ્તાઓ	ટકાવારી (%)	પાત્રતા
હપ્તો -1	30%	<p>એનરોલમેન્ટ: એનરોલમેન્ટ અને ટી-1 (Tranche) એઈબીએએસ અનુપાલનની સિદ્ધિ</p> <p>*ટી-1 અનુપાલન: (પ્રશિક્ષણ શરૂ થયાના પ્રથમ 20 દિવસમાં સમગ્ર બેચના આકારની 70% હાજરી)</p> <p>(ઉદાહરણ: જો બેચનો આકાર 30 ઉમેદવારોનું હોય, તો પ્રથમ હપ્તાની રકમ માટે પાત્ર બનવા માટે પ્રશિક્ષણ શરૂ થયાના પ્રથમ 20 દિવસમાં 21 ઉમેદવારોની હાજરી એઈબીએએસ પર ચિહ્નિત થવી જોઈએ)</p>

પેઆઉટની પાત્રતા અને હપ્તાઓ

પેઆઉટ હપ્તાઓ	ટકાવારી (%)	પાત્રતા
હપ્તો -2	30%	<p>મધ્ય પ્રશિક્ષણ: એઈબીએએસ પર 70% હાજરી પૂરી કરનાર ઉમેદવારો માટે.</p> <p>પીઆઈએ એવી બેચ સામે T-2 ઇન્વોઇસ જારી કરી શકે છે, જ્યાં કુલ ક્યુપી કલાકના 50%નું પ્રશિક્ષણ પૂર્ણ થઈ ગયું હોય, એવા ઉમેદવારો સામે કે જેમણે 70% હાજરી હાંસલ કરી હોય.</p> <p>(ઉદાહરણ તરીકે, 300 કલાકના અભ્યાસક્રમની અવધિ માટે, પ્રશિક્ષણના 150 કલાક પૂર્ણ થવા પર T-2 ઇન્વોઇસ જારી કરી શકાય છે. પીઆઈએ માત્ર એવા ઉમેદવારો સામે T-2 જારી કરવામાં સક્ષમ હશે જેઓ 105 કલાક (150 કલાકના 70%) હાંસલ કરશે. .</p> <p>હપ્તા 2 માટે ઉમેદવારો દ્વારા પ્રાપ્ત કરવાના કલાકોની સંખ્યા માટેની ફોર્મ્યુલા= અભ્યાસક્રમની અવધિના 50% x 70%</p>

પેઆઉટની પાત્રતા અને હપ્તાઓ

પેઆઉટ હપ્તાઓ	ટકાવારી (%)	પાત્રતા
હપ્તો-૩ (અંતિમ પતાવટ)	40%	<p>ઉમેદવારોનું પ્રમાણપત્ર: એસઆઈપી પર ઉમેદવારોનું મૂલ્યાંકન અને પ્રમાણપત્ર પૂર્ણ થયા પછી પ્રમાણિત ઉમેદવારો સામે ડ્રંડની સંપૂર્ણ પતાવટ શરૂ કરવામાં આવશે.</p> <p>અગાઉના હપ્તામાં ટ્રાન્સફર કરાયેલ કોઈપણ વધારાનું ડ્રંડ ત્રીજા હપ્તામાં વસૂલવામાં આવશે.</p>

PMKVY 4.0 - ઓનબોર્ડિંગ માટેની માર્ગદર્શિકા

અમલીકરણની પદ્ધતિઓ

- પ્રશિક્ષણ આપવા માટે નોકરી ભૂમિકાઓની ઓળખ
- સ્કીલ ઈન્ડિયા/ ડિજિટલ પોર્ટલ પર સંસ્થાનું ટ્રેનિંગ પ્રોવાઇડર (ટીપી) તરીકે ખાતું બનાવવું
- ટીપી અરજીઓને સ્કીલ ઈન્ડિયા/ ડિજિટલ પોર્ટલ પર "ડીમ્ડ રેડી" સ્ટેટસ આપવામાં આવશે જે ટ્રેનિંગ પ્રોવાઇડરને બેચ સબમિશન માટે ટ્રેનિંગ સેન્ટર આઈડી (ટીસી આઈડી) બનાવવા માટે એપ્લાય કરવાની અનુમતિ આપશે.
- તાલીમ કેન્દ્ર સાથે સામગ્રી અને કરીક્યુલમની ઉપલબ્ધતા
- સ્કીલ ઈન્ડિયા પોર્ટલ પર ટ્રેનરની નોંધણી અને બેચની નોંધણી બાદ લિંકિંગ
- ઉમેદવારની નોંધણી અને બેચમાં એનરોલમેન્ટ
- એસઆઈપી અને હાજરીની દેખરેખ - ઉમેદવારોની દૈનિક હાજરી આધાર અનેબલ્ડ બાયોમેટ્રિક એટેન્ડન્સ સિસ્ટમ (એઈબીએએસ) પર અંકિત કરવાની રહેશે
- ઉમેદવારનું મૂલ્યાંકન અને પ્રમાણપત્ર
- તાલીમ કેન્દ્ર ઉમેદવારોના પ્લેસમેન્ટની સુવિધા પણ આપી શકે છે
- ઉત્તીર્ણ થયેલ ઉમેદવારોને સ્કીલ ઈન્ડિયા ડિજિટલ પોર્ટલ દ્વારા 6 મહિનાના સમયગાળા માટે ટ્રેક કરવામાં આવશે.

PMKVY 4.0 SOP

આભાર